

**Crna Gora
Zavod za školstvo**

**KATALOG PROGRAMA STRUČNOG
USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA
za period 2022-2024. godina**

**Podgorica
2022.**

Odlukama o izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika za period 2022-2024.godina br.19-05-119/22-6419/51-54 od 29.07.2022.godine, br.01-011/22-819/3 od 19.09.2022. godine i br.01-011/22-45152/14 od 15.12.2022. godine Nacionalni savjet za obrazovanje potvrdio je izbor programa stručnog usavršavanja koji slijedi.

Svi programi su tehnički prilagođeni objavljivanju sadržaja u Katalogu stručnog usavršavanja nastavnika.

SADRŽAJ

I PRIORITETNE OBLASTI STRUČNOG USAVRŠAVANJA

1. OCJENJIVANJE

1.a Opšti pristup

1. Objektivnom ocjenom do kvalitetnog znanja
2. Obrazac za samoocjenjivanje i ocjenjivanje postignuća učenika po ishodima u osnovnoj i srednjoj školi – afirmativni preduslov objektivnog i pravovremenog ocjenjivanja
3. Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika¹ i unapređenja nastave i učenja u školi
4. Opisno ocjenjivanje u I ciklusu osnovne škole

1.b Ocjenjivanje u nastavi pojedinih predmeta

5. Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređenja nastave i učenja u školi
6. Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređenja nastave i učenja u nastavnim predmetima
7. Ocjenjivanje u nastavi fizičkog vaspitanja
8. Ocjenjivanje u nastavi matematike
9. Ocjenjivanje u funkciji podsticanja razvoja matematičke pismenosti
10. Ocjenjivanje vještina usmenog izražavanja
11. Pisana provjera znanja u nastavi geografije
12. Planiranje ocjenjivanja u nastavi informatike sa tehnikom
13. Tehnike ocjenjivanja u nastavi matematike osnovne škole za pisane provjere znanja

1.c Konstrukcija testova

14. Elektronski testovi u nastavnom procesu
15. Funkcija i svojstva dobrih testova znanja
16. Izrada test zadataka u nastavi jezika i književnosti
17. Kako do efikasnog testa za provjeru znanja učenika
18. Testovi po mjeri učenika

2. METODE UČENJA

2.a Opšti pristup

19. Digitalna učionica – vrata za budućnost
20. Elementi savremenog obrazovnog modela „Reggio Emilia“ u obrazovnom procesu
21. Efektivna komunikacija u učionici
22. Eksperimentom spoznajem prirodu oko sebe
23. Elementarne igre zasnovane na prirodnim oblicima kretanja kroz različite faze časa u nastavi fizičkog vaspitanja
24. Film kao resurs u nastavi
25. Funkcionalno integrisano učenje
26. Igram se i stvaram
27. Individualizacija nastave/učenja u školi
28. Inovativne metode učenja
29. Integrisano učenje u likovnim aktivnostima u preškolskim ustanovama i školama (od prvog do petog razreda) i holistički razvoj dece i učenika
30. Ključne kompetencije–nastava kroz kurikulume, procjenjivanje i evaluacija na nivou institucije
31. Književne radionice

---

¹ Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

32. Kako realizovati kontroverzne teme u nastavi
33. Kooperativno učenje
34. Kreativne tehnike u nastavi nižih razreda osnovne škole
35. Mogućnosti primjene projektnog tipa nastave
36. Motivacija–preduslov uspješnog učenja i podučavanja
37. Nastava orjentisana na učenje
38. NTC i rana muzička stimulacija
39. Obrazovanje nastavnika za ključne kompetencije u osnovnom i srednjem obrazovanju
40. Obrazovanje za ljudska prava kao međupredmetna tema
41. Primjena interaktivnih metoda u nastavi
42. Projektna nastava kao metod za razvijanje ključnih vještina, timskog duha, kritičkog promišljanja i liderstva kod učenika
43. Saradnički oblici učenja u obrazovnom procesu
44. Savremene tehnike učenja
45. Servisno učenje za inkluzivnije škole
46. Step by step–Korak po korak–Kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u kome dijete ima centralnu ulogu
47. Step by step–Korak po korak–Kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u kome dijete ima centralnu ulogu, I–III razreda osnovne škole
48. Učenje verbalnih sadržaja–O ključnoj kompetenciji *učenje učenja*
49. Učenje za preduzetništvo
50. Učimo na više načina
51. Udžbenički komplet–osnovni resurs nastave
52. Upotreba metoda aktivnog učenja u razrednoj nastavi
53. Uspješno pripremi čas aktivne nastave

2.b Metode učenja u nastavi pojedinih predmeta

54. Aktivne metode učenja u nastavi prirodnih nauka – učenički klubovi
55. Dani ELTAM-a: Integrisanje globalnih tema u nastavu engleskog i drugih stranih jezika
56. Dječje muzičko stvaralaštvo kao aktivnost i kao kreativni izazov
57. Etičko i vrijednosno obrazovanje u srednjim školama
58. Folklor u funkciji obrazovanja i psihofizičkog razvoja učenika
59. Implementacija didaktičkih igara u nastavi matematike
60. Instrumentalna muzika Johana Sebastijana Baha: pristup tumačenju i interpretaciji
61. Izvođenje nastave programiranja po principu „korak po korak“ na primjeru programskog jezika MakeCode
62. Komunikativni pristup u podučavanju gramatike engleskog jezika
63. Kontinuirano stručno usavršavanje nastavnika engleskog jezika kroz online zajednicu - Future English
64. Kooperativno učenje kao način unapređenja učeničkih postignuća u nastavi filozofske grupe predmeta (filozofija, etika, logika)
65. Kreativna dodatna nastava matematike u mlađim razredima osnovne škole
66. Kreativnost i inovativnost potrebe savremenog društva
67. Ludičke aktivnosti u nastavi stranih jezika
68. Matematička pismenost
69. Metode aktivnog učenja i podučavanja u nastavi istorije i geografije
70. Metode i tehnike upućivanja učenika u samostalno izučavanje književnog teksta
71. Metode obrade muzičkih igara u aktivnoj nastavi
72. Metode, pristupi i tehnike učenja engleskog jezika u vrtiću i prvom ciklusu osnovne škole
73. Metodski pristup lirskoj pjesmi–pisanje stručnog rada na kraju pripravničkog staža
74. Muzika kao impuls za realizaciju integrativne nastave
75. Muzičke aktivnosti u razrednoj nastavi
76. Muzikogram–slušam, vidim, razumem
77. Nastava crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u I ciklusu

osnovne škole

78. Nastava crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u II i III ciklusu osnovne škole
79. Nastava filozofije, etike i logike u novim uslovima
80. Obrnuta učionica u nastavi stranih jezika
81. PISA projekat–čitalačka pismenost
82. Primjeri aktivnih metoda učenja: projektna i istraživačka nastava
83. Probudimo kreativnost u nastavi stranih jezika
84. Produktivne vještine u nastavi stranih jezika
85. Put stvaraoaca ili kako stvarati tekst
86. Razvijanje vještine pisanja u nastavi engleskog jezika
87. Razvoj digitalnih kompetencija u nastavi engleskog jezika
88. Receptivne vještine u nastavi stranih jezika
89. Savremene tendencije u nastavi engleskog jezika
90. Savremene tendencije u nastavi stranih jezika
91. Savremeni metod slušanja muzike u obrazovanju djece – od vrtića do zrelosti – put do kreativne ličnosti
92. Strip kao motivacija i nastavno sredstvo u učenju stranog jezika
93. Terenska nastava u biologiji
94. Učenje stranih jezika kroz umjetnost
95. Unesimo inovacije u nastavu stranih jezika
96. Uvod u podučavanje i tehnike procjene vještine govora i pisanja u nastavi engleskog jezika
97. Više od muzičke igre
98. Vještine uspješne komunikacije u nastavi engleskog jezika

3. RAD SA DAROVITIM UČENICIMA

99. Instrumenti za identifikaciju i praćenje darovitih učenika–kako nastavnicima olakšati rad sa ovom kategorijom učenika
100. Model podrške učenicima prilikom apliciranja za studije u inostranstvu
101. Motivisanje i afirmacija darovitih učenika u nastavi stranih jezika
102. Planiranje i realizacija predmetnih ishoda kroz primjere zaštite životne sredine i smanjenja uticaja na klimatske promjene
103. Rad sa darovitim učenicima kroz implementaciju hibridnog učenja
104. Rad sa darovitim učenicima u nastavi maternjeg jezika i književnosti
105. Razvoj kreativnosti kod nadarenih i talentovanih učenika
106. Sve što treba da znate o savremenom izvođenju nastave šaha u školi

4. PREVENCIJA NASILJA

107. Agresivnost u obrazovnom procesu – pedagoški adekvatno regulisanje dječjeg/učeničkog ponašanja – osnovni nivo
108. Agresivnost u obrazovnom procesu – pedagoški adekvatno regulisanje dječjeg/učeničkog ponašanja – napredni nivo
109. Efikasni odjeljenski sastanci
110. Elektronsko nasilje među vršnjacima i njegova prevencija
111. Integrisanje principa prevencije u borbi protiv trgovine ljudima u obrazovni sistem Crne Gore
112. Komunikacija sa učenicima i rješavanje konfliktnih situacija
113. Kreativno rješavanje konflikata u učionici
114. Nacionalizam kao povod vršnjačkog sukoba – izazov nastavnika
115. Obrazovni sistem u prevenciji trgovine djecom, sklapanja nedozvoljenih brakova i ekonomske eksploatacije djece
116. Prepoznavanje i reagovanje u slučajevima nasilja nad i među decom
117. Prevencija nasilja – kako stvoriti stimulatno školsko okruženje
118. Prevencija nasilja i zlostavljanje djece u virtuelnom svijetu
119. Prevencija nasilja upotrebom forum teatra
120. Roditeljstvo za cjeloživotno zdravlje za malu djecu (lokalni naziv „Brižne porodice“)

121. Suzbijanje govora mržnje na internetu
122. Škola kao resurs za prevenciju i suzbijanje govora mržnje, radikalizma i nasilnog ekstremizma
123. Školska medijacija – bazični trening
124. Školska medijacija – trening za trenere
125. Učiti kako živjeti zajedno – prevencija nasilja u školama
126. Uloga i značaj nastavnika u prevenciji vršnjačkog nasilja
127. Uloga nastavnika u prevenciji i intervenciji vršnjačkog nasilja na internetu
128. Uloga vaspitno-obrazovnih institucija u intervenciji i prevenciji vršnjačkog nasilja

5. PODSTICAJ RAZVOJA DJECE U PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

129. Aktivnosti, igre i materijali za rad sa djecom predškolskog uzrasta
130. Integrirani procesi vizuelno-likovnog izražavanja, eksperimentisanja i stvaranja u aktivnostima djece predškolskog uzrasta
131. Izrada materijala za igru za djecu jaslenog uzrasta
132. Kreativne mogućnosti razvijanja početnih matematičkih pojmova
133. Lutkarske predstave, dramatizacija i dramske aktivnosti u radu sa djecom predškolskog uzrasta 3-6 godina
134. Metode podsticanja pravilnog govorno-jezičkog razvoja djece predškolskog uzrasta
135. Metode vaspitno-obrazovnog rada za upoznavanje okoline u predškolskom vaspitanju i obrazovanju
136. Neverbalna komunikacija u radu nastavnika zaposlenih u predškolskim ustanovama
137. Obuka za rad interaktivnih službi za rano i predškolsko obrazovanje
138. Persona Doll – Persona lutka
139. Podrška roditeljstvu porodicama s djecom u ranom razvoju i/ili djecom predškolskog uzrasta
140. Podsticanje dečjeg razvoja primenom i oblikovanjem prirodnih materijala
141. Podsticanje psihomotornog razvoja djece
142. Podsticanje senzomotornog razvoja prema Montesori pedagogiji
143. „Pomozi mi da uradim sam“ Unapređenje kvaliteta dječjeg učenja i razvoja putem ručno izrađenih didaktičkih igračaka i materijala
144. Portfolio deteta
145. Posmatranje u cilju praćenja dječjeg razvoja i efikasnijeg planiranja vaspitno-obrazovnih aktivnosti u predškolskim ustanovama
146. Pozitivna disciplina u vrtiću
147. Prilagođavanje tehnika plastičnog oblikovanja (vajanje) i jednostavnog otiskivanja (grafika) djeci predškolskog uzrasta
148. Primjena matematičkih manipulativnih materijala u vrtiću
149. Pripremni vrtić za decu RE populacije
150. Razvoj i učenje u prirodi
151. Razvoj kritičkog mišljenja kod djece predškolskog i ranog školskog uzrasta
152. Specifičnosti vaspitno-obrazovnog rada sa djecom u ranom djetinstvu/jaslama (0-3)
153. Unapređenje kompetencija vaspitača za holistički pristup obrazovanju i vaspitanju djece predškolskog uzrasta
154. Unapređenje saradnje sa roditeljima u cilju efektnijeg rada
155. Uspješan rad sa djecom od rođenja do tri godine – Step by step jaslični program
156. Vježbe svakodnevnog života u Montesori pedagogiji
157. Značaj dječje igre i materijala za igru

6. PRIMJENA INFORMACIONO-KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA

158. Didaktičko-metodičko modelovanje digitalnog časa
159. Didaktičko oblikovanje interaktivnih multimedijalnih lekcija
160. Digitalne priče i bajke
161. Digitalni poster u funkciji unapređivanja sistematizacije nastavnih sadržaja
162. Digitalni ugledni čas

163. Dizajn baza podataka i programiranje u jeziku SQL
164. Educaplay za aktivnu školu
165. Elektronski sistemi učenja
166. Interaktivna tabla u nastavi
167. Internet učionica
168. Kreiranje interaktivnih video lekcija
169. Kreiranje savremenih audiovizuelnih nastavnih sredstava – obrada i kreiranje video materijala
170. Kritičko mišljenje i rješavanje problema
171. Moodle servis za e-učenje
172. Multimedijalne tehnologije u nastavi
173. Multimedijalni sadržaji u funkciji obrazovanja
174. Muzika uz pomoć računara
175. Napredno Java programiranje
176. Nastava u oblaku
177. Office 365 u školi
178. Osnove JAVE
179. Osavremenite svoju nastavu uz pomoć prezentacija
180. PowerPoint u nastavi maternjeg i stranog jezika prioritetno, kao i ostalih predmeta u osnovnoj i srednjoj školi
181. Primjena concepta Digitalna škola
182. Primjena savremene tehnologije u nastavi – PowerPoint i Sway kao i posljedice savremene tehnologije
183. Temelji baza podataka
184. Temelji JAVE
185. Video lekcije – savremeno nastavno sredstvo
186. Učenje u multimedijalnom 360° virtuelnom okruženju – didaktički i tehnički aspekti
187. Učionica u oblaku uz Google Apps aplikacije
188. Unapređivanje kvaliteta i inkluzivnosti u digitalnom okruženju (Modul I-III)
189. Upotreba obrazovnih tehnologija za učenje i podučavanje engleskog jezika
190. Upotreba online alata u realizaciji aktivne nastave
191. Uvod u ključne vještine: upravljanje procesom integracije ključnih vještina u nastavne i vannastavne aktivnosti za direktore škola
192. Zakoračite u Nearpod svijet: Kako aktivirati učenike i napraviti da svaka lekcija bude interaktivna

7. ZDRAVSTVENO OBRAZOVANJE

193. Kako pomoći djetetu da prevaziđe krizne životne situacije
194. Kako umanjiti stres u učionici?
195. Obrazovanje u oblasti smanjenja rizika od katastrofa
196. Osnaži me - program za psihološku podršku u školi
197. Moje vrijednosti i vrline
198. Moje vrijednosti i vrline – obuka za trenere
199. Plesna učionica
200. Psihosocijalna podrška djeci/učenicima u stresnim situacijama
201. Sagorijevanje na poslu je manje kad imaš volje i znanja
202. Praćenje nivoa uhranjenosti učenika kroz nastavu fizičkog vaspitanja sa akcentom na detekciju i prevenciju gojaznosti
203. Savremeni system za praćenje fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta
204. Uloga nastavnika u prevenciji bolesti zavisnosti i zaštita djece od zloupotrebe
205. Vještine za adolescenciju
206. Zaštita životne sredine u cilju promocije zdravstvenog obrazovanja
207. Zdravi stilovi života u osnovnoj i srednjoj školi

8. INKLUZIVNO OBRAZOVANJE

208. Brajevo pismo i Brajeva matematička notacija u inkluzivnom obrazovanju
209. Đeca sa smetnjama vida u inkluzivnom obrazovanju

210. Edukacija nastavnika za saradnju sa asistentima u nastavi, obuka asistenata i drugih koji mogu biti podrška deci sa posebnim obrazovnim potrebama u obrazovno-vaspitnom sistemu Crne Gore
211. Igra i procjena igre kod djece sa smetnjama u razvoju
212. Inkluzivno obrazovanje i prilagođavanje nastavnih materijala za slepe i slabovide učenike
213. Jačanje profesionalnih kompetencija za rad s učenicima pripadnicima ranjivih grupa
214. Karijerno vođenje, savjetovanje i mentori u nastavi za učenike s posebnim obrazovnim potrebama
215. Korišćenje Cboard aplikacije u svrhu razvoja komunikacionih sposobnosti djece sa posebnim obrazovnim potrebama
216. Korišćenje udžbenika u Dejzi formatu
217. Lutka - moj prijatelj
218. Ljudska biblioteka/Živa biblioteka – Human Library
219. Metodčki modeli za poboljšanje čitanja i pisanja u I ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja
220. Metodologije u službi promjene ponašanja kod učenika
221. Neverbalna komunikacija i osnove znakovnog jezika u radu sa djecom sa smetnjama sluha, djecom sa kohlearnim implantom i sa posebnim obrazovnim potrebama
222. Obrazovni rad s djecom i mladima imigrantske populacije
223. Obrazovni rad s djecom i mladima RE populacije – osnovni nivo
224. Obrazovni rad s djecom i mladima RE populacije – napredni nivo
225. Obuka pripravnika (kroz program stručnog usavršavanja) za rad po inkluzivnom modelu
226. Obuka za izradu i primjenu IROP-a
227. Obuka za izradu i primjenu individualnog tranzicionog plana 1 (ITP 1 prelazak iz osnovnog u srednje obrazovanje)
228. Ovladavanje matematičkim pojmovima u prvom ciklusu
229. Partnerstvo s romskim i egipćanskim roditeljima
230. Partnerstvo škole i porodice
231. Podrška učenicima s autizmom u sistemu inkluzivnog obrazovanja
232. Prevencija nasilja nad djecom s posebnim obrazovnim potrebama
233. Prevencija odustajanja od školovanja
234. Primjena analiza ponašanja (ABA) kao podrška inkluzivnom obrazovanju
235. Primjena principa nediskriminacije dece s posebnim obrazovnim potrebama
236. Primjena vodiča za rad s djecom s intelektualnim smetnjama
237. Program obrazovanja za učenje znakovnog jezika - osnovni nivo
238. Put do mojih interesovanja – Instrumenti procjene dece s posebnim obrazovnim potrebama tokom profesionalne orijentacije
239. Rad sa djecom i adolescentima sa poremećajima u ponašanju – primjena u pedagoškoj praksi
240. Rana intervencija za djecu sa poremećajima iz spektra autizma
241. Rana intervencija za djecu sa smetnjama u razvoju vida i smetnjama u tjelesnom razvoju
242. Razvojno-adekvatni pristup i materijal za djecu s posebnim obrazovnim potrebama u periodu puberteta i adolescencije
243. Rodna pismenost
244. Strategije uticaja na agresivno ponašanje
245. Unapređenje kompetencija roditelja dece sa posebnim obrazovnim potrebama

9. MULTIDISCIPLINARNI PRISTUP NASTAVI

246. Cjelovit pristup nastavnom procesu
247. Digitalizacija, internet i jezik – Digitalni pravopis
248. Dnevnik čitanja – vizuelizacija teksta kao podsticaj čitalačke aktivnosti učenika
249. E-porfolio za nastavnike
250. E-porfolio za učenike

251. Geogebra u nastavi 1
252. Geogebra u nastavi 2
253. Kako poboljšati čitalačku pismenost kod učenika osnovne i srednje škole: pojam, pristup i modeli
254. Kreiranje školske bašte kao integralne učionice
255. Kulturno nasljeđe kao sredstvo u obrazovanju, uz primjenu digitalnih alata
256. Medijska pismenost 1
257. Medijska pismenost 2- participativna kultura za participativnu demokratiju
258. Medijska pismenost kao ključna kompetencija u obrazovanju
259. Medijska pismenost u službi obrazovanja za demokratsko građanstvo
260. Multidisciplinarni pristup u nastavi hemije – android aplikacije
261. Osnove korišćenja računara i osnove upotrebe interneta
262. Temelji demokratskog obrazovanja
263. Uvod u obrazovanje za digitalno građanstvo
264. Uvod u programiranje primjenom Mikro:bit uređaja
265. Vrednovanje i planiranje prostora – održivi gradovi i klimatske promjene

II DRUGE OBLASTI STRUČNOG USAVRŠAVANJA

266. Aktivno učešće roditelja u životu škole
267. Dvosmjerna komunikacija nastavnika i roditelja
268. Efikasna pedagoška komunikacija
269. Efikasni roditeljski sastanci
270. Formiranje ekološke pismenosti učenika
271. Instrumenti za samoprocjenu učenika u karijernom vođenju i savjetovanju
272. Interaktivna obuka – program za trenere
273. Interkulturalno obrazovanje
274. „Kako sačuvati nastavnike?“ - program za razvijanje i jačanje vještina važnih za prevladavanje stresa kod prosvjetnih radnika
275. Karijerna orijentacija učenika u osnovnim i srednjim školama
276. Podrška realizaciji programa karijerne orijentacije u srednjim školama
277. Komunikacijske vještine u vaspitno-obrazovnom procesu
278. Modeli podrške i supervizije nastavnika unutar školskog kolektiva
279. Motivacijom i kreativnošću protiv sindroma sagorijevanja
280. Obrazovanje za društvenu pravdu: Način izgradnje otvorenog društva – protiv predrasuda i stereotipa – program za djecu
281. Obrazovanje za društvenu pravdu: Način izgradnje otvorenog društva – protiv predrasuda i stereotipa
282. Obrazovanjem protiv predrasuda
283. Podrška realizaciji programa profesionalne orijentacije u osnovnim školama
284. Podsticanje demokratske kulture u školi
285. Pozitivna disciplina
286. Praktična primjena Excel-a u nastavi i administraciji
287. Profesionalna orijentacija u osnovnim školama
288. Razumijevanje adolescenata u učionici – uloga nastavnika
289. Razvoj interkulturalnih kompetencija nastavnika
290. Razvoj koncepta školskog volontiranja i vaspitanje za volontiranje
291. Razvoj kritičkog mišljenja – RWCT
292. Roditelji utiču na pozitivne promjene
293. Samoevaluacija škole – pojam, pristup i realizacija
294. Samoevaluacija škole/predškolske ustanove
295. Saradnja porodice i vaspitno-obrazovne ustanove
296. Savladavanje mekih veština u relaciji nastavnik-učenik-roditelj unutar ustanova
297. Timovi u školama kao ključni faktor unapređenja rada škole – značaj, princip formiranja, uloga i način rada timova
298. Timska nastava
299. Timski rad i saradničko učenje
300. Uloga nastavnika u zaštiti i realizaciji svojih prava

301. Uloga roditelja u kreiranju podsticajnog školskog okruženja
302. Upotreba medija za učešće u demokratskom društvu
303. Uz pomoć mapa uma do funkcionalnih znanja
304. Vaspitač u osnovnoj školi
305. Važnost promocije poziva vaspitača – kako da promovišem svoj poziv
306. Vještine komunikacije
307. Volonterski rad u lokalnoj zajednici
308. Zajednica učenja
309. Značaj saradnje sa lokalnom zajednicom prilikom realizacije nastavnih i vannastavnih aktivnosti
310. Značaj Sindikata prosvjete u obrazovnom sistemu Crne Gore, novi zakoni o vaspitanju i obrazovanju

I PRIORITETNE OBLASTI STRUČNOG USAVRŠAVANJA

1. OCJENJIVANJE – 1.a OPŠTI PRISTUP

1. OBJEKTIVNOM OCJENOM DO KVALITETNOG ZNANJA

Autorke: mr Nada Mitrović, mr Jelena Pačariz

Kontakt osoba: mr Nada Mitrović

E-mail: pedagogica@os-mllalatovic.edu.me

Broj telefona: 068 033 830

Opšti cilj programa: podrška nastavnicima u razumijevanju ocjene kao objektivne i pouzdane mjere napredovanja učenika i pokazatelja kvaliteta rada nastavnika i škole

Specifični ciljevi programa: razumijevanje i uočavanje razlike između ciljeva učenja, obrazovno-vaspitnih ishoda i ishoda učenja; prepoznavanje procese praćenja i mjerenja; razlikovanje elemenata i definisanih kriterijuma ocjenjivanja; uočavanje razlike između različitih vrsta ocjenjivanja; prepoznavanje tipičnih greškaka kod ocjenjivača; primjenjivanje e-resurse tokom ocjenjivanja

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, uprava škole

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, *brainstorming*, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Vrednovanje učeničkih postignuća
2. Definisane kriterijuma ocjenjivanja
3. Vrste i principi ocjenjivanja
4. Najčešće greške ocjenjivača
5. Online alati u formiranju ocjene
6. Značaj ocjene za rast i razvoj učenika

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

2. OBRAZAC ZA SAMOOCJENJIVANJE I OCJENJIVANJE POSTIGNUĆA UČENIKA PO ISHODIMA U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI – AFIRMATIVNI PREDUSLOV OBJEKTIVNOG I PRAVOVREMENOG OCJENJIVANJA

Autorke: mr Biljana Vukmanović, mr Mirsada Šabotić

Kontakt osoba: Biljana Vukmanović

E-mail: biljanavukmanovic@gmail.com

Broj telefona: 069 276 246

Opšti cilj programa: Unapređivanje nastavničkih kompetencija u procesu ocjenjivanja u osnovnoj i srednjoj školi u cilju objektivnog, formativnog i pravovremenog ocjenjivanja po ishodima kroz afirmativni pristup.

Specifični ciljevi programa: poteškoće u procesu ocjenjivanja u osnovnoj i srednjoj školi (zaključci kroz radionicu); zapažanja o položaju učenika u procesu ocjenjivanja u osnovnoj i srednjoj školi; uočavanje značaja afirmativnog pristupa ocjenjivanju kroz samoocjenjivanje učenika; unapređivanje procesa ocjenjivanja kroz ishode učenja iz Predmetnog programa; unapređenje i primjena modela obrazaca za samoocjenjivanje (učenici) i ocjenjivanje (nastavnici)

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola, profesori srednjih škola, stručni saradnici, pomoćnici direktora i direktori

Metode i tehnike rada: dijalog, interpretativna metoda, grupni rad, rad u paru

Teme:

1. Ocjenjivanje kao ključna kompetencija nastavnika
2. Pravilnik o ocjenjivanju (sadržaj, značaj i primjena)
3. Blumova taksonomija – zastupljenost u praksi
4. Ocjenjivanje aktivnosti i ocjenjivanje ishoda – komparativni pristup
5. Ishodi kao neophodan osnov za objektivno ocjenjivanje
6. Značaj formativnog ocjenjivanja, samoocjenjivanja učenika i opisnog ocjenjivanja
7. Važnost uloge učenika u procesu ocjenjivanja
8. Interakcija nastavnik – učenik u procesu ocjenjivanja
9. Afirmativni pristup ocjenjivanju – potreba savremene nastave
10. Primjenjivi obrazac za samoocjenjivanje (učenici)
11. Primjenjivi obrazac za ocjenjivanje (nastavnici)

Način realizacije programa: neposredno (online po potrebi)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 – 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura neposredno, 10 eura online i uključuje štampani materijal za učesnike, ručak i dezert za učesnike, osvježenje (sok, kafa, čaj), putni troškovi i honorar autora.

3. OCJENJIVANJE U FUNKCIJI RAZVOJA UČENIKA I UNAPREĐENJA NASTAVE I UČENJA U ŠKOLI

Autorka: mr Dijana Laković
Kontakt osoba: Radoje Novović
E-mail: radoje.novovic@zss.gov.me
Broj telefona: 067 527 085

Opšti cilj programa: praćenje aktivnosti učenika; registrovanje zapažanja o napredovanju učenika; davanje povratnih informacija učenicima sa ciljem podsticanja razvoja učenika; vrednovanje sopstvene nastavne prakse sa ciljem njenog unapređenja

Specifični ciljevi programa: Unapređenje nastavnih kompetencija koje se odnose na: elemente ocjenjivanja – da odrede šta treba da prate i vrednuju, kriterije ocjenjivanja – da utvrde kako izgleda uspjeh na različitim nivoima usvojenosti programa, instrumente praćenja i ocjenjivanja učenika – da odaberu i/ili izrade adekvatne instrumente za praćenje i ocjenjivanje učenika, kao i pitanja/zadatke koji angažuju različite nivoe znanja i zalaganja učenika.

Ciljna grupa: nastavnici svih predmeta osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa, samostalan praktični rad učesnika uz mentorstvo

Teme:

1. Zašto je potrebna promjena prakse ocjenjivanja?
2. Ciljevi praćenja i ocjenjivanja učenika u školi
3. Elementi praćenja i ocjenjivanja učenika
4. Kriteriji praćenje i ocjenjivanja
5. Oblici praćenja napredovanja i ocjenjivanja učenika
6. Osnovni principi opisnog ocjenjivanja učenika
7. Ocjenjivanja kao integralni dio nastave
8. Uslovi u kojima se ocjenjivanje odvija (uzajamnih prava i obaveza učenika, nastavnika i roditelja)
9. Načini korišćenja podataka dobijenih u procesu ocjenjivanja i davanje povratnih informacija

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, osvježenje i materijal za seminar.

4. OPISNO OCJENJIVANJE U I CIKLUSU OSNOVNE ŠKOLE

Autorke: mr Dijana Laković, Ljubica Bulatović

Kontakt osoba: mr Dijana Laković

E-mail: dijana72@t-com.me

Broj telefona: 067 507 057

Opšti cilj programa: Opisno ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređivanja nastave u školi.

Specifični ciljevi programa: razumjeti prednosti opisnog ocjenjivanja, povezanost opisne ocjene tokom godine i brojčane ocjene na kraju trećeg razreda; uključiti ocjenjivanje u sve segmente nastavnog procesa; definisati elemente praćenja i ocjenjivanja znanja, vještina i stavova učenika; razumjeti značaj kriterijskog ocjenjivanja; definisati kriterijume i instrumente praćenja i ocjenjivanja; predstaviti modele godišnjeg plana praćenja i ocjenjivanja i priprema za čas

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave i vaspitači

Metode i tehnike rada: monološka metoda (teorijsko predavanje, PP prezentacije), dijaloška metoda; individualni rad, grupni rad (radionice), probni model implementacije (radionice); obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Ocjenjivanje – globalno i analitičko; karakteristike opisne ocjene
2. Opisna ocjena tokom učenja i na kraju godine
3. Elementi i kriterijumi u godišnjem planiranju ocjenjivanja
4. Planiranje ocjenjivanja u pripremi za čas

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu didaktičkog materijala.

1.b OCJENJIVANJE U NASTAVI POJEDINIH PREMETA

5. OCJENJIVANJE U FUNKCIJI RAZVOJA UČENIKA I UNAPREĐENJA NASTAVE I UČENJA U ŠKOLI

Autori: mr Ljudmila Radović, Branka Vujičić
Kontakt osoba: mr Ljudmila Radović, Branka Vujičić
E-mail: ljudmila.jelena@gmail.com, vujicicbranka25@gmail.com
Broj telefona: 067 022 332, 067 181134

Opšti cilj programa: osposobiti nastavnika za razumijevanje cilja, kriterijuma i standarda ocjenjivanja; definisani standardi znanja omogućavaju pravilno ocjenjivanje koje je izuzetno značajno za unapređivanje kvaliteta nastave i učenja

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika za postavljanje jasnih i preciznih ciljeva radi efikasnog ocjenjivanja; razvijanje vještine nastavnika da čita indikatore na osnovu kojih daje ocjenu; osposobljavanje nastavnika da koristi alatke i tehnike u ocjenjivanju učenika; osposobiti nastavnike da nauči učenike strategijama i tehnikama samoocjenjivanja i samoevaluacije; osposobiti nastavnika da ocjenjivanje bude most, a ne prepreka ka obrazovnim mogućnostima

Ciljna grupa: profesori muzičke kulture osnovnih škola, profesori razredne nastave

Metode i tehnike rada: strukturisano predstavljanje, diskusija na podijumu, grozd, grupna diskusija, metoda demonstracije radi usvajanja vještina, metoda ilustrovanih radova, debata.

Teme:

1. Ocjenjivanje – ključna profesionalna vještina nastavnika (detektovati probleme u nastavi vezane za ocjenjivanje)
2. Usklađivanje ishoda učenja na različitim nivoima (prevazilaženje problema pri konkretizaciji i standardizaciji školskih ocjena, izbor tehnika i instrumenata praćenja i ocjenjivanja učenika)
3. Komponente ocjenjivanja (determinisanje različitih komponenti koje se ocjenjuju u pojedinim oblastima muzike)
4. Pedagogija uspjeha – didaktički ugovor nastavnika i učenika (“humanizacija” ocjene)

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 10 – 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje materijal, literaturu, fono-resurse i osvježenje.

6. OCJENJIVANJE U FUNKCIJI RAZVOJA UČENIKA I UNAPREĐENJA NASTAVE I UČENJA U NASTAVNIM PREDMETIMA

Autorka: mr Dijana Laković
Kontakt osoba: mr Dijana Laković
E-mail: dijana72@t-com.me
Broj telefona: 067 507 057

Opšti cilj programa: Uvođenje nastavne prakse prema kojoj je ocjenjivanje sastavni dio procesa planiranja nastave i učenja što podrazumijeva stalno praćenje aktivnosti učenika, davanje povratnih informacija sa ciljem unapređenja.

Specifični ciljevi programa: Unapređenje nastavničkih kompetencija koje se odnose na:
elemente ocjenjivanja po predmetima – šta treba da se prati i vrednuje; kriterije ocjenjivanja u nastavnim predmetima – utvrditi kako izgleda uspjeh na različitim nivoima usvojenosti predmetnih programa, instrumente praćenja i ocjenjivanja učenika po predmetima – izraditi adekvatne instrumente za praćenje i ocjenjivanje učenika, kao i pitanja/zadatke koji angažuju različite nivoe znanja i zalaganja učenika u različitim predmetima.

Ciljna grupa: nastavnici svih predmeta osnovnih škola

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa, samostalan praktični rad učesnika uz mentorstvo

Teme:

1. Uloge ocjene iz ugla učenika, nastavnika, roditelja
2. Razlozi za promjenu prakse ocjenjivanja
3. Ciljevi praćenja i ocjenjivanja učenika u školi iz različitih nastavnih predmeta
4. Elementi praćenja i ocjenjivanja učenika iz različitih nastavnih predmeta
5. Kriteriji praćenja i ocjenjivanja učenika iz različitih nastavnih predmeta
6. Oblici praćenja napredovanja i ocjenjivanja učenika
7. Instrumenti za praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje učeničkih postignuća
8. Ocjenjivanja kao integralni dio godišnjih planova različitih nastavnih predmeta
9. Ocjenjivanja kao integralni dio dnevne pripreme za čas
10. Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređenja nastave

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu didaktičkog materijala.

7. OCJENJIVANJE U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA

Autori: mr Novica Gardašević, mr Boris Janjić

Kontakt osoba: mr Novica Gardašević

E-mail: nowica@t-com.me

Broj telefona: 067 829 745

Opšti cilj program: Usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja u nastavi fizičkog vaspitanja na nivou države Crne Gore.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa najnovijim pravilnicima o ocjenjivanju, zakonskim okvirima i specifičnostima ocjenjivanja u nastavi fizičkog vaspitanja; upoznavanje sa komponentama ocjene u nastavi fizičkog vaspitanja, kao i procentualnoj zastupljenosti istih u konačnoj ocjeni; upoznavanje sa praćenjem, provjeravanjem i ocjenjivanjem u nastavi fizičkog vaspitanja kroz razradu ključnih komponenti (djelova) ocjene; definisanje konačne ocjene na osnovu svih komponenti ocjene u nastavi fizičkog vaspitanja

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici fizičkog vaspitanja osnovnih i srednjih školama

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa (diskusije, radionice)

Teme:

1. Ocjenjivanje (istorija i razvoj u nastavi fizičkog vaspitanja), pravilnici i zakoni
2. Komponente ocjene u nastavi fizičkog vaspitanja, zastupljenost pojedinačnih segmeneta ocjenjivanja u konačnoj ocjeni
3. Ocjenjivanje fizičkih, obrazovnih i vaspitnih komponenti u nastavi fizičkog vaspitanja
4. Primjeri iz prakse, razmjena iskustava, usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja u nastavi fizičkog vaspitanja

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa: 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 35 učesnika po grupi

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove radnog materijala, osvježenje za učesnike, putne troškove i nadoknadu za rad voditelja/trenera programa.

8. OCJENJIVANJE U NASTAVI MATEMATIKE

Autor: mr Radomir Božović
Kontakt osoba: mr Radomir Božović
E-mail: radeboz@gmail.com
Broj telefona: 067 256 719

Opšti cilj programa: produbljivanje opštih metodičkih znanja o ocjenjivanju; razmatranje metodičkih principa pri ocjenjivanju i značaja pismenih i kontrolnih zadataka; sagledavanje svih aspekata pri ocjenjivanju učenika sa posebnim obrazovnim potrebama

Specifični ciljevi programa: prepoznavanje i primjena specifičnosti ocjenjivanja i procjenjivanja u nastavi matematike; identifikacija ključnih komponenti koje se procjenjuju u nastavi matematike i sagledavaju sve vaspitno-obrazovne činioce koji utiču na ocjenjivanje; formiranje i vođenje evidencije o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika

Ciljna grupa: profesori i nastavnici matematike kao i profesori i nastavnici razredne nastave

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa. Obuhvata i teorijski uvod u temu kao i povezivanje sa praktičnim iskustvima učesnika.

Teme:

1. Ocjenjivanje u nastavi matematike – opšti principi
2. Važnost pismenih i kontrolnih zadataka pri ocjenjivanju u nastavi matematike
3. Ocjenjivanje učenika sa posebnim obrazovnim programom; izrada testa za eksternu provjeru znanja za učenike sa posebnim potrebama
4. Minimum znanja za prelaznu ocjenu; Razmjena mišljenja, iskustava i ideja

Način realizacije programa: i neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje i cijenu potrošnog materijala.

9. OCJENJIVANJE U FUNKCIJI PODSTICANJA RAZVOJA MATEMATIČKE PISMENOSTI

Autor: Srđan Verbić

Kontakt osoba: Srđan Verbić

E-mail: srdjan.verbic@odi.rs

Broj telefona: +381 64 835 0317

Opšti cilj programa: Jačanje kapaciteta nastavnika za primjenu različitih mogućnosti ocjenjivanja u nastavi matematike što podrazumijeva korišćenje različitih zadataka i pitanja koji doprinose razvoju matematičke pismenosti kod učenika.

Specifični ciljevi programa: Učesnici će biti u stanju da primijene ocjenjivanje koje podržava kritičko mišljenje i ocjenjivanje koje prepoznaje kreativnost, da odaberu odgovarajuće zadatke i probleme i da prepoznaju tipične greške u izboru zadataka i ocjenjivanju.

Ciljna grupa: učitelji, nastavnici matematike u osnovnim i srednjim školama

Metode i tehnike rada: predavanja, radionica i diskusija

Teme:

1. Specifičnosti ocjenjivanja u nastavi matematike
2. Primjeri dobre prakse i primjeri tipičnih grešaka
3. Upotreba naloga (zadataka, pitanja, problema) u procesu ocjenjivanja matematičke pismenosti
4. Vrednovanje kritičkog mišljenja i kreativnosti

Način realizacije programa: Ukoliko nije moguća realizacija uživo, program može da se realizuje preko online platformi Zoom, Teams i slično.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje sve materijale korišćene tokom obuke i dodatna uputstva za samostalan rad.

10. OCJENJIVANJE VJEŠTINA USMENOG IZRAŽAVANJA

Autorke: Snežana Bulajić, Vesna Vučetić

Kontakt osoba: Marko Lopičić

E-mail: oxfordcentarseminars@gmail.com

Broj telefona: 020 234 425 i 069 234 565

Opšti cilj programa: Jačanje profesionalnih kompetencija nastavnika kroz ocjenjivanje i unaprijeđenje tehnika ocjenjivanja govorne produkcije učenika na osnovu jasnih i prethodno definisanih kriterijuma.

Specifični ciljevi programa: definisanje ocjenjivanja i njegove svrhe, razlikovanje formativnog i sumativnog ocjenjivanja, uloga nastavnika u procesu ocjenjivanja i činioci koji utiču na ocjenjivanje, razmjena ideja i iskustava, usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja, ocjenjivanje govorne produkcije u skladu sa CEFR kriterijumima, greške koje se javljaju prilikom ocjenjivanja, značaj davanja povratne informacije o ostvarenom postignuću kao motivacioni faktor

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika u osnovnim i srednjim školama, kao i nastavnici stranih jezika koji imaju osnovno znanje engleskog jezika

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa (grupni rad, PowerPoint prezentacija, diskusije, bujica ideja, prezentacije, video zapisi, analize...)

Teme:

1. Mjerenje znanja
2. Kriterijumi u ocjenjivanju
3. Ocjenjivanje—pređimo sa riječi na djela
4. Ocjenjivanje kao motivacioni faktor

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): jedan dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, troškove potrošnog materijala, sendvič i kafa za učesnike; 15 eura online preko Microsoft Teams platforme.

11. PISANA PROVJERA ZNANJA U NASTAVI GEOGRAFIJE

Autorka: mr Dijana Laković
Kontakt osoba: Slobodan Savović
E-mail: savovicslobodan@gmail.com
Broj telefona: 067 609 737

Opšti cilj programa: Upoznavanje sa različitim tipovima i vrstama pitanja za provjeru znanja učenika i samostalno kreiranje testova.

Specifični ciljevi programa: Unapređenje nastavničkih kompetencija koje se odnose na: elemente ocjenjivanja – odrediti šta se vrednuje prilikom pisane provjere znanja, kriterije ocjenjivanja – utvrditi kako izgleda uspjeh na različitim nivoima usvojenosti programa, pitanja/zadatke koji angažuju različite nivoe znanja i zalaganja učenika, izradu testova/pisanih provjera znanja po razredima.

Ciljna grupa: nastavnici geografije – osnovna škola

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa, samostalan praktični rad učesnika uz mentorstvo

Teme:

1. Elementi praćenja i ocjenjivanja učenika
2. Kriteriji praćenja i ocjenjivanja
3. Vrste pitanja u pisanoj provjeri znanja
4. Vrste pisanih provjera znanja – petnaestominutne, provjere u trajanju školskog časa
5. Izrada pisanih provjera znanja sa pitanjima/zadacima različitih nivoa težine

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu didaktičkog materijala.

12. PLANIRANJE OCJENJIVANJA U NASTAVI INFORMATIKE SA

TEHNIKOM

Autorke: Biljana Krivokapić, Ranka Marković

Kontakt osoba: Biljana Krivokapić

E-mail: p02biljana@gmail.com

Broj telefona: 068 145 763

Opšti cilj programa: Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređivanja nastave u školi, te postizanje istih kriterijuma na nivou aktiva.

Specifični ciljevi programa: uključiti ocjenjivanje u sve segmente nastavnog procesa (planiranje, nastava/učenje, praćenje, provjeravanje, vrednovanje); definisati elemente praćenja i ocjenjivanja znanja i kognitivnih i komunikacijskih vještina, vrijednosti i stavova učenika; razumjeti značaj kriterijskog ocjenjivanja; definisati kriterijume i instrumente praćenja i ocjenjivanja učenika; predstaviti model Godišnjeg plana praćenja i ocjenjivanja i primjere pripreme za čas

Ciljna grupa: nastavnici informatike sa tehnikom

Metode i tehnike rada: interaktivna obuka

Teme:

1. Ocjenjivanje – dosadašnja iskustva
2. Elementi i kriterijumi u godišnjem planiranju ocjenjivanja
3. Planiranje praćenja i ocjenjivanja u učeničkim praktičnim i usmenim odgovorima
4. Planiranje ocjenjivanja u pripremi za čas

Način realizacije programa: Program se može izvoditi, jednako kavalitetno i u online okruženju upotrebom Microsof Teams, kao i u neposrednom okruženju.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20–30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu didaktičkog materijala.

Autorke: Aleksandra Vuković, Danijela Jovanović

Kontakt osoba: Branka Kankaraš

E-mail: brankakankaras@gmail.com

Broj telefona: 067 285 631

Opšti cilj programa: unaprijeđena znanja o sistemu bodovanja i ocjenjivanja; proširivanje znanja o metodama i instrumentima ocjenjivanja; razmjena iskustava, izazova, mogućnosti i prepreka; unaprijeđene tehnike i modeli izbora zadataka u istom i više nivoa

Specifični ciljevi programa: unapređenje znanja i vještina nastavnika u ocjenjivanju pisanih provjera znanja; drugačiji pristup ocjenjivanju pisanih provjera znanja sa efektima pristupa zadacima uvođenjem eksternog testiranja i ulaska Crne Gore u sistem PISA testiranja; usaglašavanje kriterijuma ocjenjivanja; prevazilaženje nedoumice u bodovnim listama za ocjenu pisanih radova učenika; razmotrena najznačajnija pitanja u vezi sa provjeravanjem i ocjenjivanjem učenika uopšte i ukazano na specifičnosti ovog procesa u nastavi matematike

Ciljna grupa: učitelji (profesori razredne nastave) i nastavnici (profesori) matematike osnovnih škola

Metode i tehnike rada: prezentacija, diskusija, rad u grupama, rad u parovima, debata, brainstorming; obuka je interaktivnog tipa

Teme:

1. Pravni okvir za provjeravanje znanja i ocjenjivanja u osnovnoj školi, vrste ocjena. Pedagoške osnove ocjenjivanja. Metode ocjenjivanja. Nastavnikovo praćenje znanja učenika. Najčešće greške u procesu provjeravanja i ocjenjivanja
2. Struktura pisane provjere znanja i način izbora zadataka. Usklađivanje bodovne liste. Pravedna ocjena i model samoprocjene. Uniformni i diferenciran sistem izbora zadataka
3. Različiti pristupi bodovanja i ocjenjivanja
4. Analiza i prezentacija konkretnih primjera testova, kontrolnih i pismenih zadataka
5. Analiza rezultata i samoevaluacija
6. Dalji koraci u radu stručnog aktiva nastavnika matematike na nivou škole, izazovi, mogućnosti i prepreke

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje radni materijal, osvježenje i naknade za trenere; u slučaju online realizacije cijena je 15 eura po učesniku.

1.c KONSTRUKCIJA TESTOVA

14. ELEKTRONSKI TESTOVI U NASTAVNOM PROCESU

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzavic.edu.me, dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: Osposobljavanje polaznika za korišćenje savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija u okviru unapređivanja nastave kroz kreiranje interaktivnih sadržaja i integrisanje edukativnih vježbi i kvizova u nastavni proces.

Specifični ciljevi programa: Na kraju obuke polaznici će znati da rade u besplatnim aplikacijama za izradu različitih tipova interaktivnih vježbi i testova, savladati vještine korišćenja i primjene u praksi tih alata, poboljšati međusobne komunikacije i razmjene mišljenja upotrebom Web 2-0 alata za saradnju, putem kojih će se prevazići fizička udaljenost i vremensko ograničenje školskog časa na relaciji učenik-nastavnik i učenik-učenik.

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - metoda rada na računaru (diskusije, radionice, rad na računaru)

Teme:

1. Igre u nastavi
2. Ocjenjivanje učenika u online okruženju
3. Online i offline alati za kreiranje elektronskih interaktivnih testova
4. Testmoz elektronski testovi
5. Edukativna platforma LearningApps.org
6. Edukativna platforma Wordwall
7. Edukativna platforma Purpose games
8. Program Hot Potatoes
9. Analiza radova polaznika seminara

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno i online putem. Online putem se realizuje sinhrono, adekvatno neposrednoj realizaciji ili asinhrono, na platformi za elektronsko učenje, Moodle sistemu.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal: e-knjige i tutorijale i honorare za voditelje seminara.

15. FUNKCIJE I SVOJSTVA DOBRIH TESTOVA ZNANJA

Autor: Srđan Verbić

Kontakt osoba: Srđan Verbić

E-mail: srdjan.verbic@odi.rs

Broj telefona: +381 64 835 0317

Opšti cilj programa: Cilj programa je jačanje kapaciteta nastavnika za kritičko i svrsishodno korišćenje testova znanja.

Specifični ciljevi programa: Učesnici prepoznaju složenost društvene uloge testova, prepoznaju slabosti zadataka i testova znanja, znaju koliko je važno da instrument bude prilagođen funkciji ispitivanja i ciljnoj grupi i prepoznaju značaj ocjenjivanja za učenje.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: predavanja, radionica i diskusija

Teme:

1. Društvena uloga testova znanja
2. Ocjenjivanje i eksterne provjere znanja
3. Sumativno i formativno ocjenjivanje
4. Svojstva zadataka i testova
5. Pisanje zadataka

Način realizacije programa: Ukoliko nije moguća realizacija uživo, program može da se realizuje preko online platformi Zoom, Teams i slično.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje sve materijale korišćene tokom obuke i dodatna uputstva za samostalan rad.

16. IZRADA TEST ZADATAKA U NASTAVI JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI

Autori: Dragan Marković, Radinka Vučković-Ćinćur

Kontakt osoba: Dragan Marković

E-mail: draganche.n@hotmail.com

Broj telefona: 067 207 964

Opšti cilj programa: Unapređivanje nastave crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti.

Specifični ciljevi programa: unapređivanje vještine izrade test zadataka; unapređivanje sposobnosti diferencijacije zadataka prema Blumovoj taksonomiji obrazovnih ciljeva za kognitivno područje; unapređivanje čitalačke pismenosti učenika, a samim tim, i njihovih postignuća na PISA testiranju

Ciljna grupa: nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti osnovnih škola, opštih gimnazija, srednjih stručnih škola, nastavnici albanskog jezika i književnosti

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Teorijski uvod – test zadaci u nastavi jezika i književnosti (tipovi, novi složenosti, Blumova taksonomija ciljeva)
2. Samostalna izrada test zadataka na osnovu Blumove taksonomije ciljeva (oblasti jezik)
3. Samostalna izrada test zadataka na osnovu Blumove taksonomije (oblasti književnost)
4. Analiza gotovih test zadataka (dobri i loši primjeri); razmjena iskustava iz prakse, rezime, domaći zadatak

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati i neposredno i putem online platformi.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 – 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje neophodnu tehničku opremu, materijale, osvježenje, ručak i honorare trenera.

17. KAKO DO EFIKASNOG TESTA ZA PROVJERU ZNANJA UČENIKA

Autor: mr Željko Raičević
Kontakt osoba: Zorica Minić
E-mail: zorica.minic@iccg.edu.me
Broj telefona: 069 362 987

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika sa provjerom znanja i dostignutosti ishoda putem pisane provjere/testa, načina strukturiranja testa, prilagođavanja različitim nivoima znanja i kriterijumima za bodovanje.

Specifični ciljevi programa: kontinuirano praćenje napredovanja učenika i unapređivanje testiranja kao oblika provjere znanja i dostignutosti ishoda; unaprijeđene kompetencije za provjere znanja prema nivoim ishoda; unaprijeđene kompetencije planiranja i strukturiranja testa; unaprijeđene kompetencije za kreiranje testova i bodovanje rezultata testiranja; unaprijeđene kompetencije nastavnika za izradu zadataka koji mjere funkcionalna znanja

Ciljna grupa: nastavnici predmetne nastave, nastavnici opšteobrazovnih predmeta, nastavnici stručno-teorijskih predmeta, nastavnici praktične nastave, pedagozi i psiholozi

Metode i tehnike rada: interaktivna obuka, radionice, kombinacija deduktivnog i induktivnog metoda rada.

Teme:

1. Procjenjivanje i mjerenje znanja
  - a. Direktno i indirektno mjerenje
  - b. Izvori pogrešaka
2. Faktori koji sudjeluju pri oblikovanju učeničkih odgovora na testu
  - a. Faktori provjere i mjernja znanja koji zavise od mjernog instrumenta
  - b. Tehnike ispitivanja i ocjenjivanja
  - c. Pismeno ispitivanje znanja
3. Testovi znanja
  - a. Standardni testovi - objektivni testovi
  - b. Planiranje i izrada različitih formi zadataka na testu
  - c. Izrada zadataka koji su slični zadacima na međunarodnim testiranjima (PISA, TIMS, PIRLS)
  - d. Analiza zadataka
4. Sprovođenje objektivnog testa
  - a. Kriterijumi za ocjenjivanje testova
  - b. Kreiranje testa i elektronsko testiranje
5. Način testiranja i način učenja učenika

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 18 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura.

18. TESTOVI PO MJERI UČENIKA

Autor: mr Sava Kovačević

Kontakt osoba: mr Sava Kovačević

E-mail: kovacevic.sava@gmail.com

Broj telefona: 067 616 055

Opšti cilj programa: Unapređivanje nastavnog procesa u ocjenjivanju i provjeravanju učenika u kom učenik ima centralnu ulogu.

Specifični ciljevi programa: Učesnici će biti sposobni da razumiju različite tipove testiranja, kreiraju različite tipove pitanja i zadataka, dizajniraju test prema sposobnostima i mogućnostima učenika, primjenjuju online testove u nastavi, vrednuju i analiziraju testove nakon testiranja.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, profesori gimnazija

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice ili online radionice na Moodle aplikaciji za nastavnike, prezentacije, individualna aktivnost, primjeri iz prakse, tutorijali i foto priče o korišćenju online testova u nastavi, online diskusije, diskusije, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, vrednovanje i samovrednovanje rada, kao i davanje/primanje povratne informacije

Teme:

1. Ocjenjivanje i testiranje učenika
2. Tipovi zadataka
3. Postavljanje pitanje
4. Elektronsko testiranje – Testmoz, Google upitnik, Free online Survey
5. Kreiranje kvizeva – KUBBU, QuizRevolution
6. Kreiranje testova u nastavi
7. Vrednovanje i analiza testova

Način izvođenja: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura.

2. METODE UČENJA

2.a OPŠTI PRISTUP

19. DIGITALNA UČIONICA – VRATA ZA BUDUĆNOST

Autorke: Dijana Milošević, mr Dušanka Vujičić

Kontakt osoba: Dijana Milošević

E-mail: dijana.milosevic@dobrota.edu.me

Broj telefona: 069 345 651

Opšti cilj programa: Poboljšati digitalnu pismenost nastavnika putem osposobljavanja za kreiranje i realizaciju interaktivne nastave i korišćenje edukativnih digitalnih resursa.

Specifični ciljevi programa: Učesnici seminara će steći nove vještine i ideje za osavremenjivanje nastave interaktivnim sadržajima i digitalnim alatima, poboljšati svoju informatičku pismenost kroz upoznavanje alata za saradnički rad, izradu digitalnih sadržaja, steći informacije i znati procijenjivati i vršiti odabir raznih edukativnih softvera i platformi u cilju postizanja kvalitetnije nastave.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola i predškolskog vaspitanja, posjedovanje elementarnih ICT znanja

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: metoda rada na računaru, prezentacije, radionice, radionice, online obuka uz stručno vođstvo e-moderatora putem Moodle i Teams platforme

Teme:

1. Uvod – digitalni resursi u službi kvalitetne nastave
2. Elektronsko vođenje i čuvanje nastavničke dokumentacije (Word, PDF, OneNote, Google Drive, OneDrive)
3. Primjena alata za online saradnički rad i učenje (Office 365) – nastavni čas na platformi Microsoft Teams
4. Internet resursi koji omogućavaju brzu povratnu informaciju (Kahoot, Linoit, AnswerGarden, Wordwall))
5. Internet resursi koji omogućavaju kreativno izražavanje učenika (Storyjumper – alat za izradu animiranih priča, Jigsaw Planet - alat za kreiranje slagalica, Wizer – alat za kreiranje interaktivnih kombinovanih radnih listova, Book creator - alat za izradu interaktivnih digitalnih knjiga)
6. Završni radovi učesnika

Način realizacije programa: neposredano i online putem Moodle i Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): Trajanje seminara organizovanog kao neposredna obuka interaktivnog tipa je dva dana, 16 sati, putem online Moodle platforme je dvije sedmice, 16 sati i putem Teams platforme je 2 dana, 16 sati.

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, e-knjige i tutorijale.

20. ELEMENTI SAVREMENOG OBRAZOVNOG MODELA „REGGIO EMILIA“ U OBRAZOVNOM PROCESU

Autor: prof. dr Saša Milić
Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić
E-mail: sasamilic@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Sticanje novih znanja o savremenom obrazovnom modelu „Reggio Emilia“.

Specifični ciljevi programa: Pojmovna razjašnjenja i razumijevanje nosećih sintagmi savremenog obrazovnog modela Reggio Emilia, kompleksnosti i dimenzija kultura; razumijevanje osnovnih elemenata koncepta Reggio Emilia (slika djeteta, okruženje kao „treći“ učitelj, estetika, projektovanje, „provokacija“ dokumentovanje, „100“ dječjih jezika); upoznavanje nastavnika sa primjerima implementacije modela Reggio Emilia u različitim državama svijeta.

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagoško-psihološka služba škole, uprava škole

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa – međukulturalne simulacije, reflektivno pisanje, diskusije, radionice, korneri, gledanje i analiza dokumentaraca, igranje uloga.

Teme:

1. Osnovne odlike savremenog obrazovnog modela Reggio Emilia
2. Slika djeteta – objektivna, subjektivna i kulturološka refleksija
3. Okruženje kao 'treći učitelj' i estetika u savremenom obrazovnom modelu Reggio Emilia
4. Nastavničke strategije projektovanja obrazovnog procesa prema savremenom modelu Reggio Emilia
5. Nastavničke strategije pedagoškog dokumentovanja
6. Nastavničke strategije samorefleksivnog djelovanja
7. Razvoj kurikuluma baziranog na elemtima savremenog obrazovnog modela Reggio Emilia

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

21. EFEKTIVNA KOMUNIKACIJA U ŠKOLI

Autori: Marry Williams, Dragutin Ščekić

Kontakt osoba: Dragutin Ščekić

E-mail: dragutin.scekic@live.edu.me

Broj telefona: 069 149 905

Opšti cilj programa: Unapređivanje kompetencija nastavnika da u nastavi koriste tehnike efektivne komunikacije sa učenicima.

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika da način komunikacije sa učenicima prilagode potrebama obrazovnog sistema koji funkcioniše u društvu znanja i da na osnovu promjene načina komunikacije motivišu učenike za kritičko razmišljanje i time utiču na razvoj interpersonalnih vještina, individualne kreativnosti i preduzetničkih vještina; osposobljavanje za efektivno pružanje konstruktivnih povratnih informacija o tome kako da povećaju nivo učenja u učionici

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Prepreke učenju u učionici
2. Vještine koje su potrebne na radnom mjestu
3. Šta je komunikacija?
4. Vrste komunikacije u učionici
5. Teorija konstruktivne povratne informacije
6. Davanje povratne informacije u učionici
7. Kako pružiti konstruktivnu povratnu informaciju?

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara sa porezima i doprinosima, putni troškovi trenera, prilozi za učesnike i materijal i pribor za rad.

22. EKSPERIMENTOM SPOZNAJEM PRIRODU OKO SEBE

Autorke: mr Marijana Blečić, Rajka Mićanović i mr Danijela Popović

Kontakt osoba: mr Marijana Blečić

E-mail: marijana-b@t-com.me

Broj telefona: 069 816 861

Opšti cilj programa: motivisanje vaspitača i učitelja za sticanje različitih znanja i vještina vezanih za važnost upotrebe eksperimenata u prirodnim uslovima i podsticanje za sveobuhvatnije prezentovanje sadržaja iz oblasti upoznavanja okoline

Specifični ciljevi programa: diskutovati o temama vezanim za vodu kao uslov života; praktično sprovesti eksperimente koji u svojoj upotrebi imaju vodu kao osnov za razumijevanje navedenog; diskutovati o temama vezanim za vazduh kao jednim od uslova života; praktično sprovesti eksperimente koji u svojoj upotrebi imaju vazduh kao osnov za razumijevanje navedenog; diskutovati o temama vezanim za biljke i prirodne pojave u prirodi; praktično sprovesti eksperimente kojima se mogu razumijeti osobine biljaka, kao i prirodne pojave u prirodi

Ciljna grupa: vaspitači, učitelji

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice). Metode koje se koriste su: metoda razgovora, praktičnog rada, rješavanja problema sa akcentom na upotrebu eksperimentalne metode kroz individualni i grupni rad polaznika seminara.

Teme:

1. Eksperiment – metoda rada sa djecom predškolskog i mlađeg osnovnoškolskog uzrasta
2. Eksperimenti sa vodom
3. Eksperimenti sa vazduhom
4. Ostali eksperimenti koji podstiču upoznavanje sa živom prirodom/biljke i prirodnim pojavama u prirodi (sa akcentom na eksperimente koji uključuju upotrebu osnovnih elemenata)

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura + PDV i uključuje putne troškove trenera, potrošni materijal i honorari realizatorki programa.

23. ELEMENTARNE IGRE ZASNOVANE NA PRIRODNIM OBLICIMA KRETANJA KROZ RAZLIČITE FAZE ČASA U NASTAVI FIZIČKOG

VASPITANJA

Autori: mr Boris Janjić, mr Novica Gardašević

Kontakt osoba: mr Boris Janjić

E-mail: bjanic@t-com.me

Broj telefona: 069 378 111

Opšti cilj program: Unapređenje znanja učesnika kao i razmjena iskustava iz prakse o prirodnim oblicima kretanja i njihovoj primjeni kroz elementarne igre u nastavi fizičkog vaspitanja.

Specifični ciljevi programa: razmjena iskustava o prirodnim oblicima kretanja i njihove povezanosti sa nastavom fizičkog vaspitanja; primjena prirodnih oblika kretanja u određenim fazama časa; razmjena iskustava iz prakse od strane učesnika, rješavanje problema na određenu temu-situaciju na času fizičkog vaspitanja

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici fizičkog vaspitanja osnovnih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - diskusije, radionice

Teme:

1. Prirodni oblici kretanja i elementarne igre (definisanje, podjela),
2. Elementarne igre zasnovane na prirodnim oblicima kretanja u uvodnom i pripremnom dijelu časa fizičkog vaspitanja,
3. Elementarne igre zasnovane na prirodnim oblicima kretanja u glavnom i završnom dijelu časa fizičkog vaspitanja,
4. Primjeri iz prakse, razmjena iskustava i kreiranje elementarnih igara na osnovu primjera iz prakse.

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 35 učesnika po grupi

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove radnog materijala, osvježenje za učesnike, putne troškove i nadoknada za rad voditelja programa-trenera.

Autori: Miroslav Minić, Svetlana Jovetić–Koprivica i Vuk Perović
Kontakt osoba: Miroslav Minić
E-mail: miroslavminic7@gmail.com
Broj telefona: 067 513 555

Opšti cilj programa: Unaprijediti pristup izučavanju različitih oblasti stručnog obrazovanja kroz multimedijalni pristup i razvijati sposobnost razumijevanja i tumačenja sinkretičkih sadržaja u animiranom, dokumentarnom, igranom filmu i propagandom video materijalu.

Specifični ciljevi programa: uočiti i izdvojiti ključne probleme u podsticanju učenica i učenika na analitičko i stvaralačko angažovanje iz različitih oblasti; razmatrati i razumjeti značaj dubljeg tumačenja predmetnosti video materijala koji je usklađen sa interesovanjima učenika; razmatrati suštinu motivske strukture vizuelnog sadržaja; uočiti potrebu istraživanja kod kuće i sakupljanja neophodnog materijala; razmotriti neophodnost širenja asocijativnog polja prilikom tumačenja vizuelnih sadržaja

Ciljna grupa: nastavnici opšteobrazovnih predmeta

Metode i tehnike rada: usmeno izlaganje, demonstracija, problemski zadaci, rad na konkretnim zadacima, saradničko učenje; tehnike rada podrazumijevaju niz interaktivnih radionica sa detaljno predstavljenim uputstvima

Teme:

1. Principi medijskog opismenjavanja učenika
2. Resursi u nastavi stručno – teorijskih predmeta
3. Animirani film u nastavi
4. Dokumentarni film u nastavi
5. Igrani film u nastavi
6. Gledanje, promišljanje, kreiranje vizuelnih sadržaja
7. Saradnja sa lokalnom zajednicom
8. Kontinuirano praćenje napredovanja učenika
9. Specifičnosti pristupa u radu sa darovitim učenicima
10. Specifičnosti pristupa u radu sa učenicima koji imaju razvojne deficite
11. Film u funkciji razvijanja SEV vještina

Način realizacije programa: neposredno, ali je program moguće izvoditi u online okolnostima preko Zoom i Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimalni broj polaznika 15, a maksimalni broj 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za voditelje programa/trenere i potreban materijal za rad.

25. FUNKCIONALNO INTEGRISANO UČENJE

Autori: prof.dr Veselin Mićanović
Kontakt osoba: prof.dr Veselin Mićanović
E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Cilj programa je obučiti nastavnike različitog profila prožimanju ishoda, ciljeva i sadržaja iz različitih predmetnih područja sa zajedničkim ciljem – razvijanje funkcionalnih integriranih znanja, vještina i sposobnosti.

Specifični ciljevi programa: razvoj metodologije nastave usmjerene ka procesu učenja orijentisanog ka sticanju znanja integriranih u jasne i adaptibilne sisteme koji su praktično upotrebljivi (funkcionalni); metodološki definisan i akreditovan novi program stručnog usavršavanja (funkcionalnog integriranog učenja) će pomoći unapređenju kvaliteta učenja i nastave na svim nivoima u obrazovnom sistemu Crne Gore; program Funkcionalnog integriranog učenja konceptualno podržava paradigmu *Škola pamćenja u školu mišljenja*.

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja (vaspitači), nastavnici razredne nastave (učitelji), nastavnici predmetne nastave, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa – radionice, rad u malim grupama, panel prezentacije i diskusije

Teme:

1. Pojam, značaj i specifičnosti integrirane nastave
2. Promjene u načinu i metodama rada
3. Metodologija planiranja i realizacije integriranog učenja
4. Prepoznavanje mogućih ciljeva za integraciju
5. Planiranje jednog modela integriranog učenja
6. Razrada aktivnosti praktičnog modela integriranog učenja

Način realizacije programa: neposredno i online po potrebi učesnika

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 € + PDV i uključuje putne troškove i honorare realizatora programa.

Autori: mr Milica Jelić, Milena Danilović
Kontakt osoba: mr Milica Jelić
E-mail: jelic.milica30@gmail.com
Broj telefona: 069 407 715 068 858 836

Opšti cilj programa: Unapređivanje znanja o značaju upotrebe igara kao vaspitno-obrazovnog sredstva u cilju razvoja različitih aspekata ličnosti djeteta.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa osnovnim aspektima igre; razmjena iskustva o prednostima i eventualnim nedostacima korišćenja igre kao nastavnog sredstva; osvrt na karakteristike različitih kategorija igara; razmjena iskustava o različitim tehnikama upotrebe igara dramatizacije i uloga; upoznavanje sa različitim primjerima matematičko-didaktičkih igara; povezivanje primjera sa sopstvenom praksom; ideje o načinu upotrebe muzičkih igara; muzičke igre u cilju unapređivanja različitih aspekata razvoja djeteta

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja (vaspitači), nastavnici razredne nastave (učitelji), nastavnici predmetne nastave, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa - individualni rad, rad u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, simulacija, grupne diskusije, kooperativno učenje, pojedinačne i grupne prezentacije, bujica ideja

Teme:

1. Pojam igre-vrste, prednosti i nedostaci
2. Vrste igara
3. Matematičko-didaktičke igre
4. Muzičke igre

Način realizacije programa: Seminar će se realizovati neposredno i po potrebi online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 20, a maksimalan 30. Za online obuku od 3 do 60 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku obuke je 20 eura dnevno i uključuje nadoknadu za trenere i potrošni materijal.

Autorka: Danka Novović
Kontakt osoba: Radoje Novović
E-mail: radoje.novovic@zss.gov.me
Broj telefona: 020 408 979

Opšti cilj programa: Nastavnici upoznaju uzrasne, individualne i socijalne razlike i različite kognitivne stilove učenika, mogućnosti individualizacije i prilagođavanja nastave različitim kategorijama učenika i uviđaju značaj individualizacije nastave.

Specifični ciljevi programa: povećava nivo pedagoško-psihološkog znanja i vještina na temu individualizacija nastave/učenja; povećanje sposobnosti prepoznavanja različitih uzrasnih, individualnih i kognitivnih stilova učenja; usmjerenje nastavnika na stvaranje uslova za realizaciju individualizovane nastave/učenja

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave, stručni saradnici (pedagozi i psiholozi)

Metode i tehnike rada: interaktivne metode

Teme:

1. Individualne razlike među učenicima
2. Individualne karakteristike učenika u pogledu različitih sposobnosti
3. Oblici individualizacije nastave
4. Izrada scenarija za čas individualizovane nastave

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi može i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20-30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere i materijal za seminar.

Autori: Marina Andrijević-Petrović, Vladimir Petrović

Kontakt osoba: Vladimir Petrović

E-mail: mvladimir055@gmail.com

Broj telefona: 067 640 005

Opšti cilj programa: Učesnici će se bliže upoznati sa inovativnim metodama učenja, konceptom inovacije u nastavi i njihovoj realizacijom u školi. Kroz praktične primjere metoda inovativnog učenja produbiće svoja znanja o ovim aktivnim metodama učenja.

Specifični ciljevi programa: Učesnici će produbiti svoja znanja o kreiranju inovativnih modela učenja i nastave. Kroz konkretne primjere analiziraće korake u realizaciji integrativne, produktivne, interaktivne i igrolike nastave ciljeve, evaluaciju i ostale elemente neophodnu za njihovu realizaciju.

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Inovativne metode učenja (integrativna nastava)
2. Inovativne metode učenja (produktivna nastava)
3. Inovativne metode učenja (interaktivna nastava)
4. Inovativne metode učenja (igrolika nastava)

Način realizacije programa: neposredno ukoliko budu povoljne epidemiološke mjere, online po dogovoru sa nadležnim institucijama

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura, ukoliko se organizuje neposredno, obezbijeđen materijal za radionice (honorar za trenere uračunat u cijenu), 10 eura ukoliko se organizuje online (obezbijeđen pristup kompletnom materijalu sa seminara).

**29. INTEGRISANO UČENJE U LIKOVNIM AKTIVNOSTIMA U
PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA I ŠKOLAMA (OD PRVOG DO PETOG**

RAZREDA) I HOLISTIČKI RAZVOJ DECE I UČENIKA

Autorke: Akademik Miroslava Kojić, dr Zagorka Markov i Smiljana Kojić Grandić

Kontakt osoba: Miroslava Kojić

E-mail: kojicmb@gmail.com

Broj telefona: +381 62 213 339

Opšti cilj programa: Cilj seminara je ukazivanje profesionalcima na mogućnost da putem likovnih aktivnosti podstaknu decu i učenike na integrisano učenje koje podstiče holistički razvoj individue.

Specifični ciljevi programa: Ukazati profesionalcima da kroz likovne aktivnosti primenom integrisanog učenja podstiču decu i učenika na divergentno mišljenje, samostalnost, na poštovanje mišljenja druge dece/učenika i dr., na holistički razvoj deteta, da omoguće deci da samostalno istražuju i pri tome koriste različite oblasti života kako bi razumeli i rešili problem kroz likovni izraz, kojim povezuju znanja i iskustva i koriste ih za različite oblasti.

Ciljna grupa: nastavnici u predškolskim ustanovama i osnovnim školama

Metode i tehnike rada: interaktivni rad, radionice, prezentacije

Teme:

1. Integrisano učenje u likovnim aktivnostima
2. Holistički pristup u razvoju deteta i učenika (Model Kojić)
3. Usmeravanje dece i učenika na funkcionalno učenje
4. Podsticanje kreativnog i kritičkog mišljenja kod dece i učenika kroz likovne aktivnosti
5. Podsticanje kooperativnog rada kod dece i učenika
6. Izrada skice usmerenih aktivnosti/časa za rad sa decom i učenicima
7. Vrednovanje i ocenjivanje efekata integrisanog učenja i holističkog razvoja dece
8. Samoevaluacija i unapređenje sopstvene prakse u primeni integrisanog učenja kroz likovne aktivnosti

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 – 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere i materijal za učesnike.

30. KLJUČNE KOMPETENCIJE – NASTAVA KROZ KURIKULUME, PROCJENJIVANJE I EVALUACIJA NA NIVOU INSTITUCIJE

Autori: dr Ian David Morris, Maja Jukić, Rajko Kosović
Kontakt osoba: Rajko Kosović
E-mail: rajko.kosovic@t-com.me
Broj telefona: 067 226 247

Opšti cilj programa: Cilj je da nastavnici bolje razumiju značaj, primjenu i integraciju ključnih kompetencija koje je definisala EU, i to kroz kurikulume na svim nivoima cjeloživotnog učenja.

Specifični ciljevi programa: Specifični ciljevi programa su da se razumije kako kreirati ambijent na nivou škole koji pogoduje razvoju ključnih kompetencija. Takođe, kako na nivou škole kroz mehanizme samoevaluacije pratiti uspješnost integracije ključnih kompetencija u školski, kao i predmetne kurikulume, uključujući i načine procjenjivanja i dokumentovanja učeničkih radova.

Ciljna grupa: uprave i nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: prezentacije, praktične aktivnosti, razmatranje/diskusije, integracije procjenjivanja i dokumentovanja postignuća.

Teme:

1. Evropski i Crnogorski okvir za ključne kompetencije
2. Integracija ključnih kompetencija u svim područjima kurikuluma i na svim nivoima obrazovanja
3. Instrumenti za procjenu ključnih kompetencija na svim nivoima
4. Instrumenti za dokumentovanje postignuća učenika
5. Mjere osiguranja kvaliteta i izvještavanje o postignućima u ključnim kompetencijama na nivou ustanove

Način realizacije programa: neposredno, ali može i online putem Zoom platforme koja omogućava interaktivnost, rad u grupama, online popunjavanje anketa, upitnika, izradu testova i sl.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20-30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Po dogovoru sa učesnicima (u zavisnosti od broja učesnika određuje se cijena koja će pokriti troškove zakupa prostorije, osvježenja, laganog ručka i angažovanih voditelja).

31. KNJIŽEVNE RADIONICE

Autorke: Marija Jeveričić, Daniela Skoković

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić
E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com
Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika/bibliotekara za kreiranje i realizaciju književnih radionica i unapređivanje rada kroz upotrebu veb-alata kao nastavnog sredstva.

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje učesnika za izradu strukture književne radionice; unapređivanje kompetencija učesnika za korišćenje različitih metoda i veb-alata za istraživanje interesovanja i motivaciju učenika za čitanje književnih dela; osposobljavanje učesnika za samostalno kreiranje i realizaciju književne radionice uz upotrebu veb-alata; upoznavanje učesnika sa načinima vrednovanja i samovrednovanja književne radionice sa i bez upotrebe veb-alata

Ciljna grupa: nastavnici maternjeg – osnovna i srednja škola, bibliotekari javnih biblioteka, školski bibliotekari osnovnih i srednjih škola, nastavnici razredne nastave

Metode i tehnike rada: metoda komunikacije putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rešavanje onlajn zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni i grupni oblik rada.

Teme:

1. Pojam i izrada scenarija književne radionice
2. Književne radionice sa i bez upotrebe veb-alata

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara i uključuje nastavni materijal, parametre za pristup online sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

Autorka: Bojka Đukanović
Kontakt osoba: Vidosava Kaščelan
E-mail: vidosava.kascelan@gmail.com
Broj telefona: 067 325 154

Opšti cilj programa: Razumijevanje pojma kontroverzne teme i osposobljavanje nastavnika da ih na adekvatan način realizuju u nastavi.

Specifični ciljevi programa: razvijanje sposobnost razumijevanja i uključivanja u dijalog sa onima čije mišljenje se razlikuje od našeg; uključivanje u nastavu aktivnih, angažovanih metoda učenja u vezi sa pitanjima iz svakodnevnog života; uvođenje u nastavu građanskog vaspitanja i obrazovanja, ali i ukupnu nastavu, novih sadržaja koji nose konfliktne vrijednosti i/ili interesovanja i teško ih je nepristrasno obrađivati

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, predstavnici uprave škola i pedagoško-psihološke službe

Metode i tehnike rada: interaktivne metode rada

Teme:

1. Što su kontroverzne teme?
2. Zašto treba izučavati kontroverzne teme u nastavi?
3. Metode i tehnike izučavanja kontroverznih temi u nastavi
4. Strategije za izučavanje kontroverznih tema u nastavi

Način realizacije programa: neposredno ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan , 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 – 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje osvježenje za učesnike, nadoknade za trenere, potrošne materijale i putne troškove.

Autorka: Mladenka Perić
Kontakt osoba: Mladenka Perić
E-mail: majaperic.p@gmail.com
Broj telefona: 067 803 814

Opšti cilj programa: Osavremenjivanje i unapređenje nastavnog procesa, kao i života u školi uopšte.

Specifični ciljevi programa: stvaranje ambijenta za aktivno i kompleksno učenje; omogućavanje istovremenog sticanja znanja i socijalnih vještina, veoma bitnih za razvoj ličnosti, kao što su samopouzdanje, samovrednovanje, spremnost na timski rad, razvoj kritičkog mišljenja, prevazilaženje socijalnih razlika itd; izgradnja pozitivnog odnosa prema sebi, vršnjacima, učenju, nastavnicima; priprema učenika za tržište rada; poboljšanje saradnje i partnerstva među kolegama

Ciljna grupa: nastavnici predmetne i razredne nastave (osnovne i srednje škole), pedagozi i psiholozi, pomoćnici i direktori škola

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa po modelu kooperativnog učenja kako prilikom organizacije seminara uživo, tako i prilikom organizacije seminara online.

Teme:

1. Model kooperativnog ili saradničkog učenja (definicija pojma kooperacija)
2. Šta je kooperativno učenje i po čemu se ono razlikuje od takmičarsko i individualističkog učenja (prednosti ili eventualni nedostaci)?
3. Koji su pet osnovnih elemenata kooperativnog učenja?
4. Po čemu se kooperativno učenje razlikuje od već tradicionalnog grupnog rada, kakvog mi do sada poznajemo?
5. Koje su strategije kooperativnog učenja i kako se ono može implementirati?

Način realizacije programa: Program se može realizovati i neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika programa je 20, a maksimalni 30 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 18 eura i uključuje honorare trenera, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara.

Autorka: mr Ivana Vujošević
Kontakt osoba: mr Ivana Vujošević
E-mail: lekovicivana1@gmail.com
Broj telefona: 069 092 115

Opšti cilj programa: Unaprijediti kompetencije nastavnika za izvođenje nastave kroz osvještavanje važnosti primjene kreativnih tehnika u nastavnom procesu u nižim razredima osnovne škole.

Specifični ciljevi programa: upoznati nastavnike sa nekim od kreativnih tehnika, kao i mogućnostima njihove primjene u različitim nastavnim predmetima i slobodnim aktivnostima; upoznati nastavnike sa značajem i načinima podsticanja kreativnosti kod učenika

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave/učitelji

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice) i podrazumijeva individualni rad, radu u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacije, plenum, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje), video i audio zapisi.

Teme:

1. Kreativnost u nastavi nižih razreda osnovne škole
2. Reproductivni/kreativni nastavnik
3. Koristimo kreativne tehnike u zadatoj situaciji
4. Učenik u centru kreativnosti

Način realizacije programa: Obuka se može organizovati i neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

Autorke: Vesna Radulović, Irena Šućur

Kontakt osoba: Vesna Radulović

E-mail: vesnaradulovic67@gmail.com

Broj telefona: 068 593 172

Opšti cilj programa: Podrška nastavnicima kao organizatorima i koordinatorima procesa učenja i unapređenje njihovih znanja o projektnom tipu nastave.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa istraživačkim metodama, instrimentima i statističkom obradom podataka; pravilno definisanje problema, iznalaženje i procjena mogućih rješenja; procjenjivanje raspoloživih resursa; timski rad; vođenje dnevnika rada; kritički odnos prema vlastitom i radu ostalih članova grupe; stvaranje proizvoda koji može da ima teorijsku i praktičnu vrijednost; evaluacija procesa i rezultata rada

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, stručni saradnici, pomoćnici direktora i direktori osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: predavanja, prezentacije, diskusije, samostalni rad i rad u grupi, radionice i interaktivno učenje

Teme:

1. Pojam, razvoj, tipovi i karakteristike projektne nastave
2. Planiranje i realizacija projekta
3. Primjeri dobre prakse
4. Zajednički rad na projektnom zadatku

Način realizacije programa: neposredno i online - putem platforme Microsoft Teams

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 20, a maksimalni broj učesnika u grupi je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

Autorka: Anđela Nikčević
Kontakt osoba: Anđela Nikčević
E-mail: angelitaland@gmail.com
Broj telefona: 068 610 193

Opšti cilj programa: Program ima za cilj da obuča nastavnika kako da kreira i vodi nastavni proces koji podstiče motivaciju učenika za učenje.

Specifični ciljevi programa: Nakon obuke nastavnici će biti osnaženi da primijene nova znanja o vrstama, djelovanju i efektima motivacije tokom planiranja i realizacije nastave, razumjeti kako da prilagođeno koriste različite oblike rada, iskoristiti talente i interesovanja učenika kao resurs za postizanje obrazovno-vaspitnih ishoda, povezati znanja o različitim stilovima učenja, potencijalu saradnje sa ličnom nastavnom praksom i uvidjeti mogućnosti za unapređenje iste.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i/ili srednjih škola, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa; primjenjuje se radioničarski rad, rad u grupama/timovima/diskusijama, igranje uloga, koriste se projekcija video materijala i teorijski blokovi.

Teme:

1. Unutrašnja i spoljašnja motivacija
2. Rad u timu kao motivacioni faktor
3. Različiti kognitivni stilovi - različiti stilovi učenja
4. Podsticanje motivacionog ciklusa u "teškim" situacijama

Način realizacije programa: Obuku je moguće organizovati neposredno ili online preko Microsoft teams platforme.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15-25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje radni materijal, hrana i osvježenje za učesnike i finansiranje trenera.

Autorka: prof. Lorin Anderson
Kontakt osoba: Radoje Novović
E-mail: radoje.novovic@zss.gov.me
Broj telefona: 020 408 979

Opšti cilj programa: Cilj seminara jeste da ukaže na sve one faktore koje nastavnicima omogućavaju da u velikoj mjeri utiču na učenje svojih učenika.

Specifični ciljevi programa : Sagledavanje odnosa između „nastave“ i „učenja“, sa ciljem da se bolje shvati taj odnos iz različitih uglova. Jasna slika nam je neophodna da bismo mogli valjano da se bavimo složenošću učenja učenika.

Ciljna grupa: direktori, nadzornici, pedagozi, psiholozi i nastavnici

Metode i tehnike rada: metode i tehnike interaktivnog rada

Teme:

1. Nastava orjentisana na učenje
2. Ciljevi učenja
3. Aktivnosti učenja
4. Atmosfera za učenje
5. Odnos cilja i aktivnosti učenja
6. Izrada scenarija, skice časa
7. Vrednovanje i ocjenjivanje u funkciji učenja i razvoja učenika
8. Samoevaluacija i unapređenje vlastite nastavne prakse

Način realizacije programa: neposredno a po potrebi može i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 – 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere i materijal za seminar.

Autori: dr Ranko Rajović, Marijana Milošević
Kontakt osoba: Marina Jovanović
E-mail: vrticvinipuu@gmail.com
Broj telefona: 069 230 920

Opšti cilj programa: Podizanje kompetencija zaposlenih za razumevanje značaja rane muzičke stimulacije i podsticanja muzičkog razvoja dece kroz upotrebu inovativnih i stimulativnih metoda baziranih na NTC sistemu učenja.

Specifični ciljevi programa: nastavnici su u stanju da razumeju značaj muzičke stimulacije i njenog uticaja na intelektualni, psihofizički i socijalni razvoj; imaju svest o tome da muzika uvećava mozak za kompleksno razmišljanje: rešavanje problema, rasuđivanje, upoređivanje, analizu, sintezu, donošenje zaključaka i evaluaciju i da razvija kreativnost i samosvest; razumeju značaj razvoja ritma i uticaja pokreta na neuroplastičnost mozga; kreiraju igre po NTC standardima

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih škola, nastavnici muzičkih škola

Metode i tehnike rada: Obuka se sastoji od podučavanja, iskustvenog i radioničarskog rada, rada u malim grupama i u parovima. Usmeno izlaganje, interaktivna dijaloška metoda, iznošenje stavova, iskustava i rezultata relevantnih naučnih istraživanja. Predlozi za rad.

Teme:

1. Rana stimulacija i njen značaj za pravilan razvoj deteta
2. Neurofiziologija učenja
3. Značaj i primena asocijativnog učenja na svim nivoma dečjeg razvoja
4. Značaj pokreta u učenju
5. Razvoj divergentnog mišljenja
6. Razvoj fine motorike uz muzičku igru – od pincetnog hvata do grafomotorike
7. Razvoj krupne motorike uz razvoj ritma i koordinacije
8. Aktivno slušanje uz asocijativne primere za bolju koncentraciju i produženu pažnju
9. Muzičko opismenjavanje kroz NTC sistem učenja
10. Asocijativno učenje muzike i kroz muziku
11. Pokret, ples, folklor
12. Načini korišćenja postojećih igara i kreiranja sopstvenih modela za individualizaciju u nastavi

Način realizacije programa (neposredno, online): neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati):: 2 dana, 12 sati (4 + 8 sati rada)

Broj učesnika u grupi: 20 - 40

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 45 eura i uključuje honorare za predavače i materijale za učesnike.

OSNOVNOM I SREDNJEM OBRAZOVANJU

Autori: Maja Jukić; Srđan Verbić

Kontakt osoba: Rajko Kosović

E-mail: rajko.kosovic@t-com.me

Broj telefona: 067 226 247

Opšti cilj programa: Unapređivanje kompetencija nastavnika za obrazovanje i vrednovanje ključnih kompetencija.

Specifični ciljevi programa: motivisanje nastavnika za primjenu strategija učenja i metoda podučavanja za obrazovanje za ključne kompetencije; osposobljavanje nastavnika za korišćenje instrumenata za pripremu, sprovođenje i vrednovanje nastave za ključne kompetencije i navođenje načine kako se svaka od ključnih kompetencija može razvijati i primijeniti u njihovim predmetima; izrađivanje individualnih ili grupnih priprema za dostizanje ključnih kompetencija (po mogućnosti na nivou škole, planiranu u godišnjem planu)

Ciljna grupa: svi nastavnici u osnovnom i srednjem obrazovanju (U okviru IPA projekta, ciljna skupina su 900 nastavnika razredne nastave i 960 nastavnika STEM predmeta u osnovnom i srednjem obrazovanju)

Metode i tehnike rada: ledolomac, *brainstorming*, prezentacija, rad na tekstu, grupni rad, kreiranje nastave za ključne kompetencije, izrada akcionog plana, evaluacija obuke

Teme:

1. Evropski i Crnogorski okvir za ključne kompetencije
2. Strategije učenja i podučavanja za ključne kompetencije
3. Priručnik za nastavu za ključne kompetencije
4. Formativno vrednovanje dostizanja ključnih kompetencija

Način realizacije programa: Program se izvodi neposredno. Međutim, ukoliko to nije moguće, program se izvodi online, putem Zoom platforme koja omogućava interaktivnost, rad u grupama i niz drugih tehničkih pomagala (mentimeter, ankete, test...)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 radna dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Po dogovoru sa učesnicima (u zavisnosti od broja učesnika određuje se cijena koja će pokriti troškove zakupa prostorije, osvježenja, laganog ručka i angažovanih voditelja).

40. OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA KAO MEĐUPREDMETNA TEMA

Autor: Dragutin Šćekić

Kontakt osoba: Dragutin Šćekić

E-mail: dragutin.scekic@live.edu.me

Broj telefona: 069 149 905

Opšti cilj programa: Cilj programa je da se nastavnici osposobe da efikasno integrišu obrazovanje za ljudska prava u redovne nastavne i vannastavne aktivnosti u formi međupredmetne teme.

Specifični ciljevi programa: razumjeti ključne principe obrazovanja za ljudska prava; osposobiti se za samostalno osmišljavanje i razvijanje nastavnih aktivnosti u koje je integrisano obrazovanje za ljudska prava u formi međupredmetne teme; upoznati se sa interaktivnim metodama rada u učionici pogodnim za obradu sadržaja sa integrisanim elementima obrazovanja za ljudska prava; uočiti važnost i prednosti holističkog pristupa obrazovanju za ljudska prava u školi

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave osnovnih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava - teorijske osnove
2. Obrazovanje za ljudska prava u osnovnoj školi
3. Metodski pristup obrazovanju za ljudska prava
4. Nastavne aktivnosti sa integrisanim obrazovanjem za ljudska prava u formi međupredmetne oblasti
5. Holistički pristup obrazovanju za ljudska prava u školi

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 i po dan, 12 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara sa porezima i doprinosima, putne troškove voditelja seminara, priloge za učesnike i potrošni materijal i pribor za rad.

41. PRIMJENA INTERAKTIVNIH METODA U NASTAVI

Autorke: Vesna Krivčević, Andrijana Bogetić

Kontakt osoba: Vesna Krivčević

E-mail: vekemit@gmail.com

Broj telefona: 069 065 852, 067 406 404

Opšti cilj programa: Razvijanje kompetencija za primjenu interaktivnih metoda u nastavi.

Specifični ciljevi programa: jačanje kompetencija nastavnika za realizovanje interaktivne nastave kroz primjenu različitih metoda i tehnika; razumijevanje prednosti i karakteristika interaktivne nastave, pojma nastave/učenja i njene glavne karakteristike, veze između postavljenih ciljeva časa i izbora metoda rada; upoznavanje savremene koncepcije nastave, ulge nastavnika, najčešćih klasifikacija metoda, mogućnosti njihove primjene i prepoznavanje njihovih prednosti i nedostataka; prepoznavanje uloge nastavnika u interaktivnoj nastavi

Ciljna grupa: profesori predmetne nastave osnovnih i srednjih škola, profesori razredne nastave, vaspitači, stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa: interaktivne radionice, prezentacije, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, tehnika akvarijuma, kooperativno učenje, timski rad, *brainstorming*

Teme:

1. Interaktivne nastava
2. Tehnike i metode u interaktivnoj nastave
3. Priprema za čas interaktivne nastave
4. Kriterijumi za izbor metoda i tehnika interaktivne nastave
5. Uloga nastavnika u interaktivnoj nastavi

Način realizacije programa: Program je prilagođen realizaciji neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimum 15 – maksimum 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

42. PROJEKTNNA NASTAVA KAO METOD ZA RAZVIJANJE KLJUČNIH VJEŠTINA, TIMSKOG DUHA, KRITIČKOG PROMIŠLJANJA I LIDERSTVA KOD UČENIKA

Autorke: mr Biljana Vukmanović, mr Mirsada Šabotić

Kontakt osoba: mr Biljana Vukmanović

E-mail: biljanavukmanovic@gmail.com

Broj telefona: 069 276 246

Opšti cilj programa: Unapređenje nastavničkih kompetencija za realizaciju projektne nastave, u cilju poboljšanja kvaliteta nastave i razvijanja kritičkog promišljanja, timskog rada, vještina za cjeloživotno učenje i liderskih vještina učenika.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa pojmom projektne nastave; uočavanje specifičnosti problemske nastave u čijem je središtu učenik i njegove ideje; razumijevanje svrhe primjene problemske nastave u cilju razvijanja kritičkog mišljenja kod učenika, razvijanja timskog duha i liderskih vještina; upoznavanje sa načinom planiranja, organizacije i realizacije i vrednovanja projektne nastave; analiza primjera dobre prakse

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola, profesori srednjih škola, vaspitači

Metode i tehnike rada: dijalog, interpretativna metoda, grupni rad, rad u paru

Teme:

1. Razlika između projekta i projektne nastave
2. Pojam i specifičnosti projektne nastave
3. Priprema, organizacija, realizacija i vrednovanje projektne nastave
4. Učenik kao nosilac projektne nastave
5. Kritičko mišljenje, rješavanje problema, timski rad i kreativnost kao svrha projektne nastave
6. Primjeri iz prakse

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje štampani materijal za učesnike, ručak i dezert za učesnike i osvježenje, putni troškovi i honorar autora.

43. SARADNIČKI OBLICI UČENJA U OBRAZOVNOM PROCESU

Autor: prof. dr Saša Milić

Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić

E-mail: sasamilic@ucg.ac.me

Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Unapređivanje znanja o značaju saradničkih oblika učenja u obrazovnom procesu.

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o efektima saradničkog učenja za akademske i socijalne vještine (kvalitet i kvantitet znanja praćen stalnom reorganizacijom stečenih znanja i koncepata, divergentno mišljenje, rješavanje problema); razvijanje vještina za organizovanje saradničkog učenja (organizacioni oblici rada, interaktivne metode, komunikacija učenika u saradničkom učenju, podjela uloga u timu, načini procjenjivanja, fizički ambijent u učionici)

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagoško-psihološka služba škole, uprava vrtića/škole

Metode i tehnike rada: demonstracija, rad u malim grupama, radionica, diskusija, debata

Teme:

1. Pristupi učenju (takmičarsko, individualističko, saradničko)
2. Odlike i organizacioni oblici saradničkog učenja
3. Strategije saradničkog učenja
4. Integrisano učenje i saradnja

Način realizacije programa: neposredno, online i kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimalni broj učesnika 20, maksimalni broj učesnika 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje jednodnevni seminar, konsultacije sa trenerima po potrebi, neophodne materijale za rad tokom seminara, materijale neophodne nastavnicima za njihov samostalni rad.

44. SAVREMENE TEHNIKE UČENJA

Autori: mr Sava Kovačević, mr Mirjana Radulović

Kontakt osoba: Sava Kovačević

E-mail: kovacevic.sava@gmail.com

Broj telefona: 067 616 055

Opšti cilj programa: Povećati nivo svijesti nastavnika o važnosti primjene savremenih tehnika učenja i njihove primjene u nastavnom procesu.

Specifični ciljevi programa: osposobiti nastavnike za razumijevanje savremenih metoda učenja i nastave; osposobiti nastavnika da osjeti različite stilove učenja kod učenika; razumijevanje i vođenje usmjerenog učenja na internetu

Ciljna grupa: nastavnici predmetne i razredne nastave

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice, prezentacije, individualna aktivnost, primjeri iz prakse, tutorijali i foto priče, diskusije, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, vrednovanje i samovrednovanje rada, kao i davanje/primanje povratne informacije, samoprocjena i samoanaliza.

Teme:

1. Efektivno i efikasno učenje
2. Stilovi učenja usmjereni na postignuća
3. Tehnologija učenja i nastave
4. Savremene tehnike učenja
5. Istraživačke metode učenja
6. Učenje putem mentalnih mapa
7. Usmjerenost učenje na internetu – konektivizam

Način realizacije programa : neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura.

45. SERVISNO UČENJE ZA INKLUZIVNIJE ŠKOLE

Autorke: Elvira Hadžibegović, Jelena Fuštić

Kontakt osoba: Jelena Fuštić

E-mail: fustic.jelena@forum-mne.com

Broj telefona: 069 355 139

Opšti cilj programa: Opšti cilj programa je uvođenje i primjena koncepta servisnog učenja i sveobuhvatnog pristupa razvoju djeteta u sistem formalnog obrazovanja u Crnoj Gori.

Specifični ciljevi programa: Specifični ciljevi obuhvataju rad na: ličnom i profesionalnom razvoju nastavnika; usvajanju i primjeni koncepta servisnog učenja u obrazovni sistem; razvoju metoda primjene usvojenog znanja učenika iz nastavnih oblasti sa ciljem razvoja zajednice i kapaciteta učenika; upoznavanju sa metodama uspostavljanje saradnje sa zajednicom i prepoznavanju relevantnih aktera; razvoju i sprovođenju projekata servisnog učenja; metodama ocjenjivanja praktičnog angažmana učenika

Ciljna grupa: nastavnici uključeni u osnovno i srednje obrazovanje; programu obuke mogu prisustvovati svi nastavnici koji su odabrani na nivou škole; važan aspekt je motivacija da se radi na ovoj temi, kao i otvorenost za interaktivne metode rada.

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama i davanje/primanje povratne informacije.

Osnovi principi i metode rada Foruma MNE su: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik kao sredstvo u obrazovnom procesu gdje je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

1. Servisno učenje u formalnom obrazovnom sistemu
2. Razlika između servisnog učenja i volonterizma
3. Sveobuhvatni pristup djetetu
4. Škola kao lider u zajednici
5. Metode i tehnike za istraživanje potreba u zajednici
6. Prepoznavanje i umrežavanje sa relevantnim akterima
7. Tehnike kreiranja i sprovođenja projekata servisnog učenja
8. Metode ocjenjivanja praktičnog angažmana učenika
9. Kako uključiti djecu i mlade kao aktivne članove zajednice

Način realizacije programa: Program je planirano sprovesti neposredno. U slučaju potrebe za online realizacijom programa Forum MNE posjeduje sve potrebne resurse i uslove.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj je 10, a maksimalan broj je 20.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 80 eura za 4 dana obuke (ne može pohađati parcijalno) i uključuje sav neophodni radni materijal, uključujući dodatni materijal za sve učesnike, troškove smještaja i hrane trenerskog tima za dva dana kao i nadokande za trenerski rad. Cijena ne uključuje: prostor u kom se

obuka izvršava (prijedlog: školska ustanova, prostorni kapaciteti obrazovnih institucija Crne Gore) i troškove hrane i kafe pauza za učesnike obuke.

**46. STEP BY STEP – KORAK PO KORAK
KREIRANJE VASPITNO-OBRAZOVNOG PROCESA U KOME DIJETE IMA
CENTRALNU ULOGU**

Autori: prof. dr Biljana Maslovarić, prof. dr Tatjana Novović, prof.dr Veselin Mićanović, doc. dr Dušanka Popović

Kontakt osoba: prof. dr Biljana Maslovarić

E-mail: biljana.maslovaric1@gmail.com

Broj telefona: 020 248 668

Opšti cilj programa: Podrška reformi obrazovnog sistema primjenom savremenih obrazovnih metodologija baziranih na opšteprihvaćenim pedagoškim i psihološkim znanjima o razvoju djece i o procesu učenja i sticanja znanja

Specifični ciljevi programa: stručno osposobljavanje vaspitača i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama za primjenu metodologije rada u programu usmjerenom na dijete; sticanje znanja i neposrednog iskustva za kreiranje sredine koja podstiče kod djece aktivan i istraživački odnos prema procesu učenja i sticanja znanja, organizovane po centrima aktivnosti i interesovanja; usvajanje znanja i vještina potrebnih za formiranje i njegovanje (u grupi) zajednice koja uči, po principima uzajamnog poštovanja među djecom i odraslima, kao i na demokratskim principima rada i življenja u zajednici; razvijanje profesionalne osjetljivosti za sistematsko posmatranje razvoja i praćenje individualnog napredovanja djece u učenju, u cilju autentičnog praćenja; usvajanje osnovnih znanja i vještina potrebnih za konceptualno/tematsko planiranje u vaspitno-obrazovnom radu, kao i za samoevaluaciju vaspitača; ovladavanje bazičnim vještinama potrebnih za integrisano podučavanje djece na nivou opštih znanja i na nivou pojedinih centara aktivnosti.

Ciljna grupa: vaspitači, medicinske sestre, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: interaktivni seminari intenzivnog tipa: radionice, debate, prezentacije, mini-lekcije, igre uloga i sl.; supervizijske posjete na terenu/u učionici sa instruktivno-pedagoškim radom

Teme:

Modul I

I dan: Filozofija programa Korak po korak – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu; Specifičnosti razvoja djece uzrasta od 3 do 6 godina; Individualizacija 1.; Individualizacija 2.

II dan: Jutarnji (popodnevi) sastanci-dijete dana; Organizacija aktivnosti u kojoj dijete ima centralnu ulogu – organizacija centara; Centri učenja: centar za čitanje/biblioteka; centar za nauku; centar za matematiku, centar za umjetnost; centar za građenje/istraživanje; Centar za nauku-istraživanje.

III dan: Centar za matematiku; Centar za umjetnost- dramu, centar za građenje pomoću otpadnog materijala; Donošenje pravila; Planiranje i izbor aktivnosti.

Modul II:

I dan: Filozofija programa Korak po korak – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu; Učešće porodice – Značajne karakteristike; Planiranje i izrada smjernica za rad sa roditeljima; Individualizovani pristup u podučavanju „Tihi kutak“.

II dan: Tematsko planiranje/integrisano učenje; Tematsko planiranje- Koraci; Tematsko planiranje u centrima aktivnosti; Tematsko planiranje i Centar za nauku-istraživanje

III dan: Tematsko planiranje - Centar za matematiku; Tematsko planiranje - Centar za umjetnost- dramu, centar za građenje pomoću otpadnog materijala; Tematsko planiranje i Centar za centar za čitanje/biblioteka; Aktivnosti u Tematskom planiranju - izbalansirani raspored unutar određenog vremenskog okvira.

Modul III

I dan: Filozofija programa Korak po korak – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu; Programske oblasti-aktivnosti i vannastavne aktivnosti; Metode i strategije poučavanja-inovativni pristupi u radu sa djecom na razvoju ključnih kompetencija; Dječji potfolio:posmatranje i bilježenje;

II dan: Formativno praćenje; Samoprocjenjivanje; Integrisani sadržaj potfolija iz oblasti jezika/umjetnosti; Kontrolne liste, popisnici, radne knjige;

III dan: Razvoj govornih sposobnosti i predčitalačke pismenosti kod djece; Principi integrisanog pristupa; Strategije i aktivnosti.

MODUL IV

I dan: Filozofija programa Korak po korak–kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u kojem dijete ima centralnu ulogu-Smjernice razvoja djece uzrasta od 3 do 6 godina; Centri aktivnosti-Matematika i manipulativne igre; Centri aktivnosti-Matematika i manipulativne igre II; Matematika i manipulativne igre III.

II dan: Centri aktivnosti - Priroda i manipulativne igre I; Centri aktivnosti - Priroda i manipulativne igre II; Centri aktivnosti- Porodična i dramska igra I; Centri aktivnosti - Porodična i dramska igra II.

III dan: Centri aktivnosti – Čitanje i pisanje; Tematsko planiranje -Centar za umjetnost-dramu, centar za građenje pomoću otpadnog materijala; Tematsko planiranje i Centar za centar za čitanje/biblioteka; Aktivnosti u Tematskom planiranju -izbalansirani raspored unutar određenog vremenskog okvira.

MODUL V

I dan: Filozofija programa- Korak po korak – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu-Smjernice razvoja djece uzrasta od 3 do 6 godina; Centri aktivnosti-Matematika i manipulativne igre I; Centri aktivnosti- Matematika i manipulativne igre II; Centri aktivnosti - Matematika i manipulativne igre III - aktivnosti kod kuće.

II dan: Centri aktivnosti–Elementi za građenje; Centri aktivnosti–Muzika; Centri aktivnostiMuzika i Jezik; Centri aktivnosti-Jezik.

III dan: Centri aktivnosti (na otvorenom prostoru) I; Centri aktivnosti (na otvorenom prostoru) II;

Istraživački projekat–Projektni pristup 1; Istraživački projekat–Projektni pristup 2.

Način realizacije programa: neposredno, a može se organizovati i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 15 dana , 90 sati

Moguće je organizovati i seminarsko/modularni pristup koji podrazumjeva obradu jedne ili više tema u okviru ovog programa u trajanju od najmanje jednog seminarskog dana.

Broj učesnika u grupi: 25 – 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena se definiše ugovorom i zavisi od broja učesnika. Cijena po učesniku dnevno je 20 eura (50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara tima trenera, 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara, 15% za pokrivanje troškova pripreme materijala za radionicu, 10% za putne troškove trenerskog tima i prostor za rad, supervizija i instruktivni rad na terenu).

**47. STEP BY STEP – KORAK PO KORAK
KREIRANJE VASPITNO-OBRAZOVNOG PROCESA U KOME DIJETE IMA
CENTRALNU ULOGU I –III RAZRED OSNOVNE ŠKOLE**

Autori: prof. dr Biljana Maslovarić, prof. dr Tatjana Novović, prof.dr Veselin Mićanović, doc. dr Dušanka Popović

Kontakt osoba: prof. dr Biljana Maslovarić

E-mail: biljana.maslovaric1@gmail.com

Broj telefona: 020 248 668

Opšti cilj programa: Podrška reformi obrazovnog sistema primjenom savremenih obrazovnih metodologija baziranih na opšteprihvaćenim pedagoškim i psihološkim znanjima o razvoju djece i o procesu učenja i sticanja znanja

Specifični ciljevi programa: stručno osposobljavanje nastavnika i stručnih saradnika u školama za primjenu metodologije rada u programu usmjerenom na dijete; sticanje znanja i neposrednog iskustva za kreiranje sredine koja podstiče kod djece aktivan i istraživački odnos prema procesu učenja i sticanja znanja, organizovane po centrima aktivnosti i iinteresovanja; usvajanje znanja i vještina potrebnih za formiranje i njegovanje (u učionici, odjeljenju, školi) zajednice koja uči, po principima uzajamnog poštovanja među djecom i odraslima, kao i na demokratskim principima rada i življenja u zajednici; razvijanje profesionalne osjetljivosti za sistematsko posmatranje razvoja i praćenje individualnog napredovanja djece u učenju, u cilju autentičnog procjenjivanja; usvajanje osnovnih znanja i vještina potrebnih za konceptualno/tematsko planiranje i evaluaciju nastave, kao i za samoevaluaciju nastavnika; ovladavanje bazičnim vještinama potrebnim za integrisano podučavanje djece na nivou opštih znanja i na nivou pojedinih obrazovnih oblasti i predmeta

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave (osnovnih i srednjih škola), vaspitači, pedagozi, psiholozi, defektolozi, te visokoškolski nastavnici

Metode i tehnike rada: interaktivni seminari intenzivnog tipa/radionice, debate, prezentacije, mini-lekcije, igre uloga i sl./; supervizijske posjete na terenu/u učionici sa instruktivno-pedagoškim radom

Teme:

Modul I – prvi razred

I dan: Filozofija programa *Korak po korak* – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu; Specifičnosti razvoja učenika u prvom ciklusu osnovne škole; Individualizacija 1.; Individualizacija 2.

II dan: Jutarnji (popodnevi) sastanci; Organizacija nastave u učionici u kojoj dijete ima centralnu ulogu-Centri aktivnosti; Centri učenja-centar za čitanje/biblioteka; Centar za nauku; centar za matematiku, Centar za umjetnost; Centar za građenje/istraživanje; Centar za nauku-istraživanje.

III dan: Centar za matematiku; Centar za umjetnost-dramu, Centar za građenje pomoću otpadnog materijala; Donošenje pravila; Planiranje i izbor aktivnosti i domaći zadaci.

Modul II - prvi razred

I dan: Filozofija programa *Korak po korak* – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu; Učešće porodice – Značajne karakteristike; Planiranje i

izrada smjernica za rad sa roditeljima; Individualizovani pristup u podučavanju-„Tihi kutak“.

II dan: Tematsko planiranje/integrirano učenje; Tematsko planiranje-Koraci; Tematsko planiranje u centrima aktivnosti; Tematsko planiranje i Centar za nauku-istraživanje.

III dan: Tematsko planiranje - Centar za matematiku; Tematsko planiranje-Centar za umjetnost-dramu, centar za građenje pomoću otpadnog materijala; Tematsko planiranje i Centar za čitanje/biblioteka; Aktivnosti u Tematskom planiranju -izbalansirani raspored unutar određenog vremenskog okvira.

Modul III - prvi razred

I dan: Filozofija programa *Korak po korak* – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu; Programske oblasti-kurikulum, formativno praćenje i vannastavne aktivnosti;

Metode i strategije poučavanja-inovativni pristupi u radu sa djecom na razvoju ključnih kompetencija; Stalno ocjenjivanje:posmatranje i bilježenje;

II dan: Kontinuirano ocjenjivanje i formativno praćenje; Samoprocjenjivanje učenika; Integrirani sadržaj potfolija iz oblasti jezika/umjetnosti; Kontrolne liste, popisnici i bodovanje.

III dan: Razvoj govornih sposobnosti i pismenosti kod djece; Principi integriranog pristupa čitanju i pisanju; Faze u razvoju sposobnosti pisanja; Strategije u nastavi čitanja i pisanja.

MODUL I - drugi razred

I dan: Filozofija programa *Korak po korak* – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu-Smjernice razvoja djece uzrasta 7 godina; Centri aktivnosti-Matematika i manipulativne igre I; Centri aktivnosti-Matematika i manipulativne igre II; Matematika i manipulativne igre III.

II dan: Centri aktivnosti - Priroda i manipulativne igre I; Centri aktivnosti - Priroda i manipulativne igre II; Centri aktivnosti- Porodična i dramska igra I; Centri aktivnosti - Porodična i dramska igra II.

III dan: Centri aktivnosti – Čitanje i pisanje; Tematsko planiranje-Centar za umjetnost-dramu, Centar za građenje pomoću otpadnog materijala; Tematsko planiranje i Centar za čitanje/biblioteka; Aktivnosti u Tematskom planiranju-izbalansirani raspored unutar određenog vremenskog okvira.

MODUL - treći razred

I dan: Filozofija programa *Korak po korak* – kreiranje vaspitno-obrazovnog procesa u koje dijete ima centralnu ulogu-Smjernice razvoja djece uzrasta 8 godina; Centri aktivnosti-Matematika i manipulativne igre I; Centri aktivnosti- Matematika i manipulativne igre II; Centri aktivnosti - Matematika i manipulativne igre III- aktivnosti kod kuće.

II dan: Centri aktivnosti – Elementi za građenje; Centri aktivnosti –Muzika; Centri aktivnosti- Muzika i Jezik; Centri aktivnosti-Jezik.

III dan: Centri aktivnosti (na otvorenom prostoru) I; Centri aktivnosti (na otvorenom prostoru) II;

Istraživački projekat: Projektni pristup u nastavi 1; Istraživački projekat- Projektni pristup u nastavi 2.

Način realizacije programa: neposredno, a može se organizovati i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): petnaest dana, 90 sati; moguće je organizovati i seminarsko/modularni pristup koji podrazumjeva obradu jedne ili više tema u okviru ovog programa u trajanju od najmanje jednog seminarskog dana.

Broj učesnika u grupi: 25 – 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena se definiše ugovorom i zavisi i od broja obilazaka i broja učesnika. Cijena po učesniku dnevno je 20 eura (50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara tima trenera, 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara, 15% za pokrivanje troškova pripreme materijala za radionicu, 10% za putne troškove trenerskog tima i prostor za rad, supervizija i instruktivni rad na terenu).

48. UČENJE VERBALNIH SADRŽAJA – O KLJUČNOJ KOMPETENCIJI UČENJE UČENJA

Autori: prof.dr Veselin Mićanović, dr Nada Šakotić

Kontakt osoba: prof.dr Veselin Mićanović

E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me

Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Proširiti saznanja o unapređenju procesa podučavanja i učenja i razviti vještine učesnika u vezi sa podsticanjem ključne kompetencije učenje učenja.

Specifični ciljevi programa: proširiti saznanja o unapređenju procesa podučavanja i učenja; upoznati različite strategije učenja; razvijati vještine poučavanja za bolje učenje; upoznati strategije nelinearnog predstavljanja gradiva (kognitivne mape, Venovi i dr.dijagrami, skice...); razviti metakognitivne vještine; kre+rati zadatke i aktivnosti koji podstiču razvoj metakognitivnih sposobnosti učenika

Ciljna grupa: nastavnici/profesori razredne i predmetne nastave

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - radionice

Teme:

1. Kompetencije za cjeloživotno učenje; učenje učenja; stilovi i vrste učenja
2. Nivoi znanja; Vrednovanje znanja
3. Metakognitivne vještine; Kodiranje i pohranjivanje podataka; Kognitivne mape; Dijagrami; Skice; Grafikoni i drugi načini predstavljanja sadržaja
4. Predstavljanje gradiva pojedinih predmeta na nelinearan način – izrada modela

Način realizacije programa: Obuku je moguće realizovati neposredno ili online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove štampanja, radni materijal, prevoz i honorare za voditelje seminara.

49. UČENJE ZA PREDUZETNIŠTVO

Autor: Dragutin Ščekić
Kontakt osoba: Dragutin Ščekić
E-mail: dragutin.scekic@live.edu.me
Broj telefona: 069 149 905

Opšti cilj programa: : Cilj programa je da se nastavnici osposobe da efikasno integrišu učenje za preduzetništvo u redovne nastavne aktivnosti u formi međupredmetne teme.

Specifični ciljevi programa: razumjeti i usvojiti osnovne koncepte učenja za preduzetništvo; steći znanja o preduzetništvu kao ključnoj kompetenciji za cjeloživotno učenje; osposobiti se za samostalno osmišljavanje, pripremanje i realizaciju nastavnih aktivnosti u koje je integrirano preduzetničko učenje u formi međupredmetne teme.

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave osnovnih škola i nastavnici gimnazija

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Učenje za preduzetništvo - teorijske osnove
2. Učenje za preduzetništvo u osnovnoj školi
3. Ishodi učenja za preduzetništvo
4. Metodološki pristup učenju za preduzetništvo
5. Nastavne aktivnosti sa integriranim učenjem za preduzetništvo

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 i po dan, 12 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara sa porezima i doprinosima, putne troškovi trenera, priloge za učesnike i materijal i pribor za rad, prezentacije i korišćeni materijal u digitalnoj formi

50. UČIMO NA VIŠE NAČINA

Autorke: mr Milica Jelić, Anka Mićović

Kontakt osoba: mr Milica Jelić

E-mail: jelic.milica30@gmail.com

Broj telefona: 069 407 715, 068 858 836

Opšti cilj programa: Cilj programa je podizanje kvaliteta rada nastavnika za realizaciju inovativnih časova sa nastavnim metodama zasnovanim na aktivnom radu.

Specifični ciljevi programa: stvaranje drugačije opšte klime u učionici; promjena položaja učenika u procesu nastave tako da se bolje osjeća, aktivnije učestvuje u procesu učenja, praktično isprobava različite uloge i raznovrsne aktivnosti; pomjeranje uloge nastavnika sa predavačko-ocjenjivačko-disciplinske ka ulogama dizajnera, organizatora i voditelja nastave i partnera u pedagoškoj interakciji sa učenikom; promjena sistema vrednovanja i ocjenjivanja koji treba da bude kompatibilan sa promijenjenim vidovima nastave

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja (vaspitači), nastavnici razredne nastave (učitelji), nastavnici predmetne nastave, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa – prezentacije, video snimak, diskusije, radionice, rad u grupama

Teme:

1. Organizacija nastavnih časova
2. Inovativni časovi iz nastavne prakse
3. Realizacija uglednih časova; Primjena kreativnih metoda
4. Realizacija oglednih časova

Način realizacije programa: Seminar će se realizovati neposredno i po potrebi online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30, za online obuku od 3 do 60 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje putne troškove trenera, potrošni materijal i honorare realizatora programa.

51. UDŽBENIČKI KOMPLET – OSNOVNI RESURS NASTAVE

Autorke: Nađa Durković, Maja Malbaški

Kontakt osoba: Maja Malbaški

E-mail: maja.malbaski@zuns.me

Broj telefona: 067 633 693

Opšti cilj programa: Unaprijediti kompetencije nastavnika za uspješnije korišćenje udžbeničkih kompleta u nastavi.

Specifični ciljevi programa: prepoznati ključne izazove u primjeni udžbeničkih kompleta u nastavi; uvidjeti značaj svakog segmenta udžbeničkog kompleta; razmotriti kako udžbenik „prevodi“ komponente kurikuluma, analizirati da li udžbenik svojim strukturalnim komponentama: sadržajem, načinom njegove prezentacije, didaktičkom aparaturom i likovno-grafičkim rješenjima stvara uslove da se izgradi sistem znanja iz određene oblasti

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Udžbenički kompleti Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva – Podgoriica – kratak istorijat;
2. Kreiranje situacija za učenje uz pomoć udžbeničkog kompleta;
3. Značaj priručnika za nastavnike u planiranju i realizaciji nastavnog procesa;
4. Udžbenički kompleti kao resurs za razvijanje čitalačke i naučne pismenosti učenika.

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara.

52. UPOTREBA METODA AKTIVNOG UČENJA U RAZREDNOJ NASTAVI

Autorke mr Vesna Pejović-Brinić, mr Marija Draganić-Vulanović

Kontakt osoba: mr Vesna Pejović-Brinić

E-mail: vesna.brinic@os-bbrinic.edu.me

Broj telefona: 069 903 065

Opšti cilj programa: Podsticanje učitelja na korišćenje i adekvatnu kombinaciju različitih metoda aktivnog učenja u razrednoj nastavi.

Specifični ciljevi programa : upoznavanje nastavnika sa različitim metodama aktivnog učenja; osposobljavanje nastavnika za korišćenje različitih metoda aktivnog učenja; podsticanje nastavnika na korišćenje i adekvatnu kombinaciju različitih metoda aktivnog učenja; korišćenje i adekvatna kombinacija metoda aktivnog učenja primjereno uzrastu učenika; osposobljavanje nastavnika razredne nastave za podsticanje aktivnog učenja kod učenika

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave (učitelji)

Metode i tehnike rada: metoda razgovora, igra uloga, metoda diskusije, debata, metoda demonstracije

Teme:

1. Aktivno učenje i njegova uloga
2. Korišćenje različitih metoda aktivnog učenja u razrednoj nastavi
3. Značaj adekvatne kombinacije različitih metoda aktivnog učenja
4. Podsticanje aktivnog učenja kod učenika

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje, materijale za rad, osvježenje i ručak za učesnike.

53. USPJEŠNO PRIPREMI ČAS AKTIVNE NASTAVE

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzaric.edu.me, dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: Jačanje stručnih kompetencija nastavnika u povećanju kvaliteta nastave kroz kvalitetno pripremanje i evaluaciju nastavnog časa aktivne nastave.

Specifični ciljevi programa: Na kraju obuke polaznici će vladati tehnikama izbora aktivnih metoda nastave i učenja u odnosu na ishode učenja, znati savremene aktivne metode rada i učenja, znati da obaberu adekvatnu aktivnu metodu za motivaciju učenika, biti u stanju da izrade scenarij za čas, umjeti da izvrše praćenje i vrednovanje časa.

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa (diskusije, radionice...)

Teme:

1. Raznovrsnost aktivnih metoda nastave i učenja kao preduslov efikasnosti rada na času
2. Aktivne metode nastave koje motivišu učenike za rad i učenje
3. Pisanje scenarija za čas/ove
4. Praćenje i vrednovanje nastavnog časa/ova

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 10 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku dnevno je 15 eura i uključuje edukativni materijal - e-knjige, tutorijale i honorare za voditelja seminara.

2.b METODE UČENJA U NASTAVI POJEDINIH PPREDMETA

54. AKTIVNE METODE UČENJA U NASTAVI PRIRODNIH NAUKA: UČENIČKI KLUBOVI

Autori: Marina Andrijević-Petrović, Vladimir Petrović

Kontakt osoba: Vladimir Petrović

E-mail: mvladimir055@gmail.com

Broj telefona: 067 640 005

Opšti cilj programa: Učesnici će se na ovom seminaru bliže upoznati sa formiranjem učeničkih klubova u nastavi prirodnih nauka, konceptom učeničkih klubova i njegovom realizacijom u školi.

Specifični ciljevi programa: Učesnici će na ovom seminaru produbiti svoja znanja o kreiranju učeničkih klubova. Kroz konkretne primjere analiziraće formiranje meteorološkog i astronomskog kluba, kao i klubova za promociju očuvanja životne sredine „Čuvari planete“ i za promocije savremenih naučnih koncepata „Nauka na dlanu“.

Ciljna grupa: nastavnici matematike, biologije, hemije i fizike, nastavnici razredne nastave.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Meteorologija i učenički meteorološki klub
2. Astronomija i učenički astronomski klub
3. Učenički klub "Čuvari planete"
4. Učenički klub "Nauka na dlanu"

Način realizacije programa: neposredno ukoliko budu povoljne epidemiološke mjere, online po dogovoru sa nadležnim institucijama.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura, ukoliko se organizuje neposredno, obezbijeđen materijal za radionice (honorar za trenere

uračunat u cijenu), 10 eura, ukoliko se organizuje online (obezbijeđen pristup kompletnom materijalu sa seminara).

55. DANI ELTAM-A: INTEGRISANJE GLOBALNIH TEMA U NASTAVU ENGLESKOG I DRUGIH STRANIH JEZIKA

Autorke: mr Dragana Radoman, Milka Cerović, Zorka Radonjić, Marija Bojić, Elida Crnovršanin, Sandra Smolović

Kontakt osoba: Dragana Radoman

E-mail: dragana.radoman@eltam.me

Broj telefona: 067 638 863

Opšti cilj programa: Unapređivanje stručnih kompetencija nastavnika engleskog i drugih stranih jezika kroz proširivanje znanja o integrisanju globalnih tema, kao i upotrebi savremene tehnologije u nastavi.

Specifični ciljevi programa: povezati ciljeve održivog razvoja sa nastavom engleskog i drugih stranih jezika; proširiti znanja o globalnim temama (kvalitetno obrazovanje, mirovno obrazovanje, prihvatanje različitosti, zaštita životne sredine, globalno obrazovanje) u nastavi engleskog i drugih stranih jezika; razmijeniti primjere dobre prakse i umrežiti se sa nastavnicima engleskog i drugih stranih jezika na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika, nastavnici drugih stranih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku.

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa - individualni rad, radu u paru, grupni rad/breakout rooms, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, plenum, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi; prijavljeni učesnici će imati priliku da sa učesnicima podijele svoje demo časove, radionice i prezentacije.

Teme:

Modul 1: Dani ELTAM-a 2022.

1. Podizanje nivoa svijesti o važnosti integrisanja globalnih tema u nastavu engleskog i drugih stranih jezika
2. Povezivanje ciljeva održivog razvoja sa nastavom engleskog i drugih stranih jezika
3. Kvalitetno obrazovanje
4. Analiza i razmjena primjera dobre prakse, umrežavanje nastavnika na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

Modul 2: Dani ELTAM-a 2022.

1. Mirovno obrazovanje u nastavi engleskog i drugih stranih jezika
2. Prihvatanje različitosti kroz nastavu engleskog i drugih stranih jezika

3. Podizanje nivoa svijesti o važnosti zaštite životne sredine kroz nastavu engleskog i drugih stranih jezika
4. Analiza i razmjena primjera dobre prakse, umrežavanje nastavnika na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

Modul 3: Dan ELTAM-a 2023.

1. Globalno obrazovanje kroz nastavu engleskog i drugih stranih jezika
2. Vještine saradnje i timskog rada, rješavanje problema
3. Tehnike i aktivnosti koje podstiču kreativno i kritičko mišljenje učenika u nastavi engleskog i drugih stranih jezika
4. Analiza i razmjena primjera dobre prakse, umrežavanje nastavnika na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou

Način realizacije programa (neposredno, online): Planirano je da se Modul 1 realizuje kao hibridni događaj, Modul 2 online, a način realizacije Modula 3 će zavisiti od epidemioloških mjera.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): Program traje tri dana, efektivno 24 sata. Svaki modul traje 1 dan, efektivno 8 sati, 4 radionice po 90 min. Moduli se mogu pohađati individualno, i za svaki pojedinačno se dobija Uvjerenje o savladanom programu stručnog usavršavanja. Za 2022. godinu je planirana realizacija modula 1 i 2, a za 2023. realizacija modula 3. Planirano je da se Modul 1 realizuje kao hibridni događaj u aprilu 2022. godine, Modul 2 online u maju 2022. godine, a Modul 3 u zavisnosti od epidemioloških mjera u maju ili junu 2023. godine.

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika programa je 60, a maksimalni 180. Radionice se održavaju uporedo, a učesnici se rotiraju sa radionice na radionicu. Plenarne sesije su planirane za sve učesnike zajedno.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku obuke je 20 eura dnevno i uključuje troškove organizacije i realizacije obuke i potrošni materijal. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura dnevno. Određen broj kotizacija za obuku će biti obezbijeđen kroz stipendije od strane Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici.

56. DJEČJE MUZIČKO STVARALAŠTVO KAO AKTIVNOST I KAO KREATIVNI IZAZOV

Autorke: prof. dr Branka Rotar Pance, prof. dr Jelena Martinović-Bogojević

Kontakt osoba: prof. dr Jelena Martinović-Bogojević

E-mail: jelmartbog@gmail.com

Broj telefona: 067 258 299

Opšti cilj programa: Sticanje kompetencija o metodskim postupcima pripreme, izvođenja i evaluacije stvaranja kao muzičke aktivnosti.

Specifični ciljevi programa: sticanje teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti muzičke kreativnosti u obrazovanju; sticanje vještina u kreiranju, praćenju i evaluaciji stvaralačkih muzičkih zadataka; priprema i realizacija zadataka

Ciljna grupa: nastavnici muzike u opšteobrazovnim i muzičkim školama

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije, metoda rada sa tekstom, metoda razgovora, metoda aktivnog slušanja muzike, metod učenja pjesme po sluhu, metode za podsticanje dječijeg muzičkog stvaralaštva.

Teme:

1. Uvod u fenomen kreativnosti i muzičke kreativnosti i razvoj kreativnog mišljenja u muzici
2. Stvaralaštvo u muzici
3. Stvaralaštvo uz muziku
4. Orfov instrumentrijum kao sredstvo kreativnog ispoljavanja

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare, putne troškove i smještaj za trenere, potrošni materijal.

57. ETIČKO I VRIJEDNOSNO OBRAZOVANJE U SREDNJIM ŠKOLAMA

Autor: doc dr Bruno Ćurko
Kontakt osoba: Jasminka Milošević
E-mail: jasminka@mapt2012.me
Broj telefona: 067 382 865

Opšti cilj programa: osposobiti nastavnike sa osnovama etičkog i vrijednosnog obrazovanja i za kvalitetan dijalog s učenicima o etičkim temama; djelovati povratno na nastavnike u duhu transformativnog obrazovanja

Specifični ciljevi programa: nastavnik je upoznat s pojmom etičko i vrijednosno obrazovanje; nastavnik zna kako i kad upotrebljavati metode iz etičkog i vrijednosnog obrazovanja u srednjim školama; nastavnik je upoznat s načinima provođenja metode strategije kritičkog mišljenja u etičkom obrazovanju u srednjim školama; nastavnik je upoznat s načinima provođenja sokratskog dijaloga o etičkim temama s srednjoškolcima

Ciljna grupa: nastavnici filozofije, etike i logike u gimnazijama, kao i nastavnici primijenjene etike u stručnim školama kao i svi ostali nastavnici koji žele da unaprijede svoj pristup učenicima i da im pomognu u formiranju vrijednosnih i etičkih stavova

Metode i tehnike rada: filozofija u praksi, metode etičkog i vrijednosnog obrazovanja

Teme:

1. Igra definiranja – što je to etičko i vrijednosno obrazovanje
2. Strategije kritičkog mišljenja u etičkom i vrijednosnom obrazovanju
3. Sokratska metoda kao metoda u etičkom obrazovanju
4. Proces shvaćanja vrijednosti u etičkom obrazovanju

Način realizacije programa: neposredno, ukoliko nema drugog izbora može se organizovati i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 7 -25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorar trenerima, materijal za trening i osvježenje.

58. FOLKLOR U FUNKCIJI OBRAZOVANJA I PSIHOFIZIČKOG RAZVOJA UČENIKA

Autori: Danijela Bokan, Mirsad Ademović

Kontakt osoba: Danijela Bokan

E-mail: dakab@t-com.me

Broj telefona: 069 095 017

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija nastavnika za podučavanje na kreativan način i bolje upoznavanje sa tradicionalnim igrama i pjesmama Crne Gore kako bi teme koje su programom predviđene što efikasnije bile obrađene kroz različite predmete.

Specifični ciljevi programa: multidisciplinarni pristup nastavi; povećanje nivoa motivacije učenika; povezivanje plesnih i muzičkih elemente u jednostavne koreografske cjeline; prepoznavanje različitih tradicionalnih igara u Crnoj Gorii i stilova narodnih igara

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici fizičkog vaspitanja, nastavnici muzičke kulture, profesori razredne nastave

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Psihofizička priprema djece različitog uzrasta
2. Značaj muzike, igre i plesa na razvoj djeteta
3. Igre i plesovi u Crnoj Gori (regionalna podjela)
4. Muzičko nasljeđe
5. Tradicionalne igre i kreativne aktivnosti u nastavi

Način realizacije programa: Program je osmišljen za neposredno izvođenje, sa mogućnošću prilagođavanja elektronskim platformama.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati sa mogućnošću modifikovanja za dva dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 20-24

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku dnevno je 15 eura i uključuje honorar za trenere, radni materijal i podršku nakon seminara.

59. IMPLEMENTACIJA DIDAKTIČKIH IGARA U NASTAVI MATEMATIKE

Autorke: Ana Lalović, Ana Perunović-Jovanović

Kontakt osoba: Ana Lalović

E-mail: pedagog@os-lsimonovic.edu.me

Broj telefona: 069 508 815

Opšti cilj programa: Ukazati na značaj igre u nastavi matematike kao i na to da organizacija nastave matematike uz primjenu igre oduševljava dijete.

Specifični ciljevi programa: ukazivanje učesnicima na moguće načine učenja matematike; ukazati na moguće načine motivacija u nastavi matematike; uočiti značaj igre u intelektualnim procesima; značaj primjene didaktičkih igara u nastavi matematike

Ciljna grupa: vaspitači, profesori razredne nastave, profesori matematike osnovnih i srednjih škola, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: metoda predavanja i demonstracija pomoću prezentacija i video materijala, samostalni rad i rad u grupi, radionice i interaktivno učenje

Teme:

1. Motivacija u nastavi matematike
2. Igra i intelektualni procesi
3. Uloga, značaj i funkcija didaktičkih igara u nastavi matematike
4. Primjena didaktičkih igara u nastavi matematike

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 15, a maksimalni broj učesnika u grupi je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku 10 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

60. INSTRUMENTALNA MUZIKA JOHANA SEBASTIJANA BAHA: PRISTUP TUMAČENJU I INTERPRETACIJI

Autor: prof. dr Zoran Božanić
Kontakt osoba: Predrag Janković
E-mail: predragjankovich@gmail.com
Broj telefona: 067 409 959

Opšti cilj programa: Istorijski informisano i teorijsko-analitički utemeljeno izvođenje Bahove instrumentalne muzike

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o složenijim aspektima Bahovog muzičkog jezika i uticaju različitih faktora na njegovo konstituisanje; razumevanje značaja stilskih konvencija i teorijskih opservacija kod određenja načina upotrebe različitih izvođačkih komponenata

Ciljna grupa: nastavnici stručnih predmeta u osnovnim/srednjim muzičkim školama

Metode i tehnike rada: interaktivni način predavanja, komunikacija sa polaznicima i uočavanje njihovih reakcija kod razumevanja sadržaja programa, analiza interpretacije odabrane kompozicije.

Teme:

1. Pitanja stila Bahove muzike, osobnosti kontrapunktske tehnike, latentno višeglasje
2. Simboli, brojevi i citati u muzici Johana Sebastijana Baha
3. Specifičnosti ritma, metra i tempa u Bahovim delima
4. Tretman izvođačkih komponenata: akustička dinamika; artikulacija; ormamentika

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati) : dva dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 30 do 50.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje prisustvo predavanjima i radionicama.

61. IZVOĐENJE NASTAVE PROGRAMIRANJA PO PRINCIPU „KORAK PO KORAK“ NA PRIMJERU PROGRAMSKOG JEZIKA MAKECODE

Autorke: Biljana Krivokapić, Ivana Janković i Marija Mugoša

Kontakt osoba: Biljana Krivokapić

E-mail: p02biljana@gmail.com

Broj telefona: 068 145 763

Opšti cilj programa: sticanje vještina i primijena istih u pripremi ishoda u dijelu kodiranja i programiranja; upoznavanje nastavnika sa radnim okruženjem programa MakeCode, dijeljenje radova preko Interneta.

Specifični ciljevi programa: razvoj algoritamskog razmišljanja u cilju rješavanja određenih situacija; osposobljavanje nastavnika za samostalno korišćenje programskih jezika, kako da naprave svoje računarske igre, upoznavanje nastavnika sa načinom korišćenja blokova i kreiranja skripte; osposobljavanje za procjenu i odabir načina primjene kodiranja u nastavi; kako da se prijave na web sajt i registruju; razvoj saradničkog učenja putem web aplikacije.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola

Metode i tehnike rada: metoda meta plan, metoda 4 stepena, zujanje u grupi, asocijacija, simulacija, sniježna grudva, metoda praktičnog rada na računaru

Teme:

1. Svijet programiranja
2. Identifikovati, analizirati i ponuditi rješenje
3. Kako lako savladati tehnike programiranja
4. Vježbe programiranja
5. Kreiranje i izrada projekta
6. Prijavljivanje na web sajt i dijeljenje radova putem interneta

Način realizacije programa: Program se može izvoditi jednako kavalitetno i u neposrednom okruženju, kao i online okruženju upotrebom platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 6 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika 15, a maksimalan 30, u zavisnosti od broja računara (učesnik može koristiti lični računar, za slučaj realizacije programa u realnom okruženju). U online okruženju broj učesnika 15, a maksimalan 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura (neposredno) i uključuje honorar za voditelje seminara i troškove potrošnog materijala.

62. KOMUNIKATIVNI PRISTUP U PODUČAVANJU GRAMATIKE ENGLESKOG JEZIKA

Autorke: Milena Danilović, Milka Cerović

Kontakt osoba: Milena Danilović

E-mail: danilovicmilena4@gmail.com

Broj telefona: 067 211 544

Opšti cilj programa: Razumijevanje značaja i elemenata komunikativnog pristupa u podučavanju gramatike engleskog jezika.

Specifični ciljevi programa: osmišljeni su na osnovu osmonedjeljnog online programa U.S. State Department-a „*Teaching Grammar Communicatively*“; analizirati ideje *Brickwall* i *Organic Garden* pristupa u podučavanju gramatike; osvrnuti se na osnovne aspekte gramatičke strukture i odrediti elemente efektivne prezentacije istih; kreirati kratke gramatičke prezentacije; prepoznati i primjeniti tehnike za uvježbavanje gramatičkih struktura; upoznati se sa načinima integrisanja gramatike i jezičkih vještina kroz komunikativni pristup.

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika, nastavnici drugih stranih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku.

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa (individualni rad, rad u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, simulacija, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, bujica ideja).

Teme:

1. *Brickwall* i *Organic Garden* pristupi u podučavanju gramatike
2. Prezentacije i kreiranje gramatičkih struktura
3. Tehnike uvježbavanja gramatičkih struktura, ispravljanje grešaka u komunikativnom pristupu u podučavanju gramatike
4. Integrisanje gramatike i jezičkih vještina kroz komunikativni pristup

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno.

Trajanje programa (broj dana i broj): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika programa je 20, a maksimalni 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za

organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura dnevno.

63. KONTINUIRANO STRUČNO USAVRŠAVANJE NASTAVNIKA ENGLSKOG JEZIKA KROZ ONLINE ZAJEDNICU – FUTURE ENGLISH

Autori: Britanski savjet – Brenda Kaja, Neil Alan Harris, Sandra Kohls

Kontakt osoba: Tatjana Slijepčević

E-mail: tatjana.slijepcevic@britishcouncil.org

Broj telefona: +381 63 63 96 50

Opšti cilj programa: Razvijanje kapaciteta nastavnika kroz razmjenu iskustava u okviru on line zajednice u cilju unapređenja kvaliteta kroz vrednovanje kritičkog mišljenja, digitalne i medijske pismenosti, inkluzivnog obrazovanja, rodne ravnopravnosti.

Specifični ciljevi programa: povezivanje nastavnika na regionalnom nivou i formiranje interesnih grupa; diskusije o potrebama nastavnika i primjerima dobre prakse u specifičnim situacijama u cilju efikasnijeg učenja i usvajanja znanja; realna samoprocjena nastavnika na osnovu provjerenih instrumenata samoprocjene; izrada odgovarajućeg portfolija nastavnika; kreiranje i distribucija adekvatnih materijala; podizanje svijesti o rodnoj ravnopravnosti

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: kombinovane

Teme:

1. Nastavnik kao reflektivni praktičar
2. Strategije učenja i usvajanja engleskog jezika kao stranog jezika
3. Praćenje i vrednovanje postignuća učenika
4. Programiranje i planiranje nastave engleskog jezika
5. Inkluzivno obrazovanje u okvirima nastave engleskog jezika
6. Kritičko mišljenje u online okruženju
7. Rodna ravnopravnost u nastavi engleskog jezika

Način realizacije programa (neposredno, online): Program je predviđen za online izvođenje, ali se može realizovati i kroz obuku uživo.

Trajanje programa (broj dana i broj sati rada): Online varijanta: oktobar 2022-mart 2023. Mjesečna obaveza nastavnika je najmanje 4 sata aktivnog učešća i rada na online platformi; uživo: 3 radna dana, 24 sata

Broj učesnika u grupi: u online varijanti do 500 učesnika iz Crne Gore; uživo obuka - 25 po grupi

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Finansiranje je obezbijeđeno od strane Britanskog savjeta. Uključuje prateće materijale, pristup platformi preko koje će nastavnici engleskog jezika postati članovi zajednice, komunikacija sa nastavnicima iz drugih zemalja, podrška moderatora tokom šest mjeseci trajanja programa.

64. KOOPERATIVNO UČENJE KAO NAČIN UNAPREĐENJA UČENIČKIH POSTIGNUĆA U NASTAVI FILOZOFSE GRUPE PREDMETA (FILOZOFIJA, ETIKA, LOGIKA)

Autori: Miloš Jeremić, Jasminka Milošević

Kontakt: Jasminka Milošević

E-mail: jasminkamilosevic@gmail.com

Broj telefona: 067 382 865

Opšti cilj programa: Unapređivanje nastavničkih kompetencija za primjenu kooperativnog učenja u funkciji razvoja učeničkih kompetencija za učenje, komunikaciju i unapređivanje saradničkih kompetencija.

Specifični ciljevi programa: formiranje stavova nastavnika o vrijednosti kooperativnog učenja; osposobljavanje nastavnika da planira i organizuje nastavu na principima kooperativnog učenja; osposobljavanje za (samo)vrednovanje na principima kooperativnog učenja; unapređivanje kompetencija nastavnika za kreiranje saradničke atmosfere među učenicima i kolegama; unapređivanje sposobnosti nastavnika da gradi na tuđem istraživanju i iskustvima u kooperativnom radu

Ciljna grupa: profesori filozofije, diplomirani filozofi i profesori filozofije i sociologije

Metode i tehnike rada: *brainstorming*, radionice, akvarijum, diskusija, teorijsko izlaganje uz prezentaciju, simulacija

Teme:

1. Formiranje kooperativnog okruženja
2. Principi kooperativnog učenja
3. Vrijednosti kooperativnog učenja
4. Strukture kooperativnog učenja
5. Teorijske osnove kooperativnog učenja
6. Kooperativno učenje u nastavi filozofije, etike i logike
7. Primjeri dobre prakse
8. Evaluacija

Način realizacije programa: neposredno ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 12 -25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za trenere, sav potreban materijal za rad i osvježenje.

65. KREATIVNA DODATNA NASTAVA MATEMATIKE U MLAĐIM RAZREDIMA OSNOVNE ŠKOLE

Autorke: mr Danijela Popović, mr Marija Vuković

Kontakt osoba: mr Danijela Popović

E-mail: danijela.popovic@os-mmburzan.edu.me

Broj telefona: 069 273 798

Opšti cilj programa: Podsticanje nastavnika u mlađim razredima osnovnih škola na upotrebu specifičnih metoda rada i materijala u realizaciji dodatne nastave Matematike.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa specifičnim ciljevima dodatne nastave Matematike u mlađim razredima osnovne škole, njenim značajem i uporednim praksama zemalja regiona i Evrope; upoznavanje i primjena inovativnih metoda rada u dodatnoj nastavi Matematike mlađih razreda; upoznavanje i primjena kreativnih matematičko-manipulativnih materijala; upoznavanje i primjena modela različitih oblika samoevaluacije, kao i tehnika bilježenja

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola/učitelji

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa - razmjena iskustava, znanja, uvjerenja i potreba samog programa između voditelja i učesnika i među učesnicima; predstavljanje teorijskih i savremenih praktičnih znanja vezanih za uspješnost programa; povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom, kao i iskustvima drugih, a koja uključuju primjenu i realizovanje programa; manipulisanje sa matematičkim materijalima, kao i primjena inovativnih metoda i tehnika rada.

Teme:

1. Značaj realizacije dodatne nastave Matematike u mlađim razredima osnovne škole
2. Specifične metode rada u dodatnoj nastavi Matematike u mlađim razredima osnovne škole
3. Kreativni matematičko-manipulativni materijali u dodatnoj nastavi Matematike u mlađim razredima osnovne škole
4. Samoevaluacija nastavnika dodatne nastave Matematike u mlađim razredima osnovne škole

Način realizacije programa: neposredno ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

66. KREATIVNOST I INOVATIVNOST, POTREBE SAVREMENOG DRUŠTVA

Autorke: Žana Bulajić, Snežana Bulajić

Kontakt osoba: Marko Lopičić

E-mail: oxfordcentarseminars@gmail.com

Broj telefona: 020 234 425 i 069 234 565

Opšti cilj programa: jačanje kompetencija nastavnika u interaktivnoj nastavi stranih jezika zasnovano na individualnim potrebama učenika i novoj ulozi nastavnika

Specifični ciljevi programa: kreativnost i inovativnost u nastavi stranih jezika, značaj divergentnog načina razmišljanja, vještine i strategije postavljanja pitanja, značaj vizuelne pismenosti i razvijanja kritičkog i kreativnog mišljenja u odnosu na vizuelne informacije, značaj aktivnog učenja, važnost stvaranja pozitivnog radnog okruženja

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika u osnovnim i srednjim školama

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa (grupni rad, PowerPoint prezentacija, diskusije, bujica ideja, prezentacije, video zapisi...)

Teme:

1. Otkrij kreativnost u sebi
2. Mala pitanja vode do malih otkrića, velika pitanja vode do velikih otkrića
3. Slika vrijedi hiljadu riječi
4. Zakotrljajte djeci klikere u glavi - naučite ih da misle i uče

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): jedan dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 -25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, troškove potrošnog materijala, sendvič i kafa za učesnike; 15 eura online preko Microsoft Teams platforme

67. LUDIČKE AKTIVNOSTI U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorke: Katrina Berišaj, Milica Zvicer-Vujković

Kontakt osoba: Katrina Berišaj

E-mail: katrina.berisaj@gimt-pg.edu.me

Broj telefona: 069 092 239

Opšti cilj programa: Unapređivanje znanja i kontinuirano usavršavanje nastavnika stranih jezika kroz interaktivne radionice i razmjene iskustava i primjera iz prakse

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika seminara sa pojmom i značajem aktivnih metoda učenja i nastave; upoznavanje učesnika seminara sa pojmom "igra" i pojmom "ludička aktivnost" u nastavi stranih jezika; upoznavanje učesnika ulogom nastavnika i učenika kroz upotrebu ludičkih aktivnosti u nastavi stranih jezika; upoznavanje učesnika seminara sa izradom scenarija za izvođenje aktivne nastave i evaluacijom ishoda

Ciljna grupa: profesori stranih jezika osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: interaktivna metoda i radionice

Teme:

1. Pojam i značaj metoda aktivnog učenja/nastave
2. Ludičke aktivnosti u nastavi stranih jezika
3. Uloga nastavnika i učenika kroz ludičke aktivnosti
4. Izrada scenarija za izvođenje aktivne nastave i evaluacija ishoda

Način realizacije programa: neposredno ili online preko Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 – 25, u slučaju realizovanja obuke online broj učesnika se može povećati

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje organizaciju, izvođenje nastave, kopije materijala.

68. MATEMATIČKA PISMENOST

Autor: prof. dr Veselin Mićanović
Kontakt osoba: prof. dr Veselin Mićanović
E-mail: vele-nk@t-com.me , veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453936

Opšti cilj programa: Cilj programa je upoznati učitelje, vaspitače i nastavnike matematike sa savremenom koncepcijom *matematičke pismenosti* u konceptu predmetnog programa u školi i istraživanja TIMSS i PISA.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa konceptom komparativnih istraživanja koja su zasnovana na programima (TIMSS) i na vještinama (PISA); program „*Matematička pismenost*“ će pomoći unapređenju kvaliteta učenja i nastave u školi; program je u cjelosti saglasan sa paradigmom *škola pamćenja u školu mišljenja*, podržava razvoj proceduralnog matematičkog mišljenja i podržava usvajanje funkcionalnih znanja i vještina; program je metodički zasnovan na rješavanju problema i istraživačkom učenju u kooperativnim aktivnostima.

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave (učitelji), vaspitači i nastavnici matematike

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa – radionice, rad u malim grupama, panel prezentacije i diskusije, kratke prezentacije osnovnih pojmova matematičke pismenosti

Teme:

1. Pojam, značaj i specifičnosti matematičke pismenosti
2. Matematička pismenost u predmetnom programu i pratećim udžbenicima, priručnicima, zbirkama zadataka i drugim nastavnim materijalima.
3. Oblasti matematičke pismenosti i nivoi znanjā i vještina (konkretizovanje kroz primjere zadataka)
4. Izrada praktičnih modela (aktivnosti i zadataka) za podsticanje matematičke pismenosti
5. Evaluacija

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura + PDV i uključuje putni troškove i honorare realizatora programa.

69. METODE AKTIVNOG UČENJA I POUČAVANJA U NASTAVI ISTORIJE I GEOGRAFIJE

Autorke: Snježana Bošković, dr Biljana Mićković

Kontakt osoba: Snježana Bošković

E-mail: sneza-bos@t-com.me

Broj telefona: 068 808 164

Opšti cilj programa: Unapređivanje kompetencija nastavnika za primjenu metoda učenja i poučavanja u nastavi istorije.

Specifični ciljevi programa : razvijanje znanja vještina koje vode trajnom znanju; usklađivanje metoda i tehnika učenja u skladu sa interesima, osobnostima učenika; poboljšanje motivacije; jačanje kreativnog i kritičkog mišljenja; učiniti pomake u didaktičkom oblikovanju vaspitno-obrazovnog procesa

Ciljna grupa: nastavnici istorije i geografije u osnovnim srednjim školama, nastavnici razredne nastave, direktori, pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: *Brainstorming*, tehnika kocke, studija slučaja, metoda razgovora, tekst metoda, metoda demonstracije, timska nastava i saradničko učenje, radionica

Teme:

1. Metode aktivnog učenja i poučavanja u nastavi istorije i geografije
2. Rad na izvorima (vizuelni, pisani)
3. Studija slučaja, tehnika kocke
4. Istraživačka nastava, primjena

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesnika je 15 eura i uključuje materijali za rad, honorari za učesnike.

70. METODE I TEHNIKE UPUĆIVANJA UČENIKA U SAMOSTALNO IZUČAVANJE KNJIŽEVNOG TEKSTA

Autorke: mr Vera Mićunović, mr Dragana Stanović

Kontakt osoba: Vera Mićunović

E-mail: vera.micunovic@os-ogolovic.edu.me

Broj telefona: 069 630 832

Opšti cilj programa: Pomoću aktivnih nastavnih metoda unaprijediti učenje i nastavu u oblasti književnosti i motivisati učenike da uz upotrebu novih tehnika aktivnije izučavaju književni tekst.

Specifični ciljevi programa: nastavnici će razumjeti značaj nastave književnosti za razvijanje literarnog senzibiliteta kod učenika, proći kroz teorijski pristup književnom tekstu; analizom primjera iz nastavne prakse i organizovanim vježbama doći će do novih ideja (tehnik za razvoj kritičkog mišljenja i vježbe: Literarna radionica, Tehnika karaktera, Tvit šit, Organizator zapleta, Prsten raspoloženja); proći proces uvođenja učenika u izučavanje književnog teksta.

Ciljna grupa: nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u osnovnoj školi, nastavnici razredne nastave.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa.

Teme

1. Značaj čitanja; predmetni program i nastava književnosti; teorijski pristup književnom tekstu
2. O procesu upućivanja učenika u samostalno izučavanje književnog teksta (ključni problemi i načini za prevazilaženje, tehnike za razvoj kritičkog mišljenja)
3. Analiza primjera iz prakse, razmjenom mišljenja do novih ideja
4. Planiranje rada na književnom tekstu

Način realizacije programa : neposredno (po potrebi i online)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i materijal potreban za rad).

71. METODE OBRADE MUZIČKIH IGARA U AKTIVNOJ NASTAVI

Autorke: mr Ljudmila Radović, Branka Vujičić

Kontakt osoba: mr Ljudmila Radović, Branka Vujičić

E-mail: ljudmila.jelena@gmail.com, vujicicbranka25@gmail.com

Broj telefona: 067 022 – 332, 067 181 - 134

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika da kod učenika potakne spontanu i kreativnu improvizaciju na tekst, ritam, melodiju i da kroz narodne i dječje narodne igre kod učenika razviju formiranje nacionalnog identiteta i istinskog patriotizma.

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika da kreiraju učeničke aktivnosti, pomoću kojih učenici kroz muzičku igru usvajaju znanja i vještine, razvijaju složene kognitivne sposobnosti, moždane funkcije i vještine koje su paralelne sa njima; razviti sposobnosti nastavnika da primjeni muzičku igru kao nezamjenjivi oblik rada tokom notnog opismenjavanja.

Ciljna grupa: profesori muzičke kulture osnovnih škola, profesori razredne nastave i vaspitači.

Metode i tehnike rada: strukturisano predstavljanje, diskusija na podijumu, grozd, grupna diskusija, metoda demonstracije radi usvajanja vještina, metoda ilustrovanih radova, debata

Teme:

1. Značaj muzičkih igara za razvoj ličnosti (Muzičke igre u procesu razvoja fizičkih i mentalnih osobina učenika)
2. Metode pri obradi muzičkih igara (Dodaktičko-metodički pristupi obrade muzičkih igara koje razvijaju kognitivne, motoričke, ritmičke i muzičke sposobnosti učenika)
3. Organizacija časa didaktičkih muzičkih igara (Uloga nastavnika pri organizovanju muzičke igre)
4. Simulacija časa igre sa pjevanjem (Upoznavanje i rješavanje problema koji nastaju pri realizaciji muzičke igre)

Način realizacije programa : neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 10 – 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 evra i uključuje materijal, literatura i fono-resursi i osvježenje.

72. METODE, PRISTUPI I TEHNIKE UČENJA ENGLESKOG JEZIKA U VRTIĆU I PRVOM CIKLUSU OSNOVNE ŠKOLE

Autorke: Milena Danilović, Đultena Bećirović

Kontakt osoba: Milena Danilović

E-mail: danilovicmilena4@gmail.com

Broj telefona: 067 211 544

Opšti cilj programa: Unapređenje nastave engleskog jezika u vrtiću i prvom ciklusu osnovne škole

Specifični ciljevi programa: identifikovati karakteristike učenja djece u ranom uzrastu; izdvojiti kriterijume za izbor aktivnosti; iznijeti ideje o različitim ulogama brojalica/pjesmica u podučavanju engleskog jezika; istražiti različite primjere korišćenja brojalica/pjesmica; analizirati različite aspekte korišćenja igre i dramatizacije; primijeniti naučeno u kreiranju igrica; analizirati ulogu mini projekata u podučavanju engleskog jezika; izdvojiti kriterijume za izbor projekata i upoznati se sa primjerima projekata.

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa (individualni rad, rad u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, simulacija, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, bujica ideja).

Teme:

1. Učenje engleskog jezika u ranom uzrastu—osnovne karakteristike
2. Brojalice i pjesmice u podučavanju engleskog jezika u ranom uzrastu
3. Igre i dramatizacija u podučavanju engleskog jezika u ranom uzrastu
4. Podučavanje engleskog jezika u ranom uzrastu kroz mini projekte

Način realizacije programa : neposredno, po potrebi online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 20, a maksimalan 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura.

73. METODSKI PRISTUP LIRSKOJ PJESMI - PISANJE STRUČNOG RADA NA KRAJU PRIPRAVNIČKOG STAŽA

Autorke: mr Vera Mićunović, mr Dragana Stanović

Kontakt osoba: Vera Mićunović

E-mail: vera.micunovic@os-ogolovic.edu.me

Broj telefona: 069 630 832

Opšti cilj programa: Pomoću aktivnih nastavnih metoda obogatiti časove poezije, motivisati učenike da uz upotrebu novih tehnika aktivnije izučavaju poetski tekst, analizirati strukturu stručnog rada na ovu temu.

Specifični ciljevi programa: nastavnici će analizirati uticaj lirike na duhovne, estetske i sazajne vrijednosti učenika, analiziraće značaj dobro isplaniranog stručnog rada; poređiće odnos između znanja pojmova iz oblasti teorije književnosti i literarno-estetskog doživljaja, uočiti ključne probleme kod interpretaciji lirske pjesme i predložiti načine za prevazilaženje istih; analizom primjera iz prakse doći će do novih ideja za uspješnije uvođenje učenika u svijet lirske poezije; Analiziraće pristup lirskoj pjesmi u stručnom radu.

Ciljna grupa: nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u osnovnoj i u srednjoj školi, nastavnici razredne nastave.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme

1. Značaj lirike; predmetni program i poetski tekstovi; teorijski pristup lirskom tekstu, didaktička tipologija
2. Čas lirske poezije; motivska struktura lirske pjesme kao osnovna smjernica analize, izazovi i nedoumice
3. Tumačenje primjera uspješne analize lirske pjesme iz prakse i teorije; razmjenom mišljenja do novih ideja; ishodi učenja i izbor aktivnosti učenika
4. Obrazovno-vaspitni ishodi, ishodi učenja: metodski pristup lirskoj pjesmi; struktura stručnog rada na kraju pripravničkog staža

Način realizacije programa: neposredno (po potrebi i online)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i materijal potreban za rad.

74. MUZIKA KAO IMPULS ZA REALIZACIJU INTEGRATIVNE NASTAVE

Autorke: Jelena Martinović-Bogojević, Admira Osmanović

Kontakt osoba: Admira Osmanović

E-mail: admiraa.osmanovic@gmail.com

Broj telefona: 069 356 241

Opšti cilj programa: sticanje znanja i usavršavanje vještina u realizaciji integrativne nastave Muzičke kulture i Muzičke umjetnosti sa ostalim opšteobrazovnim predmetima.

Specifični ciljevi programa: Podsticanje nastavnika za realizaciju integrativne nastave, osposobljavanje za pronalaženje zajedničkih tema u okviru predmetnih programa, sticanje kompetencija iz različitih metoda koje podstiču konstruktivistički način učenja kroz analizu muzičkog djela i muzičkih pojava u određenom kontekstu.

Ciljna grupa: nastavnici Muzičke kulture i Muzičke umjetnosti u osnovnim školama i gimnazijama, nastavnici ostalih opšteobrazovnih predmeta

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije, metoda usmenog izlaganja, metoda rada sa grupama, metode za podsticanje kreativnosti i kritičkog mišljenja: *brainstorming* i akvarijum

Teme:

1. Teorijska polazišta za razumijevanje pojma *integrativna nastava*
2. Karakteristike integrativne nastave i njeno planiranje
3. Praktični primjeri izvođenja integrativne nastave Muzičke kulture i Muzičke umjetnosti sa ostalim predmetima.
4. Razvoj holističkog pristupa obrazovanju, kritičkog mišljenja, kreativnosti kroz pripremu, izvođenje i evaluaciju integrativne nastave.

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 10 do 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, potrošni materijal, putne troškove za trenere.

75. MUZIČKE AKTIVNOSTI U RAZREDNOJ NASTAVI

Autorke: Jelena Martinović-Bogojević, Milena Papić

Kontakt osoba: Milena Papić

E-mail: milena.mp@hotmail.com

Broj telefona: 069 091 388

Opšti cilj programa: Usavršavanje kompetencija iz oblasti metodike muzičke nastave kroz kreativne oblike učenja.

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o karakteristikama muzičkih aktivnosti: izvođenja, slušanja i stvaranja; sticanje vještina o načinima podsticanja dječje muzičke produkcije, reprodukcije i recepcije

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije, metoda rada sa tekstem, metoda razgovora, metoda aktivnog slušanja muzike, metoda učenja pjesme po sluhu, metode za podsticanje dječijeg muzičkog stvaralaštva

Teme:

1. Razvoj muzičke recepcije kod djece
2. Značaj slušanja muzike i različiti oblici izražavanja muzičkog doživljaja na kreativan način
3. Specifičnosti dječjeg glasa i pravilni metodski postupci učenja pjesme po sluhu
4. Dječje muzičko stvaralaštvo i kako ga sprovesti

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 10 do 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za trenera, potrošni materijal, putne troškove.

76. MUZIKOGRAM – SLUŠAM, VIDIM, RAZUMEM

Autorka: Marijana Milošević
Kontakt osoba: Marina Jovanović
E-mail: vrticvinipuu@gmail.com
Broj telefona: 069 230 920

Opšti cilj programa: Cilj programa je osposobljavanje zaposlenih za korišćenje i kreiranje muzičkih grafičkih materijala *muzikograma* za aktivno slušanje, sviranje telom i u Orfovim orkestrima za sve nivoe obrazovanja.

Specifični ciljevi programa: nastavnici razumeju značaj aktivnog slušanja klasične muzike i koriste muzikograme koji podstiču koncentraciju, prepoznavanje slušanog i dugotrajno pamćenje; nastavnici znaju da prepoznaju kvalitetne grafičke, slikovne i video primere za nastavu i koriste ih dodatno kao materijal za koreografije, sviranje telom ili za manje Orfove orkestre; takođe, znaju da sami kreiraju muzikograme za sopstvene potrebe koristeći različit grafički pristup

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave i nastavnici Muzičke kulture.

Metode i tehnike rada: podučavanje, iskustveno učenje, radioničarski rad u malim grupama i/ili u parovima, usmeno izlaganje, interaktivna dijaloška metoda, diskusija, aktivno slušanje, demonstracija, predlozi za rad

Teme:

1. Aktivno slušanje: značenje, potreba i primena;
2. Muzikogrami, istorijat, načini grafičke obrade, savremeni tokovi;
3. Načini pravljenja muzikograma u zavisnosti od izbora kompozicije: praćenje oblika, pulsa, ritma, instrumenata...
4. Izbor tehnika prilagođenih uzrastu;
5. Koreografije, tapšalice i orkestarska podela kao dodatni sadržaj muzikograma;
6. Muzikogrami za najmlađi uzrast: slikovni prikaz i kako ga pretvoriti u koreografiju ili tapšalicu;
7. Muzikogrami za stariju decu: gotovi primeri i kriterijum za izbor odgovarajućeg;
8. Kreiranje muzikograma za sopstvene potrebe: izbor kompozicije, simbola, tehnika, medija, težine i namene.

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 40

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje honorar predavača, štampari, audio i video materijal za dalji samostalni rad.

77. NASTAVA CRNOGORSKOG-SRPSKOG, BOSANSKOG, HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI U I CIKLUSU OSNOVNE ŠKOLE

Autorke: mr Dijana Laković, Ljubica Bulatović

Kontakt osoba: mr Dijana Laković

E-mail: dijana72@t-com.me

Broj telefona: 067 507 057

Opšti cilj programa: Razumjeti teorijska polazišta nastave jezika i književnosti u osnovnoj školi i način njihove realizacije.

Specifični ciljevi programa: nastavnici će razumjeti teorijska polazišta u nastavi iz jezika i književnosti u osnovnoj školi, koncept i značaj trogodišnjeg opismenjavanja i značaj razvoja dvije strategije čitanja (umjetničkog i neumjetničkog teksta), razumijeće značaj rada na neumjetničkim tekstovima i način provjere razumijevanja neumjetničkog teksta; proširiće znanja o planiranju obrazovno-vaspitnih ishoda i ishoda učenja na godišnjem nivou.

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, vaspitači u I razredu osnovne škole

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Karakteristike nastave jezika i književnosti u prvom ciklusu osnovne škole
2. Planiranje obrazovno-vaspitnih ishoda i ishoda učenja na godišnjem nivou
3. Neumjetnički tekstovi u I ciklusu osnovne škole - metodski pristup obradi neumjetničkog teksta
4. Neumjetnički tekstovi u I ciklusu osnovne škole - metodski pristup provjeri neumjetničkog teksta

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala

78. NASTAVA CRNOGORSKOG-SRPSKOG, BOSANSKOG, HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI U II I III CIKLUSU OSNOVNE ŠKOLE

Autorke: doc. dr Dušanka Popović, Nađa Durković

Kontakt osoba: doc. dr Dušanka Popović

E-mail: dusana@t-com.me

Broj telefona: 067 326 699

Opšti cilj programa: Razumjeti teorijska polazišta nastave jezika i književnosti u osnovnoj školi i razmotriti način njihove praktične primjene.

Specifični ciljevi programa: razumjeti značaj ravnomjernog razvoja četiri komponente jezika: slušanje, govor, čitanje i pisanje u okviru nastave jezika i književnosti i obezbijediti ga funkcionalnim planiranjem na godišnjem nivou; analizirati i predložiti načine unapređivanja strategija čitanja umjetničkih i neumjetničkih tekstova i vještinu učenja putem čitanja; promišljati o intenzivnijem uvođenju medijske i informacione pismenosti shodno programskim zahtjevima i unapređenju obje predmetne oblasti - nastave jezika i književnosti.

Ciljna grupa: nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u osnovnoj školi i učitelji

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Nastava jezika u osnovnoj školi
2. Metodski pristup čitanju i tumačenju neumjetničkog teksta
3. Sve počinje čitanjem ili čitanje književnih tekstova u osnovnoj školi
4. Uzrasni identiteti i nastava književnosti u osnovnoj školi

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara.

79. NASTAVA FILOZOFIJE, ETIKE I LOGIKE U NOVIM USLOVIMA

Autorke: Jasminka Milošević, Smilja Vukićević

Kontakt osoba: Jasminka Milošević

E-mail: jasminka@mapt2012.me

Broj telefona: 067 382 865

Opšti cilj programa: Unapređivanje znanja i sposobnosti nastavnika u oblasti specifičnih filozofskih metoda nastave; osposobljavanje za efikasniju saradnju sa drugim nastavnicima i samostalno unapređivanje kompetencija

Specifični ciljevi programa: upoznavanje nastavnika sa metodičkim i metodološkim okvirima programa nastavnih predmeta logika i etika; obuka za primjenu metoda kompjuterskog učenja i istraživanja u nastavi filozofije, logike i etike; upoznavanje nastavnika sa efikasnom primjenom korelacija u nastavi filozofije, etike i logike; analiza i evaluacija postojećih nastavnih programa i udžbenika

Ciljna grupa: profesori filozofije, diplomirani filozofi i profesori filozofije i sociologije

Metode i tehnike rada: teorijsko izlaganje, radionice, diskusija i demonstracija

Teme:

1. Metodološki i metodički okvir nastavnih programa filozofije, etike i logike
2. Planiranje nastave na temelju postojećih programa
3. Primjena savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija u nastavi filozofije, etike i logike
4. Analiza i evaluacija postojećih nastavnih programa i udžbenika

Način realizacije programa: Poželjno je neposredno, ali je sasvim moguće i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 16 -24

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za trenere, sav potreban materijal za rad i osvježenje.

80. OBRNUTA UČIONICA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorke: Jelena Stanić, Dragana Tasić
Kontakt osoba: Jelena Stanić
E-mail: lafrance@t-com.me
Broj telefona: 067 872 599

Opšti cilj programa: Razviti kompetencije nastavnika stranih jezika da kroz primjenu inovativnih metoda podstiču autonomiju učenika u izučavanju stranih jezika i odgovore na raznovrsne potrebe mladih u savremenom društvu.

Specifični ciljevi programa: Osposobiti i motivisati nastavnike za sticanje novih znanja o drugačijem, modernijem pristupu u nastavi; prilagođavanje nastavnog sadržaja učenicima različitog nivoa znanja i različitim interesovanjima; raznovrstan metodološki postupak u funkciji ovladavanja jezičkim kompetencijama; uspješno razvijanje sposobnosti učenika/ca za funkcionalnu upotrebu jezika; kreativan i inicijativan pristup nastavi stranog jezika; poboljšanje kvaliteta nastave; podsticanje učenika za učenje stranih jezika.

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: prezentacije, konkretni primjeri, interaktivne radionice, rad u grupama/timovima.

Teme:

1. Uvod u obrnutu učionicu
2. Društvene mreže i internet u službi obrnute učionice
3. Prilagođavanje nastavnog sadržaja različitim nivoima poznavanja stranog jezika
4. Primjena metoda obrnute učionice u praksi

Način realizacije programa: neposredno i online – putem platforme Microsoft Teams

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 12, a maksimalni broj učesnika u grupi je 24.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

81. PISA PROJEKAT – ČITALAČKA PISMENOST

Autorke: Nađa Durković, doc. dr Dušanka Popović

Kontakt osoba: Nađa Durković

E-mail: nadjad@zuns.me

Broj telefona: 067 576 566

Opšti cilj programa: Unaprijediti kompetencije nastavnika u odnosu na čitalačku pismenost PISA istraživanja.

Specifični ciljevi programa: razumjeti i promovirati inovativni koncept pismenosti koji se odnosi na sposobnost učenika da efikasno čitaju, analiziraju, pronalaze informacije u tekstu, promišljaju o njima i koriste stečena znanja i vještine u svakodnevnom životu; uočiti i primijeniti povezanost PISA istraživanja s aktualnim obrazovnim programima; razumjeti tri glavne karakteristike zadataka u okviru čitalačke pismenosti: situaciju, tekst i aspekt, kao i vrste zadataka i nivoe zahtjevnosti; analizirati modele PISA zadataka

Ciljna grupa: profesori crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u osnovnim i srednjim školama, profesori razredne nastave

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa.

Teme:

1. Čitalačka pismenost kao dio PISA projekta
2. Aspekti i opis nivoa kompetencija za provjeru čitalačke pismenosti na PISA testiranju
3. Čitalačka pismenost – PISA zadaci
4. Kreiranje zadatka za provjeru čitalačke pismenosti

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

82. PRIMJERI AKTIVNIH METODA UČENJA: PROJEKTNIA I ISTRAŽIVAČKA NASTAVA

Autori: Marina Andrijević-Petrović, Vladimir Petrović

Kontakt osoba: Vladimir Petrović

E-mail: mvladimir055@gmail.com

Broj telefona: 067 640 005

Opšti cilj programa: učesnici će se bliže upoznati sa projektnom i istraživačkom nastavom, konceptom projektne i istraživačke nastave i njihovom realizacijom u školi; kroz praktične primjere produbiće svoja znanja o ovim aktivnim metodama učenja.

Specifični ciljevi programa: učesnici će na ovom seminaru produbiti svoja znanja o kreiranju projektne i istraživačke nastave; kroz konkretne primjere analiziraće korake u realizaciji projektne i istraživačke nastave kao i sadržaj, ciljeve, evaluaciju i ostale elemente neophodnu za njihovu realizaciju.

Ciljna grupa: nastavnici predmetne i razredne nastave

Metode i tehnike rada: Obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Projektna nastava: savremena metoda učenja
2. Praktični primjeri projektne nastave
3. Istraživačka nastava: aktivna metoda učenja
4. Praktični primjeri istraživačke nastave

Način realizacije programa: neposredno, ukoliko budu povoljne epidemiološke mjere, online po dogovoru sa nadležnim institucijama

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 -30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura, ukoliko se organizuje neposredno, obezbijeđen materijal za radionice (honorar za trenere uračunat u cijenu), 10 eura, ukoliko se organizuje online (obezbijeđen pristup kompletnom materijalu sa seminara).

83. PROBUDIMO KREATIVNOST U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorka: Danijela Bokan

Kontakt osoba: Danijela Bokan

E-mail: dakab@t-com.me

Broj telefona: : 069 095 017

Opšti cilj programa: unapređenje kompetencija nastavnika za podučavanje na kreativan način; uvođenje inovativnih sredstava i novih obrazovnih tehnologija u nastavu stranih jezika

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika za korištenje različitih materijala u nastavi stranih jezika; razlikovanje osnovnih stilova komunikacije; povećanje nivoa motivacije učenika

Ciljna grupa: nastavnici svih stranih jezika osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Vještine komunikacije i saradnje
2. Podsticanje radoznalosti i kreativnosti
3. Korištenje različitih izvora informacija i novih tehnologija
4. Igre i kreativne aktivnosti u nastavi

Način realizacije programa: Program je osmišljen za neposredno izvođenje, međutim moguće je organizovati obuku i online preko Zoom/Teams aplikacije.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere, radni materijal i osvježenje.

84. PRODUKTIVNE VJEŠTINE U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorke: mr Tanja Đonlaga, Natalija Savićević-Mrvaljević

Kontakt osoba: Natalija Savićević-Mrvaljević

E-mail: natalija.savicevic.teacher@gmail.com

Broj telefona: 068 799 269

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika stranih jezika sa savremenim tendencijama nastave produktivnih vještina, osposobljavanje nastavnika za upotrebu tehnika za unapređenje govora i pisanja učenika i načina evaluacije postignuća učenika.

Specifični ciljevi programa: Upoznavanje nastavnika sa savremenim tendencijama u metodici nastave stranih jezika, prezentovanje širokog spektra aktivnosti u cilju poboljšanja vještine govora i pisanja, uvježbavanje produktivnih vještina kroz rad u paru i grupi, evaluacija komunikativne kompetencije i pisane produkcije sa akcentom na alternativne vidove procjenjivanja.

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa—individualni rad, rad u paru, grupni rad, pružanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, igra uloga, diskusija, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, brainstorming, pisanje činkvina i kratkih sastava na osnovu vizuelnog materijala, video i audio zapisi

Teme:

1. Savremene metode i tehnike u nastavi stranih jezika
2. Prezentovanje i upotreba govornih vježbi kroz rad u paru i grupama
3. Prezentovanje i upotreba tehnika za unapređivanje vještine pisanja
4. Evaluacija produktivnih vještina sa akcentom na alternativne vidove procjenjivanja i tehnike pružanja povratne informacije učenicima

Način realizacije programa: Program se može organizovati i neposredno i online preko platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika ELTAM cijena je 12 eura dnevno.

85. PUT STVARAOCA ILI KAKO STVARATI TEKST

Autorke: doc. dr Dušanka Popović, Nađa Durković

Kontakt osoba: doc. dr Dušanka Popović

E-mail: dusana@t-com.me

Broj telefona: 067 326 699

Opšti cilj programa: Unaprijediti poučavanje i učenje u oblasti usmenog i pisanog izražavanja učenika kroz procesni pristup i primjenu aktivnog i individualizovanog pristupa u osnovnoj školi.

Specifični ciljevi programa: prepoznati ključne izazove u razvoju usmene i pisane jezičke produkcije učenika i unaprijediti rad na razvijanju funkcionalne pismenosti; primijeniti procesni i individualizovan pristup u nastavi pisanja prihvatajući činjenice da je pisanje, prije svega, individualan čin, da dobar pisani rad nastaje u procesu tokom kojeg ga „pisac“ koriguje i unapređuje konsultujući se, pritome, sa nastavnikom i drugarima, te da stvara za publiku.

Ciljna grupa: nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti u osnovnoj školi i učitelji

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

I dan

1. O pisanoj jezičkoj produkciji učenika – predmetni program i pisanje
2. Faze u nastanku teksta
3. Principi komponovanja teksta
4. Priprema za stvaranje teksta i planiranje pisanja

II dan

1. Poređenje – moćna alatka za deskripciju
2. Pisanje kao proces (put stvaraoca): izbor teme i izrada plana
3. Radna verzija/nacrt; analiza i konsultacije; prerada teksta i izrada završne verzije
4. Objavljivanje svog teksta/svoje priče; predstavljanje teksta/priče/knjige drugima

Napomena: Seminar se može realizovati kao jednodnevni.

Teme:

1. O pisanoj jezičkoj produkciji učenika – predmetni program i pisanje
2. Faze u nastanku teksta
3. Principi komponovanja teksta
4. Poređenje – moćna alatka za deskripciju

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati; 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara.

86. RAZVIJANJE VJEŠTINE PISANJA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA

Autorke: Zorka Radonjić, Ivana Radulović

Kontakt osoba: Zorka Radonjić, Ivana Radulović

E-mail: zorkaradonjic@gmail.com, ivanaradulovic35@gmail.com

Broj telefona: 069 096 723, 069 510 469

Opšti cilj programa: Unapređivanje stručnih kompetencija nastavnika engleskog jezika kroz upoznavanje sa kreativnim i inovativnim načinima razvijanja vještine pisanja kod učenika u mlađem i starijem uzrastu (prvi, drugi treći ciklus i srednja škola).

Specifični ciljevi programa: nastavnici će moći da se upoznaju sa načinima podučavanja vještine pisanja; unaprijede znanja sa ciljem praktične primjere u nastavi stranih jezika; uvide kako probuditi kreativnost i kritičko mišljenje u podučavanju učenika; razvijaju kompetencije pismnosti i multijezičnosti kod učenika

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika, nastavnici drugih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa-individuani rad, radu u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi.

Teme:

1. Pisanje na mlađem uzrastu (opisivanje vizuelnog materijala)
2. Pisanje po modelu
3. Upoznavanje sa formom
4. Upotreba veznika
5. Pisanje na starijem uzrastu

Način realizacije programa: Obuku je moguće realizovati i neposredno i online bez promjene sadržaja i radionica.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika je 20, a maksimalno 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku dnevno je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura.

87. RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENCIJA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA

Autorka: Dragana Filipović
Kontakt osoba: Milan Miletić
E-mail: milan.miletic@pearson.com
Broj telefona: +381 63 306 246

Opšti cilj programa: Unapređivanje vještina i znanja nastavnika engleskog jezika predškolskih ustanova, osnovnih škola i srednjih škola sa akcentom na digitalnu pismenost, hibridnu nastavu i učenje na daljinu.

Specifični ciljevi programa: unapređivanje vještina i znanja nastavnika engleskog jezika u korišćenju digitalnih obrazovnih platformi, unapređenje digitalnih kompetencija, kao i upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u realizaciji obrazovno-vaspitnog procesa; primjena savremene metodike nastave engleskog jezika na času; planiranje, organizovanje i izvođenje hibridne i nastave na daljinu; evaluacija učenika u uslovima hibridne nastavne i nastave na daljinu; samoevaluacija nastavnika

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola.

Metode i tehnike rada: predavanje, diskusija, grupni rad (*breakout rooms*), mini projekti, simulacija.

Teme:

1. Promijenjeni ciljevi i pomjeren fokus učenja;
2. Svijet se okrenuo naopačke – podrška hibridnom učenju u kriznim vremenima;
3. Kako biti autentičan kada sve djeluje vještački;
4. Kako efektivno koristiti digitalnu platformu *ActiveBooks*.

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana , 8 sati (četiri radionice)

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Seminar je besplatan, uključuje onlajn pohađanje i elektronski materijal za učesnike. Finansiranje je u potpunosti pokriveno od strane izdavačke kuće Pearson.

88. RECEPTIVNE VJEŠTINE U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorke: mr Tanja Đonlaga, Natalija Savićević-Mrvaljević

Kontakt osoba: Natalija Savićević-Mrvaljević

E-mail: natalija.savicevic.teacher@gmail.com

Broj telefona: 068 799 269

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika stranih jezika sa aktuelnim teorijama nastave receptivnih vještina, upotreba tehnika i digitalnih resursa za vještinu slušanja i razumijevanja pročitanoog teksta i načina evaluacije postignuća učenika.

Specifični ciljevi programa: Top-down i bottom up obrada teksta, vrste slušanja, principi aktivnog slušanja, vrste nepotpunog slušanja, vježbe i tehnike slušanja i čitanja, prezentovanje raznovrsnih aktivnosti prije, tokom i nakon slušanja/čitanja („Skupljanje trofeja“, diskusija, diktat s glumom, „Lavirint“, slušanje i crtanje, pripovijedanje s greškama, diktat uz pjesmu...), uvježbavanje receptivnih vještina kroz individualni rad, rad u paru i grupi, evaluacija odslušanog i pročitanoog materijala.

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa—individualni rad, rad u paru, grupni rad, pružanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, igra uloga, diskusija, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, brainstorming, pisanje činkvina i kratkih sastava na osnovu vizuelnog materijala, video i audio zapisi

Teme:

1. Savremeni tokovi u nastavi stranih jezika;
2. Prezentovanje i upotreba vježbi koje uključuju vještinu slušanja kroz sve oblike rada;
3. Prezentovanje i upotreba tehnika za unapređivanje razumijevanja pročitanoog teksta;
4. Izrada zadataka i evaluacija receptivnih vještina.

Način realizacije programa: Program se može organizovati i neposredno i online preko platforme Microsoft Teams

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20–30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika ELTAM cijena je 12 eura dnevno.

89. SAVREMENE TENDENCIJE U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA

Autorke: Marija Lazarević, Marija Jakovljević

Kontakt osoba: Marko Lopičić

E-mail: oxford@t-com.me

Broj telefona: 020 234 425, 069 234 565

Opšti cilj programa: napređenje profesionalnih znanja i kompetencija nastavnika engleskog jezika kao i unapređenje kvaliteta nastave engleskog jezika.

Specifični ciljevi programa: primjena savremenih metoda, pristupa i tehnika u nastavi engleskog jezika; unapređenje primjene kreativnih aktivnosti u nastavi engleskog jezika; unapređenje svih jezičkih vještina; motivacija učenika u nastavi engleskog jezika

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika u osnovnim i srednjim školama

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: bujica ideja, panel diskusije, grupne diskusije, vođeno otkrivanje, studija slučaja, prezentacija, demonstracija...

Teme:

1. Metode, pristupi i tehnike učenja engleskog jezika
2. Razvoj i unapređenje vještina govora i slušanja
3. Razvoj i unapređenje vještina čitanja i pisanja
4. Usvajanje leksike i gramatike sa lakoćom

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): jedan dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku dnevno kad se organizuje neposredno je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, troškove potrošnog materijala, sendvič i kafa, a kad se organizuje online iznosi 15 eura.

90. SAVREMENE TENDENCIJE U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorke: mr Tanja Đonlaga, Natalija Savićević-Mrvaljević

Kontakt osoba: Natalija Savićević-Mrvaljević

E-mail: natalija.savicevic.teacher@gmail.com

Broj telefona: 068 799 269

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika stranih jezika sa savremenim kretanjima - učenje na daljinu, onlajn i hibridna nastava, CLIL, CBLT, osposobljavanje nastavnika za upotrebu digitalnih alata i interaktivnih aktivnosti u neposrednoj nastavi.

Specifični ciljevi programa: Upoznavanje nastavnika sa novijim pristupima u metodici -interdisciplinarni pristup, CLIL, CBLT, tradicionalna, onlajn, nastava na daljinu, hibridna nastava, prezentovanje raznovrsnih aktivnosti i veb alata (Padlet, Linoit, Wordsmyth, Mentimeter-wordcloud, Puzzlemaker, Vocaroo, Wheel of Names...) kroz individualni rad, rad u paru i grupi u cilju kreiranja digitalnog okruženja, izrada i evaluacija zadataka kreiranih na osnovu određenih parametara i/ili uz upotrebu određenih aplikacija i digitalnih alata.

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika.

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice, PowerPoint prezentacija, diskusija, aktivno slušanje, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, brainstorming, video i audio zapisi, digitalne aplikacije - padlet, wordsmyth, mentimeter (wordcloud), ThingLink, Puzzlemaker, Vocaroo, Wheel of Names...

Teme:

1. Tradicionalna nastava vs savremena nastava.
2. Prezentovanje interaktivnih zadataka i interdisciplinarnog pristupa u neposrednoj nastavi;
3. Prezentovanje i upotreba digitalnih alata i resursa (online i offline);
4. Izrada zadataka u duhu savremenog doba i evaluacija istih.

Način realizacije programa: Program se može organizovati i neposredno i online preko platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika ELTAM cijena je 12 eura dnevno.

91. SAVREMENI METOD SLUŠANJA MUZIKE U OBRAZOVANJU DJECE – OD VRTIĆA DO ZRELOSTI – PUT DO KREATIVNE LIČNOSTI

Autorke: mr Ljudmila Radović, Branka Vujičić

Kontakt osoba: mr Ljudmila Radović, Branka Vujičić

E-mail: ljudmila.jelena@gmail.com, vujicibranka25@gmail.com

Broj telefona: 067 022 332, 067 181 134

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za oblikovanje navike aktivnog slušanja muzike kod učenika i stvaranje trajne potrebe za slušanje vrijednih muzičkih ostvarenja.

Specifični ciljevi programa: imaginacija i opažanje različitih elemenata slušane kompozicije; osposobljavanje nastavnika da za slušanje muzike vrši pravilan izbor muzičkih djela (prema uzrastu učenika, prema mogućnostima razumijevanja učenika i prema trajanju muzičkog primjera); osposobljavanje nastavnika da kod učenika prilikom slušanja muzike razvije emocije, maštu i interes za muzički doživljaj; transfer prema drugim ispoljavanjima doživljenog (likovni doživljaj, pokret, ples).

Ciljna grupa: profesori muzičke kulture osnovnih škola, profesori razredne nastave i vaspitači

Metode i tehnike rada: strukturisano predstavljanje, diskusija na podijumu, grozd, grupna diskusija, metoda demonstracije radi usvajanja vještina, metoda ilustrovanih radova, debata

Teme:

1. Uticaj muzike na mozak (Nastavnikovo individualno i kreativno korišćenje onih vidova savremene muzičko-pedagoške prakse koji najbolje odgovaraju uslovima sredine u kojoj se radi i osobenostima učenika sa kojima se radi)
2. Metode pri obradi slušanja muzike (Različiti vidovi didaktičko-metodičkog pristupa određenoj materiji)
3. Organizacija časa slušanja muzike (Uloga nastavnika pri organizovanju pravilnog pristupa slušanja muzike)
4. Aktivno i pasivno slušanje muzike – Mocartov efekat (Kad se obrađuje doživljajno ili doživljajno-analitičko slušanje muzike)

Način realizacije programa: neposredno.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 10 – 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 evra i uključuje materijal, literature, fono-resurse i osvježenje.

92. STRIP KAO MOTIVACIJA I NASTAVNO SREDSTVO U UČENJU STRANOG JEZIKA

Autorke: Tanja Kuč, Žana Bojanić

Kontakt osoba: Tanja Kuč

E-mail: tanjakuc@gmail.com

Broj telefona: 069 123 377

Opšti cilj programa: Nastavnici stranih jezika treba da se upoznaju sa stripom kao didaktičkim sredstvom sa izrazito motivacionim karakterom čijom će raznovrsnom primjenom doprinijeti sticanju funkcionalnih znanja učenika.

Specifični ciljevi programa: osposobiti i motivisati nastavnike za sticanje novih znanja o stripu kao devetoj umjetnosti; prilagođavanje nastavnog sadržaja učenicima različitih kognitivnih tipova; raznovrstan metodološki postupak u funkciji ovladavanja jezičkim kompetencijama; uspješno razvijanje sposobnosti učenika za funkcionalnu upotrebu jezika; kreativan i inicijativan pristup nastavi stranog jezika; poboljšanje kvaliteta nastave; podsticanje učenika za učenje stranih jezika

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: predavanja interaktivnog tipa; aktivnosti kroz radionice, rad u grupama/diskusije uz upotrebu video-materijala i slikovnog materijala.

Teme:

1. Kultura čitanja stripa i mogućnosti korišćenja stripa u nastavi stranog jezika
2. Strip kao didaktičko sredstvo vizuelno-narativne forme
3. Strip u korelaciji sa drugim predmetima i opštom kulturom
4. Konkretni primjeri primjene stripa u učionici

Način realizacije programa: Oba načina realizacije su moguća.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 ili 2 dana, 8 sati (četiri radionice)

Broj učesnika u grupi: od 12 do 24 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i potrošni materijal.

93. TERENSKA NASTAVA U BIOLOGIJI

Autori: Katarina Todorović, Marko Karaman

Kontakt osoba: Katarina Todorović

E-mail: katarina.todorovic@sss-pg.edu.me

Broj telefona: 069 391 802

Opšti cilj programa: ovladati terenskim radom, razvrstavanjem i pripremom materijala za pravljenje školskih zbirki; osnažiti nastavnike za realizaciju nastave na terenu u prirodnom okruženju; unapređenje nastave biologije.

Specifični ciljevi programa: usmjeriti nastavnike na aktuelnost terenskog rada u pristupu podučavanju i učenju ciljeva i ishoda predmetnog programa Biologija; osposobljavanje nastavnika da kreiraju početne korake, aktivnosti i zadatke različitog nivoa za terenski rad u skladu sa specifičnostima predmetnog programa; prepoznavanje ljekovitih, jestivih i otrovnih autohtonih i alohtonih vrsta; osposobljavanje i motivisanje nastavnika za implementaciju stečenih znanja, urađenih primjera i obrađenih prirodnih materijala u radu s učenicima

Ciljna grupa: nastavnici biologije

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa, praktičan rad na terenu

Teme:

1. Presentacija terenskog rada i podjela zadataka za rad na terenu
2. Rad na terenu
3. Rad na terenu
4. Razvrstavanje materijala sa terena i postupanje sa njim u cilju očuvanja i pravljenja školskih zbirki. Prepoznavanje ljekovitih, jestivih i otrovnih vrsta u prikupljenom materijalu.

Način realizacije programa: Obuka će se realizovati neposredno poštujući epidemiološke preporuke.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15-25, moguće izmjene broja u skladu sa epidemiološkom situacijom.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena je 30 eura po učesniku i uključuje honorar za trenere i potrošni materijal. Učesnicima će se dati precizne instrukcije šta da ponesu sa sobom i kako se obučiti za rad na terenu u skladu sa odabranom lokacijom.

94. UČENJE STRANIH JEZIKA KROZ UMJETNOST

Autorke: Marija Bojić, Ivana Dašić

Kontakt osoba: Marija Bojić

E-mail: marijabojicpg@gmail.com, marija.bojic@eltam.me

Broj telefona: 067 860 913

Opšti cilj programa : Unapređivanje stručnih kompetencija nastavnika engleskog jezika u oblasti vještine govora, slušanja, pisanja i procjenjivanja.

Specifični ciljevi programa: proširiti znanja o važnosti pisanja i razumijevanja pisanih tekstova; analizirati i primijeniti vokabular, gramatiku, razumijavanje teksta i same muzike u kreiranju aktivnosti; prepoznati mogućnosti koje pružaju fotografije/slike za razvijanje kritičkog mišljenja, vokabulara i konverzacije; upoznati se sa upotrebom modernih vizuelnih vidova umjetnosti u nastavi.

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika – članovi Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM, ostali nastavnici engleskog jezika, kao i nastavnici drugih stranih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku.

Metode i tehnike rada: Učesnici će slušati predavanja i aktivno učestvovati u aktivnostima u okviru radionica - grupni rad, grupne diskusije, izrada projekata na nivou grupe, pitanja i odgovori, prezentacije učesnika, debata, čitanje, video zapisi, ankete.

Teme:

1. Aktivnosti koje podstiču konverzaciju, pisanje i razumijevanje teksta
2. Zanimljive aktivnosti koje podstiču razvijanje kritičkog mišljenja kroz upotrebu muzike, fotografija/slika i nekonvencionalnih vidova umjetnosti
3. Prilagođena upotreba modernih vizuelnih umjetnosti u učenju stranih jezika

Način realizacije programa: Seminar se može realizovati neposredno i prilagoditi za online realizaciju.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika programa je 20, a maksimalni 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku dnevno je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura.

95. UNESIMO INOVACIJE U NASTAVU STRANIH JEZIKA

Autorke: Milka Cerović, mr Dragana Radoman

Kontakt osoba: Milka Cerović

E-mail: milka.cerovic@eltam.me

Broj telefona: 063 201 682

Opšti cilj programa: Razvijanje jezičkih kompetencija učenika, kao i njihovih generičkih vještina na stranom jeziku u cilju stvaranja obrazovanih mislilaca koji su spremni da odgovore na zahtjeve današnjeg društva.

Specifični ciljevi programa: definisati kontekst i njegov značaj u nastavi stranih jezika; unaprijediti znanja o primjeni metafore u nastavi stranih jezika uz mogućnost korišćenja digitalnih alata; unaprijediti znanja o tehnikama i aktivnostima koje se odnose na obradu vokabulara i rad sa tekstom, uz mogućnost korišćenja digitalnih alata; primijeniti aktivnosti koje podstiču razvoj vještina učenika i njihovu kreativnost

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika, nastavnici drugih stranih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku

Metode i tehnike rada: Metode i tehnike rada koje će se koristiti prilikom organizacije seminara uživo su: radionice interaktivnog tipa - individualni rad, radu u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, plenum, simulacija, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi. Metode i tehnike rada koje će se koristiti prilikom organizacije seminara online su: radionice interaktivnog tipa - individualni rad, radu u paru, grupni rad/breakout rooms, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi, digitalni alati.

Teme:

1. Kontekst je ključan
2. Metafora – tehnika za razvijanje kritičkog i kreativnog mišljenja kod učenika
3. Tehnike rada sa vokabularom i tekstom
4. Activate! – izvor inovacija u nastavi.

Način realizacije programa: Program se može realizovati i neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika programa je 20, a maksimalni 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku dnevno je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura dnevno.

96. UVOD U PODUČAVANJE I TEHNIKE PROCJENE VJEŠTINE GOVORA I PISANJA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA

Autori: Hansley Cazeau, Marija Bojić, Milka Cerović, Dragana Radoman i Zorka Radonjić
Kontakt osoba: Marija Bojić
E-mail: marijabojicpg@gmail.com, marija.bojic@eltam.me
Broj telefona: 067 860 913

Opšti cilj programa: Unapređivanje stručnih kompetencija nastavnika engleskog jezika u oblasti vještine govora i pisanja i procjenjivanja.

Specifični ciljevi programa: predstaviti aktivnosti, koncepte i tehnike koje unapređuju vještine prezentovanja, primijeniti rubrike kao jednu od tehnika za procjenu vještine govora; razvijati vještinu pisanja paragrafa u grupama i parovima; analizirati primjere eseja i struktura eseja različitih autora; predstaviti i analizirati aktivnosti za davanje povratne informacije i procjene vještine pisanja.

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika – članovi Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM, ostali nastavnici engleskog jezika, kao i nastavnici drugih stranih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku

Metode i tehnike rada: Učesnici će slušati predavanja i aktivno učestvovati u aktivnostima u okviru radionica: grupni rad, grupne diskusije, izrada projekata na nivou grupe, pitanja i odgovori, prezentacije učesnika, debata, čitanje, video zapisi, ankete.

Teme:

Modul 1:

1. Zanimljive aktivnosti za razvijanje vještine govora u učionici
2. Aktivnosti za razvijanje vještina govora i slušanja
3. Podučavanje vještine govora i prezentovanja
4. Davanje povratne informacije i tehnike procjene vještine govora

Modul 2:

1. Zanimljive aktivnosti za razvijanje vještine pisanja u učionici
2. Uvod u pisanje paragrafa
3. Uvod u pisanje eseja
4. Davanje povratne informacije i tehnike procjene vještine pisanja

Način realizacije programa: Seminar se može realizovati neposredno i prilagoditi za online realizaciju.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): Program traje 2 dana, 16 sati. Svaki modul traje 1 dan, 8 sati. Moduli se mogu pohađati individualno, i za svaki pojedinačno se dobija Uvjerenje o savladanom programu stručnog usavršavanja.

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika programa je 20, a maksimalni 30 – po modulu.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku dnevno je 20 eura po modulu i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura dnevno po modulu.

97. VIŠE OD MUZIČKE IGRE

Autorka: Marijana Milošević
Kontakt osoba: Marina Jovanović
E-mail: vrticvinipuu@gmail.com
Broj telefona: 069 230 920

Opšti cilj programa: Podizanje kompetencija vaspitača i nastavnika za primenu i kreiranje muzičke igre za razvoj muzičkih sposobnosti i postizanje boljih rezultata na svim nivoima razvoja deteta.

Specifični ciljevi programa: Nastavnici će biti u stanju da odaberu, prilagode i naprave muzičku igru za stimulisanje razvoja muzičkih sposobnosti kao i za muzičku edukaciju. Takođe, moći će da prepoznaju kvalitete postojeće igre te da je unaprede sakrivajući u nju više znanja. Ovladaće znanjima za razvoj ritma, koordinacije, motorike, sviranja telom, disanja, artikulacije, pažnje, aktivnog slušanja i opismenjavanja kroz igru.

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave i nastavnici muzičke kulture

Metode i tehnike rada: podučavanje, iskustveno i participativno učenje, radioničarski rad u malim grupama i/ili u parovima, usmeno izlaganje, interaktivna dijaloška metoda, iznošenje stavovam iskustava i rezultata relevantnih naučnih istraživanja, grupni i individualni rad, demonstracija, predozi za rad, aktivno slušanje

Teme:

1. Muzičke igre za razvoj ritma
2. Muzičke igre za razvoj muzikalnosti
3. Muzičke igre za razvoj artikulacije i disanja
4. Muzičke igre za razvoj koordinacije, krupne i fine motorike i usklađivanja rada obe hemisfere
5. Muzičke igre za razvoj pažnje
6. Muzičke igre za muzičko opismenjavanje
7. Muzičke igre i integrativni način učenja: načini povezivanja gradiva sa ostalim oblastima učenja
8. Muzikogrami, korišćenje i kreiranje u cilju razvoja aktivnog slušanja
9. Implementacija muzičke igre u plan i program

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 40

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje honorar predavača, štampani, audio i video materijal za dalji samostalni rad.

98. VJEŠTINE USPJEŠNE KOMUNIKACIJE U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA

Autorke: Bojana Nikić-Vujić, Marija Pejatović i Jelena Spasić

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović-Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija učesnika za primjenu metoda i tehnika u nastavi engleskog jezika koje razvijanjem kritičkog mišljenja i upotrebom digitalnih alata doprinose razvijanju komunikativnih vještina učenika.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje polaznika sa vrstama, tipovima i elementima komunikacije, aspektima onlajn komunikacije, značajem kritičkog razmišljanja; razvijanje kompetencija polaznika da primjenjuju metode koje podstiču razvijanje vještina komunikacije, koriste IKT alate koji podstiču usvajanje stranog jezika, razvijanje vještine komunikacije i uspješnu komunikaciju i saradnju, koriste nastavne metode koje doprinose razvijanju kritičkog mišljenja kod učenika

Ciljna grupa: nastavnici predmetne nastave osnovnih škola, gimnazija, opšte-obrazovnih predmeta srednjih stručnih i umetničkih škola

Metode i tehnike rada: interaktivno predavanje, pregled materijala, mapu uma, demonstracija, analiza, rješavanje zadataka, rad u manjim grupama, mikroučenje, diskusija, gejmfikacija, popunjavanje upitnika, izvještavanje; polaznici seminara se upoznaju sa sadržajima vezanim za teme, provjeravaju usvojenost sadržaja kroz izradu zadataka, prate i učestvuju u diskusijama na forumu; realizatori seminara prate aktivnosti učesnika, daju povratne informacije i učestvuju u diskusionim forumima; ocjenjuju zadatke.

Teme:

1. Vještina komunikacije u neposrednoj komunikaciji i u digitalnom okruženju (Tehnike i aktivnosti koje podstiču uspješnu komunikaciju kod učenika uz korišćenje modela neuro-lingvističkog programiranja, razumijevanje važnosti društvene odgovornosti i sigurnosti na internetu, upotreba digitalnih alata za komunikaciju, učenje i saradnju)
2. Primjena kritičkog razmišljanja u komunikaciji (Teorija i značaj kritičkog razmišljanja, tehnike i metode podsticanja kritičkog razmišljanja kod učenika u cilju razvijanja vještine komunikacije)

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup online sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

3. RAD SA DAROVITIM UČENICIMA

99. INSTRUMENTI ZA IDENTIFIKACIJU I PRAĆENJE DAROVITIH UČENIKA – KAKO NASTAVNICIMA OLAKŠATI RAD SA OVOM KATEGORIJOM UČENIKA

Autorke: Dušica Dubljević, Ana Čalov–Prelević

Kontakt osoba: Zorica Minić

E-mail: zorica.minic@iccg.edu.me

Broj telefona: 069 362 987

Opšti cilj programa: Upoznati nastavnike sa instrumentima za identifikaciju darovitih učenika (ček liste), osobinama darovitih (kognitivne, emocionalne, socijalne), preporučenim načinom praćenja darovitih učenika i rada sa njima.

Specifični ciljevi programa: pouzdanija identifikacija darovitih učenika; upotreba instrumenata za identifikaciju darovitih učenika (12 ček listi); veći procenat učenika koji su prepoznati kao daroviti u školi; smanjen procenat učenika koji nijesu prepoznati kao daroviti; podrška darovitim učenicima kroz usmjerene aktivnosti korišćenje *Vodiča za nastavnike za rad sa talentovanim učenicima*

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave, direktori i stručni saradnici

Metode i tehnike rada: Dominantno se koriste interaktivne metode i tehnike.

Teme:

1. Presentacija osnovnih teorija o darovitosti
2. Upoznavanje sa osobinama darovitih učenika i izazovima u radu sa njima
3. Iskustva nastavnika o razlozima za "podbacivanje" darovitih u školi
4. Instrumenti za prepoznavanje darovitih u svakoj oblasti nastave
5. Primjeri dobre prakse u radu s darovitim učenicima u školi
6. Protokol za praćenje razvoja darovitog učenika
7. Vodič za nastavnike za rad sa darovitim učenicima

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje materijale za učesnike, radni materijal, honorare za voditelje seminara, putne troškove, osvježenje.

100. MODEL PODRŠKE UČENICIMA PRILIKOM APLICIRANJA ZA STUDIJE U INOSTRANSTVU

Autorke: Vanja Rakočević, Anica Vujnović

Kontakt osoba: Vanja Rakočević

E-mail: upcg@live.edu.me

Broj telefona: 069 351 680

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija stručnih saradnika i nastavnika da pruže podršku akademski i sportski talentovanim učenicima u ispunjenju zahtjeva koji se postavljaju pri upisu na selektivne univerzitete u inostranstvu.

Specifični ciljevi programa: ojačati kapacitete stručnih saradnika i nastavnika u funkciji karijernog vođenja akademski i sportski talentovanih učenika; motivisati stručne saradnike i nastavnike da pruže podršku učenicima prilikom apliciranja za studije u inostranstvu u vidu ispunjavanja zahtjeva različitih univerziteta u inostranstvu; prepoznati značaj davanja podrške učenicima prilikom apliciranja za studije u inostranstvu, s posebnim akcentom na davanje adekvatne preporuke

Ciljna grupa: Programu mogu prisustvovati nastavnici jedne škole ili u dogovoru, ciljna grupa mogu biti nastavnici iz više različitih škola. Program obuke je osmišljen za nastavnike u srednjim školama, kao i za vaspitače u institucijama koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem adolescenata.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Srednješkolsko obrazovanje – sličnosti i razlike – region, Evropa, SAD i Crna Gora
2. Proces apliciranja – osnovni zahtjevi
3. Podrška učenicima u procesu apliciranja
4. Preporuke i profili učenika – najznačajnija podrška nastavnika

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): dva dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj učesnika u jednoj grupi je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, potrošni i edukativni materijal (elektronska verzija).

101. MOTIVACIJA I AFIRMACIJA DAROVITIH UČENIKA U NASTAVI STRANIH JEZIKA

Autorke: Marija Lazarević, Marija Jakovljević

Kontakt osoba: Marko Lopičić

E-mail: oxford@t-com.me

Broj telefona: 020 234 425, 069 234 565

Opšti cilj programa: Unapređivanje profesionalnih znanja i kompetencija nastavnika stranih jezika u radu sa darovitim učenicima kao i unapređivanje podrške darovitim učenicima u nastavi stranih jezika.

Specifični ciljevi programa: unapređivanje motivacije darovitih učenika u nastavi stranih jezika; unapređivanje kreativnih metoda u nastavi stranih jezika u radu sa darovitim učenicima i stimulacija i promocija darovitih učenika Crne Gore

Ciljna grupa: nastavnici stranih jezika u osnovnim i srednjim školama

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - bujica ideja, panel diskusije, grupne diskusije, vođeno otkrivanje, studija slučaja, prezentacija, demonstracija...

Teme:

1. Daroviti učenici
2. Daroviti učenici i redovna nastava
3. Kreativna upotreba tehnologije i daroviti učenici
4. Promocija darovitih učenika kroz vannastavne aktivnosti

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku kad se organizuje neposredno je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, troškove potrošnog materijala, sendvič i kafu, a kad se organizuje online iznosi 15 eura.

102. PLANIRANJE I REALIZACIJA PREDMETNIH ISHODA KROZ PRIMJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I SMANJENJA UTICAJA NA KLIMATSKE PROMJENE

Autori: mr Željko Raičević, Stefan Đurišić i Svetlana Jovetić-Koprivica

Kontakt osoba: Stefan Đurišić

E-mail: stefan.djurisic@smgolubovci.edu.me

Broj telefona: 069 497 040

Opšti cilj programa: upoznati nastavnike sa odgovornošću škole o promjeni navika koje utiču na zagađenje životne sredine; podsticanje nastavnika na angažovanje aktivizma i zelene svijesti kod učenika.

Specifični ciljevi programa: Nakon obuke nastavnik će moći da formira grupu darovitih učenika koji imaju kapaciteta da budu vršnjački edukatori, koordinara sadržaje koji imaju ulagu u zaštiti životne sredine, utiče na osviještenost učenika budućih korisnika motornih vozila, podstiče učenika na ravijanje pregovaračkih sposobnosti u ime prirode, podstiču učenike na odgovarajuću medijsku vidljivost sadržaja

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: interaktivna obuka, radionice, kombinacija deduktivnog i induktivnog metoda rada, dijaloške, demonstracija

Teme:

1. Trougao odgovornosti (nastavnik – svjesnost - vršnjački edukator)
2. Individualna odgovornost u očuvanju životne sredine i stereotipi
3. Kolektivna odgovornost u očuvanju životne sredine u nastavi nasuprot stereotipima
4. Eko sekcije podrška nastavnom procesu

Način realizacije programa: prilagođen neposrednom i online izvođenju

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje material za učesnike, literature za učesnike, nadoknada predavačima, putni troškovi, radni materijal, osvježenje.

103. RAD SA DAROVITIM UČENICIMA KROZ IMPLEMENTACIJU HIBRIDNOG UČENJA

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: Mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzaric.edu.me, dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: Profesionalno osnaživanje nastavnika za primjenu novih metoda rada i tehnika komunikacije u online okruženju uz primjenu ICT-a za rad sa darovitim učenicima.

Specifični ciljevi programa: Na kraju obuke učesnici će znati da razlikuju vrste darovitosti i prepoznaju iste kod učenika, biti upoznati sa savremenim online obrazovnim okruženjima koje mogu upotrebiti za rad sa darovitim učenicima, znati da primjenom savremenih ICT-a unaprijede sradnju sa učenicima, a time utiču na unapređenje kvaliteta nastave.

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici u osnovim i srednjim školama, predškolskim ustanovama

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - metoda rada na računaru (diskusije, radionice, rad na računaru)

Teme:

1. Vrste učenja s posebnim osvrtom na hibridno učenje
2. Sistemi i servisi koji pružaju besplatnu online komunikaciju
3. Nastavnički web site Weebly
4. Konferencijske i sobe za diskusije
5. Web i ljepljive table
6. Saradnički sistemi

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno i online putem. Online putem se realizuje sinhrono, adekvatno neposrednoj realizaciji ili asinhrono, na platformi za elektronsko učenje, Moodle sistem.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal - e-knjige, tutorijale i honorare za voditelje seminara.

104. RAD SA DAROVITIM UČENICIMA U NASTAVI MATERNJEG JEZIKA I

KNJIŽEVNOSTI

Autori: Dragan Marković, Karmen Trivundža

Kontakt osoba: Dragan Marković

E-mail: draganche.n@hotmail.com

Broj telefona: 067 207 964

Opšti cilj programa: Poboljšati identifikovanje darovitih učenika i razvijati darovitost kroz nastavu maternjeg jezika i književnosti.

Specifični ciljevi programa: unaprijediti rad sa darovitim učenicima; razvijati kompetencije nastavnika u oblasti identifikacije darovitih; jačati nastavnike na polju odabira specifičnih metoda i oblika rada koje jačaju darovitost učenika

Ciljna grupa: nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti osnovnih i srednjih stručnih škola i gimnazija, nastavnici razredne nastave, nastavnici albanskog jezika i književnosti

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Pojam darovitosti i identifikacija darovitih
2. Strategije rada sa darovitimima
3. Daroviti učenici i nastava maternjeg jezika
4. Predmetni program i daroviti

Način realizacije programa: Obuku je moguće realizovati i uživo i online (preko platformi za učenje na daljinu).

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 30 – 36

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje sve materijale, honorare za trenere, osvježenje i ručak za učesnike.

UČENIKA

Autorka: Nada Orbović

Kontakt osoba: Nada Orbović

E-mail: nadao@t-com.me

Broj telefona: 068 723 535, 069 993 591

Opšti cilj programa: Osnaživanje nastavnika za unapređenje vještina i znanja nadarenih učenika, podizanje svijesti o interesima nadarene djece, kao i širenje znanja i vještina pomoću kojih će se kreativnost ispoljiti.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika sa pojmom nadarenosti djeteta, koji uključuje natprosječno razvijene sposobnosti, određene osobine ličnosti i kreativnost; važnost interakcije između natprosječno razvijene sposobnosti, određene osobine ličnosti i kreativnosti kao i upoznavanje učesnika sa primjenom savremenih tehnologija u vaspitno-obrazovnom procesu a sve sa ciljem podsticanja kreativnost učenika

Ciljna grupa: vaspitači, profesori predmetne nastave i razredne nastave, stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: metoda predavanja i demonstracija pomoću prezentacija i video materijala, diskusija, brainstorming, samostalni rad i rad u grupi, radionice i interaktivno učenje.

Teme:

1. Razvijanje dječije kreativnosti u vaspitno-obrazovnom procesu;
2. Činioci koji utiču na kreativnost;
3. Nadarenost, interesi nadarene djece;
4. Karakteristike i osobine nadarenog djeteta;
5. Od kreativnosti do inovacije;
6. Važnost interakcije između natprosječno razvijene sposobnosti, određene osobine ličnosti i kreativnosti;
7. Kako prepoznati kreativnost i pretočiti je u nešto novo – korisno, novu vrijednost;
8. Uloga i primjena savremenih tehnologija u vaspitno-obrazovnom procesu;
9. Tri osnovna vida primjene kompjutera u radu sa djecom - sticanje novih znanja, ponavljanje i utvrđivanje stečenih znanja i različiti načini zabave;

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 25, a maksimalni broj učesnika u grupi je 35.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

ŠAHA U ŠKOLI

Autor: Matije Zorić

Kontakt osoba: Matije Zorić

E-mail: matije.zoric@os-mzugic.edu.me

Broj telefona: 068 323 394

Opšti cilj programa: Unaprijediti kvalitet nastave šaha u osnovnoj školi, kroz osposobljavanje nastavnika za pravilno korišćenje savremenih metoda i šahovskih programa.

Specifični ciljevi programa: upotreba kompjuterskog programa swiss menager; registracija i korišćenje chess.com; šah na daljinu; izrada pripreme za čas šaha

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola, nastavnici šaha, uprava škola i stručni saradnici.

Metode i tehnike rada: rad na daljinu u grupi od 20-30 učesnika.

Teme:

1. Šah u školama u CG
2. Šahovska pravila, rekviziti i sudija
3. Savremene tehnologije u službi šaha
4. Izrada godišnjeg plana rada i pripreme za čas šaha

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 16 eura i uključuje honorar za predavače.

4. PREVENCIJA NASILJA

107. AGRESIVNOST U OBRAZOVNOM PROCESU – PEDAGOŠKI ADEKVATNO REGULISANJE DJEČJEG/UČENIČKOG PONAŠANJA – OSNOVNI NIVO

Autor: prof. dr Saša Milić

Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić

E-mail: sasamilic@ucg.ac.me

Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za adekvatno pedagoško postupanje u regulisanju dječjeg ponašanja (neprilagođenost, agresivnost, dječiji konflikti i drugi izazovi u socio-emocionalnom razvoju) – osnovni nivo

Specifični ciljevi programa: studioznije upoznavanje nastavnika sa razvojnim specifičnostima djece predškolskog i ranoškolskog uzrasta i izazovima u regulisanju njihovog ponašanja; ovladavanje konkretnim principima i tehnikama za pedagoški adekvatno postupanje u regulisanju dječije agresivnosti i vršnjačkog nasilja; osposobljavanje nastavnika za mirno rješavanje dječijih konflikata; ovladavanje tehnikama kreiranja i dosljedne primjene pravila ponašanja u vaspitnoj grupi/odjeljenju

Ciljna grupa: nastavnici (vaspitači, profesori razredne nastave, profesori predmetne nastave, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici, direktori/pomoćnici direktora obrazovne institucije)

Metode i tehnike rada: mini-predavanja, debate, grupne diskusije, studije slučaja

Teme:

1. Savremeni izazovi u regulisanju dječjeg ponašanja
2. Agresivnosti i početni elementi vršnjačkog nasilja u ranom djetinjstvu
3. Dječiji konflikti i načini prevazilaženja
4. Pravila ponašanja u vaspitnoj grupi/odjeljenju

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 – 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

108. AGRESIVNOST U OBRAZOVNOM PROCESU – PEDAGOŠKI ADEKVATNO REGULISANJE DJEČJEG/UČENIČKOG PONAŠANJA –

NAPREDNI NIVO

Autor: prof. dr Saša Milić
Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić
E-mail: sasamilic@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za adekvatno pedagoško postupanje u regulisanju dječjeg ponašanja (neprilagođenost, agresivnost, dječji konflikti i drugi izazovi u socio-emocionalnom razvoju) – napredni nivo.

Specifični ciljevi programa: studioznije upoznavanje nastavnika sa socio-emocionalnim razvojem djece predškolskog i ranoškolskog uzrasta; ovladavanje nastavnika konkretnim principima i tehnikama za pedagoški adekvatno postupanje u regulisanju dječije agresivnosti i vršnjačkog nasilja, za adekvatnu komunikaciju sa roditeljima tzv. `problem` djece, te kreiranju ethosa obrazovne institucije u cilju regulisanja dječijeg ponašanja i eliminisanja/umanjenja obima društveno neprihvatljivog ponašanja

Ciljna grupa: vaspitači, profesori razredne nastave, profesori predmetne nastave, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici, direktori/pomoćnici direktora obrazovne institucije)

Metode i tehnike rada: mini-predavanja, diskusije, debate, studije slučaja

Teme:

1. Socio-emocionalni razvoj djece predškolskog i ranoškolskog uzrasta
2. Autoritet nastavnika – vrste autoriteta
3. Saradnja sa roditeljima na regulisanju dječjeg ponašanja
4. Uloga obrazovne institucije u regulisanju dječjeg ponašanja

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 – 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

Autor: mr Sava Kovačević
Kontakt osoba: mr Sava Kovačević
E-mail: kovacevic.sava@gmail.com
Broj telefona: 067 616 055

Opšti cilj programa: Unapređivanje kompetentnosti odjeljenjskog starješine kao pedagoško-psihološkog vođe odjeljenja.

Specifični ciljevi programa: aktivno učešće i pozitivna atmosfera; razvijanje visokog nivoa timskog rada u grupi; razvijanje kompetentnosti nastavnika u radu odjeljenjske zajednice; kontinuirano stručno usavršavanje za poslove odjeljenjskog starješine; pripreme za realizaciju časova odjeljenjske zajednice

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave, odjeljenjske starješine, profesori srednjih škola i gimnazija

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice, prezentacije, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, tehnika akvarijuma, kooperativno učenje, timski rad i davanje/primanje povratne informacije i praktični rad nastavnika.

Teme:

1. Uloga odjeljenjskog starješine
2. Analiza stanja odjeljenja
3. Faze razvoja odjeljenja
4. Unapređivanje vrijednosti i stavova u odjeljenju
5. Stereotipi i predrasude i šta sa njima
6. Razvoj vještina nenasilne komunikacije
7. Planiranje akcije za realizovanje časova odjeljenjske zajednice

Način realizacije: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika po grupi je 20, a maksimalni 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere.

PREVENCIJA

Autorke: mr Marija Draganić-Vulanović, Snježana Bošković

Kontakt osoba: mr Marija Draganić-Vulanović

E-mail: draganicmarija@gmail.com

Broj telefona: 068 333 656

Opšti cilj programa: Unaprijediti znanja i vještine za prevenciju elektronskog vršnjačkog nasilja.

Specifični ciljevi programa: upoznati se sa pojmom i vrstama elektronskog nasilja među vršnjacima; razumjeti koji su to najčešći uzroci elektronskog nasilja među vršnjacima; uvidjeti koje su to posljedice elektronskog nasilja među vršnjacima; razumjeti ulogu svih zaposlenih u vaspitno obrazovnoj ustanovi; u prevenciji elektronskog nasilja među vršnjacima; identifikovati i objasniti koji su to načini prevencije elektronskog vršnjačkog nasilja

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagozi, psiholozi, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: metoda diskusije, metoda demonstracije, radionice, igra uloga, *brainstorming*, grupni rad, rad u paru, individualni rad

Teme:

1. Pojmovno određenje nasilja i elektronskog nasilja
2. Vrste elektronskog nasilja među vršnjacima
3. Najčešći uzroci nasilnog ponašanja kod djece
4. Posljedice nasilnog ponašanja na internetu
5. Uloge svih zaposlenih u vaspitno-obrazovnoj ustanovi u prevenciji elektronskog vršnjačkog nasilja
6. Načini prevencije elektronskog nasilja među vršnjacima

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi može se organizovati i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, osvježenje, ručak i cijenu potrošnog materijala.

Autorke: mr Sonja Perišić-Bigović, mr Marijana Radunović

Kontakt osoba: Sonja Perišić-Bigović

E-mail: sonja.perisic@mup.gov.me

Broj telefona: 067 425 001

Opšti cilj programa: Opšti cilj programa je prevencija mogućnosti pojave žrtava među učenicima u osnovnim i srednjim školama kroz povećanje svijesti u školama o pojavi trgovine djecom.

Specifični ciljevi programa: ojačani kapaciteti nastavnog osoblja u svim osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori da povećaju svijest i znanje učenika o fenomenu trgovine djecom; ojačani kapaciteta učenika da prepoznaju potencijalne slučajeve trafikinga i adekvatno odgovore na iste.

Ciljna grupa: nastavnici

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice) - dijalog/monolog, studija slučaja, rad u grupama, radioničarski rad

Teme:

1. Trgovina ljudima/djecom, osnovni pojmovi
2. Trgovina ljudima/djecom – Međunarodni standardi i domaće zakonodavstvo , sa posebnim osvrtom na Konvenciju UN o pravima djeteta
3. Institicioni okvir i interagencijska saradnja
4. Identifikacija žrtava trgovine ljudima/djecom
5. Posljedice trgovine ljudima/djecom
6. Načini preventivnog djelovanja
7. Načini uključivanja trgovine ljudima/djecom u redovne društvene tokove – primjeri reintegracije,
8. Najbolje metode prenošenja znanja o trgovini ljudima/djecom,

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno i u slučaju potrebe online putem dostupnih aplikacija Zoom, Teams i slično.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dana, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, maksimalan 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje pripremu materijala, honorare trenerima, osvježenje i ručak za učesnike.

Autorke: Anka Mićović, mr Milica Jelić
Kontakt osoba: mr Milica Jelić
E-mail: jelic.milica 30@gmail.com
Broj telefona: 069 407 715, 068 858 836

Opšti cilj programa: Cilj programa je unapređenje vještina i znanja nastavnika za uspješniju komunikaciju sa učenicima postizanje pozitivne klime u razredu, rješavanje konflikata uz korišćenje resursa.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika sa razvojem metodologije za bolju komunikaciju sa učenicima; korišćenje usmene i nefizičke metode disciplinovanja; aliziranje problema u komunikaciji; stvaranje okruženja u kojem će učenici imati sigurnost, ljubav, prihvaćanje i ohrabrivanje

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja (vaspitači), nastavnici razredne nastave (učitelji), nastavnici predmetne nastave, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa – prezentacije, diskusije, radionice, rad u grupama

Teme:

1. Pojam i značaj komunikacije sa učenicima
2. Pozitivna i negativna komunikacija sa učenicima
3. Rješavanje sukoba u školi
4. Razrada aktivnosti – pozitivno rješavanje problema. Evaluacija

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Od 20 do 30 učenika, za online obuku od 3 do 60 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje putne troškove trenera, potrošni materijal i honorare realizatora programa.

Autorke: Tamara Čirgić, Dijana Uljarević
Kontakt osoba: Elvira Hadžibegović-Bubanja
E-mail: elvira.hb@forum-mne.com
Broj telefona: 069 364 199

Opšti cilj programa: Cilj ovog programa je obuka nastavnog kadra u polju transformacije konflikta u učionici sa posebnim akcentom na istraživanje uloge nastavnika u ovom polju, ali i mehanizama uspješnog suočavanja sa ovim problemom.

Specifični ciljevi programa: usmjeravanje obrazovnog procesa ka grupnom i individualnom pristupu konfliktu; razvijanje vještina i znanja za kreativni rad sa različitostima i ka razumijevanju različitih percepcija i predrasuda; pružanje podrške stručnom usavršavanju nastavnika u skladu sa prioritetima aktualne reforme obrazovanja; iniciranje osnivanja struktura koje će osigurati kvalitetan rad sa učenicima/ama u najosjetljivijem razvojnom periodu

Ciljna grupa: nastavnici u osnovnim i srednjim školama, vaspitači u institucijama koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem adolescenata; mogu prisustvovati svi nastavnici koji su odabrani na novou školu; važan aspekt je motivacija da se radi na ovoj temi, kao i otvorenost za interaktivne metode rada.

Metode i tehnike rada: radionice, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama i davanje/primanje povratne informacije. Radiće se na ličnom i socijalnom razvoju svakog pojedinca

Osnovi principi i metode rada Forum MNE su: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik kao sredstvo u obrazovnom procesu gdje je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

1. Razumijevanje i prepoznavanje konflikata
2. Misli, osjećanja i reakcije u konfliktnim situacijama
3. Teorije i praktična primjena nenasilnih komunikacijskih metoda i konkretnih razvojno-usmjerenih aktivnosti u kojima učenici imaju centralnu ulogu
4. Funkcionalnost i funkcije konflikta
5. Kreativne metode transformacije konflikta
6. Kako raditi sa teškim temama
7. Kako raditi sa snažnim emocijama
8. Uloga percepcije u konfliktu
9. Zaštita djece i mladih – polise i procedure

Način realizacije programa: neposredno, u slučaju potrebe za online realizacijom programa Forum MNE posjeduje sve potrebne resurse i uslove.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj je 20.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ako je broj učesnika 20, cijena, po jednom danu obuke, je 60,90 eura i uključuje nadoknade za trenere (sa porezima i doprinosima), troškove organizovanja obuke (prostor, oprema, materijali), osvježanje i putne troškovi za učesnike, smještaj i hranu za trenere, priručnike za učesnike, koordinaciju aktivnosti, menadžment i administrativne troškove.

114. NACIONALIZAM KAO POVOD VRŠNJAČKOG SUKOBA – IZAZOV NASTAVNIKA

Autorka: Anđela Nikčević
Kontakt osoba: Anđela Nikčević
E-mail: angelitaland@gmail.com
Broj telefona: 068 610 193

Opšti cilj programa: Program ima za cilj da osnaži nastavnika za efikasno adresiranje tema nacionalizma i etnocentrizma u školskom okruženju.

Specifični ciljevi programa: razumjeti relaciju identiteta i kulture, sagledati mehanizme percipiranja kulture drugih; razumjeti barijere interkulturalnog dijaloga i njihovu vezu sa konfliktom, nasiljem i govorom mržnje nasilja i govora; uvidjeti značaj individualnog, kompetentnog odgovora na problem; upoznati resurse za samounapređenje; razumjeti ulogu efikasne komunikacije i saradnje među svim akterima obrazovnog procesa u svrhe kreiranja prilagođenog odgovora/intervencije u školskom okruženju

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici predmetne i razredne nastave, stručni saradnici, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa; primjenjuje se radioničarski rad, rad u grupama/timovima/diskusionim grupama, igranje uloga...

Teme:

1. Identitet i kultura-naša i tuđa
2. Konflikt kao rezultat predrasuda i diskriminacije
3. Put jačanja personalnih snaga i kompetencija nastavnika
4. Saradnja i komunikacija kao preduslovi uspješne školske intervencije

Način realizacije programa: Obuku je moguće organizovati neposredno ili online preko Microsoft Teams platforme.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje radni materijal, hranu i osvježanje za učesnike i finansiranje trenera.

115. OBRAZOVNI SISTEM U PREVENCIJI TRGOVINE DJECOM, SKLAPANJA NEDOZVOLJENIH BRAKOVA I EKONOMSKE EKSPLOATACIJE

DJECE

Autorka: mr Sonja Perišić-Bigović
Kontakt osoba: Sonja Perišić-Bigović
E-mail: sonja.perisic@mup.gov.me
Broj telefona: 067 425 001

Opšti cilj programa: Opšti cilj ovog programa jeste jačanje kapaciteta predstavnika obrazovnih institucija u borbi protiv protiv prisilnih dječjih brakova i prisilnog prosjačenja kao oblika izvršenja krivičnog djela trgovina ljudima.

Specifični ciljevi programa: ojačani kapaciteti za prepoznavanje svih oblika izvršenja krivičnog djela trgovina ljudima u cilju pravovremene prevencije identifikacije, upućivanja i pomoći rizičnim kategorijama u odnosu na ovaj fenomen; ojačana svijest o značaju multiagencijske saradnje; formiranje uputstva o međusobnom obavještanju i zajedničkom djelovanju kada se pojave slučajevi koji mogu biti vezani za izvršenje ovog krivičnog djela; osnaživanje učenika da prepoznaju i odupru se ovom negativnom društvenom fenomenu

Ciljna grupa: nastavnici

Metode i tehnike rada: radioničarski rad, prezentacija, studija slučaja, diskusija

Teme:

1. Fenomenologija trgovine djecom, veza između trgovine djecom, dječjeg prosjačenja i nedozvoljenih dječjih brakova
2. Indikatori za prepoznavanje djeteta žrtve trgovine ljudima-djecom
3. Medjunarodni pravni okvir borbe protiv trgovine djecom, mehanizmi borbe protiv trgovine djecom u Crnoj Gori
4. Standardne operativne procedure upućivanja žrtava sa primjerima iz prakse
5. Dječje prosjačenje u Crnoj Gori – ključni izazovi i mogućnosti djelovanja
6. Sklapanje nedozvoljenih brakova – izazovi i mogućnosti djelovanja

Način realizacije programa: Obuku je moguće realizovati i neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan i po, 12 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika 15, a maksimalni 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 75 eura i uključuje troškova transporta i smještaja, ishrane, pripreme materijala i honorara za angažovanje trenera (35 eura smještaj, 5 eura transport, 15 eura hrana i 15 eura honorar).

Autorka: Ivana Raščanin
Kontakt osoba: Ivana Raščanin
E-mail: irascanin@gmail.com
Broj telefona: 067 456 992

Opšti cilj programa: da smanji i spriječi nasilje među školskom decom u Crnoj Gori

Specifični ciljevi programa: kadar u stanju da prepozna sve forme nasilja; poboljšane vještine timskog odgovora na pojavu nasilja; učenici uče, rastu i razvijaju se u sigurnom okruženju

Ciljna grupa: rukovodioci, nastavnici, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, praktičan rad

Teme:

1. Učestalost i forme nasilja
2. Pravila škole
3. Restitucija
4. Protokol o postupanju
5. Plan podrške

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

Autori: mr Sreten Lutovac, Mila Jelić

Kontakt osoba: mr Sreten Lutovac

E-mail: sretenlutovac@gmail.com

Broj telefona: 068 844 000

Opšti cilj programa: Opšti cilj programa jeste podizanje svijesti nastavnika o vrstama nasilja nad djecom, kao i o načinima prevencije, odnosno o smjernicama za stvaranje stimulativnog školskog okruženja.

Specifični ciljevi programa: Nastavnik se upoznaje sa pojmom nasilja i vrstama nasilja nad djecom, osposobljava se da prepoznaje različite vrste nasilje, razumije značaj rane intervencije kao i značaj svoje pozicije u ranoj intervenciji u slučaju nasilja, prepoznaje značaj emocionalne inteligencije za održavanje kvalitetnih socijalnih odnosa, prepoznaje značaj emocionalne inteligencije u procesu stvaranja stimulativnog školskog okruženja.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa

Teme:

1. Nasilje nad djecom
2. Vrste nasilja nad djecom
3. Uloga nastavnika u ranom prepoznavanju nasilja i ranoj intervenciji
4. Kako stvoriti stimulativno školsko okruženje

Način realizacije programa: neposredna obuka, online obuka

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelja seminara, putne troškove i troškove smještaja i potrošni materijal. Troškove osvježenja i ručka snosi ustanova koja angažuje akreditovani program.

Autorke: Milica Pušonjić, Biljana Krivokapić
Kontakt osoba: Milica Pušonjić
E-mail: pusonjicm@gmail.com
Broj telefona: +382 69 230 008

Opšti cilj programa: Obučiti učitelje, nastavnike i stručne saradnike da prepoznaju i spriječe potencijalne prijetnje i posljedice tih pretnji za djecu na internetu, kao i da prenesu stečena znanja koja se odnose na bezbjednost djece i mladih na internetu.

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika da prepoznaju prijetnje i opasnosti koje se dešavaju u virtuelnom svijetu; prošire postojeća znanja o pojedinačnim izvorima prijetnji upotrebom digitalnih uređaja (internet, elektronska pošta, društvene mreže, eksterni uređaji itd.); ličnim djelovanjem povećaju bezbjednost djece u virtualnom svijetu; prepoznaju i spriječe socijalni inženjering; pravovremeno prijave vršnjačko nasilje nadležnim službama i organima.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama i davanje/primanje povratne informacije, metoda mapa uma, drvo problema, metoda grafički rad.

Teme:

1. Uvod u osnove informacione bezbjednosti
2. Stvarni svijet naspram virtuelnog
3. Adekvatna primjena pravila ponašanja u virtualnom svijetu
4. Socijalni inženjering (manipulacija, nagovaranje, ubjeđivanje, neželjeni kontakt, seksing, krađa identiteta)
5. Suprotstavljanje zlonamjernim insajderima
6. Sprečavanje sajber maltretiranja
7. Analiza rada na seminaru

Način realizacije programa: Program se može izvoditi, jednako kvalitetno i u neposrednom okruženju, kao i online okruženju upotrebom platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika 15, a maksimalan 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje prateći materijal u štampanoj i elektronskoj formi i honorare voditelja seminara.

Autorka: Vanja Rakočević
Kontakt osoba: Vanja Rakočević
E-mail: upcg@live.edu.me
Broj telefona: 069 351 680

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za rad sa učenicima na promociji nenasilnog ponašanja, nenasilnog rješavanja konflikata i borbu protiv nasilničkog ponašanja izvođenjem Forum teatra.

Specifični ciljevi programa: podizanje nivoa znanja nastavnika o pojmu, uzroku i vrstama nasilja; sticanje vještina za prepoznavanje i postupanje u situacijama nasilničkog oblika ponašanja; osposobljavanje nastavnika za primjenu nenasilnih oblika rješavanja konflikata; sticanje osnovnih znanja o forum teatru i načinima njegovog korišćenja u prevenciji nasilja; osposobljavanje nastavnika za primjenu forum teatra u borbi protiv nasilnog ponašanja i za promociju nenasilnog rješavanja konflikata

Ciljna grupa: Programu mogu prisustvovati nastavnici jedne škole ili u dogovoru, ciljna grupa mogu biti nastavnici iz više različitih škola. Program obuke je osmišljen za nastavnike u osnovnim i srednjim školama, kao i za vaspitače u institucijama koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem adolescenata.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Konstruktivna komunikacija (elementi, tehnike, stilovi)
2. Osnovni koncepti o nasilju (teorijski koncepti, vrste nasilja, uzroci, vidovi ispoljavanja, indikatori i posljedice nasilja)
3. Teatar potlačenih
4. Razvijanje *pozorišta slika* i *forum teatra*

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj učesnika u jednoj grupi je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, potrošni i edukativni materijal (elektronska verzija).

(lokalni naziv „BRIŽNE PORODICE“)

Autori: prof Džudi Hačings, dr Džejmi Lahman

Kontakt osoba: Dijana Jović

E-mail: dijana.raden@gmail.com; djovic@unicef.org

Broj telefona: 069 313 441, 067 313 441

Opšti cilj programa: da se smanji rizik od lošeg postupanja prema maloj djeci; da se unaprijedi ponašanje djece u porodicama tako što će se pomoći roditeljima da razviju vještine za uspostavljanje pozitivnog odnosa sa djecom.

Specifični ciljevi programa: Da polaznici obuke razviju znanja i vještine da sprovede program roditeljstva tako što će da imaju kolaborativni pristup učenju kojim će osnažiti roditelje; da budu uzor za ponašanje koje žele da razvoju kod roditelja (treba da se ophode prema roditeljima na isti način na koji žele da se oni ophode prema svojoj djeci); da prate tempo roditelja i potrude se da niko ne zaostaje; da budu aktivni slušaoci; da predstave važnost poznavanja razvojnih faze djece; dođu pripremljeni na svaki čas.

Ciljna grupa: Obično se za obuku biraju profesionalci iz oblasti obrazovanja, zdravstva ili socijalne zaštite. U oblasti obrazovanja to su vaspitači, nastavnici razredne nastave, stručni saradnici (pedagozi, psiholozi).

Metode i tehnike rada: Program obuke prati strukturu putem koje učesnici prvi put doživljavaju dijelove programa roditeljstva kao roditelji, a nakon toga se obučavaju da sprovedu program jedni na drugima.

Teme:

Program je zasnovan na ideji gradivnih blokova za izgradnju tzv. kuće podrške, gdje je osnova uspostavljanje ciljeva roditelja, zidovi su pozitivno roditeljstvo, a krov postavljajući granica i disciplina

1. Sesija 1: Vrijeme nasamo s djetetom
2. Sesija 2: Kažite šta vidite
3. Sesija 3: Govoriti o osjećanjima
4. Sesija 4: Pohvala i nagrađivanje naše djece
5. Sesija 5: Davanje konkretnih, pozitivnih i realnih uputstava
6. Krov: Postavljanje granica i disciplina
7. Sesija 6: Kućna pravila i ustaljene rutine
8. Sesija 7: Preusmjeravanje negativnog ponašanja
9. Sesija 8: Ignorisanje negativnog traženja pažnje i zahtjevnog ponašanja
10. Sesija 9: Korišćenje posljedica za agresivno ponašanje i nepoštivanje
11. Sesija 10: Primirivanje
12. Sesija 11: Izbjegavanje i rješavanje sukoba
13. Sesija 12: Refleksija, proslava i dalji koraci

Način realizacije programa: neposredno ili hibridno (uživo i online)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 5 dana, 40 sati

Broj učesnika u grupi: Maksimalan broj polaznika obuke je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena obuke po učesniku, dnevno, je oko 50 eura ne uključujući troškove smještaja i ishrane. Ovaj iznos će biti manji kada se u Crnoj Gori steknu uslovi za sertifikaciju nacionalnih trenera od strane master trenera (master treneri su Džudi Hačings, Džejmi Lahman). Program roditeljstva ima *Creative Commons* licencu što znači da mora biti dostupan bez novčane nadoknade. Roditeljima se ne smije naplaćivati učešće i program se ne smije koristiti za ostvarivanje profita.

121. SUZBIJANJE GOVORA MRŽNJE NA INTERNETU

Autorke: Elvira Hadžibegović-Bubanja, Tamara Čirgić

Kontakt osoba: Elvira Hadžibegović-Bubanja

E-mail: elvira.hb@forum-mne.com

Broj telefona: 069 364 199

Opšti cilj programa: Upoznati nastavnike s metodama, znanjima, vještinama da doprinosu odbrani univerzalne kulture ljudskih prava-suzbijanje govora mržnje na internet kako bi se promovisala zaštita ljudskih prava i fundamentalnih sloboda.

Specifični ciljevi programa: stvaranje uslova nastavnicima da se, u edukativnom kontekstu, bave govorom mržnje sa učenicima i uključe školske zajednice u kampanju pokreta za borbu protiv govora mržnje; razvijanje vještina i motivacije nastavnika da prepoznaju govor mržnje na internetu i da postanu "internet aktivisti" za ljudska prava; podrška edukaciji o ljudskim pravima kroz neformalne procese učenja i razvijanja kritičkog duha među učenicima; unapređenje učešće mladih i građanstva na internetu i upoznavanje sa procesima upravljanja internetom

Ciljna grupa: nastavnici uključeni u osnovno i srednje obrazovanje; programu obuke mogu prisustvovati svi nastavnici koji su odabrani na nivou škole; važan aspekt je motivacija da se radi na ovoj temi, kao i otvorenost za interaktivne metode rada.

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama i davanje/primanje povratne informacije. Osnovi principi i metode rada Foruma MNE su: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik kao sredstvo u obrazovnom procesu gdje je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

1. Rasizam i diskriminacija, ljudska prava, sloboda govora, demokratija i učešće;
2. Privatni život i bezbjednost, internet pismenost, sajber nasilje;
3. Osnovni principi i vrijednosti koji treba da čine osnovu odnosima na internetu;
4. Pravni balans između davanja slobode ljudima da izraze svoje mišljenje i poglede i sprečavanja istih da povrijede druge;
5. Zašto su neke grupe ljudi ili pojedinaca sklonije da budu mete govora mržnje na internetu?
6. Zašto neki ljudi budu uključeni u targetiranje drugih na internetu?
7. Kako možemo obezbijediti ljudima privatnost i privatni prostor koji je zaštićen na internetu?
8. Kako treba da pristupimo informacijama koje nađemo na internetu?
9. Kako možemo djelovati zajedno da redukujemo govor mržnje na internetu?

Način realizacije programa: neposredno, po potrebe online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): dva dana, 16 sati, po mogućnosti radnim danima

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj je 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura za oba dana obuke (ne može se pohađati parcijalno) i uključuje radni materijal, dodatni materijal za učesnike, troškove smještaja i hrane trenera kao i honorare za trenere.

Cijena ne uključuje prostor za rad (prijedlog: školska ustanova, prostorni kapaciteti obrazovnih institucija Crne Gore) i troškove hrane i kafe pauza za učesnike obuke.

122. ŠKOLA KAO RESURS ZA PREVENCIJU I SUZBIJANJE GOVORA MRŽNJE, RADIKALIZMA I NASILNOG EKSTREMIZMA

Autorke: Vanja Rakočević, Katarina Vučinić-Marković

Kontakt osoba: Vanja Rakočević

E-mail: upcg@live.edu.me

Broj telefona: 069 351 680

Opšti cilj programa: Obuka nastavnika kako bi stekli kompetencije potrebne da kreiraju sveobuhvatne i održive programe školama u cilju prevencije i suzbijanja govora mržnje, radikalizma i nasilnog ekstremizma.

Specifični ciljevi programa: osnažiti nastavnike da pomognu učenicima da prepoznaju i razumiju različite forme govora mržnje i njihove posljedice po žrtve i društvo; podići nivo svijesti i unaprijediti kapacitete nastavnika da efikasno djeluju u slučajevima govora mržnje i prepoznaju indikatore koji učenike vodi u nasilni ekstremizam, s posebnim osvrtom na regrutovanje putem interneta i mogućnostima kako da ih zaštite; motivisati nastavnike da prepoznaju značaj škole kao resursa u prevenciji i borbi protiv govora mržnje, radikalizma i nasilnog ekstremizma

Ciljna grupa: Programu mogu prisustvovati nastavnici jedne škole ili u dogovoru, ciljna grupa mogu biti nastavnici iz više različitih škola. Program obuke je osmišljen za nastavnike u osnovnim i srednjim školama, kao i za vaspitače u institucijama koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem adolescenata.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Kontroverzne teme u školi
2. Obrazovanje za ljudska prava
3. Sloboda govora kao dio identiteta čovjeka i uslov demokratskog društva
4. Govor mržnje
5. Piramida mržnje - uzroci i posljedice
6. Ekstremizam i njegove glavne karakteristike
7. Radikalizacija koja vodi nasilnom ekstremizmu
8. Praktični primjeri aktivnosti za prevenciju govora mržnje, radikalizma i nasilnog ekstremizma

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj učesnika u jednoj grupi je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, potrošni i edukativni materijal (elektronska verzija).

123. ŠKOLSKA MEDIJACIJA – BAZIČNI TRENING

Autorka: Rajka Perović
Kontakt osoba: Branka Kankaraš
E-mail: brankakankaras@gmail.com
Broj telefona: 067 285 631

Opšti cilj programa: Smanjenje sukoba u školama kroz primjenu medijacije kao sredstva preventivnog djelovanja na sukobe u školi. Konflikti se rješavaju na konstruktivan način: rješavaju ih same strane u konfliktu bez nametanja rješenja.

Specifični ciljevi programa: razumijevanje značaja posredovanja u školskim sporovima, radi unapređivanja atmosfere, poboljšanja komunikacije i smanjenja nivoa konfliktnosti u školama, neophodnih za aktivnu primjenu vrijednosti obrazovanja za mir; unapređenje tehnika i modela mirnog rješavanja sporova u školskoj sredini; postizanje boljih rezultata učenika-indirektnih korisnika, kao konačan rezultat napredovanja škole kao cjeline; ojačana vaspitna uloga škole

Ciljna grupa: profesori predmetne i razredne nastave, stručne službe (pedagog i psiholog škole), pomoćnici direktora i direktori škola

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa i sprovodi se u vidu radionica sa aktivnim učešćem svih učesnika kroz individualni i grupni rad, igru uloga, prezentovanje, debate i diskusiju.

Obuka podrazumijeva razmjenu iskustava, znanja, uvjerenja i potreba, između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje osnovnih teorijskih znanja o medijaciji i njenoj primjeni u školi; povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom (polaganje od iskustva, analiza iskustva i prakse, primjena i promjena prakse), saradnju i partnerstvo (kooperativno učenje i odnos baziran na ravnopravnosti, komplementarnosti, kompetentnosti, poštovanju i demokratskoj proceduri).

Teme:

1. Uvod u medijaciju/pojam i značaj medijacije u školi
2. Konflikt, priroda konflikta, pristupi konfliktu, ishodi konflikta
3. Razumijevanje bijesa, jezik pozitivne akcije
4. Osnove komunikacije-decentracija
5. Osnove komunikacije - (razlikovanje potreba i želja; prepoznavanje interesa načini razumijevanja poruka drugih; prepoznavanje verbalnih/neverbalnih znakova)
6. Empatija, aktivno slušanje, postavljanje otvorenih i zatvorenih pitanja
7. Sumiranje, parafraziranje i preoblikovanje
8. Faze u medijaciji, uloga medijatora, vještine medijatora
9. Definisanje problema, razmatranje mogućih rješenja
10. Pisanje sporazuma/načini sprovođenja rješenja
11. Vježbe/simulacije kroz različite faze medijacije
12. Prepreke i izazovi, supervizija
13. Akcioni plan rada medijatorskog kutka

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika je 15, a maksimalni 20.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Finansiranje programa obezbjeđuje Centar za alternativno rješavanje sporova Crne Gore u skladu sa svojim mogućnostima.

124. ŠKOLSKA MEDIJACIJA –TRENING ZA TRENERE

Autorka: Rajka Perović

Kontakt osoba: Branka Kankaraš

E-mail:brankakankaras@gmail.com

Broj telefona: 067 285 631

Opšti cilj programa: sticanje trenerskih vješina za obuku novih medijatora; unapređenje tehnika i modela mirnog rješavanja sporova u školi; smanjenje sukoba kroz primjenu medijacije kao sredstva preventivnog djelovanja na sukobe u školi

Specifični ciljevi programa: razumijevanje značaja posredovanja/medijacije u školskim sporovima radi unapređivanja atmosfere, poboljšanja komunikacije i smanjenja nivoa konfliktности neophodnih za aktivnu primjenu vrijednosti obrazovanja i vaspitanja; kvalitetniji odnosi, konflikti se rješavaju na konstruktivan način - rješavaju ih same strane u konfliktu bez nametanja rješenja; sticanje trenerskih vještine za vođenje obuke polaznika sa specifičnim znanjima iz medijacije; prilagođavanje plana obuke za novu grupu medijatora

Ciljna grupa: profesori predmetne i razredne nastave, stručne službe (pedagog i psiholog škole), pomoćnici direktora i direktori škola, koji su prethodno prošli osnovni trening za medijaciju

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa i sprovodi se u vidu radionica sa aktivnim učešćem svih učesnika kroz individualni i grupni rad, igru uloga, prezentovanje, debate i diskusiju. Obuka podrazumijeva razmjenu iskustava, znanja uvjerenja i potreba između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje složenijih teorijskih znanja o medijaciji i njenoj primjeni u školi; povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom (polaženje od iskustva, analiza iskustva i prakse, primjena i promjena prakse), saradnju i partnerstvo (kooperativno učenje i odnos baziran na ravnopravnosti, komplementarnosti, kompetentnosti, poštovanju i demokratskoj proceduri).

Na kraju obuke, učesnici polažu ispit, praktičnim zadatkom koji će pripremiti i prezentovati.

Teme:

1. Predstavljanje i načini upoznavanja u grupi
2. Zakonitosti učenja odraslih i otpori promjenama, identitet
3. Rad sa intenzivnim osjećanjima: tuga, strah, bijes - konflikt
4. Medijacija i pražnjenje emocija
5. Faze medijatorskog postupka, učenje po fazama
6. Različite metode edukacija kroz tehnike u medijaciji
7. Intervencije trenera: vrste, kada i kako, davanje feedback-a, kritika, pohvala
8. Tehnike za ujednačavanje moći (balans moći) strana u sukobu
9. Traženje izlaza iz "slijepe ulice"
10. Preoblikovanje, parafraziranje i sažimanje, postavljanje pitanja
11. Najčešće greške, opasnosti i izazovi, kontrola vremena, ograničenja i mogućnosti
12. Pisanje sporazuma, etička pitanja, intervizija i supervizija
13. Vještine prezentovanja

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): četiri dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika je 10, a maksimalni 15.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Finansiranje programa obezbjeđuje Centar za alternativno rješavanje sporova Crne Gore u skladu sa mogućnostima.

125. UČITI KAKO ŽIVJETI ZAJEDNO – PREVENCIJA NASILJA U ŠKOLAMA

Autor: mr Sava Kovačević

Kontakt osoba: mr Sava Kovačević

E-mail: kovacevic.sava@gmail.com

Broj telefona: 069 433 868

Opšti cilj programa: Razvijanje mehanizama za prevenciju nasilja u školama promovišući alteranativniji pristup rješavanju problema.

Specifični ciljevi programa: razumijevanje pojma PREVENCIJA; promovisanje *convivencia* – „živjeti zajedno u harmoniji“; razviti mehanizme za dugoročne efekte preventivnog djelovanja nasilja u školama; analiza i rješavanje problema; preuzimanje odgovornosti za život u školi; aktivno učešće i razmjena iskustava

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave, roditelji – predstavnici Savjeta roditelja, profesori srednjih škola i gimnazija

Metode i tehnike rada: zastupljenost teorije i prakse; orijentacija ka procesu; nastavnik i učenik kao resursi u obrazovnom procesu gdje je učenje usmjereno ka učeniku; iskustveno učenje; razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

I trening:

1. Vrste vršnjačkog nasilja - analiza situacije (problemi, resursi, uzroci)
2. Pozitivna disciplina
3. Uspostavljanje grupnog dogovora u učionici

II trening:

4. Samorefleksija - Znanja, vještine i stavovi za prevenciju nasilja
5. Mehanizmi za prevenciju vršnjačkog nasilja – analiza i rješavanje konfliktnih situacija
6. Konvivencija – kako živjeti zajedno
7. Akcioni plan

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimum 20, maksimum 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku po treningu je 25 eura i uključuje nadoknadu za trenera.

126. ULOGA I ZNAČAJ NASTAVNIKA U PREVENCIJI VRŠNJAČKOG NASILJA

Autorke: mr Jelena Pačariz, mr Nada Mitrović

Kontakt osoba: mr Nada Mitrović

E-mail: pedagogica@os-mlalatovic.edu.me

Broj telefona: 068 033 830

Opšti cilj programa: podizanje nivoa svijesti učesnika o postupcima koji su usmjereni na prevenciju vršnjačkog nasilja; unapređenje kvaliteta digitalnih vještina u cilju adekvatnog postupanja u slučajevima pojave vršnjačkog nasilja među učenicima

Specifični ciljevi programa: identifikovanje ponašanja učenika koja prethode pojavi vršnjačkog nasilja; učesnici objašnjavaju postupke koji su usmjereni na suzbijanje vršnjačkog nasilja; preventivno djeluju u cilju sprječavanja digitalnog nasilja; identifikuju ključne razlike u ponašanju nasilnika i žrtve nasilja; shvataju značaj kontinuirane kvalitetene saradnje i komunikacije sa svojim kolegama i institucijama u cilju prevencije i intervencije u slučajevima pojave vršnjačkog nasilja

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, uprava škole, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, *brainstorming*, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, mape uma, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Uzroci i posljedice vršnjačkog nasilja
2. Postupci koji utiču na prevenciju vršnjačkog nasilja
3. Kako prepoznati nasilnika i žrtvu nasilja?
4. Postupci koji utiču na suzbijanje vršnjačkog nasilja
5. Digitalne vještine u prevenciji vršnjačkog nasilja
6. Kvalitetna komunikacija je temelj stvaranja zdrave školske klime

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

127. ULOGA NASTAVNIKA U PREVENCIJI I INTERVENCIJI VRŠNJAČKOG NASILJA NA INTERNETU

Autorka: Vanja Rakočević
Kontakt osoba: Vanja Rakočević
E-mail: upcg@live.edu.me
Broj telefona: 069 351 680

Opšti cilj programa: Sticanje kompetencija potrebnih da nastavnici efikasno prepoznaju i pruže zaštitu djeci i mladima protiv vršnjačkog nasilja na internetu, s posebnim osvrtom na timski rad u školi u rješavanju ovog problema.

Specifični ciljevi programa: osnažiti nastavnika da pomognu učenicima da prepoznaju i suprostave se nasilju koristeći postojeće mehanizme u školi i lokalnoj zajednici; podići nivo svijesti i unaprijediti kapacitete nastavnika da efikasno djeluju u slučajevima zloupotrebe djece i mladih putem interneta te o mogućnostima zaštite; motivirati nastavnike za uspostavljanje funkcionalnih partnerskih odnosa i saradnje sa učenicima i roditeljima u cilju prevencije konfliktnih situacija i pružanja pomoći u adekvatnom rješavanju postojećih problema

Ciljna grupa: Programu mogu prisustvovati nastavnici jedne škole ili u dogovoru, ciljna grupa mogu biti nastavnici iz više različitih škola. Program obuke je osmišljen za nastavnike u osnovnim i srednjim školama, kao i za vaspitače u institucijama koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem adolescenata.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Ljudska prava i internet
2. Nasilje i zloupotreba djece i mladih na internetu
3. Oblici rizičnog ponašanja na internetu, uzroci i posljedice
4. Vršnjačko nasilje na internetu
5. Zaštita djece i mladih na internetu – servisi i procedure
6. Uloga nastavnika i značaj timskog pristupa u školi u prevenciji i intervenciji vršnjačkog nasilja na internetu
7. Postojeći resursi i alati u prevenciji i intervenciji protiv nasilja na internetu

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj učesnika u jednoj grupi je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, potrošni i edukativni materijal (elektronska verzija).

128. ULOGA VASPITNO-OBRAZOVNIH INSTITUCIJA U INTERVENCIJI I PREVENCIJI VRŠNJAČKOG NASILJA

Autorka: Violeta Golubović
Kontakt osoba: Violeta Golubović
E-mail: violeta.golubović21@gmail.com
Broj telefona: 069 230 838

Opšti cilj programa: informisati učesnike obuke o vršnjačkom nasilju, vrstama, akterima i posljedicama istog; informisati učesnike obuke o važnosti i prednostima multidisciplinarnog pristupa i saradnje sa CSR u situacijama vršnjačkog nasilja

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o vršnjačkom nasilju, vrstama, akterima i posljedicama istog, načinu reagovanja i intervencije vaspitno-obrazovnih institucija u situacijama vršnjačkog nasilja; razvijanje znanja o multidisciplinarnom pristupu i saradnje sa CSR i neophodnosti preventivnog djelovanja vaspitno-obrazovnih institucija kod vršnjačkog nasilja; sticanje znanja o individualnom planu podrške CSR i njegovoj primjeni u situacijama vršnjačkog nasilja

Ciljna grupa: direktori, pedagozi i psiholozi, nastavnici i vaspitanici iz predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola i domova učenika

Metode i tehnike rada: metode i tehnike interaktivnog rada

Teme:

1. Terminološko određenje i vrste vršnjačkog nasilja
2. Akteri i posljedice vršnjačkog nasilja
3. Interventno postupanje vaspitno-obrazovnih institucija i primjena metode restitucije u situacijama vršnjačkog nasilja
4. Multidisciplinarni pristup vaspitno-obrazovnih institucija u situacijama vršnjačkog nasilja, saradnja sa CSR i primjena individualnog plana podrške

Način realizacije programa: Neposredno i online u situacijama koje zahtijevaju ovakav način realizacije.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Od 15 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere i potrošni materijal.

5. PODSTICAJ RAZVOJA DJECE U PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

129. AKTIVNOSTI, IGRE I MATERIJALI ZA RAD SA DJECOM PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Autorke: mr Marijana Blečić, prof. dr Tatjana Novović i Nataša Durutović
Kontakt osoba: mr Marijana Blečić
E-mail: marijana-b@t-com.me
Broj telefona: 069 816 861

Opšti cilj programa: podsticanje nastavnika na veću primjenu/realizaciju različitih aktivnosti, igri i materijala u službi posticanja kreativnosti kod djece, stvaranja stimulativnog okruženja za učenje i većih ishoda učenja na predškolskom uzrastu

Specifični ciljevi programa: nastavnici će se upoznati sa različitim načinima kreativne obrade i usvajanja sa sadržajima iz različitih metodika; nastavnici će dobiti uvid u konkretne primjere aktivnosti, igre i materijale korišćene na otvorenom i u radnoj sobi

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja i obrazovanja

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice) i podrazumijeva razmjenu iskustava, znanja, uvjerenja i potreba samog programa između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje teorijskih i savremenih praktičnih znanja vezanih za uspješnost programa, povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom, kao i iskustvima drugih, a koja uključuje primjenu i realizovanje programa.

Teme:

1. Dijete u svijetu prirode, mirisa i zvukova
2. Dijete u svijetu manipulativnih igri i matematike
3. Dijete u svijetu boja i linija, Dijete u svijetu modelovanja i istraživanja
4. Dijete u svijetu drugara i pozorišta

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

130. INTEGRISANI PROCESI VIZUELNO-LIKOVNOG IZRAŽAVANJA, EKSPERIMENTISANJA I STVARANJA U AKTIVNOSTIMA DJECE

PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Autorka: Sofija Jegarski

Kontakt osoba: mr Ivana Durutović

E-mail: svetionikbar@t-com.me

Broj telefona: 067 628 668

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija učesnika za primenu inovativnih metoda i tehnika vizuelno-likovnog rada koja će za cilj imati kognitivnu i odgovarajuću razvojnu dobrobit dece, kroz integrisani pristup u okviru projektnog planiranja.

Specifični ciljevi programa: podsticanje i razvijanje potrebe učesnika za mogućnostima usvajanja raznolikih postupaka eksperimentalnog vizuelno-likovnog oblikovanja i izražavanja dostupnim savremenim materijalima, u saglasju sa stavovima iznetim u akteuelnom programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja; upoznati polaznike sa različitim metodičkim pristupima i uvođenje efikasnijih načina povezivanja kognitivnih i praktičnih vizuelno-likovnih aktivnosti; osnaživanje uloge učesnika kao profesionalaca i praktičara

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici, medicinske sestre vaspitači

Metode i tehnike rada: predavanje, diskusija, demonstracija dijaloška, tekst-metoda, deskriptivno-analitička, prezentovanje, eksperimentisanje, rekapitulacija, individualni rad, rad u grupi, frontalni rad

Teme:

1. Svi pasteli – na jednom mestu (materijali – tehnike – metode – mogućnosti integrisanja sa aktivnostima metodike muzičkog vaspitanja)
2. Svi pasteli na jednom mestu (materijali – tehnike – metode – mogućnosti integrisanja sa matematičkim aktivnostima)
3. Svi pasteli – na jednom mestu (materijali – tehnike – metode – mogućnosti integrisanja u ostalim projektnim istraživačkim aktivnostima)

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje uverenja, štampani radni materijal, likovni material (pasteli, četke, alternativni alati – sredstava, podloge – papiri raznih struktura i tekstura...), honorar za realizatore i putne troškove.

131. IZRADA MATERIJALA ZA IGRU ZA DJECU JASLENOG UZRASTA

Autori: Maja Džaković, Zorana Mišović, Snežana Barjaktarović, Ivana Milenković i Boris Savić

Kontakt osoba: Maja Džaković

E-mail: majadzakovic@gmail.com

Broj telefona: 067 631 261

Opšti cilj programa: podizanje svijesti o značaju vaspitno-obrazovnog rada na jaslenom uzrastu; osnažiti kadar u jasličnim grupama da kreiraju material za igru kojim se podstiče razvoj djece na tom uzrastu.

Specifični ciljevi programa: podsticati psihomotorni razvoj djece jaslenog uzrasta kroz igru i izrađeni igrovni materijal, podsjećanje na zakonitosti razvoja djeteta na jaslenom uzrastu; bolje sagledavanje potreba djece i razmjena informacija drugima o tome; pospješivanje dobre saradnje na relacijama vaspitač-medicinska sestra-roditelj-stručni saradnik

Ciljna grupa: vaspitači, medicinske sestre, asistenti u nastavi, stručni saradnici, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: verbalne (izlaganje, razovor, rad na tekstu), vizuelne (Power Point prezentacija), praktičan rad kroz radionice

Teme:

1. Osnovne karakteristike dječjeg razvoja na jaslenom uzrastu i način njihovog podsticanja
2. Opšta načela izrade „dobre“ igračke
3. Uloga odraslih u pripremi i izradi igračke i definisanje njene namjene
4. Praktična primjena i razmjena iskustava iz prakse

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

132. KREATIVNE MOGUĆNOSTI RAZVIJANJA POČETNIH MATEMATIČKIH POJMOVA

Autor: prof. dr Veselin Mićanović
Kontakt osoba: prof. dr Veselin Mićanović
E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Cilj programa je podsticanje nastavnika (vaspitača i učitelja) na proširivanje znanja i primjenu različitih kreativnih tehnika, igri, materijala i sredstava za rad u razvijanju početnih matematičkih pojmova.

Specifični ciljevi programa: praktična primjena različitih načina razvijanja predmatematičkih vještina; proširiti znanja o domenima i konkretnim djelovanjima učitelja i vaspitača u razvijanju predmatematičkih vještina; uvidjeti mogućnosti primjene ručno izrađenih manipulativnih materijala u matematičkom centru interesovanja i mogućnostima upotrebe različitih vrsta igara u razvijanju matematičkih pojmova

Ciljna grupa: nastavnici (vaspitači i učitelji)

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice) - metoda razgovora, praktičnog rada, rješavanja problema i aktivnog učenja kroz individualni i rad u manjim grupama; panel prezentacije i diskusije

Teme:

1. Metodičke implikacije i smjernice u procesu razvijanja početnih matematičkih pojmova;
2. Polja i konkretna djelovanja vaspitača u razvijanju predmatematičkih vještina;
3. Mogućnosti primjene ručno izrađenih manipulativnih materijala u matematičkom centru interesovanja;
4. Igre namjenjene usvajanju početnih matematičkih pojmova.

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura + PDV i uključuje putne troškove i honorare realizatora programa.

**133. LUTKARSKE PREDSTAVE, DRAMATIZACIJA I DRAMSKE AKTIVNOSTI
U RADU SA DJECOM PREDŠKOLSKOG UZRASTA 3-6 GODINA**

Autorke: Mirjana Grubiša, Bojana Jovanović, Jelena Gojković, Nataša Jovičević, Aleksandra Gavrić, Dejana Prelević, Slađana Vujatović, Radojka Jasnić, Zana Ivezaj, Stanuša Bulajić, Aleksandra Ivanović i Jelena Popović

Kontakt osoba: Ivana Savović

E-mail: vrtic@djvrbica.edu.me, ivana.savovic.edu.me

Broj telefona: 068 835 451

Opšti cilj programa: prepoznavanje značaja upotrebe lutke i dramskih aktivnosti u vaspitno-obrazovnom radu; ovladavanje osnovnim principima izrade i manipulacijom lutkama i pripremom scene za izvođenje lutkarske predstave

Specifični ciljevi programa: osnaživanje uloge vaspitača kao analitičara, planera i realizatora vaspitno-obrazovnog rada; poširivanje znanja o vrstama, primjeni lutke i lutkarskih sadržaja u vaspitno-obrazovnom radu sa djecom; prepoznavanje uloge i značaja primjene lutke kao terapijskog sredstva; usvajanje vještina izrade i manipulacije lutkama i osnovnim principima pripreme scene za izvođenje lutkarske predstave

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja i obrazovanja (vaspitači mlađih, srednjih i starijih vrtićkih grupa u predškolskim ustanovama)

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa: individualni rad, rad u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, simulacija, igranje uloga, gledanje video zapisa, demonstrativne metode, grupne diskusije.

Teme:

1. Planiranje i realizacija dramskih sadržaja u radu sa predškolskom djecom
2. Dramske aktivnosti u korelaciji sa drugim vaspitno-obrazovnim aktivnostima u vrtiću
3. Lutka i vrste lutaka
4. Uloga vaspitača u manipulaciji i izradi lutaka
5. Lutka kao didaktičko i terapijsko sredstvo u radu sa djecom predškolskog uzrasta
6. Značaj scenske lutke u vaspitno-obrazovnom radu
7. Priprema scene za izvođenje lutkarske predstave
8. Vaspitač – dijete - lutka u međusobnoj interakciji

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15-20 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere i potrošni materijal.

134. METODE PODSTICANJA PRAVILNOG GOVORNO-JEZIČKOG RAZVOJA DJECE PREDŠKOLSKOG UZRATA

Autorke: Senka Živković, Almasa Begović
Kontakt osoba: Almasa Begović
E-mail: logoped@os-sutjeska.edu.me
Broj telefona: 067 092 934

Opšti cilj programa: Sticanje znanja i kompetencija za podsticanje pravilnog govorno-jezičkog razvoja putem stimulativnih aktivnosti.

Specifični ciljevi programa: korišćenje slikovnog i praktičnog materijala prilikom formiranja govora, usvajanja prvih riječi, bogaćenja rječnika; izrada priča u slikama s uzročno-posljedičnim odnosima u skladu s uzrasnim interesovanjima djece; sticanje znanja o važnosti primjene asistivne tehnologije i sredstava potpomognute komunikacije kako bi djeca s kašnjenjem u razvoju govora bila adekvatno stimulirana

Ciljna grupa: vaspitači, specijalni edukatori i rehabilitatori, logopedi, pedagozi, psiholozi, nastavnici engleskog jezika

Metode i tehnike rada: prikaz video sadržaja, diskusije, interaktivni rad putem pripremljenog materijala, rad u grupama, razmjena iskustva i ideja za rad

Teme:

1. Karakteristike psihomotornog i govorno-jezičkog razvoja prema miljokazima kod djece do 3 godine
2. Karakteristike psihomotornog i govorno-jezičkog razvoja prema miljokazima kod djece do 5 godina
3. Karakteristike psihomotornog i govorno-jezičkog razvoja prema miljokazima kod djece od 6 godina
4. Predstavljanje metoda rada koje podstiču govorno-jezički razvoj
5. Izrada plana podrške za predškolce koji imaju teškoće u usvajanju jezika i govora
6. Izrada didaktičkog materijala prema uzrasnim normama

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati efektivnog rada.

Broj učesnika u grupi: 15 - 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje materijal za rad i honorar za trenere.

**135. METODE VASPIITNO-OBRAZOVNOG RADA ZA UPOZNAVANJE
OKOLINE U PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU**

Autori: prof. dr Miroslav Doderović i prof. dr Marijan Premović

Kontakt osoba: prof. dr Miroslav Doderović

E-mail: dodemir@t-com.me

Broj telefona: 069 381 491

Opšticilj programa: Jačanje nastavničkih pedagoško-metodoloških znanja i vještina u kontekstu odabira i efikasne primjene metoda u oblasti upoznavanja okoline (Metodike upoznavanja prirode i Metodike upoznavanja društva).

Specifični ciljevi programa: Proširivanje znanja o raznovrsnim metodama aktivnog učenja u oblasti Upoznavanja okoline (Metodika upoznavanja prirode i Metodika upoznavanja društva); razumjevanje važnosti adekvatne procjene odabira određene metode u odnosu na raznovrsne kriterijume, kao i podsticanje na praktičnu upotrebu odabranih metoda

Ciljna grupa: vaspitači u vrtićima i osnovnim školama, učitelji I ciklusa, pedagozi

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa: razmjena iskustava, znanja, uvjerenja i potreba samog programa između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje osnovnih teorijskih i praktičnih znanja vezanih za uspješnost Programa, povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom, kao i iskustvima drugih, a koja uključuje primjenu i realizovanje programa, konkretnu primjena predstavljenog na odabranim primjerima.

Teme:

1. Aktivne metode vaspitno-obrazovnog rada u oblasti Metodike upoznavanja prirode i Metodike upoznavanja društva (primjena, kriterijumi odabira...)
2. Kompleks raznovrsnih didaktičkih aktivnosti vaspitača – metoda demonstracije i metoda praktičnih radova
3. Aktivan odnos prema materiji i prirodi – metoda praktičnih i metoda laboratorijskih radova, metoda projektnog saznavanja
4. Vizuelno pamćenje i slika – metoda grafičkih i metoda ilustrativnih radova, foto govor, meditivni oblici

Način realizacije programa: neposredno, po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

136. NEVERBALNA KOMUNIKACIJA U RADU NASTAVNIKA ZAPOSLENIH U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

Autorka: Ana Petrušić
Kontakt osoba: Ana Petrušić
E-mail: ana.vrtichn@gmail.com
Broj telefona: 069 609 164

Opšti cilj programa: Podsticanje nastavnika na svjesno i adekvatno korištenje neverbalnih znakova u komunikaciji sa djecom, roditeljima i kolegama kao preduslov uspješne komunikacije u radu.

Specifični ciljevi programa: diskutovati o neverbalnoj komunikaciji, šta je čini (elementi), koliki je njen udio i značaj u okviru komunikacije uopšte; diskutovati o učesnicima, pravcima i rezultatima različitih načina korištenja/nekoristenja neverbalnih znakova; diskutovati o načinima unapređivanja neverbalne komunikacije kod nastavnika a sve u cilju razvoja djece predškolskog uzrasta; diskutovati o izazovima prenošenja poruka u toku aktuelne situacije s COVIDOM i nalaziti načine za njihovo prevazilaženje

Ciljna grupa: vaspitači, stručni saradnici, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice): metoda razgovora, praktičnog rada, simulacije situacija i rješavanja problema.

Teme:

1. Neverbalna komunikacija nastavnik/dijete
2. Neverbalna komunikacija nastavnik/roditelj
3. Neverbalna komunikacija nastavnik (koordinator nastavnika, pomoćnik direktora, direktor, vođa tima, stručna služba)/nastavnik

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenera, putne troškove i potrošni materijal.

**137. OBUKA ZA RAD INTERAKTIVNIH SLUŽBI ZA RANO I
PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE**

Autorka: Itana Kovačević

Kontakt osoba: Itana Kovačević
E-mail: ita@t-com.me
Broj telefona: 067 308 477

Opšti cilj programa: Uspostavljanje interaktivnih službi pri predškolskim ustanovama i predstavljanje usluga namjenjene za djecu koja žive u udaljenim seoskim područjima, u kojima ne postoji vaspitno-obrazovna ustanova.

Specifični ciljevi programa: promovisanje važnosti ranog razvoja; praćenje i podsticanje sveobuhvatnog razvoja djeteta kroz razvojno-stimulativne aktivnosti (grupne i individualne); kreiranje individualizovanih razvojno-edukativnih aktivnosti; pružanje podrške roditeljima u stimulisanju i praćenju sveobuhvatnog razvoja djeteta; uspostavljanje usluge biblioteka igračaka i knjiga; prevencija zlostavljanja i zanemarivanja djece

Ciljna grupa: kadar predškolskih ustanova-vaspitači, stručna služba, medicinske sestre, uprava vaspitno-obrazovne ustanove

Metode i tehnike rada: radionica, praktičan rad, studija slučaja

Teme:

1. Upoznavanje s ciljevima, načinom rada i procedurama interaktivnih službi
2. Kreiranje akcionog plana za uspostavljanje interaktivnih službi
3. Razvojne karakteristike djeteta uzrasta od 3-6 godina; planiranje aktivnosti za neposredan rad sa decom u okviru interaktivnih službi
4. Stimulativna sredina za rani razvoj i učenje i korišćenje savremenih, razvojno prilagođenih aktivnosti u radu sa djetetom i roditeljima i kulturno-senzitivna praksa
5. Porodično funkcionisanje, dinamika, roditeljski stilovi; Rad sa porodicom
6. Izrada individualno-porodičnog plana podrške
7. Asertivna komunikacija
8. Timski rad
9. Facilitacija grupnih aktivnosti u radu sa odraslima - roditeljima
10. Refleksija na profesionalni rad
11. Smjernice za rad biblioteke igračaka i knjiga
12. Supervizija
13. Predstavljanje dosadašnjeg rada interaktivnih službi i supervizija
14. Kreativne metode i tehnike supervizije
15. Evaluiranje procesa rada; izrada prijedloga akcionog plana interaktivnih službi.

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa: 6 dana, 48 sati

Broj učesnika u grupi: 15 – 20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, obrok, osvježenje, prostor za rad i cijenu potrošnog materijala. U cijenu nije uračant smještaj učesnika.

138. PERSONA DOLL – PERSONA LUTKA

Autorke: mr Marijana Blečić, Nataša Durutović

Kontakt osoba: mr Marijana Blečić
E-mail: marijana-b@t-com.me; marijanab@pccg.co.me
Broj telefona: 020 248 667, 069 816 861

Opšti cilj programa: blagovremeno identifikovanje, suočavanje i primjena specifičnog oblika rada u suzbijanju različitih oblika predrasuda i stereotipa, upoznavanje porodičnog i vaninstitucionalnog konteksta djeteta

Specifični ciljevi programa: podsticanje na specifičan oblik saradnje među djecom, ali vaspitačima/vaspitačicama, kao i nastavnicima unutar kolektiva; promovisanje važnosti podsticanja grupnog rada djece na zajedničkom rasvjetljavanju i rješavanju problema unutar ili van kolektiva; promovisanje važnosti razumijevanja porodičnog i drugog vaninstitucionalnog konteksta iz koga dijete dolazi, što doprinosi potpunijoj saradnji sa porodicama i promovisanju interkulturalnosti i različitih vidova različitosti

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, nastavnici prvog ciklusa osnovnih škola

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice) - razmjena iskustava, znanja, uvjerenja i potreba programa između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje osnovnih teorijskih znanja, povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom koja uključuje upotrebu Persona Dolls, polaganje od iskustva, analiza iskustva i prakse, primjena i promjena prakse uz upotrebu inovativne metode.

Teme:

1. Persona Doll – istorijat i značaj
2. Mogućnosti primjene Persona Doll – teme za razgovor sa djecom
3. Primjena – kreiranje karakterističnih situacija usljed konkretne upotrebe Persona Doll u različitim kontekstima
4. Praktična upotreba metode Persona Doll

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala kao i radni prostor ako se obuka realizuje u Podgorici.

139. PODRŠKA RODITELJSTVU PORODICAMA S DJECOM U RANOM RAZVOJU I/ILI DJECOM PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Autori: Marijana Ivančević, Radovan Cicmil i Ana Petrušić
Kontakt osoba: Radovan Cicmil
E-mail: ralenk84@gmail.com
Broj telefona: 069 455 311

Opšti cilj programa: Osnaživanje i usmjeravanje zaposlenih u predškolskim ustanovama za prepoznavanje i upotrebu ličnih resursa i resursa ustanove za jačanje roditeljskih kompetencija

Specifični ciljevi programa: mapiranje oblasti i tema u kojima je roditeljima potrebna pomoć i podrška; bolje razumijevanje karakteristika savremene porodice i izazova sa kojima se ona suočava; podsticanje saradnje i timskog rada u realizaciji programa (na nivou ustanove i na nivou vrtić-porodica); jačanje kompetencija za podršku porodici kroz usmjeravanje roditelja na lične potrebe, rad sa djecom i saradnju vrtića sa porodicom; povećanje sposobnosti za animiranje i motivisanje roditelja za čvršću i kontinuiranu saradnju sa vrtićem

Ciljna grupa: vaspitači, stručni saradnici u predškolskim ustanovama, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa: metoda razgovora, metoda praktičnog rada i metoda rešavanja problema

Teme:

Modul 1. Roditelji i njihove lične potrebe

1. Izazovi savremene porodice i podrška porodici kroz predškolski sistem
2. Briga o sebi i odnosima u porodici u funkciji unapređenja roditeljstva
3. Komunikacija sa djecom, odnosi s braćom/sestrama, rodno-senzitivno vaspitanje
4. Funkcionlanost porodice (struktura i dinamika), višegeneracijske porodice, pozicija očeva

Modul 2. Roditeljske potrebe za rad sa djetetom

1. Oblasti razvoja, razvojna očekivanja i odstupanja, stimulisanje razvoja
2. Uspostavljanje granica u vaspitanju djece
3. Vaspitni stilovi roditeljstva
4. Socioemocionalne vještine kod djece

Modul 3. Saradnja roditelja i vrtića

1. Učešće u aktivnostima koje se realizuju pružanjem resursa koje neka porodica može da ponudi i kreativne radionice
2. Učešće roditelja u radionicama za prevazilaženje stresnih situacija za djecu
3. Uključivanje roditelja u svakodnevne i redovne aktivnosti u vrtiću
4. Priprema za školu

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa: 3 dana, 24 sata

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere, putne troškove i potrošni materijal.

140. PODSTICANJE DEČJEG RAZVOJA PRIMENOM I OBLIKOVANJEM PRIRODNIH MATERIJALA

Autori: mr spec. Dijana Kopunović-Torma, Ferenc Torma

Kontakt osoba: mr Ivana Durutović

E-mail: svetionikbar@t-com.me

Broj telefona: 067 628 668

Opšti cilj programa: Sticanje znanja i veština za podsticanje celokupnog dečjeg razvoja primenom specifičnih, tradicionalnih tehnika rada sa prirodnim materijalima (vuna, ljuska od kukuruza, glina) kroz individualizaciju rada na različitim nivoima.

Specifični ciljevi programa: ovladavanje tehnikama obrade i oblikovanja prirodnih materijala usmerenih na podsticanje dečjeg razvoja; utvrđivanje zone narednog razvoja i osmišljavanje kreativnih aktivnosti koji doprinose napredovanju dece; osveščivanje značaja izrade ručnog rada sa prirodnim materijalima sa decom; upoznavanje sa karakteristikama pojedinih prirodnih materijala i načinima njihovog korišćenja za podsticanja kreativnosti darovite dece kao i aktiviranja dece sa smetnjama u razvoju i njihovo uključivanje u rad grupe

Ciljna grupa: vaspitači, vaspitači – medicinske sestre, učitelji, stručni saradnici u vrtiću i školi, direktori.

Metode i tehnike rada: predavanje, demonstracije, iskustveno, interaktivna obuka, izrada konkretnih produkata, osmišljavanje konkretnih aktivnosti, sumiranje, uopštavanje, upoređivanje, osveščivanje, analiza, rad na sebi

Teme:

1. Oblikovanje i obrada prirodnih materijala - specifičnosti i prednosti u radu sa decom;
2. Prirodni materijali u igri i stvaralaštvu dece i karakteristike mišljenja kod dece
3. Karakteristike dečjeg razvoja kroz rad sa prirodnim materijalima i utvrđivanje zone narednog razvoja
4. Rad sa glinom kao tehnika podsticanja razvoja dece
5. Značaj stvaranja tradicionalnih rukotvorina u vrtiću i školi, tkanje i vajanje vune kao deo tradicije
6. Sticanje znanja i veština i savladavanje raznih tehnika tkanja i vajanja vune
7. Ručni rad - tkanje i vajanje vune kao tehnike podsticanja dečje kreativnosti
8. Osmišljavanje aktivnosti i načina rada sa decom/učenicima sa ciljem podsticanja njihove kreativnosti

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimum 20, maksimum 40 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje sve troškove realizacije.

Autorke: Jelisavka Gavranić, Suzana Koletić
Kontakt osoba: Jelisavka Gavranić
E-mail: jelisavka.gavranic@gmail.com
Broj telefona: 069 536 310

Opšti cilj programa: Sticanje kompetencija vaspitača i stručnih saradnika za podsticanje psihomotornih sposobnosti kod djece do 6 godine

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o razvoju psihomotornih sposobnosti djece uzrasta do 6 godine; upoznavanje sa načinima podsticanja istih; jačanje kompetencija za izradu didaktičkog materijala za djecu sa određenim odstupanjima u psihomotornom razvoju

Ciljna grupa: vaspitači i stručni saradnici

Metode i tehnike rada: interaktivni rad putem pripremljenog materijala, rad u grupama, razmjena iskustva i ideja za rad

Teme:

1. Rani rast i razvoj (značaj pokreta na cjelokupni razvoj djeteta i razvoj psihomotornih sposobnosti kod djece do tri godine)
2. Razvoj i podsticanje psihomotornih sposobnosti kod djece od 3. do 6. godine
3. Značaj podsticanja fine motorike i razvoja hvata kao preduslov efikasnijeg učenja i postignuća
4. Značaj igre I izrada didaktičkog materijala za djecu sa odstupanjima u psihomotornom razvoju

Način realizacije programa : neposredno, po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 12 - 20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, osvježenje i cijenu potrošnog materijala.

**142. PODSTICANJE SENZOMOTORNOG RAZVOJA PREMA MONTESORI
PEDAGOGIJI**

Autori: prof. dr Tatjana Novović, prof. dr Veselin Mićanović
Kontakt osoba: prof.dr Tatjana Novović
E-mail: tabo@t-com.me
Broj telefona: 068 314 976

Opšti cilj programa: Cilj programa je upoznati nastavnike predškolskog vaspitanja i obrazovanja sa Montesori pristupom senzomotornom razvoju djeteta predškolskog uzrasta.

Specifični ciljevi programa: upoznati karakteristike dječjeg senzomotornog razvoja i njegovog značaja u Montesori pedagogiji; razviti vještine za podsticanje dječjeg senzomotornog razvoja za upotrebu gotovih materijala i za oblikovanje novih; analizirati značaj i značenje perioda posebne osjetljivosti za učenje; kreirati materijale, zadatke i aktivnosti za podsticanje senzomotornog razvoja predškolske djece

Ciljna grupa: nastavnici/profesori predškolskog vaspitanja i obrazovanja, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: Seminar će biti realizovan kombinovanjem prezentacija, radionica i stanica, tj. dominira obuka interaktivnog tipa.

Teme:

1. Senzomotorni razvoj u Montesori pedagogiji: mjesto, uloga, značaj
2. Aktivnosti i materijali za izoštravanje čula vida (upoznavanje dimenzija, boja i oblika); Lekcija u tri stepena (koraka)
3. Aktivnosti i materijali za izoštravanje čula: dodira, sluha, mirisa, te za razvoj percepcije težine i toplote
4. Izrada materijala za podsticanje senzomotornog razvoja

Način realizacije programa: Seminar je moguće realizovati neposredno ili online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove štampanog i radnog materijala, putne troškove i honorare za realizatore programa.

**143. „POMOZI MI DA URADIM SAM“ UNAPREĐENJE KVALITETA
DJEČJEG MIŠLJENJA I RAZVOJA PUTEM RUČNO IZRAĐENIH
DIDAKTIČKIH IGRAČKA I MATERIJALA**

Autorke: Ljiljana Reljić, mr Ivana Durutović
Kontakt osoba: mr Ivana Durutović
E-mail: svetionikbar@t-com.me
Broj telefona: 067 628 668

Opšti cilj programa: unapređenje kvaliteta dječjeg učenja i razvoja putem ručno izrađenih didaktičkih igračaka i materijala; upoznavanje sa karakteristikama ručno izrađenih didaktičkih materijala i uočavanje mogućnosti njihove samostalne izrade

Specifični ciljevi programa: usvajanje znanja o dječjem razvoju i napredovanju upotrebom ručno izrađenih didaktičkih materijala u razvoju fine motorike, praktičnih vještina, logičko-matematičkog mišljenja, senzornog razvoja, razvoja govora i početnog opismenjavanja; obuka i razvijanje stvaralačkog potencijala učesnika aktivnim učešćem na radionicama za izradu i primjenu didaktičkih materijala

Ciljna grupa: vaspitači, medicinske sestre - vaspitači, učitelji, nastavnici, stručni saradnici u predškolskim ustanovama/školama

Metode i tehnike rada: PowerPoint izlaganja, usmena izlaganja, radionice, diskusija, analiza, praktične radionice izrade modela; individualni rad, rad u grupi

Teme:

1. Podsticajna sredina za igru i učenje
2. Refleksivni praktičar u cilju bogaćenja podsticajne sredine
3. Ručno izrađene didaktičke igračke i didaktičke igre
4. Ručno izrađene didaktičke igračke i didaktičke igre u praksi (prikaz repertoara)
5. Od teorije do prakse
6. Praktična izrada didaktičkih igra za razvoj fine motorike, praktičnih veština, logičko-matematičkog mišljenja, senzorni razvoj, socio-emocionalni razvoj, razvoj govora i početnog opismenjavanja

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 50 eura i uključuje honorare za trenere, materijal za rad, ostali troškove.

144. PORTFOLIO ĐETETA

Autorka: Gordana Knežević

Kontakt osoba: Gordana Knežević
E-mail: knego@t-com.me
Broj telefona: 069 215 668

Opšticilj programa: Da se osigura kontinuitet u praćenju rasta i razvoja djeteta portfolio sa izvještajem se predaje prilikom prelaska iz jedne u drugu vaspitnu grupu (iste vaspitne jedinice), iz jedne u drugu vaspitnu jedinicu, kao i prilikom upisa u školu.

Specifični ciljevi programa: da se poboljša praćenje razvoja djece; da se olakša prelazak djeteta iz jaslica u vrtić, iz jedne vaspitne grupe u drugu; da se osigura bolje osmišljavanje programskih, nastavnih i vannastavnih sadržaja i drugih mehanizama podrške potrebnih djetetu

Ciljna grupa: vaspitači, stručni saradnici, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, praktičan rad

Teme:

1. Prikupljanje podataka
2. Procjena dječjeg razvoja
3. Individualni razvojno-obrazovni program (IROP)
4. Saradnja i učešće roditelja (Komunikacija sa roditeljima)
5. Izvještaj o djetetu

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

**145. POSMATRANJE, U CILJU PRAĆENJA DJEČJEG RAZVOJA I
EFIKASNIJEG PLANIRANJA VASPITNO-OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI U
PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA**

Autori: Tatjana Novović, Vesna Dimitrijević, Veselin Mićanović, Danka Novović

Kontakt osoba: Tatjana Novović
E-mail: tabo@t-com.me
Broj telefona: 068 314 976

Opšti cilj programa: uviđanje značaja posmatranja i razumijevanje pravilne primjene tehnika posmatranja i objektivnog bilježenja podataka o djeci; posmatranje u cilju efikasnijeg planiranja

Specifični ciljevi programa: uvidjeti značaj posmatranja dječjeg ponašanja za planiranje i realizovanje vaspitno-obrazovnog rada sa djecom; podsjećanje na moguće izvore podataka o djeci; razmjena iskustava o tome kada, gdje, šta i kako posmatramo; razumjeti važnost objektivnog bilježenja posmatranog ponašanja; razmijeniti iskustva u čuvanju podataka o djeci (dječji portfolio); uvidjeti kako likovni izraz djeteta može biti indikator dječjeg razvoja

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice)

Teme:

1. Procjena i praćenje dječjeg razvoja
2. Posmatranje dječjeg ponašanja
3. Bilježenje; dječji portfolio
4. Crtanje i crtež

Način realizacije programa: neposredno, po potrebi, oline - zoom platforma

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

146. POZITIVNA DICIPLINA U VRTIĆU

Autorke: Dijana Radojković, Ivana Muškinja i Žana Erdeljan
Kontakt osoba: Ivana Muškinja

E-mail: ivana.muskinja84@gmail.com; info@familylab.rs
Broj telefona: +381 652 003 349

Opšti cilj programa: humaniji odnos prema deci, osnaživanje i podsticanje njihovih potencijala; stvaranje preduslova za razvoj samopouzdanja i samodiscipline

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o pristupu Pozitivne discipline; osposobljavanje za primenu tehnika vaspitavanja dece uz izbegavanje zamke autoritarnog i popustljivog stila vaspitanja; umeće prepoznavanja i mobilisanja kapaciteta dece, kao i podsticanja socio-emocionalnog razvoja; osposobljavanje za učenje dece socijalnim i životnim veštinama-rešavanju konflikata, empatiji, traženju rešenja a ne krivca, odnosu saradnje, toleranciji

Ciljna grupa: vaspitači, medicinske sestre-vaspitači, stručni saradnici, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa – prezentovanje, iskustvene grupne radionice, diskusija, igra uloga

Teme:

1. Osnovni koncepti Pozitivne discipline-vaspitanja bez nagrade i kazne
2. Razbijanje mitova o disciplini: dete koje se neprihvatljivo ponaša je obeshrabreno dete
3. Po čemu su sva deca slična, a po čemu različita; faze psiho-socijalnog razvoja i temperament
4. Ohrabrenje nasuprot pohvali-jačanje unutrašnjeg lokusa kontrole
5. Životni stil i njegov uticaj na vaspitanje dece
6. Postupci koji ohrabruju-alatke kojima se podstiče dečji osećaj pripadanja grupi
7. Postupci koji ohrabruju-alatke kojima se podstiče dečja značajnost i doprinos grupi
8. Pogrešni ciljevi-zašto se deca neprihvatljivo ponašaju
9. Moć vrtićkih sastanaka
10. Pozitivna disciplina u mojoj grupi
11. Scenario: „Vaspitači pomažu vaspitaču“
12. Kolegijalne refleksija u praksi

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dana, 20 sati

Broj učesnika u grupi: 20 -30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar autora i realizatora, potrošni materijal i radni materijal za učesnike.

147. PRILAGOĐAVANJE TEHNIKA PLASTIČNOG OBLIKOVANJA (VAJANJE) I JEDNOSTAVNOG OTISKIVANJA (GRAFIKA) DJECI PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Autori: prof. dr Ana Miljkovac, prof. dr Veselin Mićanović

Kontakt osoba: prof. dr Ana Miljkovac, prof. dr Veselin Mićanović
E-mail: miljkovacana@gmail.com , veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 345 068, 069 453 936

Opšti cilj programa: Podsticanje nastavnika-vaspitača na razumijevanja značaja vajarstvih i grafičkih materijala i postupaka i razumijevanje razloga zbog kojih tim materijalima treba dati isti značaj na predškolskom uzrastu kao crtačkim i slikarskim.

Specifični ciljevi programa: Nastavnici će uvidjeti značaj upotrebe materijala za plastično oblikovanje u razvoju imaginacije, prostornog mišljenja, kreativnosti i sitne motorike kod djece predškolskog uzrasta, gline kao mekog vajarstvih materijala, pijeska za plastično oblikovanje i jednostavnog livenja reljefa u gipsu, jednostavnih svakodnevnih predmeta kao uvoda u svijet grafike kao vrste likovne umjetnosti, štampe na gotovim i oslikanim ton papirima, grafičkih materijala i tehnika djeci predškolskog uzrasta.

Ciljna grupa: nastavnici/vaspitači

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice): metoda razgovora, praktičnog rada, rješavanja problema i aktivnog učenja kroz individualni i rad u manjim grupama; panel prezentacije i diskusije

Teme:

1. Materijali za plastično oblikovanje: plejdo i meka žica
2. Materijali za plastično oblikovanje: glina
3. Materijali za jednostavno otiskivanje, štampanje, grafički postupci: gotovi šabloni i karton-rez
4. Materijali za plastično oblikovanje: pijesak i gips

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura + PDV i uključuje putne troškove i honorare realizatora programa.

148. PRIMJENA MATEMATIČKIH MANIPULATIVNIH MATERIJALA U VRTIĆU

Autori: prof. dr Veselin Mićanović, mr Marijana Blečić
Kontakt osoba: prof. dr Veselin Mićanović

E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: upoznati i podstaći nastavnike-vaspitače na razumijevanje značaja, kao i veću i kreativniju upotrebu komercijalnih i pravljjenih matematičkih manipulativnih materijala u vrtiću

Specifični ciljevi programa: Nastavnici će uvidjeti značaj i mogućnosti upotrebe različitih manipulativnih materijala za razvoj matematičkog mišljenja, izrade matematičkih manipulativnih materijala, praktične primjene u različitim matematičkim oblastima, matematičkih manipulativnih materijala: Numikon seta, Geoploče, Matematičke gusjenice, Brojevnih štapića, Jedinične kocke, Tangrama, Multi link kocke, Matematičkih pločica i Blok uzoraka, za podsticanje razvoja matematičkog mišljenja kod djece predškolskog uzrasta.

Ciljna grupa: nastavnici/vaspitači

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice) - metoda razgovora, praktičnog rada, rješavanja problema i aktivnog učenja kroz individualni i rad u manjim grupama; panel prezentacije i diskusije

Teme:

1. Manipulativni materijal u službi razvoja matematičkog mišljenja kod djece predškolskog uzrasta
2. Praktična primjena manipulativnih materijala: Numikon seta, Geoploče i Matematičke gusjenice
3. Praktična primjena manipulativnih materijala: Brojevnih štapića, Jedinične kocke i Tangrama
4. Praktična primjena manipulativnih materijala: Multi link kocke, Matematičkih pločica i Blok uzoraka

Način realizacije programa: neposredno, online po potrebi učesnika

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura + PDV i uključuje putne troškove i honorare realizatora programa.

149. PRIPREMNI VRTIĆ ZA ĐECU RE POPULACIJE

Autorka: Jadranka Gavranović
Kontakt osoba: Jadranka Gavranović

E-mail: jadraga@gmail.com
Broj telefona: 067 383 251

Opšti cilj programa: Da se obezbijede jednake šanse za decu iz RE populacije i pripreme za polazak u osnovnu školu kako bi se savladale neke od prepreka sa kojima se suočavaju u vezi upisa, integracije i budućeg uspjeha u školi.

Specifični ciljevi programa: svu decu na vrijeme motivisati i pripremiti da se uključe u aktivnosti ove forme vrtića; deca pokazuju bolje razvoja i akademske rezultate u osnovnom obrazovanju; deci razviti osjećaj dobrodošlice, prihvatanja i poštovanja; postići podizanje roditeljske spremnosti da pošalju svoju decu u vrtić, a zatim i školu, kako i na jačanje dječje želje da budu dio njega

Ciljna grupa: vaspitači, stručni saradnici, uprava vrtića, romski medijatori

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, praktičan rad

Teme:

1. Pripremni vrtić – od ideje do realizacije – holistički pristup
2. Uloga profesionalaca u radu sa osjetljivim grupama
3. Rad sa osjetljivim grupama: izgradnja povjerenja, komunikacija (verbalna, neverbalna), podrška od okoline itd.
4. Plan rada i važne teme za primjenu plana rada
5. Dnevni plan rada u pripremnim vrtićima
6. Očekivani rezultati i pokazatelji uspjeha
7. Evaluacija treninga (korišćenje evaluacione forme, skale procjene, stepena zadovoljstva ili drugih kreativnih formi)

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

150. RAZVOJ I UČENJE U PRIRODI

Autori: prof. dr Veselin Mićanović, prof. dr Tatjana Novović
Kontakt osoba: prof. dr Veselin Mićanović

E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Cilj programa je upoznati aktere predškolskog vaspitanja sa: mogućnostima i prednostima realizacije programskih aktivnosti u prirodi, načinom planiranja i realizacije programskih ishoda u prirodi.

Specifični ciljevi programa: razvijanje metodologije učenja djece ranog i predškolskog uzrasta u prirodi; prepoznavanje prirodnih resursa u funkciji realizacije propisanog i planiranog; prepoznavanje propisanih i planiranih ciljeva/ishoda koji se mogu realizovati u prirodi; izrada plana realizacije programskih ciljeva/ishoda u prirodi; razrada aktivnosti učenja u prirodi

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja (vaspitači), medicinski radnici, stručni saradnici u vrtiću (pedagozi, psiholozi, pomoćnici i direktori vrtića)

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: radionice, rad u malim grupama, panel prezentacije i diskusije

Teme:

1. Pojam, značaj i specifičnosti ranog i predškolskog razvoja i učenja u prirodi
2. Metodologija podsticanja razvoja, planiranja i realizacije učenja u prirodi
3. Prepoznavanje mogućih ciljeva/ishoda podsticajnih za razvoj i učenje u prirodi
4. Planiranje jednog modela učenja u prirodi
5. Razrada aktivnosti praktičnog modela učenja u prirodi s akcentom na razvoj individualnih potencijala

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje putne troškove trenera, potrošni materijal i honorare realizatora programa.

**151. RAZVOJ KRITIČKOG MIŠLJENJA KOD DJECE PREDŠKOLSKOG I
RANOG ŠKOLSKOG UZRATA**

Autorka: prof. dr Biljana Maslovarić

Kontakt osoba: prof.dr Biljana Maslovarić
E-mail: biljana.maslovaric@gmail.com
Broj telefona: 020 248 667

Opšti cilj programa: Jačanje pedagoško-metodoloških znanja kod vaspitača i njihova primjena u grupi, i u radu sa djecom

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja i vještina o metodama i tehnikama interaktivne obuke; razvijanje spremnosti za saradnju, razmjenu iskustva i učenja od kolega; pomodisanje ideje o reflektivnom praktičaru i razvijanje nastavnika-refleksivnih praktičara (koji kontinuirano preispituje, usavršava i prilagođava svoj rad potrebama obrazovne prakse)

Ciljna grupa: nastavnici/profesori predškolskog vaspitanja, nastavnici/profesori razredne nastave

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice).

Teme:

I modul:

1. Upoznavanje učesnika sa Programom RWCT i ERR sistemom učenja
2. Upoznavanje sa KWL metodom, metodom kocka, kao i sa metodama *brainstorming*, galerija i Venov dijagram

II modul:

1. Upoznavanje učesnika sa karakteristikama saradničkog učenja
2. Upoznavanje učesnika sa metodama: grozdovi, uglovi, čitanje sa predviđanjem, nastavnička pitanja

Način realizacije programa: Nijesu potrebni posebni uslovi za realizaciju, obuka se može organizovati online, preko Zoom ili Teams platforme.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): dva modula po 1 dan, ukupno 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika je 25, maksimalni broj učesnika 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

152. SPECIFIČNOSTI VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA SA DJECOM U RANOM DJETINSTVU/JASLAMA (0-3)

Autor: prof. dr Saša Milić,

Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić
E-mail: sasamilic@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Unapređivanje postojećih i sticanje novih znanja i konkretnih vještina i tehnika vaspitno-obrazovnog rada vaspitača i drugog osoblja koje radi u jaslama.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa razvojnim specifičnostima djeteta jaslenog uzrasta; osposobljavanje za identifikovanje prekretnica u razvojnim domenima djeteta jaslenog uzrasta (fizički, senzorni, kognitivni, socio-emocionalni, razvoj govora); osposobljavanje vaspitača za fizičko strukturiranje kvalitetne i razvojno prilagođene sredine za djecu jaslenog uzrasta, uzrasno prilagođenog kurikulumu i praćenja djece jaslenog uzrasta; razumijevanje specifičnih aspekata uloge vaspitača u jaslenoj grupi

Ciljna grupa: vaspitači koji rade/su radili/će raditi u grupama jaslenog uzrasta, medicinsko osoblje zaposleno u jaslama, članovi pedagoško-psihološke službe vrtića, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: diskusija, demonstracija, predavanje, razgovor, debate, radionice, individualni i grupni rad

Teme:

1. Istraživanja o značaju ranog obrazovanja
2. Osobnosti fizičkog ambijenta u jaslenim grupama
3. Uloga profesionalca u jaslenom timu
4. Pedagoški principi rada sa djecom jaslenog uzrasta
5. Fizički aspekt razvoja djece od 0 do 3
6. Emocionalni aspekt razvoja djece od 0 do 3
7. Kognitivni aspekt razvoja djece od 0 do 3
8. Senzorni aspekt razvoja djece od 0 do 3
9. Razvoj govora kod djece od 0 do 3
10. Razvoj kurikulumu za jasle
11. Planiranje rada sa djecom jaslenog uzrasta
12. Praćenje i evaluacija djece jaslenog uzrasta

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalni broj učesnika 20, maksimalni broj učesnika 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 60 eura (dnevno) i uključuje dvodnevni seminar, tromjesečne konsultacije sa trenerima, neophodne materijale za rad tokom seminara, materijale neophodne nastavnicima za njihov samostalni rad, sertifikate o učešću u programu.

153. UNAPREĐIVANJE KOMPETENCIJA VASPITAČA ZA HOLISTIČKI PRISTUP OBRAZOVANJU I VASPITANJU DJECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Autorke: mr Nada Mitrović, mr Nevena Bulajić

Kontakt osoba: mr Nada Mitrović
E-mail: nadamitrovic@gmail.com , nevenabulajic@gmail.com
Broj telefona: 069 483 685, 068 210 874

Opšticilj programa: Unapređenje kompetencija vaspitača o pristupu vaspitanja i obrazovanja zasnovanog na podržavanju ukupne dobrobiti djeteta, njegove socijalne integracije i cjeloživotnog učenja.

Specifični ciljevi programa: Unapređenje cjelokupnog vaspitno-obrazovnog rada sa djecom predškolskog uzrasta kroz snaženje konkretnih kompetencija vaspitača koji kreiraju ukupnu praksu na bazi savremenih nalaza istraživanja ranog dječjeg razvoja, kreiranja uslova u kojima djeca aktivno učestvuju u procesu vlastitog saznavanja i učenja i razvijaju aktivan odnos prema sebi i svijetu koji ih okružuje.

Ciljna grupa: vaspitači, stručni saradnici i predstavnici menadžmenta

Metode i tehnike rada: metode interaktivnog tipa

Teme:

1. Slika cjelovitog razvoja djeteta u vrtiću – novi pogledi
2. Pedagoški pristup podržavanja dobrobiti djeteta u vrtiću
3. Istraživački pristup vaspitača
4. Vrednovanje vaspitno-obrazovnog rada

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 35 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje potrošni materijal, honorar za voditelje.

154. UNAPREĐENJE SARADNJE SA RODITELJIMA U CILJU EFEKTIJNEG RADA

Autorka: mr Marica Ognjenović
Kontakt osoba: mr Marica Ognjenović
E-mail: pedagog@gim-nk.edu.me

Broj telefona: 068 869 172

Opšti cilj programa: Osposobljavanje polaznika za unapređenje saradnje sa roditeljima u cilju efektivnijeg rada u predškolskim ustanovama

Specifični ciljevi programa: polaznici ovladavaju teorijskim znanjima o različitim tipovima roditelja; polaznici jasno znaju principe saradnje sa roditeljima; polaznici identifikuju različite dimenzije saradnje sa roditeljima; polaznici na konkretnom primjeru prikazuju oblike saradnje sa roditeljima.

Ciljna grupa: vaspitači, stručni saradnici i uprave predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa i primjenjuje se radioničarski rad, rad u grupama/timovima/diskusionim grupama, projektni rad, analiza i akciono planiranje, koriste se projekcija video materijala i teorijski blokovi.

Teme:

1. Tipovi roditelja
2. Principi saradnje sa roditeljima
3. Dimenzije saradnje sa roditeljima
4. Oblici saradnje sa roditeljima

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno ili online putem platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje radni materijal, osvježenje i finansiranje trenera.

155. USPJEŠAN RAD SA DJECOM OD ROĐENJA DO TRI GODINE – STEP BY STEP JASLIČNI PROGRAM

Autorke: mr Marijana Blečić, prof. dr Tatjana Novović, prof. dr Biljana Maslovarić i Nataša Durutović.

Kontakt osoba: mr Marijana Blečić
E-mail: marijana-b@t-com.me
Broj telefona: 069 816 861

Opšti cilj programa: Podsticanje nastavnika na razumijevanje emocionalnog, socijalnog, sazajnog i fizičkog razvoja djece jasnog uzrasta kroz njihovo ohrabivanje da oslušuju, vode i adekvatno osmisle sredinu za učenje u skladu sa potrebama djece

Specifični ciljevi programa: podsticanje nastavnika na bolje upoznavanje područja i zakonitosti razvoja djece od rođenja do tri godine; nastavnici će razumijeti na koji način porodična sredina vrši uticaj na život djeteta; podsticanje nastavnika na upoznavanje sa potrebama i mogućnostima osmišljavanja sredine za učenje koja je stimulativna za najraniji uzrast djeteta; nastavnici će identifikovati različite akcije kojima mogu pozitivno uticati na emocionalni, sazajni, jezički, fizički razvoj

Ciljna grupa: nastavnici/vaspitači u vrtićima

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice) i podrazumijeva razmjenu iskustava, znanja, uvjerenja i potreba samog programa između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje teorijskih i savremenih praktičnih znanja vezanih za uspješnost programa, povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom, kao i iskustvima drugih, a koja uključuje primjenu i realizovanje programa.

Teme:

1. Razvoj djece uzrasta do 3 godine
2. Djeca ranog uzrasta u porodici i lokalnoj zajednici
3. Podsticanje razvoja djece ranog uzrasta
4. Korišćenje svakodnevnih aktivnosti za učenje

Način realizacije programa: nepoesredno ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

156. VJEŽBE SVAKODNEVNOG ŽIVOTA U MONTESORI PEDAGOGIJI

Autori: prof. dr Veselin Mićanović, prof. dr Tatjana Novović.
Kontakt osoba: prof.dr Veselin Mićanović
E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Cilj programa je upoznati nastavnike predškolskog vaspitanja i obrazovanja sa vježbama svakodnevnog života u Montesori pedagogiji.

Specifični ciljevi programa: upoznati značaj i značenje vježbi svakodnevnog života u Montesori pedagogiji; analizirati različite vrste, tipove i grupe vježbi svakodnevnog života;

uočiti način na koji ove vježbe utiču na podsticanje interesovanja djeteta i njegovih vještina za učenje jezika, matematike i prirode (kosmičkog vaspitanja po Montesori terminologiji);

razviti vještine izrade materijala za vježbe svakodnevnog života; kreirati vježbe svakodnevnog života

Ciljna grupa: nastavnici/profesori predškolskog vaspitanja i obrazovanja, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: Seminar će biti realizovan kombinovanjem prezentacija i radionica, tj. dominira obuka interaktivnog tipa.

Teme:

1. Vježbe svakodnevnog života u Montesori pedagogiji; Značaj ovih vježbi, uloga u dječjem razvoju i učenju
2. Vježbe za brigu o sebi i vježbe za brigu o okolini
3. Vježbe za razvoj socijalnih vještina i odnosa; Vježbe tišine i vježbe koordinacije pokreta
4. Izrada materijala i planiranje aktivnosti za vježbe svakodnevnog života

Način realizacije programa: Obuku je moguće realizovati neposredno ili online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove štampanog i radnog materijala, putne troškovi i honorare realizatora programa.

157. ZNAČAJ DJEČJE IGRE I MATERIJALA ZA IGRU

Autorka: Spomenka Divljan

Kontakt osoba: mr Ivana Durutović
E-mail: svetionikbar@t-com.me
Broj telefona: 067 628 668

Opšti cilj programa: Jačanje kompetencija praktičara u sagledavanju značaja dječje igre i osnaživanje praktičara da umiju podržati dječju igru na način da je usmjerena ka dobrobiti djeteta

Specifični ciljevi programa: proširivanje znanja i iskustva učesnika obuke da umiju podržati igru kroz kreiranje fizičke sredine polustrukturiranim i nestruktuiranim materijalima; razumijevanje uloga praktičara u razvijanju dječje igre; osnaživanje učesnika obuke u razvijanju različitih strategija uključivanja roditelja u dječju igru i zagovaranja njenog značaja; podsticanje učesnika na promišljanje o sopstvenoj praksi, sagledavanja prednosti istraživačkog pristupa praksi i horizontalnom učenju

Ciljna grupa: nastavnici predškolskih ustanova, stručni saradnici predškolskih ustanova, direktori predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: mini predavanja voditelja, različiti oblici grupisanja, energizacija, rješavanje problema, diskusija, izrada igračke, analiza video materijala, galerijska šetnja, popunjavanje upitnika za samoprocenu, davanje povratne informacije, tabela ZŽN

Teme:

1. Dječja igra nema zamjenu
2. Prostor za igru kao podrška dobrobiti djeteta
3. Uloga vaspitača i roditelja u dječjoj igri
4. Igrovni materijal sada i ovdje

Način realizacije programa : neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 evra i uključuje troškove potrošnog materijala za učesnike, uvjerenja, potrošnog materijala za radionicu, putne troškove i smeštaj voditelja i honorar voditelja.

6. PRIMJENA INFORMACIONO-KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA U NASTAVI

158. DIDAKTIČKO-METODIČKO MODELOVANJE DIGITALNOG ČASA

Autori: dr Dušan Stanković, mr Aleksandra Stanković
Kontakt osoba: dr Dušan Stanković
E-mail: ucasoft@ucasoft.rs
Broj telefona: +381 15 779 6 808 +381 64 455 8 411

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za izradu digitalnih časova i njihovu primenu u nastavi.

Specifični ciljevi programa: razumevanje pojma nastavnog časa; razlikovanje osnovnih etapa nastavnog časa; razumevanje obeležja i karakteristika etapa nastavnog časa; razumevanje strukture i metodičkih specifičnosti nastavnih časova; razumevanje pojma digitalnog časa; razlikovanje vrsta digitalnih časova; identifikovanje digitalnih alata za izradu digitalnog časa; izbor digitalnih alata; izrada digitalnih materijala; planiranje, izrada i primena digitalnog časa

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola (razredna i predmetna nastava), nastavnici srednjih škola

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije pomoću tekstualnih sadržaja, prezentacija i video materijala, metoda komunikacije putem diskusionih grupa na forumima, metoda interakcije između voditelja i učesnika, metoda analize sadržaja, metoda praktičnih radova, praktična istraživačka delatnost, izrada onlajn testova znanja, izrada zadataka, onlajn anketiranje

Teme:

1. Osnovne odrednice nastavnog časa
2. Etape nastavnog časa
3. Vrste, struktura i metodičke specifičnosti nastavnog časa
4. Pojam i vrste digitalnih časova
5. Tehnička strana digitalnog časa
6. Predlog digitalnih alata za realizaciju digitalnog časa
7. Izrada digitalnog časa

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 28 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 25 evra po učesniku za ceo program, uključuje parametre za pristup sistemu za upravljanje učenjem, honorare za moderatore i troškove potrošnog materijala.

159. DIDAKTIČKO OBLIKOVANJE INTERAKTIVNIH MULTIMEDIJALNIH LEKCIJA

Autori: dr Dušan Stanković, mr Aleksandra Stanković
Kontakt osoba: dr Dušan Stanković
E-mail: ucasoft@ucasoft.rs
Broj telefona: +381 15 779 6 808 +381 64 455 8 411

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za izradu interaktivnih multimedijalnih lekcija i njihovu primenu u nastavi.

Specifični ciljevi programa: razumevanje pojma i značaja udžbenika i lekcije; razumevanje razvojno-formativne uloge udžbenika i lekcije; razumevanje pojma digitalnih udžbenika i digitalnih lekcija; razumevanje značaja standarda kvaliteta digitalnih udžbenika i digitalnih lekcija; razumevanje multimedijalnosti i interaktivnosti digitalne lekcije; izrada interaktivne multimedijalne lekcije u veb alatu Book Creator; primena interaktivnih multimedijalnih lekcija u nastavi

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola (razredna i predmetna nastava), nastavnici srednjih škola

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije pomoću tekstualnih sadržaja, prezentacija i video materijala, metoda komunikacije putem diskusionih grupa na forumima, metoda interakcije između voditelja i učesnika, metoda analize sadržaja, metoda praktičnih radova, praktična istraživačka delatnost, izrada onlajn testova znanja, izrada zadataka, onlajn anketiranje

Teme:

1. Pojam i značaj udžbenika
2. Strukturalne komponente udžbenika i lekcije
3. Standardi kvaliteta udžbenika
4. Standardi kvaliteta digitalnih udžbenika
5. Standardi kvaliteta tradicionalne i digitalne lekcije
6. Priprema slika
7. Priprema video snimaka
8. Priprema audio snimaka
9. Priprema interaktivnog materijala
10. Oblikovanje interaktivne multimedijalne lekcije - Book Creator
11. Završni zadatak: Izrada interaktivne multimedijalne lekcije

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 28 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 25 evra po učesniku za ceo program, uključuje parametre za pristup sistemu za upravljanje učenjem, honorare za moderatore i troškove potrošnog materijala.

160. DIGITALNE PRIČE I BAJKE

Autori: Marija Stošić, Zoran Milojević, Ivan Živković

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Razvijanje znanja, veština i kompetencija polaznika u oblasti izrade multimedijalnih nastavnih sredstava i unaređenja nastavnog procesa u skladu sa savremenim metodičkim pristupima i tehnikama rada.

Specifični ciljevi programa: razvijanje i unapređivanje znanja i stavova polaznika o značaju i mogućnostima primjene multimedija u nastavnom procesu; razvijanje znanja i veština polaznika u primjeni obrazovnih softvera za izradu i editovanje audio, vizualnih i audio-vizualnih, video materijala i osposobljavanje za njihovu primjenu u obrazovno-vaspitnom procesu; razvijanje znanja i stavova polaznika u oblasti procjene kvaliteta digitalnih medija.

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola, gimnazija, srednjih stručnih škola, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, stručni saradnici predškolskih ustanova i škola

Metode i tehnike rada: verbalne metode: pričanje, opisivanje, predstavljanje, dijaloške metode-diskusioni razgovor, tekstualni metod: rad na sadržajima lekcija, čitanje, pisanje, ilustrativno-demonstrativna-ilustracije, grafički prikazi, prezentacije, video tutorijali, praktični rad: praktične vežbe i zadaci, onlajn testovi, učenje na daljinu, programirano učenje, mikro učenje

Teme:

1. Digitalne priče i bajke u nastavnom procesu
2. Izrada audio i vizualnih elementa
3. Montaža i uređivanje video materijala
4. Konkretizacija sadržaja programa obuke kroz primenu naučenog

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

**161. DIGITALNI POSTER U FUNKCIJI UNAPREĐIVANJA
SISTEMATIZACIJE NASTAVNIH SADRŽAJA**

Autori: dr Dušan Stanković, mr Aleksandra Stanković

Kontakt osoba: dr Dušan Stanković

E-mail: ucasoft@ucasoft.rs

Broj telefona: +381 15 779 6 808 +381 64 455 8 411

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za izradu digitalnih postera i njihovu primenu u sistematizaciji nastavnih sadržaja.

Specifični ciljevi programa: razumevanje pojma, značaja i funkcija sistematizacije nastavnih sadržaja; definisanje pojmova tradicionalnog i digitalnog postera; razumevanje značaja tradicionalnog i digitalnog postera u sistematizaciji nastavnih sadržaja; upoznavanje sa vrstama digitalnih postera; upoznavanje sa pravilima za izradu digitalnog postera; izrada digitalnog postera u veb alatu Canva; primena digitalnog postera u sistematizaciji nastavnih sadržaja

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola (razredna i predmetna nastava), nastavnici srednjih škola

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije pomoću tekstualnih sadržaja, prezentacija i video materijala, metoda komunikacije putem diskusionih grupa na forumima, metoda interakcije između voditelja i učesnika, metoda analize sadržaja, metoda praktičnih radova, praktična istraživačka delatnost, izrada onlajn testova znanja, izrada zadataka, onlajn anketiranje

Teme:

1. Pojam, značaj i funkcije sistematizacije nastavnih sadržaja
2. Vrste sistematizacije
3. Digitalni poster kao didaktičko sredstvo za sistematizaciju nastavnih sadržaja
4. Saveti za izradu digitalnog postera
5. Izrada digitalnog postera u veb alatu Canva
6. Završni zadatak: Izrada digitalnog postera

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 21 dan, 24 sata

Broj učesnika u grupi: 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 25 evra po učesniku za ceo program, uključuje parametre za pristup sistemu za upravljanje učenjem, honorare za moderatore i troškove potrošnog materijala.

162. DIGITALNI UGLEDNI ČAS

Autor: Ivica Županjac

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za planiranje, kreiranje i izvođenje uglednog digitalnog časa.

Specifični ciljevi programa: podsticanje kreativnosti nastavnika za primenu IKT-a na svojim časovima; osposobljavanje nastavnika da računar i internet koriste kao alat za podsticanje, motivisanje učenika, razvijanje kreativnosti i sticanje veština; razvijanje sposobnosti nastavnika za realizovanje nastave u kojoj će aktivnost učenika biti savremena, istraživačka i što praktičnija; praktično ovladavanje digitalnim tehnikama za kreiranje digitalnih materijala

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola, gimnazija, srednjih stručnih škola, osnovnih i srednjih umjetničkih škola, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, vaspitači predškolskih ustanova i domova učenika, stručni saradnici predškolskih ustanova i škola

Metode i tehnike rada: metoda komunikacije putem diskusionog foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika istraživanja nastavnog sadržaja putem interneta, metoda demonstracije pomoću tekstualnog sadržaja prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje

Teme:

1. Nastava u 21. veku
2. Kreiranje i upotreba digitalnog sadržaja na konkretnom času

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

163. DIZAJN BAZA PODATAKA I PROGRAMIRANJE U JEZIKU SQL

Autori: Oracle Academy

Kontakt osoba: Ljiljana Krkić

E-mail: ljiljana.krkić@oracle.com

Broj telefona: +381 11 201 68 11

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za realizaciju nastave baze podataka.

Specifični ciljevi programa: povećano znanje nastavnika o bazama podataka; osposobljavanje nastavnika za izvođenje nastave baza podataka; osposobljavanje nastavnika za realizaciju timskog projektnog rada učenika; povećan rad sa učenicima na temu baza podataka; porast zastupljenosti aktivne angažovanosti učenika u procesu nastave; bolje razumevanje potreba savremenog društva u smislu veština koje su potrebne za aktuelne poslove IT oblasti i poslove budućnosti

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, gimnazija koji predaju računarstvo i informatiku ili srodne predmete (prirodne nauke u razrednoj nastavi, matematika, fizika i sl)

Metode i tehnike rada: Online učenje lekcija o bazama podataka. Nastavnici imaju pristup platformi sa svim lekcijama, vežbama, ispitima i materijalima, a voditelj obuke organizuje online sesije i dostupan je tokom 18 nedelja za pitanja i odgovore. Polaganje online ispita iz gradiva (4 obimna ispita). Diskusija o realizaciji nastave baze podataka.

Teme:

1. Učenje na daljinu i testiranje znanja u sistemu za učenje na daljinu
2. Poslovni zahtevi; relacione baze podataka; dizajn baza podataka; entiteti, instance, atributi i identifikatori; veze između entiteta; tipovi veza; nadtipovi i podtipovi; lukovi, hijerarhija i rekurzivno modelovanje; dokumentovanje poslovnih pravila
3. Normalizacija: prva, druga i treća normalna forma
4. Radno okruženje Oracle Application Express – APEX
5. Upit SELECT; Where za izdvajanje izabranih redova; ORDER BY za sortiranje redova; funkcija za rad sa karakteristikama, sa brojevima, sa datumima, sa konverzijama, sa NULL; grupne funkcije
6. Spajanje tabela – Join deo upita; različite vrste spajanja tabela; podupiti
7. DML komande; DDL komande; ograničenja; NOT NULL, UNIQUE, PRIMARY KEY, FOREIGN KEY i CHECK
8. Pogledi, sekvence, sinonimi, indeksi
9. Transakcije; višekorisnički rad u bazi podataka

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 18 nedelja, 60 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Oracle Academy pruža ovaj program stručnog usavršavanja bez novčane nadoknade.

164. EDUCAPLAY ZA AKTIVNU NASTAVU

Autorke: mr Jelena Pačarić, mr Nada Mitrović

Kontakt osoba: mr Jelena Pačarić

E-mail: ljuccovic@gmail.com

Broj telefona: 067 877 119

Opšti cilj programa: unapređenje digitalnih kompetencija nastavnika i osavremenjivanje nastavnog procesa primjenom online alata u nastavi, koji podstiču kreativnost i kritičko mišljenje kod učenika.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa pojmom i vrstama edukativnih igara kao nastavnog sredstva za realizaciju aktivne nastave; osposobljavanje za primjenu online edukativnih igara (kviz, osmosmerka, ukrštene riječi, rebus, igra popuni prazno polje, igra memorije); upoznavanje sa značajem i svrhom Educaplay, LearningApps i Wordwall alata u interaktivnoj nastavi; osposobljavanje za vrednovanje učeničkih postignuća primjenom digitalnih alata; osposobljavanje za izradu pripreme za čas koja sadrži edukativne igre

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici, stručni saradnici, uprava škole, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, brainstorming, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Savremene metode u nastavi
2. Strategije za misaonu aktivizaciju učenika
3. Didaktički principi u funkciji realizacije aktivne nastave
4. Primjena digitalnih alata za kreiranje aktivnosti u savremenoj nastavi
5. Provjera učeničkih postignuća primjenom Educaplay, LearningApps i Wordwall alata
6. Definisanje strukturnih elemenata pripreme za čas

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno i u online okruženju, u zavisnosti od zahtjeva polaznika obuke.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

165. ELEKTRONSKI SISTEMI UČENJA
--

Autoke: Biljana Krivokapić, Ivana Janković i Marija Mugoša

Kontakt osoba: Biljana Krivokapić

E-mail: p02biljana@gmail.com

Broj telefona: 068 145 763

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za primjenu informaciono-komunikacionih tehnologija u nastavi koje omogućavaju realizaciju obrazovnog procesa na daljinu i povećanje kvalitet nastave.

Specifični ciljevi programa: korišćenje edukativnih i uslužnih aplikacija za poboljšanje kvaliteta nastave i učenja; online obavještanje roditeljima o napretku svog djeteta što omogućava da blagovremenim reagovanjem utiču na rad učenika; izrada onlajn pripreme za čas i njena jednostavna distribucija među kolegama; bolja organizacija časa i veća posvećenost i usmjerenost prema učenicima; pojačana komunikacija između nastavnika unutar aktiva određenog predmeta i srodnih predmeta u korelaciji

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - metoda rada na računaru

Teme:

1. Tehnologija u učionici
2. Zašto trebamo promjene?
3. Virtualne učionice u obrazovnom procesu
4. Kreiranje i upravljanje onlajn učionicama
5. Savremene metode i teorije učenja
6. Online praćenje i dostupnost napretka i postignuća učenika
7. Digitalni metodički priručnici
8. Zaključci i evaluacija

Način realizacije programa: Program se može izvoditi, jednako kvalitetno i u neposrednom okruženju, kao i online okruženju upotrebom platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana (sa razmakom od nedelju dana), 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalan broj učesnika 15, a maksimalan 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje prateći materijal u štampanoj i elektronskoj formi i honorare voditelja seminara.

166. INTERAKTIVNA TABLA U NASTAVI

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzaric.edu.me i dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: Obučiti nastavnike da koriste interaktivnu tablu sa odgovarajućim programima u nastavi i da realizuju nastavu korišćenjem interaktivne table.

Specifični ciljevi programa: Na kraju obuke nastavnici će uočiti i biti spremni da koriste prednosti upotrebe interaktivne table u nastavi, znati da koriste odgovarajući softver za interaktivnu tablu, biti u stanju da kreiraju interaktivne materijale u slobodnom softveru.

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Upoznavanje sa mogućnostima za primjenu interaktivne table u nastavi
2. Povezivanje i kalibracija opreme
3. Programi za interaktivnu tablu
4. Rad sa interaktivnim aplikativnim softverima
5. Izrada predloga pripreme za primjenu interaktivne table na času
6. Završne aktivnosti

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 10 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal - e-knjige, tutorijale i honorare za voditelja seminara.

167. INTERNET UČIONICA

Autori: Radmila Nikolić, Ivica Županjac

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za korišćenje digitalne tehnologije za kreiranje fleksibilne onlajn sredine za učenje koja odgovara učenicima različitih potreba i omogućava podučavanje po mjeri djeteta.

Specifični ciljevi programa: jačanje kompetencija nastavnika za primjenu tehnologije u cilju podsticanja viših kognitivnih procesa kod učenika i razvijanja kreativnosti; osposobljavanje za korišćenje Gugl učionice za podršku zajedničkog učenja, rješavanja problema i kreiranja digitalnih obrazovnih sadržaja; korišćenje Gugl učionice za implemetaciju sumativnih i formativnih strategija procjene napretka učenika; osposobljavanje za primjenu međupredmetne integracije nastavnih sadržaja

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola i gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola, srednjih umjetničkih škola, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnog sadržaja putem internet, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rešavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni oblik rada

Teme:

1. Virtuelne učionice i komunikacija putem interneta. Kreiranje i podešavanje Gugl učionice
2. Upravljanje Gugl učionicom. Postavljanje materijala, anketa i zadataka
3. Praćenje postignuća učenika u Gugl učionici

Način realizacije programa : online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

168. KREIRANJE INTERAKTIVNIH VIDEO LEKCIJA

Autorke: Radmila Nikolić, Elena Spasić-Mitranović

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: osposobljavanje nastavnika za kreiranje didaktičko-metodičkog materijala u video formatu; unapređivanje rada nastavnika kroz nove načine rada i upotrebu video materijala kao nastavnog sredstva.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika sa multimedijom kao savremenim nastavnim sredstvom; osposobljavanje učesnika za rad na internet servisu za otpremanje i distribuciju video sadržaja; osposobljavanje učesnika za kreiranje interaktivnih elemenata (testova sa otvorenim i zatvorenim pitanjima, komentarima, hiperlinkovima) u kreiranoj video-lekciji; osposobljavanje učesnika za kreiranje soposvenog video kanala za kreiranje i distribuciju video lekcija.

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola i gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola, srednjih umjetničkih škola, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, stručni saradnici u školama

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnog sadržaja putem internet, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni i grupni oblik rada

Teme:

1. Filmovi u nastavnom procesu (Servisi za video-materijale, Interaktivne video lekcije)
2. Video lekcije sa prikazom ekrana i glasom autora

Način realizacije programa (neposredno, online): online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

169. KREIRANJE SAVREMENIH AUDIOVIZUELNIH NASTAVNIH SREDSTAVA – OBRADA I KREIRANJE VIDEO MATERIJALA

Autori: mr Jelena Pačariz, mr Nada Mitrović, Denis Pačariz

Kontakt osoba: mr Jelena Pačariz

E-mail: ljucovic@gmail.com
Broj telefona: 067 877 119

Opšti cilj programa: jačanje kompetencija učesnika u kreiranju savremenih audiovizuelnih nastavnih sredstava i prepoznavanje značaja primjene videa u nastavi

Specifični ciljevi programa: prepoznavanje značaja i potrebe za korišćenjem audiovizuelnih nastavnih sadržaja u savremenoj nastavi; efikasno osmišljavanje scenarija za snimanje audiovizuelnog sadržaja; kvalitetna priprema potrebnog video i audio materijala u fazi pre-editovanja; osposobljavanje polaznika za upotrebu osnovnih i naprednih opcija za montažu video i audio materijala u programu Filmora u cilju kreiranja nastavnog sredstva; eksportovanje audiovizuelnih materijala u odgovarajućem formatu za upotrebu

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici, stručni saradnici, uprava škola, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, brainstorming, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Savremena audiovizuelna nastavna sredstva kao instrument nastavnog rada. Primjeri dobre prakse
2. Kreiranje scenarija za snimanje audiovizuelnog sadržaja
3. Upoznavanje sa radnim okruženjem i instalacijom alata Filmora
4. Upoznavanje sa osnovnim i naprednim funkcionalnostima Filmora alata za editovanje i montažu audiovizuelnog nastavnog sadržaja
5. Kreiranje kvalitetnog materijala potrebnog za montažu videa
6. Kreiranje audiovizuelnog nastavnog sredstva koje zadovoljava savremene standarde aktivnog učenja

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno i u online okruženju, u zavisnosti od zahtjeva polaznika obuke.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

170. KRITIČKO MIŠLJENJE I RJEŠAVANJE PROBLEMA

Autorka: pok. Radmila Rangelov Jusović
Kontakt osoba: Nina Lukić
E-mail: nina.lukic@britishcouncil.rs

Broj telefona: +381 63 634 662

Opšti cilj program: Unaprijediti sposobnost kritičkog mišljenja i rješavanja problema kod djece osnovnoškolskog uzrasta i razviti početna znanja u programiranju.

Specifični ciljevi programa: učenici će biti u prilici da kritički misle i ispituju različite koncepte iz nastavnog gradiva, koriste strategije za rješavanje problema i formulišu argumentaciju utemeljenu na dokazima i različitim perspektivama; učenici će unaprijediti svoju digitalnu pismenost, a nastavnici svijest o zaštiti djece na internetu.

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave osnovnih škola

Metode i tehnike rada: interaktivne kombinovane metode rada; program obuke je osmišljen tako da osigura aktivno učešće nastavnika, uvažavajući njihovo prethodno znanje i iskustvo; tokom obuke nastavnici će biti u prilici da oprobaju različite metode i strategije za razvoj kritičkog mišljenja i rješavanje problema, učestvuju u simulacijama nastavnih časova, diskutuju, debatuju i da naprave refleksiju na uspješnost tih metoda

Teme:

1. Šta je kritičko mišljenje?
2. Preduslovi za razvoj kritičkog mišljenja u nastavnom procesu
3. Postavljanje pitanja višeg reda
4. Potkrepljivanje mišljenja dokazima
5. Razumijevanje različitih perspektiva
6. Strategije za rješavanje problema
7. Korišćenje Mikro:bit-a za rješavanje problema
8. Izrada školskog projekta

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno, ili na Moodle platformi.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dana, 24 sata

Broj učesnika u grupi: 20 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: besplatno

171. MOODLE SERVIS ZA E-UČENJE

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzaric.edu.me, dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: unapređenje komunikacije i interakcije između nastavnika i učenika, a samim tim i nastavnog procesa, pomoću softverske platforme Moodle; implementacija hibridnog učenja u nastavni proces, kao podrška klasičnom obliku nastave

Specifični ciljevi programa: nakon završene obuke nastavnici će steći znanja o karakteristikama e-učenja, načinu kreiranja online testova i kvizova, saradničkom radu sa učenicima i kolegama uz upotrebu foruma i pričaonica; nastavnici će posjedovati vještinu kreiranja okruženja za kvalitetno učenje na daljinu, kao dopunu tradicionalnom učenju, osavremeniti nastavni proces

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - metoda rada na računaru (diskusije, radionice, rad na računaru)

Teme:

1. Upoznavanje sa Moodle okruženjem
2. Kreiranje kursa
3. Blokovi
4. Izrada sadržaja
5. Alati za vrednovanje znanja
6. Rad s polaznicima
7. Ocjenjivanje i analiza demo kurseva

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno i online putem. Online putem se realizuje sinhrono, adekvatno neposrednoj realizaciji ili asinhrono, na platformi za elektronsko učenje, Moodle sistem.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal e-knjige, tutorijali i honorare za voditelje seminara.

172. MULTIMEDIJALNE TEHNOLOGIJE U NASTAVI

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzaric.edu.me, dudavujicic@gmail.com
Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: Osavremenjavanje nastave putem uvođenja multimedijalnih tehnologija i osposobljavanje nastavnika za odabir multimedijalnih elemenata i alata u zavisnosti od planiranih ciljeva.

Specifični ciljevi programa: Na kraju obuke polaznici će znati da snimaju i uređuju audio zapise, snimaju i uređuju video zapise, kreiraju video priče, kreiraju multimedijalne prezentacije.

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: Obuka interaktivnog tipa - metoda rada na računaru (diskusije, radionice, rad na računaru)

Teme:

1. Multimedija u službi aktivnog učenja
2. Odabir teme za rad i pisanje scenarija
3. Obrazovni softver i multimedija
4. Audio knjiga
5. Video priča
6. Rad sa audiom i videom u multimedijalnoj prezentaciji
7. Postavljanje prezentacije na Internet
8. Analiza završenih radova

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno i online putem. Online putem se realizuje sinhrono, adekvatno neposrednoj realizaciji ili asinhrono, na platformi za elektronsko učenje, Moodle sistemu.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal - e-knjige, tutorijali i honorare za voditelje seminara.

Autorke: Biljana Krivokapić, Mirka Popadić
Kontakt osoba: Biljana Krivokapić
E-mail: p02biljana@gmail.com
Broj telefona: 068 145 763

Opšti cilj programa: Razvijanje i unapređivanje digitalnih kompetencija nastavnika kroz obuku za korišćenje slobodnog programa za kreiranje multimedijalnog sadržaja, kao jednog od značajnijih vizuelnih sredstava u nastavi.

Specifični ciljevi programa: uloga digitalnog zapisa u svakodnevnom životu; upotreba različitih programa (Microsoft, PowerPoint i Google Slides) za unapređenje vještina u dijelu izrade multimedijalnog sadržaja u funkciji obrazovanja

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: PowerPoint prezentacija, metoda praktičnog rada na računaru

Teme:

1. Metodika primjene multimedija u nastavi
2. Izbor teme
3. Dodavanje, kreiranje i modifikovanje objekata (tekst, grafikon, slika, video, zvuk...)
4. Dizajniranje multimedijalnog sadržaja

Način realizacije programa: Program se može izvoditi, jednako kvalitetno i u neposrednom okruženju, kao i online okruženju upotrebom platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan 30, u zavisnosti od broja računara, učesnik može koristiti lični računar, za slučaj realizacije programa neposredno. U online okruženju broj učesnika je 15, a maksimalan 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje prateći materijal u štampanoj i elektronskoj formi i honorare voditelja seminara.

Autorke: Marija Đokić, Jasna Marković-Vujanović
Kontakt osoba: dr Jelena Perunović-Samardžić
E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com
Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: podizanje nivoa računarske pismenosti uključenih u sistem obrazovanja na svim nivoima; osposobljavanje nastavnika za uvođenje učenika u polje praktične primene poznavanja računara

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika za korišćenje legalnih programa za pisanje nota i kreiranje muzičkih aranžmana za nastavu; sticanje potrebnih vještina za pisanje priručnika, udžbenika i lekcija; osavremenjavanje samog predmeta, muzičkog vaspitanja ili izučavanju instrumenta; mogućnost lakše, brže i življe komunikacije samog sadržaja između korisnika; dopuna postojećeg znanja: nadogradnja postojećih vještina, preispitivanje sopstvenih znanja i umijeća

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici muzičke kulture osnovnih škola, nastavnici muzičke umjetnosti srednjih škola, nastavnici stručnih predmeta srednjih umjetničkih škola (muzičke i baletske škole)

Metode i tehnike rada: seminar se realizuje putem platforme Moodle, uz pomoć različitih alata (lekcije, video-lekcije, prezentacije, interaktivni sadržaji, testovi, forum); komunikacija sa učesnicima uspostavlja se preko integrisane platforme za razmjenu poruka kao i kroz diskusije na forumima; postignuća polaznika ocjenjuju se kroz zadatke koji su bodovani, sa dva obavezna zadatka; uspjeh se iskazuje kroz prosječnu ocjenu na svim aktivnostima tokom seminara; materijal sa seminara je nakon završetka bez ograničenja dostupan svim učesnicima.

Teme:

1. Prednosti upotrebe savremenih računarskih tehnologija u muzičkom notiranju
2. Praktična upotreba digitalnog notnog zapisa

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

Autori: Oracle Academy
Kontakt osoba: Ljiljana Krkić
E-mail: ljiljana.krkić@oracle.com
Broj telefona: +381 11 201 68 11

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za realizaciju nastave programiranja u programskom jeziku Java.

Specifični ciljevi programa: povećano znanje nastavnika o programiranju; osposobljavanje nastavnika za izvođenje nastave programiranja; osposobljavanje nastavnika za realizaciju timskog projektnog rada učenika; povećan rad sa učenicima na temu programiranja; porast zastupljenosti aktivne angažovanosti učenika u procesu nastave; bolje razumevanje potreba savremenog društva u smislu veština koje su potrebne za aktuelne poslove IT oblasti i poslove budućnosti

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, gimnazija koji predaju računarstvo i informatiku ili srodne predmete (prirodne nauke u razrednoj nastavi, matematika, fizika i sl)

Metode i tehnike rada: Online učenje lekcija o Java programiranju. Nastavnici imaju pristup platformi sa svim lekcijama, vežbama, ispitima i materijalima, a voditelj obuke organizuje online sesije i dostupan je tokom 18 nedelja za pitanja i odgovore. Polaganje online ispita iz gradiva kursa. Diskusija o realizaciji nastave programiranja sa različitim uzrastima učenika.

Teme:

1. Učenje na daljinu i testiranje znanja u sistemu za učenje na daljinu
2. Instalacija softvera potrebnog za Java programiranje
3. Specifičnosti rada i kreiranje Java aplikacije; JVM i JDK
4. Dizajn Klasa; generičke klase i kolekcije; nasleđivanje – apstraktne klase i interfejsi
5. Pretraga, sortiranje i rekurzija; osnove ulaza i izlaza; Klasa String; povezivanje Java aplikacije sa bazom podataka

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 18 nedelja, 60 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Oracle Academy pruža ovaj program stručnog usavršavanja nez novčane nadoknade.

Autorke: Radmila Nikolić, Marija Đokić
Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić
E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com
Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za izradu i korišćenje savremenih besplatnih veb-servisa kao didaktičko-metodičkog materijala za učenike i komunikacionog kanala za roditelje i kolege.

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika za kreiranje zajedničkog mesta za organizovanje nastave i saradnju sa kolegama i roditeljima; osposobljavanje polaznika za izradu didaktičko-metodičkih resursa za rad sa učenicima; osposobljavanje stručnih saradnika za komunikaciju sa nastavnicima, učenicima i roditeljima, za distribuciju informacija i obavještenja; osposobljavanje nastavnika i stručnih saradnika za kreiranje centralne baze edukativnih resursa u ustanovi

Ciljna grupa: vaspitači u predškolskoj ustanovi, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola, gimnazija, srednjih stručnih škola, srednjih umjetničkih škola, nastavnik opšteobrazovnih predmeta - srednja stručna škola i srednja umjetnička škola, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, stručni saradnici u predškolskoj ustanovi i u školi

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnog sadržaja putem internet, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni i grupni oblik rada

Teme:

1. Šta je oblak-cloud system-Sistem elektronske pošte
2. Zajednička nastava-dokumenti
3. Završni rad: zajednička nastava-prezentacije

Način realizacije programa (neposredno, online): online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

Autori: Dragutin Ščekić, Tomislav Goranović

Kontakt osoba: Dragutin Ščekić

E-mail: dragutin.scekic@live.edu.me

Broj telefona: 069 149 905

Opšti cilj programa: Unapređivanje ICT kompetencija nastavnika za pripremanje i realizaciju nastavnih aktivnosti, upravljanje informacijama i vođenje pedagoške dokumentacije, kao i komunikaciju i umrežavanje.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa mogućnostima upotrebe Office 365 u školi; integrisanje Office 365 programa i usluga u proces učenja; upotreba školskih e-mail naloga; upotreba Office programa i usluga za zajednički rad na dokumentima; upoznavanje mogućnosti komunikacije putem video sastanaka; korišćenje „cloud“ servisa; uočavanje mogućnosti za upotrebu online aktivnosti i interaktivnih prezentacija za učenike.

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave u osnovnim i srednjim škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Osnovne karakteristike Office 365 za obrazovanje paketa usluga i programa
2. Prvi koraci u upotrebi Office 365 paketa – otvaranje naloga i upoznavanje sa korisničkim okruženjem
3. Podešavanje i upotreba službenih školskih e-mail naloga na domenu edu.me
4. One Drive i Sharepoint servisi za sigurno čuvanje i dijeljenje dokumenata „u oblaku“
5. Office 365 alati za timski rad i komunikaciju u realnom vremenu
6. Realizacija nastavnih aktivnosti i organizovanja nastavnog procesa u uslovima učenja na daljinu

Način realizacije programa: program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara sa porezima i doprinosima, priloge za učesnike i materijal i pribor za rad kao i prezentacije i materijale u elektronskom obliku.

Autori: Oracle Academy
Kontakt osoba: Ljiljana Krkić
E-mail: ljiljana.krkić@oracle.com
Broj telefona: +381 11 201 68 11

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za realizaciju nastave programiranja u programskom jeziku Java kroz savremene alate koji su primereni uzrastu učenika.

Specifični ciljevi programa: povećano znanje nastavnika o programiranju; osposobljavanje nastavnika za izvođenje nastave programiranja; osposobljavanje nastavnika za realizaciju timskog projektnog rada učenika; povećan rad sa učenicima na temu programiranja; porast zastupljenosti aktivne angažovanosti učenika u procesu nastave; bolje razumevanje potreba savremenog društva u smislu veština koje su potrebne za aktuelne poslove IT oblasti i poslove budućnosti

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, gimnazija koji predaju računarstvo i informatiku ili srodne predmete (prirodne nauke u razrednoj nastavi, matematika, fizika i sl.)

Metode i tehnike rada: Online učenje lekcija o Java programiranju. Nastavnici imaju pristup platformi sa svim lekcijama, vežbama, ispitima i materijalima, a voditelj obuke organizuje online sesije i dostupan je tokom 18 nedelja za pitanja i odgovore. Polaganje online ispita iz gradiva kursa. Diskusija o realizaciji nastave programiranja sa različitim uzrastima učenika.

Teme:

1. Učenje na daljinu i testiranje znanja u sistemu za učenje na daljinu
2. Instalacija softvera potrebnog za Java programiranje
3. Alat Alice za kreiranje animacija
4. Alat Greenfoot za kreiranje igrice
5. Alat Eclipse za kreiranje aplikacija

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 18 nedelja, 60 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Oracle Academy pruža ovaj program stručnog usavršavanja bez novčane nadoknade.

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: mr Dušanka Vujičić

E-mail: duda.vujichic@os-rzaric.edu.me, dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: Osavremenjavanje nastavnog procesa korišćenjem nastavnih materijala u vidu multimedijalnih prezentacija koje će nastavu učiniti sadržajnijom i efikasnijom.

Specifični ciljevi programa: Na kraju obuke polaznici će biti osposobljeni da kreiraju multimedijalne prezentacije u različitim programima i da vizualizuju nastavni proces kroz nastavne materijale koji će nastavu učiniti očiglednijom.

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - metoda rada na računaru (diskusije, radionice, rad na računaru)

Teme:

1. Kako napraviti dobru prezentaciju
2. MS Office PowerPoint i izrada prezentacija
3. Kreiranje i publikovanje prezentacija na Web stranicama
4. Prezi i izrada online prezentacija
5. Emaze - kreiranje prezentacija
6. Sway-stvaranje dinamičke medijske online prezentacije
7. Knovio -stvaranje dinamičke medijske online prezentacije
8. Analiza završenih radova

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno i online putem. Online putem se realizuje sinhrono, adekvatno neposrednoj realizaciji ili asinhrono, na platformi za elektronsko učenje, Moodle sistemu.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal e-knjige, tutorijali i honorare za voditelje seminara.

**180. POWERPOINT U NASTAVI MATERNJEG I STRANOG JEZIKA
PRIORITETNO, KAO I OSTALIH PREDMETA U OSNOVNOJ I SREDNJOJ
ŠKOLI**

Autorke: Branka Golubović, Vesna Vuković

Kontakt osoba: Vesna Vuković

E-mail: lunik@t-com.me

Broj telefona: 068 881 225

Opšti cilj programa: Unapređenje znanja i vještina nastavnika u primjeni informacionih tehnologija u nastavi

Specifični ciljevi programa: povećati broj nastavnika jezika koji poznaju mogućnosti PowerPointa; svakodnevnu nastavnu praksu nastavnika podignuti na viši nivo upotrebom kvalitetnih PowerPoint prezentacija, podstaći nastavnike na korišćenje unapređenih mogućnosti kvalitetnih kompjuterskih programa; uticati na poboljšanje motivacije učenika za učenje u savremenim uslovima

Ciljna grupa: nastavnici maternjeg i stranih jezika prioritetno, kao i nastavnici ostalih predmeta osnovnih i srednjih škola sa ili bez prethodnog iskustva u radu sa PP

Metode i tehnike rada: Obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Šta je dobra PowerPoint prezentacija?
2. Rad sa tekstem u PowerPoint prezentaciji
3. Multimedijalni sadržaji u PowerPoint prezentaciji
4. Izrada kvizova, asocijacija, igrica, video sadržaja za potrebe časa

Način realizacije programa: neposredno i/ili onlajn

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 – 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura online seminar, 15 eura neposredno prisustvo na seminaru (kafa, sok, voda, sendvič) i uključuje honorare voditelja i material za seminar.

Autorka: Nada Mitrović
Kontakt osoba: Dubravka Barjaktarović
E-mail: ucionicaupokretu@live.edu.me
Broj telefona: 068 856 206

Opšti cilj programa: podizanje nivoa digitalne pismenosti zaposlenih u prosvjeti i učenika u cilju prevazilaženja prepreka (pandemija, vanredne okolnost itd)

Specifični ciljevi programa: razvoj digitalnih vještina nastavnika, veća primjena ICT-a u redovnom nastavnom procesu; interaktivniji rad sa učenicima; inovativni pristup učenju na daljinu i provjeri znanja učenika kroz niz testova, kvizova i upitnika; inovativni pristup upotrebe alata za samostalno online učenje

Ciljna grupa: zaposleni u obrazovno-vaspitnim ustanovama Crne Gore

Metode i tehnike rada: metoda demonstracija, metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, kooperativno učenje, istraživačka metoda

Teme:

1. Predstavljanje digitalnih resursa koji su na raspolaganju učenicima i nastavnicima i primjena istih tokom redovnog ili online režima rada u nastavi
2. Upoznavanje sa alatima za online saradnju (Office 365), kako postupiti i čemu služe aplikacije iz tog paketa
3. Upoznavanje sa aplikacijom za samostalno online učenje, pristupanje istoj i korišćenje
4. Upoznavanje sa konceptom Digitalna škola i primjena koncepta u radu sa učenicima tokom redovnog rada ili u online režimu

Način realizacije programa: Obuka se može izvoditi u učionici sa najviše 25 učesnika u grupi ili online upotrebom Microsoft Teams aplikacije.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: najviše 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura. Ukoliko se radi obuka u učionici, učesnicima je obezbijedena kafa/čaj za vrijeme pauza.

182. PRIMJENA SAVREMENE TEHNOLOGIJE U NASTAVI - POWERPOINT I SWAY KAO I POSLJEDICE SAVREMENE TEHNOLOGIJE

Autorke: Bešida Tiganj, Nada Orbović
Kontakt osoba: Bešida Tiganj, Nada Orbović
E-mail: tbesida@gmail.com; nadao@t-com.me
Broj telefona: 069 594 096, 068 723 535, 069 993 591

Opšti cilj programa: Upoznavanje učesnika seminara sa klasifikacijom e-učenja, savremenim informacionim tehnologijama, primjenom u nastavnom procesu kao i prednostima ali i nedostacima informacionih tehnologija.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika seminara sa tehnikama kako da ovladaju korišćenjem PowerPoint-a i Sway-a, a sve u cilju poboljšanja nastavnog procesa; istaći prednost savremenih tehnologija za korišćenje na času; ovaj program treba shvatiti kao pomoć nastavnicima jer su informacione i komunikacijske tehnologije danas podrška nastavniku u klasičnoj nastavi ako znamo da je savremena tehnologija postala sastavni dio nastavnog procesa

Ciljna grupa: profesori predmetne nastave osnovnih i srednjih škola, profesori razredne nastave, vaspitači, stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: metoda predavanja i demonstracija pomoću prezentacija i video materijala, samostalni rad i rad u grupi, radionice i interaktivno učenje

Teme:

1. Primjena savremene tehnologije u nastavi, e-učenje
2. Primjena savremene tehnologije u nastavi – PowerPoint
3. Primjena savremene tehnologije u nastavi - Sway
4. Primjena i praćenje savremenih informacionih tehnologija korišćenjem web-alata, različitih pretraživača i aplikacija

Način realizacije programa: neposredno ili online - Microsoft Teams platforma

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 25, a maksimalni broj učesnika u grupi je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

Autori: Oracle Academy
Kontakt osoba: Ljiljana Krkić
E-mail: ljiljana.krkić@oracle.com
Broj telefona: +381 11 201 68 11

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za realizaciju nastave baze podataka.

Specifični ciljevi programa: povećano znanje nastavnika o bazama podataka; osposobljavanje nastavnika za izvođenje nastave baza podataka; osposobljavanje nastavnika za realizaciju timskog projektnog rada učenika; povećan rad sa učenicima na temu baza podataka; porast zastupljenosti aktivne angažovanosti učenika u procesu nastave; bolje razumevanje potreba savremenog društva u smislu veština koje su potrebne za aktuelne poslove IT oblasti i poslove budućnosti

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, gimnazija koji predaju računarstvo i informatiku ili srodne predmete (prirodne nauke u razrednoj nastavi, matematika, fizika i sl)

Metode i tehnike rada: Online učenje lekcija o bazama podataka. Nastavnici imaju pristup platformi sa svim lekcijama, vežbama, ispitima i materijalima, a voditelj obuke organizuje online sesije i dostupan je tokom 18 nedelja za pitanja i odgovore. Polaganje online ispita iz gradiva (2 ispita). Diskusija o realizaciji nastave baze podataka.

Teme:

1. Učenje na daljinu i testiranje znanja u sistemu za učenje na daljinu
2. Uvod u baze podataka; relacione baze i organizacija čuvanja podataka u tabelama; normalizacija
3. Modelovanje baze podataka; entiteti i atributi; jedinstveni identifikatori i primarni ključevi; relacije i strani ključevi
4. Alat Oracle SQL data Modeler; Konverzija logičkog u relacioni model
5. Alat Oracle Application Express – APEX; jezik SQL; upit SELECT

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 18 nedelja, 60 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Oracle Academy pruža ovaj program stručnog usavršavanja bez novčane nadoknade.

Autori: Oracle Academy
Kontakt osoba: Ljiljana Krkić
E-mail: ljiljana.krkić@oracle.com
Broj telefona: +381 11 201 68 11

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za realizaciju nastave programiranja u programskom jeziku Java.

Specifični ciljevi programa: povećano znanje nastavnika o programiranju; osposobljavanje nastavnika za izvođenje nastave programiranja; osposobljavanje nastavnika za realizaciju timskog projektnog rada učenika; povećan rad sa učenicima na temu programiranja; porast zastupljenosti aktivne angažovanosti učenika u procesu nastave; bolje razumevanje potreba savremenog društva u smislu veština koje su potrebne za aktuelne poslove IT oblasti i poslove budućnosti

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, gimnazija koji predaju računarstvo i informatiku ili srodne predmete (prirodne nauke u razrednoj nastavi, matematika, fizika i sl.)

Metode i tehnike rada: Online učenje lekcija o Java programiranju. Nastavnici imaju pristup platformi sa svim lekcijama, vežbama, ispitima i materijalima, a voditelj obuke organizuje online sesije i dostupan je tokom 18 nedelja za pitanja i odgovore. Polaganje online ispita iz gradiva kursa. Diskusija o realizaciji nastave programiranja sa različitim uzrastima učenika.

Teme:

1. Učenje na daljinu i testiranje znanja u sistemu za učenje na daljinu
2. Instalacija softvera potrebnog za Java programiranje
3. Razvoj Java aplikacija u okruženju netBeans; koncepti objektivno orijentisanog programiranja; tipovi podataka; upotreba metoda na primeru klasa String, random i Math; grananja i ciklusi
4. Dizajn klasa; enkapsulacija; objekat kao instanca klase; konstruktori i metode; nizovi i ArrayList
5. Kreiranje aplikacija sa grafičkim korisničkim interfejsom – projekti JavaFX

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 18 nedelja, 60 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 50

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Oracle Academy pruža ovaj program stručnog usavršavanja bez novčane nadoknade.

Autorke: Radmila Nikolić, Elena Spasić-Mitranović

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: osposobljavanje nastavnika za kreiranje didaktičko-metodičkog materijala u video formatu; unapređivanje rada nastavnika kroz nove načine rada i upotrebe video materijala kao nastavnog sredstva

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika sa multimedijom kao savremenim nastavnim sredstvom; osposobljavanje učesnika za organizaciju časa upotrebom video sadržaja; osposobljavanje učesnika za rad na internet servisu za otpremanje i distribuciju video sadržaja; osposobljavanje učesnika za kreiranje didaktičko-metodičkog materijala u video formatu; osposobljavanje učesnika za kreiranje sopstvenog video kanala za kreiranje i distribuciju video lekcija

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola, gimnazija, srednjih stručnih škola, srednjih umjetničkih škola, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, stručni saradnici u školama, saradnici (pedagoški, andragoški asistent i pomoćni nastavnik)

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnog sadržaja putem internet, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni i grupni oblik rada

Teme:

1. Multimedija kao nastavno sredstvo - Filmovi u nastavnom procesu
2. Kreiranje video snimaka i postavljanje na Jutjub kanal

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

Autori: dr Dušan Stanković, mr Aleksandra Stanković
Kontakt osoba: dr Dušan Stanković
E-mail: ucasoft@ucasoft.rs
Broj telefona: +381 15 779 6 808, +381 64 455 8 411

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za izradu multimedijalnih 360° virtuelnih okruženja i njihovu primenu u nastavi.

Specifični ciljevi programa: razumevanje pojma multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja; razumevanje pojma multimedijalnosti; razumevanje značaja primene multimedijalnih 360° virtuelnih okruženja u nastavi; pronalaženje 360° virtuelnih okruženja na Gugl mapama; izrada sferne 360° fotografije u aplikaciji Street View; izrada multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja u veb alatu Panoee; primena multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja u nastavi

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola (razredna i predmetna nastava), nastavnici srednjih škola

Metode i tehnike rada: metoda demonstracije pomoću tekstualnih sadržaja, prezentacija i video materijala, metoda komunikacije putem diskusionih grupa na forumima, metoda interakcije između voditelja i učesnika, metoda analize sadržaja, metoda praktičnih radova, praktična istraživačka delatnost, izrada onlajn testova znanja, izrada zadataka, onlajn anketiranje

Teme:

1. Pojam multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja
2. Didaktički značaj multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja u nastavi
3. Dostupna 360° virtuelna okruženja
4. Kako nastaje 360° virtuelno okruženje na Street View-u?
5. Izrada sferne 360° fotografije u aplikaciji Street View
6. Izrada multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja za učenje - Panoee
7. Završni zadatak: Izrada multimedijalnog 360° virtuelnog okruženja za učenje

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 21 dan, 24 sata

Broj učesnika u grupi: 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 25 evra po učesniku za ceo program, uključuje parametre za pristup sistemu za upravljanje učenjem, honorare za moderatore i troškove potrošnog materijala.

187. UČIONICA U OBLAKU UZ GOOGLE APPS APLIKACIJE

Autorke: Dijana Milošević, mr Dušanka Vujičić

Kontakt osoba: Dijana Milošević
E-mail: dijana.milosevic@dobrota.edu.me
Broj telefona: 069 345 651

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika sa besplatnim aplikacijama G-mail naloga namijenjenih za rad u učionici i predstavljanje načina integrisanja aplikacija u okviru nastavnog procesa.

Specifični ciljevi programa: Učesnici će steći vještine samostalnog kreiranja i korišćenja Gmail naloga i pristupa Google dodacima, uspješno primjenjivati Google Disk za sortiranje i dijeljenje nastavnih materijala, upoznati mogućnosti korišćenja Google učionice i primjeniti aplikaciju za saradnički rad, postići jednostavnost i dobru analizu u sprovođenju procjena uspješnosti rada i znanja učenika kroz online kvizove i upitnike, uspješno savladati sve opcije i aplikacije koje nudi G-mail nalog i povezati ih sa konkretnim primjenama u nastavi.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: metoda rada na računaru, prezentacije, diskusije, radionice

Teme:

1. Uvod-pojam "računarstvo u oblaku"; Što je Google Apps?; Komponente Google Apps-a primjenjive u nastavi
2. Kreiranje Gmail naloga (za učesnike koji ne posjeduju nalog), ažuriranje profila i podešavanje postavki računara i prikaz aplikacija G-mail naloga
3. Rad sa Google kalendarom (kao službeni školski, razredni, nastavnički kalendar)
4. Skladišteni prostor Google Drive - prikaz i kreiranje, dodavanje i ažuriranje datoteka
5. Online izrada Word, PowerPoint i Excel dokumenata; organizacija, dijeljenje i preuzimanje dokumenata
6. Google Forms i izrada kvizova i anketa

Način realizacije programa: Seminar se realizuje neposredno i online putem Moodle i Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): Trajanje seminara organizovanog kao neposredna obuka interaktivnog tipa je 1, 8 sati, trajanje seminara organizovanog putem online platforme je dvije sedmice, 8 sati.

Broj učesnika u grupi: minimalno 15, maksimalno 30, za online obuku nema ograničenja

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku putem neposredne obuke je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala. Cijena online seminara organizovanog putem Moodle platforme je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, e-knjige i tutorijale.

188. UNAPREĐIVANJE KVALITETA I INKLUZIVNOSTI OBRAZOVANJA U DIGITALNOM OKRUŽENJU

Autori: Džana Baković, Milena Milačić, Nikola Milačić, Dragana Radoman i Marija Bojić
Kontakt osoba: Nevena Čabrilo
E-mail: nevena.cabrilo@zss.gov.me
Broj telefona: 067 615 614

Opšti cilj programa: Prevazilaženje razlika koje su nastale u obezbjeđivanju kvaliteta znanja tokom COVID 19 pandemije, kako u pogledu ujednačavanja kvaliteta obrazovanja, tako i u pogledu jednakosti unapređivanjem kapaciteta nastavnika.

Specifični ciljevi programa: osposobiti nastavnike za upotrebu digitalnih tehnologija u nastavi, razvijanje inovativnih nastavnih praksi koje karakteriše raznolikost nastavnih stilova, omogućavajući veću individualizaciju i personalizaciju učenja; poboljšanje saradnje između nastavnika, učenika i roditelja, kao i zadovoljavanje individualnih potreba učenika; osposobiti nastavnike za formativno ocjenjivanje u digitalnom okruženju i prilagođavanje digitalnih sadržaja za održavanje pažnje učenika.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa: individualni rad, radu u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacija, plenum, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi, instrumenti za online rad

Teme:

Modul I: Učenje/nastava u digitalnom okruženju

1. Ciljevi programa, programa obuke i ključni aspekti online nastave–Uvodna radionica
2. Učenje
3. Mapiranje učenika/roditelja i njihovih potreba i mogućnosti za učenje „na daljinu” –definisati uloge i zadatke zaposlenih u školi u ovom procesu
4. Nastavnici i učenici u digitalnom okruženju
5. Podrška učenicima koji su kod kuće tokom primjene mjera izolacije
6. Prednosti učenja u kućnim uslovima
7. Kako redefinisati prioritete u pogledu sadržaja i zadataka (ciljevi učenja, izrada plana učenja zasnovanom na postavljenim ciljevima)
8. Roditelji kao saveznici-saradnja sa roditeljima

Modul II: Obrazovanje u digitalnom okruženju-podrška nastavnicima i saradnja sa učenicima

9. Usmjeravanje nastavnika kako da pronađu, prilagode i predstave digitalne sadržaje, kako bi se održala pažnja učenika tokom časa
10. Instrumenti za učenje na daljinu I dio
11. Instrumenti za učenje na daljinu II dio
12. Školski timovi za učenje u digitalnom okruženju, članovi i uloge
13. Online nastava i nastava u učionici – prelazak sa jednog modela na drugi
14. Digitalno učenje i nedostatak pažnje i motivacije učenika - kako uključiti učenike u kreiranje pravila rada u digitalnom okruženju
15. Praćenje aktivnosti učenika tokom učenja-ocjenjivanje i procjenjivanje postignuća u odnosu na postavljene ciljeve
16. Kako kreirati nastavni materijal da bude dostupan svim učenicima (tehnički i sadržajno)

Modul III: Kreiranje individualizovanih načina učenja

17. Kreiranje individualizovanih načina učenja
18. Razumijevanje različitosti situacija u kojima učenici uče
19. Svrha i način učenja
20. Razvoj kurikuluma usmjernog na učenike – dio I
21. Razvoj kurikuluma usmjernog na učenike – dio II
22. Stvaranje personalizovanih okruženja za učenje
23. Instrumenti i strategije za podršku svim učenicima – dio I
24. Instrumenti i strategije za podršku svim učenicima – dio II

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 6 dana, 48 sata

Broj učesnika u grupi: 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: besplatno

**189. UPOTREBA OBRAZOVNIH TEHNOLOGIJA ZA UČENJE I
PODUČAVANJE ENGLESKOG JEZIKA**

Autorke: Zorka Radonjić, Ivana Radulović

Kontakt osoba: Zorka Radonjić, Ivana Radulović
E-mail: zorkaradonjic@gmail.com, ivanaradulovic35@gmail.com
Broj telefona: 069-096-723, 069-510-469

Opšti cilj programa: produblјivanje znanja i upoznavanje nastavnika sa savremenim alatima koje će omogućiti lakše i interesantnije usvajanje sadržaja; obogaćivanje nastave stranih jezika i razvijanje digitalne kompetencije kod nastavnika i učenika

Specifični ciljevi programa: Nastavnici će moći da se upoznaju sa inovacijama u nastavi engleskog jezika, unaprijede znanja i vještine sa ciljem praktične primjere u nastavi stranih jezika, uvide kako probuditi kreativnost i kritičko mišljenje u podučavanju učenika, unaprijede znanja o upotrebi savremene tehnologije u nastavi stranih jezika.

Ciljna grupa: nastavnici engleskog jezika, nastavnici drugih jezika koji mogu pratiti program na engleskom jeziku

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa, individuani rad, rad u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi

Teme:

1. Upoznavanje sa inovacijama
2. Unapređivanje jezičkih vještina korišćenjem savremene tehnologije
3. Unapređivanje stručnih kompetencija za rad u savremenoj učionici
4. Osavremenjivanje jezičkih sadržaja
5. Prezentovanje jezičkih sadržaja na kreativan način

Način realizacije programa: Obuku je moguće realizovati i neposredno i online bez promjene sadržaja i radionica.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika je 20, a maksimalno 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po jednom učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere, potrošni materijal i administrativne zadatke za organizaciju i realizaciju seminara. Za članove Udruženja nastavnika engleskog jezika Crne Gore ELTAM cijena je 12 eura.

190. UPOTREBA ONLINE ALATA U REALIZACIJI AKTIVNE NASTAVE

Autorke: mr Jelena Pačarić, mr Nada Mitrović
Kontakt osoba: mr Jelena Pačarić
E-mail: ljuovic@gmail.com

Broj telefona: 067 877 119

Opšti cilj programa: Kreiranje podsticajne sredine za učenje i motivisanje nastavnika/ca sa insistiranjem na misaonoj angažovanosti učenika u procesu učenja primjenom digitalnih nastavnih alata u kreiranju digitalnih nastavnih materijala.

Specifični ciljevi programa: razumijevanje potencijala redovne nastave za primjenu savremenih nastavnih metoda; osposobljavanje nastavnika za primjenu online alata u različitim fazama časa; jačanje kompetencija u primjeni alata za kreiranje interaktivnih online stikera, panela, kvizova, brainstorming aktivnosti; upoznavanje nastavnika sa pojmom i primjenom mape uma u podsticanju kritičkog razmišljanja i rješavanja problema; osposobljavanje nastavnika za izradu pripreme za čas koja sadrži primjenu online alata

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici, stručni saradnici, uprava škola, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, brainstorming, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, mape uma, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Savremene nastavne metode i sredstva
2. Interaktivne strategije u savremenoj nastavi
3. Didaktički principi u funkciji osavremenjivanja nastave
4. Primjena digitalnih alata za kolaboraciju, kreiranje mapa uma i kreiranje kvizova u svim fazama nastavnog časa. (Alati: coggle, kahoot, linoit, mentimeter, padlet)

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

**191. UVOD U KLJUČNE VJEŠTINE: UPRAVLJANJE PROCESOM
INTEGRACIJE KLJUČNIH VJEŠTINA U NASTAVNE I VANNASTAVNE
AKTIVNOSTI ZA DIREKTORE ŠKOLA**

Autor: Dragutin Ščekić

Kontakt osoba: Nina Lukić

E-mail: nina.lukic@britishcouncil.rs

Broj telefona: +381 63 634 662

Opšti cilj programa: Edukacija i izgradnja vještina i znanja direktora škola koja će im pomoći da olakšaju integraciju vještina kritičkog mišljenja, rješavanja problema i kodiranja u nastavni proces.

Specifični ciljevi programa: unaprijediti razumijevanje direktora škola za potrebu uvođenja ključnih vještina (kritičko mišljenje i rješavanje problema) u nastavni proces; osnažiti učesnike obuke da vode i podržavaju promjene u školi u pogledu razvoja kritičkog mišljenja i rješavanja problema, kao i da koriste alate za praćenje i ocjenu primjene; upoznati učesnike sa principom rada mikroračunara micro:bit i načinima integrisanja u nastavu; upoznati učesnike sa konceptom školskih koding-klubova i načinom za održavanje njihovog rada

Ciljna grupa: direktori škola, pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: prezentacije, diskusije, radionice, metode procjene

Teme:

1. Uvod u kritičko razmišljanje i rješavanje problema
2. Ključni aspekti kritičkog mišljenja i rješavanja problema (KMRP-a)
3. Micro:bit i koding-klubovi
4. Značaj liderstva
5. Izgradnja i dijeljenje vizije i misije za kritičko mišljenje i rješavanje problema (KMRP)
6. Izgradnja timova i timski rad
7. Djelotvorno vođenje i upravljanje promjenama

Način realizacije programa: Obuka se može realizovati neposredno, ali se zbog pandemije COVID-19 realizuje online na Moodle platformi.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): dva dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: besplatno

192. ZAKORAČITE U NEARPOD SVIJET: KAKO AKTIVIRATI UČENIKE I NAPRAVITI DA SVAKA LEKCIJA BUDE INTERAKTIVNA

Autorke: Tamara Lakušić, Olivera Rogonjić

Kontakt osoba: Tamara Lakušić, Olivera Rogonjić

E-mail: tamara.lakusic@eko-pg.edu.me, olivera.rogonjic@eko-pg.edu.me

Broj telefona: 067 201 084, 067 397 208

Opšti cilj programa: Unapređivanje nastave kreiranjem interaktivnih nastavnih sadržaja i angažovanje učenika u online i tradicionalnom okruženju. Upoznavanje sa mogućnostima i primjenom Nearpod platforme i BYOD koncept nastavom.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa platformom Nearpod; kako pristupiti Nearpod platformi; kreiranje lekcije; kako pokrenuti lekciju i podijeliti kod; pridruživanje učenika lekciji; dozvole za učenike; izvještaji (kako pristupiti učeničkim odgovorima)

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola, gimnazija i srednjih stručnih škola

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacije, grupne, diskusije, grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi.

Teme:

1. Interaktivna nastava
2. Upoznavanje sa Nearpod platformom
3. Kako dobiti povratne informacije od učenika i izvještaje nakon ili u toku predavanja
4. Aktivna upotreba Nearpoda

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati i neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: neposredno minimalni broj 15, maksimalni 25, online nije ograničen broj učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za trenere i troškove potrošnog materijala.

7. ZDRAVSTVENO OBRAZOVANJE

193. KAKO POMOĆI DETETU DA PREVAZIĐE KRIZNE ŽIVOTNE SITUACIJE

Autorka: Branka Grahovac
Kontakt osoba: Boris Savić
E-mail: borsavic@yahoo.com
Broj telefona: 069 221 425

Opšti cilj programa: Osposobiti prosvjetne radnike za prepoznavanje i pomoć djeci koja se nalaze u kriznim životnim situacijama pomoću vještine empatijske komunikacije.

Specifični ciljevi programa: prepoznavanje osobina i ponašanja kod preživljavanja trauma; upoznavanje i ovladavanje vještinama nenasilne komunikacije, vježbe saosjećajnog slušanja, bolje razumjevanje sebe i ljudi u okolini; kriza – skok u boljitak

Ciljna grupa: medicinske sestre, vaspitači, učitelji, profesori osnovnih i srednjih škola, stručni saradnici (pedagozi, psiholozi) predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: verbalne (izlaganje, razgovor, rad na tekstu), vizuelne (video prezentacija, PowerPoint prezentacija)

Teme:

1. Pojam životne krize
2. Model nenasilne komunikacije
3. Dijete i krizne životne situacije
4. Kriza kao šansa

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara, put i smještaj.

194. KAKO SMANJITI STRES U UČIONICI?

Autor: mr Sreten Lutovac

Kontakt osoba: mr Sreten Lutovac

E-mail: sretenlutovac@gmail.com

Broj telefona: 068 844 000

Opšti cilj programa: Ovladavanje znanjima i vještinama koje će omogućiti nastavnicima da upravljaju stresom, anksioznošću, da efikasno komuniciraju, kao i da upoznajući razvojne karakteristike i potrebe učenika.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa fazama razvoja i njihovim karakteristikama; upoznavanje sa pojmom krize i uviđanje značaja uspješnog prevazilaženja kriza; poznavanje sa pokazateljima aktuelne razvojne krize i pružanje podrške za njeno prevazilaženje; upoznavanje sa obilježjima emocionalne inteligencije; uviđanje značaja efektivne komunikacije; upoznavanje sa pojmom i rizicima sindroma emocionalnog sagorijevanja; osposobljavanje za upravljanje stresom

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa

Teme:

1. Faze, izazovi i krize razvoja
2. Prepoznavanje i upravljanje emocijama
3. Komunikacija i intervencije u nastavi
4. Sindrom emocionalnog sagorijevanja i iscrpljenost na poslu, prevladavanje stresa, ovladavanje anksioznošću

Način realizacije programa: neposredna obuka, online obuka

Trajanje programa: 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelja seminara, putne troškove i troškove smještaja i potrošni materijal. Troškove osvježenja i ručka snosi ustanova koja angažuje akreditovani program.

195. OBRAZOVANJE U OBLASTI SMANJENJA RIZIKA OD KATASTROFA

Autori: mr Ljuban Tmušić, Zoran Perović

Kontakt osoba: mr Ljuban Tmušić

E-mail: ljuban.tmusic@mup.gov.me
Broj telefona: 067 9112 005

Opšti cilj programa: Podizanje nivoa svjesnosti i znanja nastavnika i stručnih saradnika o obrazovanju u vanrednim situacijama, kao i mjerama prevencije, pripremljenosti, intervencije i oporavka.

Specifični ciljevi programa: Teorijska i praktična znanja za realizaciju ciljeva obrazovanja za reagovanje u vanrednim situacijama (metodologije za realizaciju nastave).

Ciljna grupa: direktori, nastavnici, pedagozi i psiholozi

Metode i tehnike rada: metode i tehnike intaraktivnog rada

Teme:

1. Sistem zaštite i spašavanja u Crnoj Gori
2. Elementarne nepogode koje ugrožavaju ljude, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu
3. Tehničko – tehnološke i druge nesreće koje ugrožavaju ljude, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu
4. Postupanje prije, tokom i nakon događaja elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća
5. Ciljevi obrazovanja u oblasti smanjenja rizika od katastrofa
6. Analiza programa obrazovanja u oblasti smanjenja rizika od katastrofa
7. Analiza mogućnosti realizacije programa obrazovanja u oblasti smanjenja rizika od katastrofa
8. Izrada scenarija časa

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenere i materijal za seminar.

196. „OSNAŽI ME“ PROGRAM ZA PSIHOLOŠKU PODRŠKU U ŠKOLI

Autori: Dušica Dubljević, Ana Čalov-Prelević, Sreten Lutovac, Vjera Mitrović Radošević, Marijana Bulatović, Jelena Vuletić Jukić, Aleksandra Đurišić, Mila Jelić, Džana Baković i Itana Kovačević

Kontakt osoba: Dušica Dubljević

E-mail: dusicca@yahoo.com

Broj telefona: 067 525 613

Opšti cilj programa: osnaživanje učenika i nastavnika; promocija važnosti i prevencije mentalnog zdravlja djece i nastavnika

Specifični ciljevi programa : podrška u izazovima; ovladavanje emocijama; lični rast i razvoj; poboljšano razumijevanje, komunikacija i međusobni odnosi; ovladati vještinama samopomoći, prevladavanja stresa, sagorijevanja; unaprijeđena podrška sa socio-emocionalne kompetencije i mentalno zdravlje

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, rukovodioci

Metode i tehnike rada: radionice, susretanja, praktičan rad

Teme:

Za psihologe: Tehnika psihološkog debriefinga, Stres i prevencija stresa, Stres kod djece i tehnike prevladavanja

Za učenike: Mentalno zdravlje (3 scenarija- osnovna i srednja škola), Osjećanja (6 scenarija - osnovna i srednja škola), Razvojne potrebe (6 scenarija - osnovna i srednja škola), Vršnjačka komunikacija i prevencija nepoželjnog/rizičnog ponašanja (3 scenarija – osnovna i srednja škola), Radne navike i efikasno učenje u kriznim situacijama (6 scenarija – osnovna i srednja škola), Anksioznost i prevladavanje (3 scenarija – osnovna i srednja škola), Suočavanje s gubicima (3 scenarija - osnovna i srednja škola)

Za nastavnike: Faze, izazovi i krize razvoja, Prepoznavanje i upravljanje emocijama, Komunikacija i intervencije u nastavi, Sindrom emocionalnog sagorijevanja i iscrpljenosti na poslu, prevladavanje stresa, ovladavanje anksioznošću, Iskustvo gubitka

Način realizacije programa: i neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i što ona uključuje: Cijena za učesnike je 20 eura i uključuje honorar i troškove materijala, osvježenja.

197. MOJE VRIJEDNOSTI I VRLINE – PROGRAM ZA RAZVOJ SOCIJALNIH I EMOCIONALNIH VJEŠTINA DJECE I ADOLESCENATA

Autorke: Anđa Backović, Slavica Vujović, Radmila Bajković, Ana Čalov-Prelević, Jadranka Gavranović, Ranka Božović, Tatjana Jokić

Kontakt osoba: Svetlana Jovetić-Koprivica

E-mail: sjovetickoprivica@gmail.com
Broj telefona: 069 391 855

Opšti cilj programa: Osnaživanje kompetencija nastavnika/ca i škole u cjelini da kod učenika/ca podstiču razvoj socijalnih i emocionalnih (SE) vještina na kojima se temelji njihov uspjeh u školovanju, životu, radu i učešću u društvu.

Specifični ciljevi programa: razumijevanje koncepata SE vještina, kako podstiču razvoj svih potencijala i mentalno zdravlje djece i mladih; jačanje kompetencija nastavnika da primjenjuju savremene pristupe i aktivnosti za razvoj SE vještina, u redovnoj nastavi i van nje; unaprijeđenje odjeljenske i školske klime i kulture; jačanje SE vještina samih nastavnika i prevencija stresa

Ciljna grupa: nastavnici svih nastavnih predmeta, direktori i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola (opštim i stručnim), kao i domova učenika; modul je posebno značajan za nastavnike u ulozi odjeljenjskih starješina

Metode i tehnike rada: Dominantno se koriste interaktivne metode i tehnike.

Teme:

1. SE vještine - elementi ključnih kompetencija djece i mladih za 21. vijek
2. Koncepti SE vještina u programu "Moje vrijednosti i vrline"
3. Usmjeravanje razvoja SE vještina – povratne informacije učeniku
4. Identitet nastavnika i njegov uticaj na razvoj SE vještina učenika
5. Potencijali redovne nastave za razvoj SE vještina učenika/ca i planiranje nastave
6. Metode nastave i razvoj SE vještina
7. Primjeri aktivnosti za razvoj SE vještina u redovnoj nastavi i van nje
8. Praćenje razvoja SE vještina učenika

Način realizacije programa: neposredno; izrađen i već se realizovao adaptirani modul za online obuku; učesnicima dostupni i štampani priručnici za program.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 15, maksimalno 25 učesnika u grupi

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za trenere, potrošni materijal, štampane priručnike i elektronski materijali za nastavnike, ručak i osvježenje.

**198. MOJE VRIJEDNOSTI I VRLINE – PROGRAM ZA RAZVOJ
SOCIJALNIH I EMOCIONALNIH VJEŠTINA DJECE I ADOLESCENATA –
OBUKA ZA TRENERE**

Autorke: Slavica Vujović, Anđa Backović, Radmila Bajković, Ana Čalov–Prelević, Jadranka Gavranović, Ranka Božović, Tatjana Jokić
Kontakt osoba: Miroslav Minić

E-mail: mvalsorim@gmail.com
Broj telefona: 067 513 555

Opšti cilj programa: širenje znanja i vještina na potencijalne trenere, a u skladu s osnovnim ciljevima programa "Moje vrijednosti i vrline" – razvoj socijalnih i emocionalnih kompetencija djece i adolescenata

Specifični ciljevi programa: proširiti znanja o uticaju SE vještina na razvoj i mentalno zdravlje učenika; analiziranje pristupa u razvoju SE vještina; analiziranje nastavničkih stilova i kompetencija u obučavanju odraslih; razumijevanje dinamike grupe, vještine vođenja grupe i prevladavanja prepreka za efektivnu dinamiku grupe; planiranje i izvođenje aktivnosti za obuku nastavnika/ca za razvoj SE vještina; identifikovanje mogućnosti za PRNŠ-a u cilju osnaživanja kompetencija nastavnika za razvoj SE vještina učenika

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici koji su završili osnovnu obuku za program, neposredno učestvovali u realizaciji programa "Moje vrijednosti i vrline" u trajanju od jedne školske godine (uz preporuku direktora škole)

Metode i tehnike rada: Dominantno se koriste interaktivne metode i tehnike.

Teme:

1. Uloge i stilovi nastavnika i razvoj SE vještina
2. Kompetencije trenera/ica za razvoj SE vještina
3. Dinamika grupe
4. Planiranje aktivnosti za obuku nastavnika u oblasti razvoja SE vještina
5. Praktikovanje trenerskih vještina

Način realizacije programa: neposredno; moguća kombinacija neposredno-online.

Trajanje programa (broj dana i sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalan broj 15, maksimalan broj 20 učesnika po grupi.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za trenere, potrošni materijal, materijale za nastavnike, ručak i osvježenje.

199. „PLESNA UČIONICA“

Autori: Radomir Krsmanović, Gordana Krsmanović
Kontakt osoba: mr Ivana Durutović
E-mail: svetionikbar@t-com.me
Broj telefona: 067 628 668

Opšti cilj programa: Osnaživanje nastavnika u oblasti plesa kao dodatne aktivnosti u učionici kojom se podstiče kreativni razvoj učenika i interesovanje za plesnu umetnost.

Specifični ciljevi programa: učesnici programa će biti osposobljeni za praktičnu primenu znanja iz oblasti plesnih i ritmičkih struktura u neposrednom radu sa učenicima; učesnici će biti osposobljeni za individualizaciju plesnih sadržaja i njihovu primenljivost u radu sa decom različitih uzrasta i sposobnosti; polaznici razvijaju veštine za podršku učenicima u njihovom kreativnom izražavanju i podsticanju umetničkog razvoja kroz ples

Ciljna grupa: vaspitači predškolskih ustanova, stručni saradnici predškolskih ustanova, nastavnici razredne nastave, predmetne nastave osnovnih škola, gimnazija, srednjih stručnih škola, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa - metode demonstracije radi usvajanja veština, diskusija, diskusija na podijumu, samostalni praktični rad učesnika uz neposredno vođenje učesnika, video zapisi

Teme:

1. Plesna kultura u integrisanom vaspitno obrazovnom procesu
2. Razvoj ritma, tempa, dinamike i prostora
3. Usvajanje osnovnih plesnih izraza i struktura društvenih plesova
4. Igrački obrasci u narodnoj/tradicionalnoj igri
5. Podsticanje kreativnih formi plesnog izražavanja učenika
6. Antropologija plesa i značaj plesa u kulturi

Način realizacije programa: neposredna realizacija

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cena po učesniku je 30 eura i uključuje nadoknade autorima, radno potrošni materijal i troškove organizacije obuke.

200. PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA DJECI/UČENICIMA U STRESNIM SITUACIJAMA

Autorke: Jasmina Đukić, Ana Popović

Kontakt osoba: Radoje Novović

E-mail: radoje.novovic@zss.gov.me

Broj telefona: 067 527 085

Opšti cilj programa: Usmjeriti direktore i stručne saradnike o važnosti osjetljivog i efikasnog reagovanja na potrebe djece i učenika u kriznim situacijama i usmjeriti ih na osnovne principe komunikacije sa medijima u kriznim situacijama.

Specifični ciljevi programa: imaju izgrađenu svijest o neophodnosti preventivnog djelovanja; identifikuju znanja o različitim vrstama stresnih situacija; posjeduju znanja o načinu reagovanja, u cilju očuvanja bezbjednog i podržavajućeg okruženja u školi; imaju izgrađenu svijest i znanja direktora o potrebi za sigurnom komunikacijom sa medijima; razvijenu vještinu za uvremenjeno informisanje koje je u skladu sa principima konstruktivne (nekonfliktne) komunikacije

Ciljna grupa: direktori, pedagozi i psiholozi, nastavnici i vaspitači predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola i domova učenika

Metode i tehnike rada: metode i tehnike interaktivnog rada

Teme:

1. Šta je kriza?
2. Psihološke krizne intervencije
3. Organizacija života u vaspitno-obrazovnim ustanovama u susret kriznim situacijama – I dio
4. Organizacija života u vaspitno-obrazovnim ustanovama u susret kriznim situacijama – II dio
5. Važnost komunikacije sa medijima
6. Priprema za sigurnu komunikaciju vaspitno-obrazovna ustanova sa medijima
7. Kako obezbijediti sigurnu komunikaciju sa medijima
8. Uputstvo vaspitno-obrazovnim ustanovama za sigurnu komunikaciju sa medijima

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za trenere i potrošni material.

201. SAGORJEVANJE NA POSLU JE MANJE KAD IMAŠ VOLJE I ZNANJA

Autorke: Branka Grahovac, Branka Bešlić

Kontakt osoba: Boris Savić

E-mail: borsavic@yahoo.com

Broj telefona: 069 221 425

Opšti cilj programa: Osposobljavanje prosvjetnih radnika za prepoznavanje i suočavanje sa sindromom sagorijevanja i predupređivanja dosadašnjih načina reagovanja.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje prosvjetnih radnika sa pojmom sindroma sagorijevanja, simptomima i faktorima koji utiču na njega; unapređivanje profesionalnih vještina prosvjetnih radnika za primjenu zdravih stilova života u ličnom i profesionalnom razvoju; upoznavanje prosvjetnih radnika sa sindromom sagorijevanja, uzrocima nastanka i fazama, unapređivanje profesionalnih vještina prosvjetnih radnika za prihvaćanje i kontrolisanje sindroma sagorijevanja koja posljedice stresa na poslu

Ciljna grupa: medicinske sestre, vaspitači, učitelji, profesori osnovnih i srednjih škola, stručni saradnici (pedagozi, psiholozi) direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: verbale (izlaganje, razgovor, rad na tekstu), vizuelne (video prezentacija, PowerPoint prezentacija)

Teme:

1. Stres—fenomen savremenog života
2. Sagorijevamo li na poslu?
3. Zdravi stilovi života
4. Sagorijevanje na poslu – izazov za razvoj

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, troškove potrošnog materijala, put i smještaj.

**202. PRAĆENJE NIVOA UHRANJENOSTI UČENIKA KROZ NASTAVU
FIZIČKOG VASPITANJA SA AKCENTOM NA DETEKCIJU I PREVENCIJU
GOJAZNOSTI**

Autor: mr Novica Gardašević

Kontakt osoba: mr Novica Gardašević
E-mail: nowica@t-com.me
Broj telefona: 067 829 745

Opšti cilj program: Upoznati učesnike sa značajem praćenja nivoa uhranjenosti kao i potrebe individualizacije nastave u zavisnosti od nivoa uhranjenosti učenika.

Specifični ciljevi programa: ukazati na značaj praćenja nivoa uhranjenosti učenika u nastavi fizičkog vaspitanja; upoznavanje sa metodama procjene uhranjenosti učenika; praktična primjena alata za procjenu uhranjenosti školske populacije; implementacija praćenja uhranjenosti učenika kroz vaspitno-obrazovne ishode i ishode učenja u nastavi fizičkog vaspitanja; podsticaj adekvatnijem pristupu o značaju nastave fizičkog vaspitanja u prevenciji i korekciji preuhranjenosti i gojaznosti učenika

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici fizičkog vaspitanja osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: diskusije, radionice, rad na računaru.

Teme:

1. Uhranjenost (definicija i klasifikacija), Rezultati dosadašnjih istraživanja kod nas i u svijetu
2. Alati i metode za praćenje nivoa uhranjenosti učenika, Upotreba alata za praćenje uhranjenosti i prezentovanje rezultata
3. Usklađivanje praćenja nivoa uhranjenosti sa vaspitno-obrazovnim ishodima u nastavi fizičkog vaspitanja
4. Mogućnost preventivnog djelovanja na gojaznost

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 15 do 35 učesnika po grupi

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove radnog materijala, osvježenje za učesnike, putne troškove i nadoknadu za rad voditelja programa-trenera.

**203. SAVREMENI SISTEMI ZA PRAĆENJE FITNESA KOD DJECE I
OMLADINE ŠKOLSKOG UZRASTA**

Autor: doc.dr Bojan Mašanović
Kontakt osoba: mr Blažo Jabučanin

E-mail: wbsilab@gmail.com
Broj telefona: 067 522 925

Opšti cilj programa: Opšti cilj programa je da se nastavnici fizičkog vaspitanja i nastavnici razredne nastave upoznaju sa savremenim sistemima praćenja fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta.

Specifični ciljevi programa: Specifični ciljevi se odnose na to da se nastavnici fizičkog vaspitanja i nastavnici razredne nastave upoznaju sa trendovima razvoja fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta tokom vremena, zatim sa svim dostupnim terenskim testovima za praćenje fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta kao i da se osposobe da primjenjuju "EUFITMOS fitness testing protocol", savremeni sistem za praćenje fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta, te da stečena znanja i vještine primijene u budućem teorijskom i praktičnom radu.

Ciljna grupa: nastavnici fizičkog vaspitanja i nastavnici razredne nastave

Metode i tehnike rada: predavanja interaktivnog tipa, radionice, praktičan rad u sportskoj dvorani

Teme:

1. Trendovi razvoja fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta tokom vremena – sistemski pregled literature
2. Terenski testovi za praćenje fitnesa kod djece i omladine školskog uzrasta – sistemski pregled literature
3. "EUFITMOS fitness testing protocol" – teorijski prikaz
4. "EUFITMOS fitness testing protocol" – praktični prikaz

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 40

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje honorare za voditelje programa, potrošni materijal i osvježenje za vrijeme pauza.

204. ULOGA NASTAVNIKA U PREVENCIJI BOLESTI ZAVISNOSTI I ZAŠTITI DJECE OD ZLOUPOTREBE

Autorke: mr Nada Mitrović, mr Jelena Pačariz
Kontakt osoba: mr Nada Mitrović

E-mail: pedagogica@os-mllalatovic.edu.me
Broj telefona: 068 033 830

Opšti cilj programa: uočavanje važnosti škole u prevazilaženju problema zavisnosti kod djece, osnaživanje u prepoznavanju i primjeni preventivnih modela i tehnika za stvaranje zdravog pojedinca koji doprinosi sveukupnom društvenom razvoju

Specifični ciljevi programa: razumijevanje osnovne karakteristike upotreba droga i duvanskih proizvoda; prepoznavanje uloge nastavnika u prevenciji bolesti zavisnosti; prepoznavanje znakove bolesti zavisnosti; definisanje modela i tehnika prevencije na nivou škole; prepoznavanje značaja timskog rada i institucionalnog poretka; osposobljava učenike i roditelje u prevenciji bolesti zavisnosti i zloupotrebi djece na internetu

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, uprava škola

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, *brainstorming*, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, metoda okruglog stola, praktični rad, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Mladi i psihoaktivne supstance
2. Unapređenje kompetencija u bolestima zavisnosti
3. Definisanje adekvatnih modela prevencije
4. Promovisanje zdravih stilova života
5. Uloga porodice i škole u prevenciji bolesti zavisnosti kod djece i mladih, kao i zaštiti djece od zloupotrebe

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

205. VJEŠTINE ZA ADOLESCENCIJU

Autor: Lions Quest

Kontakt osoba: Varja K Pejković, Tatijana Đurišić

E-mail: varjakadic@gmail.com, tatijana.djurisc@ijzcg.me
Broj telefona: 067 230 501, 067 230 272

Opšti cilj programa: jačanje preventivnog uticaja škole, razvoja zaštitnih faktora od izazova koji vode u razvoj zavisnosti i zavisničkih ponašanja; promocija zdravih stilova života, kao i razvoj odgovornog ponašanja učenika.

Specifični ciljevi programa: unapređenje kompetencija za razvijanje socio-emocionalnih vještina kod mladih, za prihvatanje pozitivnih vrijednosti, stavova i ponašanja tokom perioda adolescencije i prevenciju zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika rizičnog ponašanja; sticanje znanja o primjeni inovativnih oblika rada kojima se podstiče razvoj svijesti o socijalnom okruženju, vještinama uspostavljanja pozitivnih odnosa i vještinama odgovornog donošenja odluka

Ciljna grupa: nastavnici, predagozi, psiholozi, uprava škole i učenici uzrasta 12-15 godina

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog i praktičnog tipa

Teme:

1. Uvod u program
2. Početak tinejdžerskog doba –put adolescencije
3. Gradimo samopouzdanje i vještine komunikacije
4. Pozitivno upravljanje emocijama
5. Unapredjenje odnosa sa vršnjacima
6. Jačanje porodičnih odnosa
7. Pravimo zdrave izbore
8. Postavimo ciljeve za zdrav život
9. Planiranje, realizacija programa, monitoring i evaluacija programa

Način realizacije programa: neposredno, postoji mogućnost prilagođavanja online ukoliko to zahtijevaju spoljašni uslovi

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dana, 24 sata

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 70€ po učesniku dnevno. Cijena uključuje: potrošni materijal (bilježnice i olovke za pisanje), Priručnik za nastavnike "Vještine za adolescenciju" u štampanom formatu B5, meki povez, 345 strana, 1 primjerak po učesniku, Radni listovi za učenike, 1 primjerak po učesniku, ručak i osvježenje u pauzama (sok i kafa, dvije pauze po danu), honorari za voditelje seminara, 5 eura po osobi po danu po voditelju, 10 eura po danu po učesniku ukupno za dva voditelja.

OBRAZOVANJA

Autori: Marina Andrijević-Petrović, Vladimir Petrović

Kontakt osoba: Vladimir Petrović

E-mail: mvladimir055@gmail.com

Broj telefona: 067 640 005

Opšti cilj programa: Upoznavanje sa promocijom zdravlja učenika u školi koja se u najvećoj mjeri realizuje kroz programski zdravstveno-vaspitni rad kao i sa izradom programa zdravstvenog obrazovanja i zaštite životne sredine u osnovnoj i srednjoj školi.

Specifični ciljevi programa: učesnici će na ovom seminaru produbiti svoja znanja o zdravstvenom obrazovanju kroz zaštitu životne sredine; analiziraće ulogu životne sredina i zdravlja; razmotriće zaštitu životne sredine kao uslov opstanka i razmjenjujući iskustva i mišljenje unaprijediće svoje liderske vještine.

Ciljna grupa: nastavnici predmetne i razredne nastave

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Životna sredina i zdravlje
2. Zaštita životne sredine kao uslov opstanka
3. Osnove zdravstvenog obrazovanja
4. Zaštita životne sredine kao dio zdravstvenog obrazovanja

Način realizacije programa: neposredno ukoliko budu povoljne epidemiološke mjere, online po dogovoru sa nadležnim institucijama

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura, ukoliko se organizuje neposredno, obezbijeđen materijal za radionice (honorar za trenere uračunat u cijenu), 10 eura, ukoliko se organizuje online (obezbijeđen pristup kompletnom materijalu sa seminara).

Autori: Slavica Vujović, dr Elvir Zvrko, Tanja Vujović
Odgovorna osoba: Radoje Novović
E-mail: radoje.novovic@zss.gov.me
Broj telefona: 067 527 085

Opšti cilj programa: osposobljavanje nastavnika za realizaciju programa za učenike VIII ili IX razreda osnovne škole i I ili II razreda gimnazije i srednjih stručnih škola; upoznavanje sa nastavnim programom i obučavanje za najvažnije metode rada

Specifični ciljevi programa: usvajanje i primjena aktivnih i interaktivnih metoda u nastavi zdravih stilova života; razvijanje sposobnosti kod nastavnika za pružanje podrške učenicima u njegovanju zdravog životnog stila; pomoć djeci primjenom savremenih metoda u sticanju znanja, razvijanju stavova i ovladavanju vještinama neophodnim za njegovanje zdravog životnog stila; izgradnja sposobnosti da se procijeni radna klima u odjeljenju.

Ciljna grupa: pedagozi, psiholozi, nastavnici biologije i fizičkog vaspitanja

Metode i tehnike rada: prezentacije i demonstracije, rad u parovima, grupne diskusije, "berza ideja", debata, igranje uloga, studija slučaja, pričanje priča, različiti oblici grupnog rada

Teme:

1. Predstavljanje programa i ciljeva predmeta
2. Mentalno zdravlje
3. Emocionalna inteligencija
4. HIV/AIDS
5. Uticaj psihoaktivnih supstanci na zdravlje
6. Prevencija nasilja
7. Prevencija seksualnog nasilja
8. Metod rada (kako ostvariti ciljeve)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 – 30 učesnika

Cijena po učesniku i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za trenera i potrošni materijal.

8. INKLUZIVNO OBRAZOVANJE

208. BRAJEVO PISMO I BRAJEVA MATEMATIČKA NOTACIJA U INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU

Autorke: Jadranka Radulović, Dragana Mijatović

Kontakt osoba: Irena Bogičević

E-mail: irenabogicevic@ymail.com

Broj telefona: 069 217 745

Opšti cilj programa: Edukacije nasatvnika za rad sa učenicima sa i bez ostatka vida.

Specifični ciljevi programa: Učesnici se upoznaju sa karakteristikama ove djece metodama i preporukama u radu, komunikacijom, orijentacijom, Brajevim pismom, savremenom metodom čitanja i pisanja slijepe djece i neopodnim sredstvima potrebnim u radu sa djecom.

Ciljna grupa: nastavnici i roditelji

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa, radionice, prezentacije, igranje uloga, diskusija

Teme:

1. Uloga Komisije za usmjeravanje djece u odgovarajući vaspitno-obrazovni program i uloga Resursnog centra za djecu i mlade Podgorica
2. Predrasude i prihvatanje različitosti
3. Djeca sa smetnjama u razvoju vida–specifičnosti, razvoj taktilnog čula, kompenzatorski razvoj
4. Komunikacija i orijentacija djece bez percepcije svijetla
5. Luj Braj - Brajevo pismo, šestotačka. Brajeva mašina
6. Praktičan rad upotreba Brajeve mašine–Brajeva azbuka
7. Praktičan rad upotreba Brajeve mašine–Matematička notacija
8. Razmjena iskustva i evaluacija

Način realizacije programa: Program se može realizovati online putem Zoom ili Teams aplikacije sa istim brojem učesnika predviđenim i za realizaciju seminara uživo.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 10 do 22 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

209. ĐECA SA SMETNJAMA VIDA U INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU

Autorke: Jadranka Radulović, Neda Đukić

Kontakt osoba: Neda Đukić
E-mail: neda.djukic@rc-pg.edu.me
Broj telefona: 068 061 751

Opšti cilj programa: Sprovođenje radionica kojima će moderirati stručnjaci različitih profila na polju edukacije za rad sa učenicima sa i bez ostatka vida.

Specifični ciljevi programa: Učesnici se upoznaju sa karakteristikama ove dece, metodama i preporukama u radu, komunikacijom, orijentacijom, Brajevim pismom i neophodnim sredstvima potrebnim u radu sa djecom.

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, vaspitači i roditelji

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa - radionice, prezentacije, igranje uloga, diskusija

Teme:

1. Uloga Komisije za usmjeravanje dece u odgovarajući vaspitno-obrazovni program i uloga Resursnog centra za djecu i mlade Podgorica—kabinet asistivne tehnologije
2. Djeca sa smetnjama vida
3. Komunikacija i orijentacija dece sa smetnjama vida
4. Preporuke u radu sa decom sa smetnjama vida
5. Priprema škole u obezbjeđivanju uslova i pomagala za decu sa smetnjama vida

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 10 do 22 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

210. EDUKACIJA NASTAVNIKA ZA SARADNJU SA ASISTENTIMA U NASTAVI, OBUKA ASISTENATA I DRUGIH KOJI MOGU BITI PODRŠKA ĐECI SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA U OBRAZOVNO-VASPITNOM SISTEMU CRNE GORE

Autorke: Pok. Anka Đurišić, Ivana Medenica
Kontakt osoba: Milenko Đurišić, Marija Boljević
E-mail: nvostaze@t-com.me
Broj telefona: 069 014 161, 067 504 080

Opšti cilj programa: Ostvarivanje prava dece s posebnim obrazovnim potrebama na obrazovanje i uključivanje u redovne škole i primjena obrazovne politike u oblasti inkluzivnog obrazovanja

Specifični ciljevi programa: obezbjeđivanje kvalitetne podrške tokom procesa redovnog obrazovanja i vaspitanja dece sa posebnim obrazovnim potrebama, edukacija asistenata za rad sa njima; razvijanja znanja, vještina i kompetencija potrebnih asistentu učenika u nastavi za rad sa decom sa konkretnim smetnjama u razvoju; unapređenje saradnje, asistenata i drugih zaposlenih u školi i roditelja dece sa posebnim obrazovnim potrebama i praćenje postignuća dece sa posebnim obrazovnim potrebama

Ciljna grupa: uprava, nastavnici, stručni saradnici, asistenti u nastavi i drugi akteri ovog procesa

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Obrazovna politika u oblasti inkluzivnog obrazovanja – inkluzivni principi, pristup deci sa posebnim obrazovnim potrebama
2. Principi NEdiskriminacije, ljudskih prava, osnovne karakteristike procesa usmjeravanja dece sa posebnim obrazovnim potrebama
3. Osnovni elementi izrade IROP-a, razvojna i obrazovna postignuća
4. Opis i obim posla asistenta (saradnja, relacije sa zaposlenima u školi i roditeljima dece sa posebnim obrazovnim potrebama),
5. Znanja, vještine i kompetencije potrebne u nastavi sa intelektualnim smetnjama
6. Znanja, vještine i kompetencije potrebne u nastavi sa decom sa autizmom
7. Znanja, vještine i kompetencije potrebne u nastavi sa decom sa smetnjama u tjelesnom razvoju
8. Znanja, vještine i kompetencije potrebne u nastavi sa decom sa smetnjama vida
9. Znanja, vještine i kompetencije potrebne u nastavi sa decom sa smetnjama sluha
10. Osnove komunikacije
11. Osnove timskog rada
12. Osnovni elementi praćenja postignuća dece sa posebnim obrazovnim potrebama (izvještavanje)
13. Osnove izrade pomagala, radnog materijala, asistivnih sredstava.

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): dva modula po 2 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

211. IGRA I PROCJENA IGRE KOD DJECE SA SMETNJAMA U RAZVOJU

Autorka: Jadranka Radulović
Kontakt osoba: Sonja Martinović

E-mail: sonja.martinovic@rc-pg.edu-me
Broj telefona: 069 537 230

Opšti cilj programa: shvatiti suštinu i značaj igre, njenu procjenu kod djece sa smetnjama u razvoju; spoznati važnost procjene i određivanje nivoa igre pomoću koje će osnažiti razvoj njihovih sposobnosti.

Specifični ciljevi programa: Tačna i precizna procjena nivoa igre od strane stručnjaka putem skale razvoja kroz igru.

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, vaspitači i roditelji

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa: radionice, prezentacije, igranje uloga, diskusija

Teme:

1. Uvodna radionica
2. Igra i značaj igre
3. Kategorije igre: manipulativna igra, igra povezanosti, funkcionalna igra, simbolička igra, senzopatička igra
4. Igra djeteta sa smetnjama u razvoju
5. Procjena kvaliteta igre
6. Preduslovi za igru i igračke
7. Plan intervencije u razvoju igre
8. Razmjena iskustva i uloga Resursnog centra

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 10 do 22 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

**212. INKLUZIVNO OBRAZOVANJE I PRILAGOĐAVANJE NASTAVNIH
MATERIJALA ZA SLEPE I SLABOVIDE UČENIKE**

Autorka: Mirjana Mihailović

Kontakt osoba: Mirjana Mihailović
E-mail: brajevoblak@gmail.com
Broj telefona: +381 60 321 6502

Opšti cilj programa: Osnaživanje nastavnika za inkluzivno muzičko obrazovanje usvajanjem teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti metodike rada i upotrebe digitalnih tehnologija u nastavnom procesu.

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje nastavnika da primenjuju strategije, metode i tehnike modelovanja nastave za stvaranje inkluzivne atmosfere; ovladavanje kompjuterskim programima i tehnikama za prilagođavanje nastavnog sadržaja za slepe i slabovide učenike; osposobljavanje nastavnika za izradu nastavnih materijala na Brajevom pismu za učenike osnovnih muzičkih škola u Crnoj Gori

Ciljna grupa: nastavnici instrumentalne nastave u osnovnoj muzičkoj školi, nastavnici stručno-teorijskih predmeta u osnovnoj muzičkoj školi, stručni saradnici, saradnici u nastavi, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: izlaganje, anketa, demonstracija, radionica, praktičan rad

Teme:

1. Upoznajmo se bolje – osnovna pravila komunikacije sa osobama sa invaliditetom (radionica Zamjena identiteta i Stimulacija samostalnog kretanja osobe sa invaliditetom)
2. Opšte smernice za rad sa slepim i slabovidim učenicima (radionica Konvertovanje zadatih primera)
3. Programi za notaciju, editovanje teksta i sintetizatori govora u nastavnom procesu: goodfeel, editori teksta (Duxbury Braille Translator, Euler, Sao Mai Braille), sintetizatori govora (Jaws, NVDA, AnReader)
4. praktičan rad i evaluacija programa

Način realizacije programa: program je moguće realizovati i neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura. Radni materijali: Power Point prezentacije, video demonstracija rada u različitim programima sa prikazom snimka ekrana, tabela Brajeve azbuke, tabela Brajeve muzičke notacije, Priručnik za nastavnike za rad sa decom oštećenog vida u muzičkim školama i brošura Komunikacija sa osobama sa invaliditetom - Bonton

**213. JAČANJE PROFESIONALNIH KOMPETENCIJA ZA RAD SA
UČENICIMA PRIPADNICIMA RANJIVIH GRUPA**

Autorke: mr Nada Mitrović, mr Jelena Pačariz
Kontakt osoba: mr Nada Mitrović
E-mail: pedagogica@os-mllalatovic.edu.me
Broj telefona: 068 033 830

Opšti cilj programa: osposobljavanje učesnika za razumijevanje položaja, konteksta i specifičnosti u vaspitno obrazovnom radu sa učenicima pripadnicima ranjivih grupa; primjena adekvatnih strategija u radu sa ciljem unapređenja položaja u društvu

Specifični ciljevi programa: prepoznavanje specifičnosti (vjerske, nacionalne, religijske, kulturološke...) pripadnika ranjivih grupa; razumijevanje značaja interkulturalnog ambijenta za rad i razvoj djeteta; kreiranje inkluzivanog ambijenta primjerenog jedinstvenosti i različitosti za suživot članova zajednice; prepoznavanje stereotipa i predrasuda, kao i razloge njihovog nastanka; razvijanje vještina tolerantnog dijaloga

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici, stručni saradnici, uprava škole, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, brainstorming, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, kritička refleksija, evaluacija obuke

Teme:

1. Profesionalne kompetencije
2. Specifičnosti u radu sa djecom pripadnicima ranjivih grupa
3. Stereotipi i predrasude prema pripadnicima ranjivih grupa
4. Motivisanje učenika iz ranjivih grupa za redovno pohađanje nastave
5. Značaj saradnje porodice i škole

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

214. KARIJERNO VOĐENJE, SAVJETOVANJE I MENTORI U NASTAVI ZA UČENIKA S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

Autorka: Ivana Medenica

Kontakt osoba: Marija Boljević
E-mail: nvostaze@t-com.me
Broj telefona: 067 50 40 80

Opšti cilj programa: Cilj je da unaprijedi usluge karijernog vođenja i savjetovanja za učenike s posebnim obrazovnim potrebama kako bi im se omogućio jednak pristup stručnom obrazovanju i obuci i povećala njihova zapošljivost.

Specifični ciljevi programa: u ustanovama se kompetentno procjenjuju interesovanja i potrebe učenika sa smetnjama i teškoćama u razvoju; učenici se adekvatno savjetuju i uključuju u srednje obrazovanje; među i unutar-sektorska saradnja i razmjena informacija i prakse između profesionalaca koji rade na polju karijernog vođenja i savjetovanja na različitim nivoima; obezbijeđen efikasan procesa tranzicije iz jedne faze obrazovanja u narednu, a potom i na tržište rada za decu i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama uz mentorski vođenje

Ciljna grupa: nastavnici, psiholozi, pedagozi, defektolozi, stručnjaci za rehabilitaciju, specijalisti iz službi zapošljavanja, CIPS, specijalisti iz NVO sektora itd.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog i praktičnog tipa

Teme:

1. Kontekst i svrha karijernog vođenja i savjetovanja
2. Povezivanje zainteresovanih strana za karijerno vođenje i savjetovanje
3. Kompetencije i ljudski resursi za karijerno vođenje i savjetovanje
4. Procedure, uloge, mehanizmi i aktivnosti za karijerno vođenje i savjetovanje
5. Instrumenti za procjenu interesovanja i potreba u cilju karijernog vođenja i savjetovanja
6. Mentor učeniku s posebnim obrazovnim potrebama
7. Selekcija, kriterijumi za odabir mentora
8. Oblasti angažmana mentora učeniku

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

**215. KORIŠĆENJE CBOARD APLIKACIJE U SVRHU RAZVOJA
KOMUNIKACIONIH SPOSOBNOSTI DJECE SA POSEBNIM OBRAZOVNIM
POTREBAMA**

Autori: Marina Joksimović, Milijana Radusinović, Mladen Janković i Toni Koletić
Kontakt osoba: Mladen Janković
E-mail: mladen.jankovic@gim-pg.edu.me
Broj telefona: 069 243 518

Opšti cilj programa: Osposobljavanje učesnika seminara za rad sa aplikacijom za potpomognutu komunikaciju Cboard u svrhu razvoja komunikacijskih sposobnosti, postizanja razvojnih i akademskih ciljeva u sistemu vaspitanja i obrazovanje.

Specifični ciljevi programa: sticanje sposobnosti za tehničku primjenu aplikacije, izradu komunikacijskih, tabli za učenje pjesama, priča; sticanje sposobnosti da prepoznavanje individualnih potreba djeteta i u skladu s tim podsticanje razvoja komunikacije izradom tabli; sticanje sposobnosti za motivaciju djeteta da koristi aplikaciju, prepozna potrebe i komunicira putem aplikacije, pri čemu stimuliše razvoj verbalne komunikacije

Ciljna grupa: specijalni edukatori i rehabilitatori, logopedi, psiholozi, pedagozi, nastavnici, vaspitači, asistenti u nastavi, roditelji djece sa posebnim obrazovnim potrebama

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa, PowerPoint prezentacije, praktičan rad, diskusija.

Teme:

1. Problemi iz oblasti komunikacije djece s posebnim obrazovnim potrebama
2. Upoznavanje i način korišćenja Cboard aplikacije u svrhu komunikacije za decu s posebnim obrazovnim potrebama
3. Aplikacija Cboard – preuzimanje aplikacije, instalacija, registracija, podešavanja, izrada tabli, fascikli, dugmadi, preuzimanje slika, snimanje glasa, objavljivanje tabli, preuzimanje tabli sa interneta
4. Samostalan praktičan rad sa aplikacijom Cboard od strane učesnika

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15–20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i potrošni material.

Autori: Nađa Durković, Mladen Janković
Kontakt osoba: Nađa Durković
E-mail: nadja.durkovic@zuns.me
Broj telefona: 067 576 566

Opšti cilj programa: Obuka za korišćenje audio udžbenika za nastavnike osnovnih i srednjih škola

Specifični ciljevi programa: ovladavanje tehnikom korišćenja udžbenika u Daisy formatu od strane nastavnika i roditelja, radi pružanja podrške učenicima/djeci u učenju; korišćenje audio udžbenika u nastavi i praćenje/provjera sposobnosti učenika da pažljivo slušaju i vjerno prenose drugima; usvajanje znanja iz udžbenika u Daisy formatu kao savremenog nastavnog sredstva

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola i roditelji učenika sa smetnjama u razvoju

Metode i tehnike rada: radionice—tehničke i pedagoško-metodičke, prezentacije, diskusija

Teme:

1. Upoznavanje sa Dejzi formatom i softverom za reprodukciju udžbenika u Dejzi formatu
2. Tehnička uputstva za korišćenje udžbenika u Dejzi format
3. Metodičko-didaktički pristup - Mjesto književnog teksta
4. U audio formi u nastavi književnosti u osnovnoj i srednjoj školi
5. Značaj Dejzi udžbenika za rad s učenicima sa smetnjama vida i teškoćama u učenju

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15–25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje pripremu materijala, izradu programa i realizovanje radionica. Troškove osvježenja i ručka snosi ustanova koja angažuje akreditovani program.

Autorka: Sofija Jegarski
Kontakt osoba: mr Ivana Durutović
E-mail: svetionikbar@t-com.me
Broj telefona: 067 628 668

Opšti cilj programa: Osnažiti kompetencije učesnika da u radu lutku koristi kao vaspitno-obrazovno sredstvo ili kao terapijsko sredstvo, odnosno dijagnostički i lekoviti proces.

Specifični ciljevi programa: razvoj profesionalnih veština u izradi ginjol lutaka i podsticanje ličnog razvoja učesnika za unapređenje profesionalne prakse; osnažiti kompetencije učesnika da lutku u radu koristi u komunikativne svrhe – uspostavljanje emocionalnih kontakata, kao i razvoja osećaja pripadnosti grupi, u cilju relaksacije – oslobađanja od emocionalnog stresa, za razvoj mentalnih procesa – memorije, pažnje, percepcije... i obrazovne svrhe, bogateći informacije o svetu koji decu okružuje

Ciljna grupa: vaspitači, medicinske sestre-vaspitači, logopedi, defektolozi, profesori razredne nastave, pedagoški asistenti, personalni asistenti

Metode i tehnike rada: predavanje, diskusija, demonstracija dijaloška, tekst-metoda, deskriptivno-analitička, prezentovanje, eksperimentisanje, rekapitulacija, individualni rad, rad u grupi, frontalni rad

Teme:

1. Svet lutaka; Pedagoška vrednost dečije igre sa scenskom lutkom
2. Lutka – efikasan oblik osveženja u vaspitno-obrazovnom procesu; Metodički postupak i metakognitivni pristup za podsticanje i vođenje igara sa scenskom lutkom
3. Scenska lutka kao igrovno i didaktičko sredstvo u realizaciji jednog konkretnog zadatka iz programa na razvoju govora u radu sa detetom sa govornim hendikepom

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 3 dana, 24 sata

Broj učesnika u grupi: 15–20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje celokupan potrebni material za izradu lutke, sredstva za rad-alat, honorar za voditelja, troškovi prevoza i smeštaj, uverenja.

218. LJUDSKA BIBLIOTEKA/ŽIVA BIBLIOTEKA – HUMAN LIBRARY

Autorke: mr Marijana Blečić, prof. dr Biljana Maslovarić

Kontakt osoba: mr Marijana Blečić

E-mail: marijana-b@t-com.me

Broj telefona: 020 248 667, 069 816 861

Opšti cilj programa: Pokretanje ličnog izlaganja i otvorenih razgovora, koji pozitivno mogu promijeniti stavove i ponašanja ljudi prema pripadnicama određene zajednice, a koji su u riziku od isključenosti i marginalizacije.

Specifični ciljevi programa: podsticanja razvoja otvorene komunikacije o različitim ličnim temama kao osnove za identifikovanje različitosti i/ili predrasude i/ili stereotipa; podsticanje na specifičan oblik saradnje među osobama različitih vrijedonosnih, kulturnih i etničkih karakteristika; promovisanje važnosti stvaranja sigurnog prostora za međusobno učenje i uspostavljanje novih veza među ljudima

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i/ili srednjih škola, vaspitači koji rade sa RE djecom ili djecom sa razvojnim teškoćama, nastavnici i vaspitači zaposleni u Resursnim centrima ili drugim ustanovama u kojima rade sa djecom koja imaju razvojne teškoće, nastavnici koji su angažovani u različitim oblicima neformalnog obrazovanja sa grupama mladih ili odraslih koji su u riziku od nekog oblika diskriminacije i/ili marginalizacije.

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice)—razmjena iskustava, znanja, uvjerenja i potreba samog programa između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje osnovnih teorijskih i praktičnih znanja vezanih za uspješnost programa, povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom, kao i iskustvima drugih, a koja uključuje primjenu i realizovanje programa

Teme:

1. Human Library – značaj i primjena u zavisnosti od konteksta u kojem se sprovodi
2. Mogućnosti primjene Human Library u našem okruženju
3. Konceptija, tehnička podrška i koraci/uloge ka uspostavljanju Human Library
4. Primjena – kreiranje i sprovođenje ukupnog događaja

Način realizacije programa: Obuka se može organizovati na oba načina.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

219. METODIČKI MODELI ZA POBOLJŠANJE ČITANJA I PISANJA U I

CIKLUSU OSNOVNOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA

Autorke: Almasa Begović, Jadranka Gavranović

Kontakt osoba: Almasa Begović

E-mail: logoped@os-sutjeska.edu.me

Broj telefona: 067 092 934

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija nastavnika za blagovremeno uočavanje teškoća u čitanju i pisanju i pružanje individualne podrške u skladu s mogućnostima i interesovanjima učenika.

Specifični ciljevi programa: rad s učenicima koji imaju teškoće u usvajanju čitanja i pisanja; izrada plana podrške za dijete s teškoćama u čitanju i pisanju; kreativnost i inventivnost u radu; sloboda izbora i odgovornost; smanjenje broja učenika sa teškoćama u čitanju i pisanju kao i kvalitetnija podrška učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama u redovnom obrazovnom sistemu kao i učenicima u resursnim centrima.

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici crnogorskog-srpskog, bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa, radionice, prikaz video sadržaja, diskusija, izrada materijala za podršku učenicima s teškoćama u čitanju i pisanju

Teme:

1. Uzroci koji dovode do teškoće u čitanju i pisanju
2. Početne teškoće u ovladavanju vještinama čitanja i pisanja
3. Izrada instrumenta
4. Struktura instrumenta
5. Kako koristiti instrument
6. Način prilagođavanja programa, pisanje i realizacija IROP-a
7. Način rada sa učenicima koji imaju teškoće u čitanju i pisanju

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje osvježenje i honorare trenerima.

220. METODOLOGIJE U SLUŽBI PROMJENE PONAŠANJA KOD UČENIKA

Autori: mr Sava Kovačević i spec. Aleksandra Radoman

Kontakt osoba: Aleksandra Radoman

E-mail: aleksandra.radoman@gmail.com

Broj telefona: 067 503 837

Opšti cilj programa: Strukturirano i sistematsko djelovanje ka promjeni rizičnog ponašanja kod dece.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika/nastavnika sa tehnikama za analizu ponašanja učenika; razumjevanja problematike rizičnog ponašanja; stvaranje pozitivnog okruženja u kojem učenici mogu razviti i korisno upotrijebiti svoje pune potencijale na kognitivnom, emocionalnom i socijalnom planu; upoznavanje sa i korišćenje različitih metodologija koje doprinose promjeni ponašanja kod učenika u svrhu smanjivanja rizika od društveno neprihvatljivog ponašanja

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, nastavnici razredne i predmetne nastave sa akcentom na nastavnike odjeljenjske starješine, stručni saradnici, profesori stručnih škola i gimnazija

Metode i tehnike rada: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik i učenik kao resursi u obrazovnom procesu đe je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

1. Rizično ponašanje kod dece i mladih-pojam i definicija
2. Uzroci, posljedice i vrste rizičnog ponašanja
3. Tipovi učenika prema problematici rizičnog ponašanja
4. Metodologije rada koje doprinose promjeni ponašanja kod učenika
5. Analiza problema (istraživanje uzroka, prepoznavanje potreba, donošenje zajedničkog cilja, plan akcije i praćenje promjene ponašanja)
6. Prevencija i promjena rizičnog ponašanja kod dece i mladih
7. Planiranje akcije za strukturirano i sistematsko djelovanje

Način realizacije programa: neposredno, postoji mogućnost realizacije i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika po grupi je 15, a maksimalni 35.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje nadoknadu za trenere.

221. NEVERBALANA KOMUNIKACIJA I OSNOVE ZNAKOVNOG JEZIKA U

RADU SA DJECOM SA SMETNJAMA SLUHA, DJECOM SA KOHLEARNIM IMPLANTOM I SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

Autorke: Olivera Gluščević, Stojanka Pićan i Milica Gačić

Kontakt osoba: Olivera Gluščević

E-mail: oliveragluscevic@gmail.com

Broj telefona: 069 332 153

Opšti cilj programa: korišćenje jednoručne azbuke i osnova znakovnog jezika u funkcionalnoj komunikaciji; korišćenje neverbalne komunikacije u radu sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama; integracija osoba koje su neverbalne u društvo

Specifični ciljevi programa: omogućiti da jednakost kojoj se teži postane realnosti, da se čujući članovi društva upoznaju sa znakovnim jezikom radi humanizacije odnosa i deca i odrasli, bolje socijalizacije i razumijevanja; omogućavanje inkluzivnog pristupa u radu sa djecom ili odraslima koji koriste neverbalni način komuniciranja; usvajanje novih vještina radi primjene u komunikaciji sa osobama koje koriste znakovni jezik

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave, vaspitači i stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora, nastavnici praktične nastave, kao i svi zainteresovani građani i zaposleni u javnom i privatnom sektoru; uslov za učešće su zainteresovanost polaznika i potreba za razumevanjem komunikacije osoba oštećenog sluha kao i prilagodjavanje u komunikaciji sa neverbalnim osobama

Metode i tehnike rada: iskustveno, interaktivna komunikacija, demonstracija, rad u paru, rad u grupama, prezentacija na video bimu i direktna komunikacija trener-polaznik, kratki blok predavanja, igre uloga

Teme:

1. Neverbalna komunikacija, šta je neverbalna komunikacija, kako je iskoristiti u radu sa djecom sa oštećenjima sluha i djecom sa posebnim potrebama i teškoćama u govornom jeziku
2. Metodika rada sa kohlearno implantiranom djecom i djecom sa oštećenjima sluha, djecom sa posebnim potrebama
3. Sve oblasti iz svakodnevnog života i komunikacije podjeljene po oblastima i iz svake oblasti najčešće upotrebljavani gestovi (porodica, škola, zdravlje, osećanja i potrebe, rad i zanimanje, konvencionalne fraze, dani i meseci, sport i zabava...)

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj polaznika je 6, maksimalni je 12.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje radni materijal, cd sa gestovima i interaktivni rad sa trenerom kao i knjiga znakovnog jezika sa detaljnim objašnjenim gestovima, agendom smera pokreta i rečenicama za vežbanje. Ako se obuka izvodi u prostorijama Resursnog centra postoji mogućnost smještaja i ishrane po dogovoru sa ustanovom.

POPULACIJE

Autor: prof. dr Saša Milić
Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić
E-mail: sasamilic@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Unapređivanje postojećih i sticanje novih znanja o obrazovnom radu sa djecom i mladima imigrantske populacije.

Specifični ciljevi programa: pojmovna razjašnjenja i razumijevanje nosećih sintagmi interkulturalnog obrazovanja (ljudska i dječija prava i prava migranata, stereotipi, kreiranje kulturno-responsivne učionice i škole, te kreiranje interkulturalnog kurikulumu i ethosa obrazovne institucije); pristupi različitosti kao prostoru učenja i razumijevanje kompleksnosti i dimenzija imigracije; osvješćivanje nastavnika o porodičnim i ličnim riziko faktorima koji mogu determinisati obrazovni rad sa djecom i mladima imigrantske populacije

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagoško-psihološka služba škole, uprava škole

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa-međukulturalne simulacije, refleksivno pisanje, diskusije, radionice, korneri, gledanje i analiza dokumentaraca, igranje uloga.

Teme:

1. Imigracija i izbjeglištvo kao savremeni društveni problem
2. Ljudska, dječja i prava imigranata
3. Riziko faktori za porodicu u izbjeglištvu i imigraciji
4. Riziko faktori za djecu i mlade u izbjeglištvu i imigraciji
5. Borba protiv predrasuda i stereotipa prema imigranatskoj populaciji
6. Obrazovna institucija i njen ethos za prihvatanje imigranata i izbjeglica
7. Nastavnik i nastava u odnosu na izbjeglištvo

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

Autor: prof. dr Saša Milić
Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić
E-mail: sasamilic@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika sa specifičnostima vaspitno-obrazovnog rada sa djecom i mladima RE populacije.

Specifični ciljevi programa: unaprijediti znanja nastavnika o specifičnostima rada sa djecom RAE populacije; upoznati učesnike sa primjenom novih pristupa, metode i tehnike rada sa osjetljivim kategorijama djece/učenika, te načinima prevazilaženja stereotipa i predrasuda; upoznati polaznike sa riziko faktorima u odnosu na porodice, djecu i mlade

Ciljna grupa: nastavnici (vaspitači, profesori razredne nastave, predmetni profesori, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici, direktori/pomoćnici direktora obrazovnih institucija

Metode i tehnike rada: mini-predavanja, debate, grupne diskusije, studije slučaja

Teme:

1. Romi – transnacionalna manjina
2. Ljudska i dječja prava u kontekstu RE populacije
3. Rizični faktori u kontekstu RE porodice
4. Rizični faktori za djecu i mlade RE populacije

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 – 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

**224. OBRAZOVNI RAD S DJECOM I MLADIMA RE POPULACIJE –
NAPREDNI NIVO**

Autor: prof. dr Saša Milić
Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić
E-mail: sasamilic@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Upoznavanje nastavnika sa naprednim pedagoškim strategijama vaspitno-obrazovnog rada sa djecom i mladima RE populacije.

Specifični ciljevi programa: unaprijediti znanja nastavnika o specifičnostima rada sa djecom RAE populacije; osposobiti polaznike za upotrebu novih pristupa, metode i tehnike rada sa osjetljivim kategorijama djece/učenika, te prevazilaženja stereotipa i predrasuda; unaprijediti znanja učesnika o konceptima D-I-E modela (deskripcija, interpretacija, aluacija) kao osnovnom modelu izbjegavanja etiketiranja

Ciljna grupa: nastavnici (vaspitači, profesori razredne nastave, predmetni profesori, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici, direktori/pomoćnici direktora obrazovnih institucija)

Metode i tehnike rada: mini-predavanja, debate, grupne diskusije, studije slučaja

Teme:

1. Stereotipi i predrasude vezani za RE populaciju;
2. Koraci za prevazilaženje predrasuda;
3. Poštovanje učeničke različitosti - Metode, tehnike i pristupi osnaživanja RE djece i učenika;
4. Uticaj diskriminacije na „drop-out-a“ kod RE populacije

Način realizacije programa: neposredno, online, kombinovano

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 – 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

225. OBUKA PRIPRAVNIKA (KROZ PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA) ZA RAD PO INKLUZIVNOM MODELU

Autorka: Aleksandra Trailović
Kontakt osoba: Aleksandra Trailović
E-mail: aleksandra.trailovic@gmail.com
Broj telefona: 069 575 555

Opšti cilj programa: Razvijanje inkluzivnih kompetencija pripravnika (kroz program stručnog osposobljavanja) za rad u inkluzivnom ambijentu.

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o inkluzivnom konceptu i principima, jačanje kompetencija za odgovaranje na različitost učenika u nastavnom procesu, povećanja učešća djece sa posebnim obrazovnim potrebama; osnaživanje za rad u inkluzivnom ambijentu, za odgovor na različitost učenika, poboljšanje inkluzivne kulture, prakse; osposobljavanje da u radu akcenat bude na sistemu koji treba da prepozna i prevazilazi barijere; biće u stanju da učestvuju u izradi IROP-a.

Ciljna grupa: pripravnici u sistemu obrazovanja i vaspitanja

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, domaći zadaci

Teme:

1. Inkluzivno obrazovanje: pristup, učešće, postignuće
2. Razumijevanje različitosti
3. Kompetencije nastavnika za različitost
4. Rad sa konkretnim smetnjama u razvoju—znanja, vještine i kompetencije potrebne za rad s učenikom sa intelektualnim, tjelesnim, smetnjama sluha, vida i autizmom
5. Partnerstvo u učionici
6. Izrada i primjena IROP-a
7. Primijena inkluzivnog modela i pristupa

Način realizacije programa: neposredno i online moguće

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i cijenu potrošnog materijala.

Autorke: Jadranka Gavranović, Aleksandra Trailović, Almasa Begović, Milana Raičević
Kontakt osoba: Aleksandra Trailović
E-mail: aleksandra.trailovic@gmail.com
Broj telefona: 069 575 555

Opšti cilj programa: Ovladavanje novom formom IROP-a u cilju postizanja optimalnih obrazovnih i razvojnih rezultata.

Specifični ciljevi programa: jačanje timskog pristupa izradi i primjeni IROP-a; IROP usmjeren kako na ciljeve, tako i na aktivnosti; IROP u funkciji i obrazovnih i razvojnih postignuća; IROP kompilacija četetovih osobina, potreba i ciljeva predmetnoga programa

Ciljna grupa: uprava, nastavnici i stručni saradnici

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, domaći zadaci

Teme:

1. Upoznavanje s ciljevima, svrhom i namjenom IROP-a: Šta je IROP, izazovi i problemi do sada
2. IROP - Uloge u izradi - Timski rad
3. Obrazac za IROP - Analizira ključnih podatke i informacija popunjavanje obrasca za IROP
4. Definisanje ciljeva i očekivanih ishoda predmetnoga programa za predviđeni vremenski period
5. Opis trenutnog funkcionisanja i potreba deteta u odnosu na koje će se postaviti ciljevi i strategije rada za predviđeni vremenski period
6. Prepoznavanje cilja i konkretnih aktivnosti/metoda/oblika rada kojima postiže razvojni i obrazovni cilj
7. Sistematizovanje, praćenje, provjera i vrednovanje postignuća (razvojnog i obrazovnog)
8. Praktična primjena IROP-a
9. Izvještavanje - vrijeme za primijenu IROP-a, slanje povratne informacije

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i cijenu potrošnog materijala.

227. OBUKA ZA IZRADU I PRIMJENU INDIVIDUALNOG TRANZICIONOG PLANA 1 (ITP 1 PRELAZAK IZ OSNOVNOG U SREDNJE OBRAZOVANJE)

Autorke: Jadranka Gavranović, Aleksandra Trailović, Ana Čalov- Prelević, Vjera Mitrović-Radošević, Milana Raičević

Kontakt osoba: Jadranka Gavranović

E-mail: pedagog@os-spejanovic.edu.me

Broj telefona: 067 383251

Opšti cilj programa: Ovladavanje formom ITP1 u cilju obrazovnih i razvojnih rezultata učenika s posebnim obrazovnim potrebama i njihovog izbora srednje škole.

Specifični ciljevi programa: jačanje timskog pristupa u izradi i primjeni IT1; ITP1 usmjeren kako na ciljeve, tako i na aktivnosti; ITP1 u funkciji i obrazovnih i razvojnih postignuća usmjeren prema srednjem obrazovanju; ostvarivanje sistemske saradnje između osnovnih i srednjih škola.

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, uprava škole

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, domaći zadaci

Teme:

1. Upoznavanje s ciljevima, svrhom i namjenom ITP1
2. ITP1 - Uloge u izradi, Timski rad
3. Obrazac za ITP1 - Analiza ključnih podataka i informacija, na osnovu njih popunjavanje obrazca za ITP1
4. Definisane ciljeve i očekivani ishodi predmetnoga programa
5. Opis funkcionisanja, potreba djeteta, interesovanja u toku školovanja na osnovu čega postavljamo strategije izbora zanimanja koje će omogućiti učeniku samostalnost i funkcionisanje u društvenom kontekstu
6. Model saradnje i razmjene informacija između osnovne i srednje škole, identifikaciji potencijala i sklonosti djeteta tokom prelaska na sljedeći nivo obrazovanja
7. Praktična primjena ITP1

Način realizacije programa : neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i cijenu potrošnog materijala.

Autorke: Budimirka Peruničić, Dejana Mijušković
Kontakt osoba: Budimirka Peruničić
E-mail: norap@t-com.me
Broj telefona: 069 403 458

Opšti cilj programa: Ovladavanje matematičkim pojmovima u prvom ciklusu (teškoće u učenju matematike)

Specifični ciljevi programa: smanjenje broja učenika sa teškoćama u ovladavanju matematičkim pojmovima; rad s djecom s posebnim obrazovnim potrebama

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave i vaspitači

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Nerazvijenost predmatematičkih vještina
2. Posebne jezičke teškoće i specifične teškoće u čitanju i pisanju
3. Indikatori i smjernice
4. Proces podučavanja
5. Rad s djecom s posebnim obrazovnim potrebama (opšte smjernice za rad s učenicima s posebnim obrazovnim potrebama)
6. Preporuke i aktivnosti
7. Prilagođavanje pristupa
8. Korisne tehnike posredovanja u učenju

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 16-30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura.

Autorke: prof. dr Biljana Maslovarić, mr Marijana Blečić
Kontakt osoba: prof. dr Biljana Maslovarić
E-mail: biljanamaslovaric1@gmail.com
Broj telefona: 067 313 141

Opšti cilj programa: Veća saradnja vaspitača i učitelja i RE roditelja u proaktivnom, efikasnom i efektivnom djelovanju u vezi sa pitanjima značajnim za djecu u obrazovnim ustanovama i na nivou lokalne zajednice.

Specifični ciljevi programa: nastavnici će prepoznati mehanizme kojima mogu uticati na stvaranje pogodnih uslova za uključivanje RE roditelja u vrtić/školu; nastavnici će se upoznati sa konkretnim modelima rada sa RE roditeljima u vrtićima/školama koji će doprinijeti podršci za uključivanje u život i rad vaspitno-obrazovne ustanove i kontinuirano pohađanje redovnih predškolskih i školskih programa

Ciljna grupa: vaspitači koji rade sa RE djecom, nastavnici osnovnih škola koji rade sa RE djecom

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice) - individualni rad, radu u paru, grupni rad, davanje i primanje povratne informacije, PowerPoint prezentacije, plenum, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, kooperativno učenje, video i audio zapisi.

Teme:

1. Stvaranje uslova za uključivanje RE roditelja u vrtić/školu-Volontiranje
2. Roditeljstvo – saradnja ili partnerstvo
3. Učenje kod kuće/Donošenje odluka
4. Saradnja sa lokalnom RE zajednicom

Način realizacije programa: Obuka se može organizovati i neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

Autorka: mr Irena Bogićević
Kontakt osoba: mr Irena Bogićević
E-mail: renabogicevic@ymail.com; pedagog@rc-pg.edu.me
Broj telefona: 069 217 745

Opšti cilj programa: Osnaživanja partnerstva na relaciji škola – porodica.

Specifični ciljevi programa: oblici saradnje sa roditeljima; isticanje uloge roditelja kao glavnog (re)habilitatora svog djeteta sa smetnjama u razvoju; formiranje realnog stava roditelja prema djetetu sa smetnjama u razvoju; formiranje servisa za pomoć roditelja u vaspitanju, aktivnostima svakodnevnog života, (re)habilitaciji njihovog djeteta kao i pružanje pravne pomoći u ostvarivanju prava iz domena socijalne i dječje zaštite, prava iz profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja, penzijskog, invalidskog osiguranja

Ciljna grupa: nastavnici, vaspitači, pedagozi, psiholozi, direktori, pomoćnici direktora, medicinsko osoblje, roditelji

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa, radionice, prezentacije, igranje uloga, diskusija

Teme:

1. Partnerstvo roditelja (porodice) i škola (uloga roditelja kao glavnog rehabilitatora svog djeteta sa smetnjama)
2. Stavovi roditelja prema djetetu sa smetnjama u razvoju: prihvatanje smetnji (prednosti, nedostaci, mogućnosti i poteškoće nastavnika i roditelja, uloga nastavnika u partnerskom odnosu)
3. Servisi za pomoć/podrške roditeljima (vaspitanje i obrazovanje)
4. Aktivnosti svakodnevnog života (roditeljska očekivanja, slobodno vrijeme, razvoj
5. socijalnih vještina), IROP

Način realizacije programa: neposredno, online putem aplikacija Teams i Zoom

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 12 do 32 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

231. PODRŠKA UČENICIMA S AUTIZMOM U SISTEMU INKLUZIVNOG OBRAZOVANJA

Autorke: Aleksandra Trailović, Almasa Begović
Kontakt osoba: Aleksandra Trailović
E-mail: aleksandra.trailovic@gmail.com
Broj telefona: 069 575 555

Opšti cilj programa: Jačanje kompetencija za pružanje adekvatne podrške djeci s autizmom u sistemu inkluzivnog obrazovanja

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o specifičnostima djece s autizmom; senzitivizacija za potrebe djece s autizmom; upoznavanje sa metodskim pristupima u radu s djecom s autizmom; jačanje kompetencija za izradu IROP-a za djecu s autizmom

Ciljna grupa: nastavnici, vaspitači, pedagozi, psiholozi, defektolozi, zdravstveni radnici, socijalni radnici

Metode i tehnike rada: prezentacije, radionice, igra uloga

Teme:

1. Specifičnosti funkcionisanja djece s autizmom
2. Pristupi u radu sa djecom s autizmom
3. Izrada radnog i nastavnog materijala
4. IROP – odabir ciljeva, aktivnosti, načina praćenja

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i cijenu potrošnog materijala.

232. PREVENCIJA NASILJA NAD ĐECOM S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

Autorke: Pok. Anka Đurišić, Ivana Medenica

Kontakt osoba: Marija Boljević

E-mail: nvostaze@t-com.me; mariaperovic@yahoo.com

Broj telefona: 067 504 080

Opšti cilj programa: Da se upoznaju s komunikacijom i funkcionisanjem dece sa smetnjama u razvoju, razviju mehanizmi za borbu protiv nasilja nad njima i pospješiti njegovu društveni i institucionalnu prevenciju i odgovor.

Specifični ciljevi programa: Da se kadar osposobi da poznaje osobine i potrebe u pogledu komunikacije, učenja, učešća i bude u stanju da bolje komunicira, razvije vještine da stvori prihvatajući, siguran, bezbjedan i preventivan ambijent za decu s posebnim obrazovnim potrebama i u odnosu na to budu u stanju da prepoznaju i postupe u situacijama izazove od nasilja.

Ciljna grupa: kadar vrtića i škola

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa

Teme:

1. Zakonski i strateški okvir u oblasti zaštite dece od svih vidova nasilja
2. Sprovođenje zakonskog okvira s fokusom na javne ustanove
3. Rasprostranjenost nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja dece
4. Posljedice nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja dece
5. Vrste nasilja i pokazatelji i druga negativna iskustva u djetinjstvu
6. Karakteristike i potrebe dece s konkretnim smetnjama u razvoju od značaja za situacije pojave nasilja: uočavanje i podrška
7. Koraci i mjere koje treba preduzeti kad se uoči nasilje
8. Individualni plan podrške – zaštite i rada sa detetom (IPP)

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

233. PREVENCIJA ODUSTAJANJA OD ŠKOLOVANJA

Autorke: Dr. Sibylle Hielscher, Aleksandra Radoman-Kovačević, Nataša Vlahović

Kontakt osoba: Aleksandra Radoman-Kovačević

E-mail: coo.montenegro@gmail.com
Broj telefona: 067 503 837

Opšti ciljevi: Prevencija i smanjenje osipništva/odustajanja tokom prvih godina školovanja

Specifični ciljevi programa : kvalitativno obezbjeđivanje mehanizama za uključivanje i ostanak RE dece u redovnom osnovnoškolskom sistemu; kreiranje programa za primjenu samoprocjene i vršnjačke procjene; obezbjeđivanje mehanizama praćenje uključivanja RE dece u osnovnoškolski sistem; osiguravanje podrške inkluziji RE dece na nivou učionice; razvijanje mehanizama saradnje i komunikacije u školi, saradnje sa roditeljima, saradnje sa zajednicom, civilnim sektorom, institucijama socijalne zaštite

Ciljna grupa: nastavnici

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice, prezentacije, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, tehnika akvarijuma, kooperativno učenje, timski rad, caffe montenegro i davanje/primanje povratne informacije.

Teme:

1. Prevencija odustajanja od školovanja - Upravljanje slučaja u učionici, pristupi i aktivnosti
2. Prevencija odustajanja od školovanja - Upravljanje slučaja u školi, identifikovanje slučajeva, organizovanje timova za upravljanje slučaja
3. Prevencija odustajanja od školovanja - Upravljanje slučaja na nivou zajednice, saradnja sa roditeljima, umrežavanje u zajednici

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno, moguće realizovati i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dvodnevna modula, 48 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika po grupi je 20, a maksimalni 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura za jedan modul treninga i uključuje nadoknadu za trenere.

234. PRIMJENA ANALIZA PONAŠANJA (ABA) KAO PODRŠKA U INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU

Autorka: Rea Vuksan
Kontakt osoba: Rea Vuksan
E-mail: reavuksan@gmail.com
Broj telefona: + 385 91 2000 373

Opšti cilj programa: Povećanje kompetencija nastavnika i stručnih saradnika u radu s djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, problemima u ponašanju i usvajanju novih vještina.

Specifični ciljevi programa: Sudionici će usvojiti suvremene, znanstveno utemeljene i praktične postupke u radu sa djecom s posebnim obrazovnim potrebama, autizmom i intelektualnim poteškoćama bazirane na ABA metodi.

Ciljna grupa: nastavnici, vaspitači, stručni saradnici i asistenti u školama i vrtićima

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Uvod u primjenu analiza ponašanja (ABA)
2. Poticanje motivacije
3. Poticanje suradnje kod učenika s teškoćama u ponašanju
4. Nepoželjna ponašanja
5. Poticanje komunikacije kod učenika
6. Sustavno morištenje različitih razina podrške u radu sa djecom s posebnim obrazovnim potrebama
7. Korištenje vizuelne podrške u radu s djecom s posebnim obrazovnim potrebama
8. Postizanje samostalnosti u složenim vještinama

Način realizacije programa: neposredno ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 5 dana, 30 sati

Broj učesnika u grupi: 10 do 40

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: besplatna edukacija (sudjelovanje i materijali)

235. PRIMJENA PRINCIPA NEDISKRIMINACIJE ĐECE S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

Autorke: mr Irena Bogićević, Aleksandra Đurišić

Kontakt osoba: Irena Bogićević
E-mail: irenabogicevic@ymail.com
Broj telefona: 069 217 745

Opšti cilj programa: Osnažiti nastavnike da razumiju porijeklo, nastanak, mogućnosti mijenjanja formiranja stavova i nediskriminacije prema deci s posebnim obrazovnim potrebama kao model vršnjacima.

Specifični ciljevi programa: ostvarivanje vršnjačke podrške za skladnost emocija i uspjeh djeteta sa smetnjama; podstaknuti uključivanje, empatiju, razumijevanje, poštovanje različitosti, prihvatanje, saradnju, tolerantnost, solidarnost, otvorenost za različitosti i njihove karakteristike

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, uprave vrtića i škola

Metode i tehnike rada: radionice, domaći zadaci, praktične aktivnosti

Teme:

1. Naučimo što je diskriminacija
2. Zakonski okvir
3. Stavovi i predrasude vode diskriminaciji
4. Deca s posebnim obrazovnim potrebama – opis i karakteristike i status u diskriminaciji
5. Činjenice i zablude
6. Mjere protiv diskriminacije
7. Aktivnosti protiv diskriminacije

Način realizacije programa: moguće je neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 – 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

236. PRIMJENA VODIČA ZA RAD S DJECOM S INTELEKTUALNIM SMETNJAMA

Autorke: Aleksandra Trailović, Almasa Begović

Kontakt osoba: Aleksandra Trailović
E-mail: aleksandra.trailovic@gmail.com
Broj telefona: 069 575 555

Opšti cilj programa: Jačanje kompetencija za pružanje adekvatne podrške djeci s intelektualnim smetnjama u sistemu inkluzivnog obrazovanja.

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja o specifičnostima djece s intelektualnim smetnjama; senzitivizacija za potrebe djece s intelektualnim smetnjama; upoznavanje sa metodskim pristupima u radu s djecom s intelektualnim smetnjama; jačanje kompetencija za izradu IROP-a za djecu s intelektualnim smetnjama.

Ciljna grupa: nastavnici, vaspitači, pedagozi, psiholozi, defektolozi, zdravstveni radnici, socijalni radnici

Metode i tehnike rada: prezentacije, radionice, igra uloga

Teme:

1. Intelektualne smetnje – koncept; specifičnosti djece sa intelektualnim smetnjama
2. Pristupi u radu sa djecom sa intelektualnim smetnjama
3. Izrada radnog i nastavnog materijala
4. IROP – odabir ciljeva, aktivnosti, načina praćenja

Način realizacije programa: neposredno i online moguće

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i cijenu potrošnog materijala.

**237. PROGRAM OBRAZOVANJA ZA UČENJE ZNAKOVNOG JEZIKA -
OSNOVNI NIVO**

Autorke: Olivera Gluščević, Mirjana Kustudić, Meri Petrović, Aleksandra Popović

Kontakt osoba: Olivera Gluščević
E-mail: oliveragluscevic@gmail.com
Broj telefona: 069 332 153

Opšti cilj programa: Usvajanje vještine komuniciranja sa korisnicima znakovnog jezika u cilju razbijanja komunikativne barijere i razumevanja potreba ili deteta ili roditelja koji je gluv a ima dete koje čuje.

Specifični ciljevi programa: omogućiti da jednakost kojoj se teži postane realnosti; da se čujućí članovi društva upoznaju sa znakovnim jezikom radi humanizacije odnosa, bolje socijalizacije i razumijevanja; omogućavanje inkluzivnog pristupa u radu sa djecom ili odraslima koji koriste neverbalni način komuniciranja

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave, vaspitači i stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora, nastavnici praktične nastave kao i svi zainteresovani građani i zaposleni u javnom i privatnom sektoru; uslov za učešće su zainteresovanost polaznika i potreba za razumevanjem komunikacije osoba oštećenog sluha kao i prilagodjavanje u komunikaciji sa neverbalnim osobama

Metode i tehnike rada: iskustveno–interaktivna komunikacija, demonstracija, rad u paru, rad u grupama, prezentacija na video bimu i direktna komunikacija trener - polaznik

Teme:

1. Jednoručna azbuka
2. Porodica
3. Pozdravi i konvencionalne fraze
4. Osamnest tema sa pojmovima neophodnim za komunikaciju (kultura i sport, država i gradovi u Crnoj Gori, priroda i vreme, godišnja doba, meseci i dani u sedmici, zdravlje i rad, vaspitanje i obrazovanje)

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 6 dana, tri radionice dnevno, 36 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj polaznika je 6 , maksimalni je dvanaest.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 180 eura za 36 sati. U cenu je uključen radni material, CD sa gestovima i interaktivni rad sa trenerom kao i knjiga znakovnog jezika sa detaljnim objašnjenim gestovima, agendom smjera pokreta i rečenicama za vežbanje. Ako se obuka izvodi u prostorijama Resursnog centra postoji mogućnost smeštaja i ishrane po dogovoru sa ustanovom.

238. PUT DO MOJIH INTERESOVANJA - INSTRUMENTI PROCJENE ĐECE S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA TOKOM PROFESIONALNE ORIJENTACIJE

Autorke: Ivana Medenica, Dušica Dubljević, Alisa Dizdarević, Nataša Kostić-Knežević
Kontakt osoba: Dušica Dubljević

E-mail: dusicca@yahoo.com
Broj telefona: 067 525 613

Opšti cilj programa: Prilagođavanje postupka procjene za decu s posebnim obrazovnim potrebama koji se sprovodi tokom procesa profesionalne orijentacije

Specifični ciljevi programa: Efikasniji i efektivniji izbor buduće škole i zanimanja

Ciljna grupa: stručni saradnici, nastavnici, rukovodioci

Metode i tehnike rada: radionica, praktičan rad, studije slučaja

Teme:

1. O profesionalnoj orijentaciji uopšte i za decu s posebnim obrazovnim potrebama
2. Karakteristike i komunikacija u odnosu na smetnje u razvoju, prilagođavanje uslova
3. Instrumenti procjene
4. Izvještavanje kroz Sveobuhvatni instrument

Način realizacije programa: i neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar, osvježenje, material.

239. RAD SA DJECOM I ADOLESCENTIMA SA POREMEĆAJIMA U PONAŠANJU - PRIMJENA U PEDAGOŠKOJ PRAKSI

Autorke: Aleksandra Mitrović, Nataša Knežević
Kontakt osoba: Nataša Knežević

E-mail: natasa.knezevic@rc-1jun.edu.me
Broj telefona: 068 529 234

Opšti cilj programa: Podizanje nivoa informisanosti stručnih službi i nastavnika o problematičnom ponašanju kod djece i adolescenata, jačanje kompetencija i razvijanje vještina u radu sa djecom-adolescentima koja pokazuju probleme u ponašanju.

Specifični ciljevi programa: povećanje nivoa pedagoško-psihološkog znanja i vještina u radu sa djecom sa problematičnim ponašanjem; povećanje sposobnosti prepoznavanja socijalno-emocionalnih potreba djece i adekvatnog "odgovora" na ove potrebe; povećanje sposobnosti prepoznavanja pozadine različitih ponašanja kod djece i razvojnih modela za intervencije i razumijevanje ponašanja djece; bolje razumijevanje porodične dinamike i efikasnija saradnja sa porodicom.

Ciljna grupa: stručni saradnici (psiholozi, pedagozi, defektolozi), nastavnici/vaspitači, psihijatri, socijalni radnici i drugi stručnjaci koji rade sa djecom i adolescentima

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Razumijevanje i opis ponašanja djeteta (razumijevanje razvoja različitih oblika ponašanja djeteta na individualnom, porodičnom i socijalnom nivou)
2. Deficit pažnje i problem u ponašanju (deficit pažnje/hiperaktivni poremećaj, poremećaj ponašanja, poremećaj sa prkošenjem i suprostavljanjem, teškoće u učenju, problem prilagođavanja-razvojni put, glavna obilježja).
3. Iskustva u radu sa djecom i adolescentima/kinjama sa problemima u ponašanju (dosadašnja praksa u radu: prepoznavanje, razumijevanje, postupci)
4. Pristupi u radu sa djecom sa problematičnim ponašanjem (razumijevanje problematike, uspostavljanje partnerstva sa roditeljima, predlog tehnika primjenljivih u pedagoškom okruženju)
5. Instrukcije za izradu formulara za praćenje ponašanja djeteta i podrška pri izradi individualnog plana podrške (saradnja sa vaspitno-nastavnim osobljem i socijalnim službama)

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno. U izuzetnim okolnostima može se realizovati online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalno 15, maksimalno 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i potrošni materijal.

240. RANA INTERVENCIJA ZA DJECU SA POREMEĆAJIMA IZ SPEKTRA AUTIZMA

Autorka: Nataša Knežević
Kontakt osoba: Nataša Knežević
E-mail: natasa.knezevic@rc-1jun.edu.me

Broj telefona: 068 529 234

Opšti cilj programa: Shvatanje suštine i značaja rane intervencije za djecu sa neuro-razvojnim rizikom i djecu sa poremećajima iz spektra autizma.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa osnovama rane intervencije; shvatanje značaja rane intervencije; unapređenje kompetencije za rad sa djecom sa poteškoćama iz spektra autizma; informisanje o principima rada s djecom sa teškoćama iz spektra autizma; razvijanje profesionalne osjetljivosti za posmatranje razvoja djece i praćenje njihovog individualnog napredovanja u razvoju; timski pristup; razvijanje partnerskog odnosa sa roditeljima

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, stručni saradnici (psiholozi, pedagozi, defektolozi), zdravstveni radnici

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Specifičnosti u razvoju djece iz spektra autizma-dijagnostički kriterijumi, rani znakovi, simptomi i odstupanja od uobičajenog razvoja
2. Značaj rane intervencije pristupi i tretmani
3. Saradnja, podrška i savjetodavni rad sa roditeljima
4. Neke od strategije i metode u radu sa djecom sa poremećajima iz spektra autizma
5. nepoželjno ponašanje kod učenika sa poremećajima iz spektra autizma; prepoznavanje nepoželjnog ponašanja; prepoznavanje funkcije ponašanja; strategije promjene ponašanja

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno. U izuzetnim okolnostima može se realizovati online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 15, maksimalno 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala. Troškove osveženja i ručka snosi škola koja angažuje akreditovani program.

241. RANA INTERVENCIJA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU VIDA I SMETNJAMA U TJELESNOM RAZVOJU

Autorke: Jadranka Radulović, Jasna Popović

Kontakt osoba: Jasna Popović

E-mail: jasna.popovic.somatoped@hotmail.com

Broj telefona: 067 555 877

Opšti cilj programa: Razvijanje specifične metodologije i tehnika u radu sa djecom uzrasta 0-6 godina sa smetnjama u razvoju vida i smetnjama u tjelesnom razvoju.

Specifični ciljevi programa: sprovođenje radionica kojima će moderirati stručnjaci različitih profila na polju edukacije; shvatanje suštine i značaja rane intervencije kod djece sa smetnjama u razvoju vida i smetnjama u tjelesnom razvoju; kroz planirane aktivnosti učesnici će spoznati da se ranom intervencijom unapređuje zdravlje djeteta, osnažuje razvoj njegovih vještina, sprečava nastanak razvojnih teškoća i preventivno djeluje na funkcionalna pogoršanja.

Ciljna grupa: stručni saradnici, vaspitači, defektolozi

Metode i tehnike rada: predavanje, praktičan rad u radionicama interaktivnog tipa

Teme:

1. Uvodna radionica
2. Rana intervencija djece sa smetnjama u razvoju vida (značaj rane intervencije, rani emocionalni i socijalni razvoj, rana komunikacija sa djetetom, oftalmološke - motoričke komponente)
3. Rana intervencija djece sa smetnjama u tjelesnom razvoju;
4. Problemi vida, preporuke u radu
5. Stimulativne, reedukacione i psihomotorne vježbe kod djece u smetnjama u tjelesnom razvoju
6. Rana intervencija motoričkog razvoja djece sa smetnjama u razvoju vida
7. IROP, oprema i pomagala
8. Uloga Komisije za usmjeravanje djece u odgovarajući program
9. Uloga Resursnog centra za djecu i mlade "Podgorica".

Način realizacije programa: neposredno, online putem aplikacija Teams i Zoom.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 12 do 32 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

242. RAZVOJNO-ADEKVATNI PRISTUP I MATERIJAL ZA ĐECU S POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA U PERIODU PUBERTETA I ADOLESCENCIJE

Autorke: Irena Bogičević, Nataša Kostić Knežević, Ivana Medenica, Svetlana Džuver i Dušica Dubljević

Kontakt osoba: Dušica Dubljević

E-mail: +38267525613

Broj telefona: dusicca@yahoo.com

Opšti cilj programa: Razumijevanje karakteristika, promjena, izazova koji se javljaju u razvojnim fazama puberteta i adolescencije.

Specifični ciljevi programa: prepoznate razvojne potrebe i karakteristike, funkcionisanje; usvojene vještine komunikacije i rada sa učenicima s posebnim obrazovnim potrebama u pogledu razumijevanja adolescentnih promjena

Ciljna grupa: stručni saradnici, nastavnici, rukovodioci

Metode i tehnike rada: radionica, praktičan rad, studije slučaja

Teme:

1. Razvojne zakonitosti
2. Funkcionisanje i komunikacija u adolescenciji učenika s konkretnim smetnjama u razvoju
3. Organizacija procesa, podrške u adolescenciji
4. Upravljanje emocijama, ponašanjem
5. Identitet, Prihvatanje sebe,
6. Vještine brige o sebi, zdravstvena potrebe,
7. Seksualnost
8. Izrada društvenih priča

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorar, osvježenje, material.

243. RODNA PISMENOST

Autorke: Božena Jelušić, Paula Petričević, Dina Bajramspahić

Kontakt osoba: Božena Jelušić

E-mail: vlaxon@t-com.me

Broj telefona: 069 063 394

Opšti cilj programa: Svestrano osvješćivanje i analiza rodni pitanja i značaja rodne ravnopravnosti za inkluzivno demokratsko društvo.

Specifični ciljevi programa: polaznici obuke poznaju opšte pojmove od značaja za rodnu ravnopravnost; u stanju su da prepoznaju stereotipe i tradicionalne rodne uloge i njihov uticaj na jednak pristup mogućnostima; da analiziraju reprezentaciju žene u medijima i prisustvo na pozicijama moći; da rodna pitanje uoče u pristupu LGBZIQ+ osobama

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih škola, gimnazija i srednjih stručnih škola.

Metode i tehnike rada: metode aktivnog učenja, saradničko učenje, diskusije i analize, prezentacije, individualni i grupni rad; usmjeravanje na „povezano učenje“ (igra, predstavljanje, simulacija, preuzimanje, distribucija znanja, prosuđivanje).

Teme:

1. Patrijarhat – u čemu je problem?
2. Ko se boji feminizma?
3. „Muški pogled“ u medijima – medijska reprezentacija žena i rodno zasnovani govor mržnje
4. „Muški pogled“ u obrazovanju – uticaj patriarhata na znanje i obrazovanje
5. Moć i nasilje – žene i moć, nasilje nad ženama i toksični maskulinitet;
6. Što institucije mogu? – institucionalizacija rodne ravnopravnosti
7. LGBZIQ + prava i rodna ravnopravnost
8. Kultura u srcu patrijarhata – uloga kulture i masovne kulture u reprodukciji/eliminisanju rodnozasnovane diskriminacije

Način realizacije programa: Program se optimalno realizuje neposredno, ali ga je moguće realizovati i onlan, najbolje putem Zoom aplikacije, koja omogućava dovoljnu interaktivnost, rad u panelu i u manjim grupama, uporednu prezentaciju i živu riječ edukatorke, pisane komentare i razmjenu informacija među učesnicima/cama.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati; obuka se ne odvija dan za danom već uz dogovorenu pauzu kako bi polaznici mogli da odrade predviđeni dio programa za primjenu u školi.

Broj učesnika u grupi: 25 – 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura (50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara tima trenera; 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara; 15% za pokrivanje troškova i pripreme materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskog tima).

244. STRATEGIJE UTICAJA NA AGRESIVNO PONAŠANJE

Autorka: Marija Kerekeš

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović-Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: obuka učesnika u primjeni novih metoda i tehnika sa djecom koja pokazuju agresivna ponašanja; sticanje znanja i vještina za rad sa djecom sa autizmom i ADHD-om u kanalisanju problematičnog ponašanja

Specifični ciljevi programa: ovladavanje vještina u radu sa djecom koja pokazuju probleme ponašanja i imaju problem pažnje; polaznici će upoznati metode i tehnike rada sa djecom sa autizmom i ovladati vještina izbora metoda rada shodno potrebama djece sa autizmom i ADHD-om; polaznici će naučiti kako da reaguju u specifičnim situacijama koje se mogu desiti na času i van njega.

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, stručni saradnik u školama, saradnici (pedagoški andragoški asistent i pomoćni nastavnik)

Metode i tehnike rada: metoda komunikacije putem diskusionih foruma, tehnika pretraživanja sadržaja preko interneta, primjena PowerPoint prezentacije, rješavanje onlajn testova i zadataka, individualni i grupni oblik rada

Teme:

1. Agresivno ponašanje
2. Autizam i agresivno ponašanje
3. Intervencije u smanjenju agresivnog ponašanja učenika sa autizmom

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

245. UNAPREĐENJE KOMPETENCIJA RODITELJA DJECE SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

Autorke: Jasna Popović, Suzana Koletić

Kontakt osoba: Suzana Koletić

E-mail: suzana.koletic@gmail.com

Broj telefona: 069 187 298

Opšti cilj programa: osnaživanje partnerstva JPU i roditelja djece sa posebnim obrazovnim potrebama i jačanje njihovih roditeljskih kapaciteta u slučajevima kada porodica ne može na adekvatan način da odgovori na potrebe djece i pruži im optimalnu brigu

Specifični ciljevi programa: unaprijediti kompetencije vaspitača u predškolskim ustanovama kako bi oni pružili podršku unapređenju roditeljstva roditelja djece sa posebnim obrazovnim potrebama a samim tim i unapređenje ukupnog kvaliteta života djece sa posebnim obrazovnim potrebama; pomogne sistemu da pruži adekvatnu zaštitu i podršku djetetu i porodici, koja će biti u najboljem interesu djeteta; prevenira i sprječava izmiještanje djeteta iz svoje prirodne porodice i unaprijedi funkcionisanje biološke porodice

Ciljna grupa: vaspitači iz JPU i stručni saradnici (defektolozi, psiholozi, pedagozi, logopedi)

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa, radionice, prezentacije, praktičan rad i diskusija

Teme:

1. Roditelji i njihove lične potrebe (Roditelji djece sa POP, Servisi podrške, Funkcionalnost porodice, Struktura i dinamika dnevnih aktivnosti)
2. Individualno funkcionisanje djeteta u odnosu na smetnju
3. Komunikacija sa djetetom sa POP
4. Priprema za školu djeteta sa POP

Način realizacije programa: neposredno, po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 12 - 20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje i cijena u potrošnog materijala.

9. MULTIDISCIPLINARNI PRISTUP NASTAVI

246. CJELOVIT PRISTUP NASTAVNOM PROCESU

Autor: mr Sava Kovačević

Kontakt osoba: mr Sava Kovačević

E-mail: kovacevic.sava@gmail.com
Broj telefona: 067 616 055

Opšti cilj programa: Osnaživanje nastavnika i nastavnica za kreiranje dinamičkog i promjenljivog okruženja u kojem učenici/e ispunjavaju svoje pune potencijale.

Specifični ciljevi programa: timski rad i saradnja nastavnika kroz predmetne programe u skladu sa opštim ciljevima obrazovanja i vaspitanja; razumijevanje različitih stilova učenja i njihovo integrisanje kroz nastavni proces; razumijevanje međusobne povezanosti nastavnih sadržaja iz predmetnih oblasti; pružanje podrške u organizaciji integrativnih nastavnih sadržaja kroz aktivno učenje; jačanje profesionalnih kompetencija nastavnika za organizaciju integrativne nastave

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, nastavnici osnovnih i srednjih škola, profesori gimnazija

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice, prezentacije, individualna aktivnost, primjeri iz prakse, foto priče, mape uma, diskusije, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, vrednovanje i samovrednovanje rada, kao i davanje/primanje povratne informacije.

Teme:

1. Cjelovit pristup nastavnom procesu -pojam i karakteristike
2. Integrativni pristup u nastavi
3. Integrisanje znanja, vještina i stavova u nastavi
4. Učenje u integrativnoj nastavi
5. Integrisanje nastavnih sadržaja
6. Ambijentalna pedagogija u integrativnoj nastavi
7. Kreiranje časova integrativne nastave

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura.

247. DIGITALIZACIJA, INTERNET I JEZIK –DIGITALNI PRAVOPIS

Autori: mr Natalija Đaletić, dr Zoran Ebersold

Kontakt osoba: Natalija Đaletić

E-mail: natalija.djaletic@gmail.com, office@montenesoft.com

Broj telefona: 068 309 193

Opšti cilj programa: Unapređivanje znanja i umijeća nastavnika iz oblasti pravopisa i metodologije rada na pismenim zadacima, kao i kompetencija za poboljšanje funkcionalne pismenosti učenika u digitalnim aplikacijama i digitalnom okruženju.

Specifični ciljevi programa: obnavljanje poznatih i usvajanje novih pravopisnih pravila za pisanje u digitalnom okruženju; unapređenje jezičke kulture i sposobnosti pismenog izražavanja u digitalnim aplikacijama i digitalnom okruženju (sadržaj, pravopis, rečenice i gramatičke greške, logičnost i postupnost u izražavanju); razumijevanje uticaja digitalizacije na razvoj crnogorskog jezika; usvajanje rečnika interneta i digitalne komunikacije

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: verbalno-tekstualne, ilustrativno-demonstrativne, praktične vježbe, projektno usmjeren rad, radionice.

Teme:

1. Dugme SPACE – najvažnija tipka digitalnog pravopisa
2. Pisanje datuma
3. Bilježenje vremena
4. Skraćenice
5. Pisanje crtice (kratke)
6. Upotreba crte (duge)
7. Upotreba kose crte
8. Upotreba navodnika – kako citirati
9. Interpunkcijski galimatijas
10. Najupornije greške – jezičke pijavice
11. Pleonazmi
12. Birokratske (zlo)upotrebe jezika
13. Pravila kucanja u Word-u
14. Rečnik interneta i digitalne komunikacije

Način realizacije programa: neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika 15, maksimalni broj učesnika...

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura i uključuje pripremu edukativnog materijala, izradu programa, realizovanje radionice, kao i troškove osvježenja i ručka. Cijena po učesniku za online obuke je 25 eura.

**248. DNEVNIK ČITANJA – VIZUELIZACIJA TEKSTA KAO PODSTICAJ
ČITALAČKE AKTIVNOSTI UČENIKA**

Autori: Miroslav Minić, Svetlana Jovetić–Koprivica

Kontakt osoba: Miroslav Minić

E-mail: miroslavminic7@gmail.com

Broj telefona: 067 513 555

Opšti cilj programa: unaprijediti pristup angažovanju čitalačke aktivnosti učenika, vještina tumačenja i kreativnosti; unaprijediti rad na razvijanju analitičkog čitanja učenika

Specifični ciljevi programa: razmatrati i razumjeti značaj dubljeg tumačenja predmetnosti književnog teksta koji učenici/ce proučavaju; razmatrati suštinu motivske strukture poetskog i proznog teksta; uočiti potrebu istraživanja kod kuće i sakupljanja neophodnih materijala za vizualizaciju književnog sadržaja; razmotriti neophodnost širenja asocijativnog polja prilikom tumačenja književnog teksta

Ciljna grupa: nastavnici CSBH jezika i književnosti svih obrazovnih programa

Metode i tehnike rada: usmeno izlaganje, demonstracija, problemski zadaci, rad na konkretnim zadacima, saradničko učenje; tehnike rada podrazumijevaju niz interaktivnih radionica sa detaljno predstavljenim uputstvima

Teme:

1. Principi angažovanja čitalačke aktivnosti
2. Resursi u nastavi književnosti
3. Klasični dnevnik čitanja – vizuelni dnevnik čitanja
4. Proces nastanka radova - dnevnik čitanja
5. Saradnja sa lokalnom zajednicom
6. Kontinuirano praćenje napredovanja učenika
7. Provjeravanja i ocjenjivanje znanja i vještina
8. Ispoljavanje sigurnosti u govornom nastupu
9. Specifičnosti pristupa u radu sa darovitim učenicima
10. Specifičnosti pristupa u radu sa učenicima koji imaju razvojne deficite
11. Izvještavanje o napredovanju i razvojnim potrebama učenika

Način realizacije programa: Neposredno, ali je program moguće izvoditi u online okolnostima preko Zoom i Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj polaznika je 15, maksimalni broj je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje prisustvo radionicama i potreban materijal za rad.

249. E-PORTFOLIO ZA NASTAVNIKE

Autorka: Snežana Đorđević

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: osposobljavanje nastavnika da kreiraju lični e-portfolio i e-podsjetnicu; osposobljavanje nastavnika da vrše samoevaluaciju i evaluaciju e-portfolioja uz pomoć instrumenata za praćenje i napredovanje

Specifični ciljevi programa: upoznavanje nastavnika sa vrstama, svrhom i primerima dobrih e-portfolioja; osposobljavanje nastavnika da kreiraju i tokom svoje profesionalne karijere obogaćuju lični e-portfolio; podsticanje nastavnika da planiraju svoje stručno usavršavanje i etapa napredovanja vršenjem samoevaluacije e-portfolioja; osposobljavanje nastavnika da vrše evaluaciju e-portfolioja svojih kolega primenom različitih instrumenata

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola I gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola i osnovnih/srednjih umjetničkih škola (muzičke, baletske, likovne), nastavnici škola za obrazovanje odraslih, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, stručni saradnici predškolskih ustanova i škola, direktori/pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnih materijala putem interneta, metoda demonstracija putem tekstualnih sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni i grupni oblik rada.

Teme:

1. Šta je i koliko nam znači portfolio?
2. E-portfolio–instrument za napredovanje i saradnju

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

250. E-PORTFOLIO ZA UČENIKE

Autorka: Snežana Đorđević

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775 , 067 566 044

Opšti cilj programa: usavršavanje nastavnika da kreira, obogaćuje i vrši evaluaciju učeničkog e-portfolija; nastavnik stiče digitalne kompetencije za obučavanje učenika da samostalno kreiraju i vode svoje e-portfolije

Specifični ciljevi programa: upoznavanje nastavnika sa svrhom, vrstama i primerima dobrih učeničkih e-portfolija; osposobljavanje nastavnika da kreiraju i obogaćuju učenički e-portfolio; podsticanje nastavnika da zajedno sa učenicima planiraju korake u jačanju učenikovih kompetencija i etapa napredovanja vršenjem samoevaluacije e-portfolija; osposobljavanje nastavnika da vrše evaluaciju učeničkih e-portfolija primenom različitih instrumenata

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola i gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola i osnovnih/srednjih umjetničkih škola(muzičke, baletske, likovne), nastavnici škola za obrazovanje odraslih, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, stručni saradnici predškolskih ustanova, domova učenika i škola

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnih materijala putem interneta, metoda demonstracija putem tekstualnih sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje, individualni i grupni oblik rada

Teme:

1. Kome je i zašto potreban učenički e-portfolio?
2. Evaluacija i samoprocjena učeničkog e-portfolija

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

251. GEOGEBRA U NASTAVI 1

Autorka: Olgica Rakić

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za rad sa softverskim alatom, unapređivanje rada kroz inovativne načine i upotrebu softvera koji nastavu čini kreativnijom.

Specifični ciljevi program: upoznavanje učesnika sa softverom koji pruža neograničene mogućnosti u zavisnosti od kreativnosti; osposobljavanje i trening učesnika da razvijaju kreativnost; osposobljavanje učesnika da kreiraju sopstveni materijal za rad

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici matematike i fizike osnovnih i srednjih škola, nastavnici stručnih predmeta srednjih škola

Metode i tehnike rada: metod komunikacije putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima; tehnika pretraživanja nastavnih sadržaja putem internet; metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja i zadataka; onlajn anketiranje/testiranje; individualni oblik rada

Teme:

1. Upoznavanje sa Geogebrom i njenim mogućnostima
2. 3D prikaz

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

252. GEOGEBRA U NASTAVI 2

Autorka: Olgica Rakić

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Osposobljavanje nastavnika za rad sa novim softverskim alatom, unapređivanje rada nastavnika kroz inovativne načine rada i upotrebe softverskog alata koji nastavu čini kreativnijom.

Specifični ciljevi program: Izrada sopstvenog udžbenika prilagođenog potrebama, mogućnostima i afinitetima učenika.

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, nastavnici matematike i fizike osnovnih i srednjih škola, nastavnici stručnih predmeta srednjih škola

Metode i tehnike rada: metod komunikacije putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima; tehnika pretraživanja nastavnih sadržaja putem interneta; metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja i zadataka; onlajn anketiranje/testiranje; individualni oblik rada

Teme:

1. Geogebra knjiga
2. Online nastava, kreiranje učionice i praćenje rada u realnom vremenu

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

**253. KAKO POBOLJŠATI ČITALAČKU PISMENOST KOD UČENIKA
OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE: POJAM, PRISTUP I MODELI**

Autorke: mr Biljana Vukmanović, mr Mirsada Šabotić

Kontakt osoba: Biljana Vukmanović

E-mail: biljanavukmanovic@gmail.com

Broj telefona: 069 276 246

Opšti cilj programa: Unapređivanje nastavničkih kompetencija u cilju poboljšanja čitalačke pismenosti učenika kroz konkretne modele i primjenjiva rješenja

Specifični ciljevi programa: uviđanje značaja čitalačke pismenosti za učenike i njihovo cjeloživotno učenje; razvijanje kompetencija nastavnika za odabir tekstova za čitanje u cilju razvijanja čitalačke pismenosti; analiza PISA testova i zaključci (vrsta i težina zadataka, kritičko promišljanje); unapređenje nastavničkih kompetencija za poboljšanje čitalačkih navika učenika; upoznavanje nastavnika sa skalama i nivoima čitalačke pismenosti i primjenom istih

Ciljna grupa: nastavnici razredne i predmetne nastave osnovnih škola, profesori srednjih škola, stručni saradnici, pomoćnici direktora i direktori

Metode i tehnike rada: dijalog, interpretativna metoda, grupni rad, rad u paru

Teme:

1. Pojam i definicija čitalačke pismenosti
2. Značaj čitalačke pismenosti kao vještine kod učenika
3. Nastavnik kao važan faktor u čitalačkoj pismenosti učenika
4. Čitalačka pismenost – učenje za život
5. PISA testiranje
6. Čitalačka pismenost u nastavi (intrinzična motivacija)
7. Čitalačke navike i strategije i kritičko promišljanje o pročitanoj
8. Težina zadataka kao faktor čitalačke pismenosti
9. Vrste tekstova kao faktor čitalačke pismenosti
10. Skale i nivoi čitalačke pismenosti

Način realizacije programa: neposredno (online po potrebi)

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je neposredno 20 eura (online 10 eura) i uključuje štampani materijal za učesnike, ručak i dezert za učesnike, osvježenje (sok, kafa, čaj), putne troškove i honorare autora.

254. KREIRANJE ŠKOLSKE BAŠTE KAO INTEGRALNE UČIONICE

Autori: Aleksandar Novović, Kristina Žugić

Kontakt osoba: Kristina Žugić

E-mail: ecologicmne@gmail.com

Broj telefona: 067 896 676

Opšti cilj programa: Stručno osposobljavanje nastavnika za implementaciju međupredmetne teme *Kreiranje školske bašte kao integralne učionice*.

Specifični ciljevi programa: unapređivanje znanja o održivom razvoju, razvoju divergentnog mišljenja i kreiranju koncepta „Školska bašta“ u školama, širenju tema o ekologiji, zaštiti životne sredine i klimatskim promjenama; upoznavanju sa školskim baštama kao konceptom savremene metodike nastave u regionu i šire; širenje znanja o metodama savremene metodike nastave i načinima kako da se školski ambijent proširi iz učionica u dvorište, kako bi se iskoristio maksimalan potencijal školskog prostora kao novo didaktičko sredstvo u nastavi.

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, vaspitači i rukovodioci ustanova, edukatori

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice (interdisciplinarno učenje, učenje na osnovu iskustva, kritičko mišljenje i akciono orijentisano učenje, debata, simulacija procesa nastave..), istraživanje primjera dobre prakse iz regiona i svijeta

Teme:

1. Održivi razvoj, ciljevi obrazovanja za održivi razvoj, međupredmetne oblasti
2. Ekologija, zaštita životne sredine, klimatske promjene
3. Program UN: Obrazovanje za život - ključne kompetencije za 21.vijek i Sedamnaest ciljeva održivog razvoja
4. Planiranje časa u skladu sa principima i metodama savremene metodike nastave
5. Izrada plana časa u skladu sa gore navedenim temama, metodama i principima
6. Komunikacije u nastavnim metodama
7. Pojam i elementi školske bašte kao integralne učionice
8. Istraživanje otvorene učionice
9. Raznovrsnost upotrebe školskog prostora
10. Planiranje nastave kao dio održivog obrazovanja
11. Održivi gradovi i naselja (ciljevi i ishodi učenja)

Način realizacije programa: Program bi se održavao uživo, osim ako bi epidemiološke mjere zahtijevale da se sprovodi online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30 učenika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za trenere i potrošni material.

**255. KULTURNO NASLEĐE KAO SREDSTVO U OBRAZOVANJU, UZ
PRIMJENU DIGITALNIH ALATA**

Autori: mr Natalija Đaletić, dr Zoran Ebersold

Kontakt osoba: Natalija Đaletić

E-mail: natalija.djaletic@gmail.com, office@montenesoft.com

Broj telefona: 068 309 193

Opšti cilj programa: korišćenje kulturnog nasljeđa i digitalnih alata u obrazovnim procesima; unapređenje međukulturne interakcije kod nastavnika koji će podsticati mlade da istražuju i dijele svoje kulturno nasljeđe i da upoznaju i dožive nasleđe drugih

Specifični ciljevi programa: razvoj kulturološki osviješćenih i odgovornih nastavnika koji umiju da prepoznaju potencijal svakog učenika, bez obzira na njegovu kulturološko porijeklo; razvoj interkulturalne i multikulturalne svijesti kod nastavnika; nastavnici modifikuju nastavne programe kako bi uključili različito kulturno porijeklo i nasljeđe svojih učenika i time stvorili pozitivnije i produktivnije školsko iskustvo svih učesnika u nastavnom procesu

Ciljna grupa: Ova obuka je namijenjena nastavnicima i školskom osoblju od predškolskog nivoa, preko osnovnog, srednjeg, stručnog, obrazovanja odraslih i obrazovanja djece sa smetnjama u razvoju i svima onima koji žele da prošire svoje razumijevanje kulturnog nasljeđa kao izraza vrijednosti, vjerovanja, znanja i tradicije i nauče kako da koriste kulturno nasljeđe kao resurs za nastavu.

Metode i tehnike rada: verbalno-tekstualne, ilustrativno-demonstrativne, praktične vježbe, projektno usmjeren rad, radionice

Teme:

1. Kultura
2. Nasljeđe
3. UNESCO lista svjetske baštine
4. Kulturno nasljeđe u Crnoj Gori
5. Kulturno nasljeđe i digitalizacija kao resursi za razvoj obrazovanja–platforma Europeana
6. Praktični rad: Priče iz davnina–predstavljanje lične priče o nasljeđu, uz primjenu IKT alat

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika je 15, maksimalni broj učesnika je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 i uključuje pripremu edukativnog materijala, izradu programa, realizovanje radionice, kao i troškove osvježenja i ručka.

256. MEDIJSKA PISMENOST 1

Autorki: Božena Jelušić, Dragoljub Vuković

Kontakt osoba: Božena Jelušić

E-mail: vlaxon@t-com.me

Broj telefona: 069 063 394

Opšti cilj programa: Osnajivanje nastavnika kao nosilaca obrazovne reforme za nastavu koja učenike vodi kritičkoj recepciji i produkciji medijskih tekstova i razvoj svijesti moći medija u svakodnevnom životu.

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja i vještina o konceptima medija i njihovoj ulozi i snazi u svakodnevnom životu; kako riječi i narativi, slika i zvuk mogu da se koriste u promociji određenih ideja i ciljeva; smisleno uključivanje ovih znanja u nastavu ostalih predmeta, razvijanje spremnosti za saradnju, razmjenu iskustava i učenja od kolega; promovisanje ideje o reflektivnom praktičaru (koji kontinuirano preispituje, usavršava i prilagođava svoj rad potrebama obrazovne prakse)

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici osnovnih škola

Metode i tehnike rada: metode aktivnog učenja, saradničko učenje, individualni rad i rad u parovima i malim grupama, diskusije i analize, prezentacije, individualni i grupni rad; usmjeravanje na „povezano učenje“ uz upotrebu digitalnih tehnologija, planiranje, razmjene iskustava i stavova

Teme:

1. Definisane pojma medijske pismenosti, predstavljanje programa i nastavnih materijala kroz svih sedam modula
2. Dekonstrukcija medijskog teksta i strategije analize medijskih sadržaja s obzirom na pet ključnih koncepata medijske pismenosti (konstrukt, jezik, recepcija, ideologija, svrha)
3. Re-prezentacija žene u medijima
4. Dubinske odlike kulture kroz jezik i medije
5. Mladi u digitalnoj domovini
6. Etika u medijama, fotografija/video manipulacije, lažne vijesti, važnost konteksta, novinarski izvori i vještina provjeravanja

Način realizacije programa: program se optimalno realizuje neposredno ali ga je moguće realizovati i online, najbolje putem Zoom aplikacije, koja omogućava dovoljnu interaktivnost, rad u panelu i u manjim grupama, uporednu prezentaciju i živu riječ edukatorke, pisane komentare i razmjenu informacija među učesnicima

Trajanje programa (broj dana i broj sati): dva radna dana, 12 sati; jednodnevni seminar 4x90 minuta (6 sati); primjena programa između seminara – 6 sati praktične primjene uz redovne konsultacije međom sa trenerima; razmak između seminara i praktičnog rada uz konsultacije treba da traje najmanje mjesec, a najviše dva mjeseca, kako bi učesnici imali vremena za praktičnu primjenu i dodatne zahtjeve u pravcu usavršavanja

Broj učesnika u grupi: 25 do 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 25 eura (50% za pokrivanje honorara tima trenera; 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara; 15% za pokrivanje troškova i pripremu materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskog tima)

257. MEDIJSKA PISMENOST 2 – PARTICIPATIVNA KULTURA ZA PARTICIPATIVNU DEMOKRATIJU

Autorki: Božena Jelušić, Dragoljub Vuković

Kontakt osoba: Božena Jelušić

E-mail: vlaxon@t-com.me

Broj telefona: 069 063 394

Opšti cilj programa: Obuka za nastavu koja vodi kritičkoj recepciji/produkciji medijskih tekstova u savremenom digitalnom okruženju i „kulturi mreže“ uz uključivanje stečenih vještina u druge predmete društvene i prirodno-naučne grupe.

Specifični ciljevi programa: osnaživanje i obuka nastavnika da kod učenika razvijaju kritički odnos prema medijskim sadržajima, usmjerenost na „povezano učenje“ kroz fluidan odnos između kuće, škole i životne prakse; obuka ide u prilog novoj obrazovnoj paradigmi i premještanju fokusa sa memorisanja na aktivnu nastavu i za kritičku upotrebu tehnologije u digitalnom svijetu; posredni efekti se očekuju i na testiranjima tipa PISA-e

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici gimnazija i srednjih stručnih škola

Metode i tehnike rada: metode aktivnog učenja, saradničko učenje, individualni rad i rad u parovima i malim grupama, diskusije i analize, prezentacije, individualni i grupni rad; usmjeravanje na „povezano učenje“ uz upotrebu digitalnih tehnologija, planiranje, razmjene iskustava i stavova

Teme:

1. Medijska pismenost i savremeni izazovi medijske pismenosti
2. Šta medijski pismen čovjek treba da traži od javnih medija u kulturi mreže
3. Online bezbjednost
4. Unutar medija u kulturi mreže – izazovi i opasnosti
5. Provjera informacija i „povezano učenje“
6. Fotografija i video – široko polje za manipulativno OJ-HA

Način realizacije programa: program se optimalno realizuje neposredno ali ga je moguće realizovati i online, najbolje putem Zoom aplikacije, koja omogućava dovoljnu interaktivnost, rad u panelu i u manjim grupama, uporednu prezentaciju i živu riječ edukatorke, pisane komentare i razmjenu informacija među učesnicima

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dana, 18 sati; prvi dan 4x90 minuta (6 sati); primjena programa između seminara uz konsultacije sa trenerima (6 sati praktične primjene između prvog i trećeg segmenta obuke uz konsultacije sa trenerima); treći dan 2x90 minuta radionice (3 sata) i 2x90 minuta analiza odabranih primjena programa i njihovo usavršavanje; neophodno je napraviti razmak između seminara (najmanje mjesec dana, a najviše dva) kako bi učesnici imali vremena za praktičnu primjenu programa

Broj učesnika u grupi: 25 do 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: 25 eura (50% za pokrivanje honorara tima trenera; 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara; 15% za pokrivanje troškova i pripremu materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskom tima)

Autori: Olivera Nikolić, Milica Bogdanović, Miroslav Minić, Svetlana Jovetić-Koprivica
Kontakt osoba: Svetlana Jovetić-Koprivica
E-mail: sjovetickoprivica@gmail.com
Broj telefona: 069 391 855

Opšti cilj programa: Opšti cilj programa obuke obuhvata sticanje znanja iz oblasti medijske pismenosti, vještine dekonstruisanja medijskih poruka, pružanje najznačajnijih informacija i alata za provjeru istinitosti medijskih sadržaja

Specifični ciljevi programa: polaznici ovog programa obuke moći će da prepoznaju karakteristike medijskog okruženja; razlikuju informisanje i ubjeđivanje; definišu pojmove komentar, mišljenje, oglašavanje, društveno oglašavanje, PR; razumiju pojam slobode izražavanja; procijene ograničenja slobode izražavanja; razumiju principe novinarskih standarda; razumiju ulogu obrazovanja u prevenciji i suzbijanju upotrebe govora mržnje

Ciljna grupa: članovi uprava predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, profesori razredne nastave, profesori opšteobrazovnih predmeta osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: metoda izlaganja, dijaloška metoda, polemika i diskusija, tekst metoda i metoda demonstracije, metoda dekonstruisanja i kreiranja, tehnike rada podrazumijevaju niz interaktivnih radionica sa detaljno predstavljenim uputstvima

Teme:

1. Mediji i obrazovanje
2. Vrste medijskih sadržaja
3. Pojam slobode izražavanja
4. Značaj poštovanja novinarskih standarda
5. Vrste medijskih manipulacija

Način realizacije programa: neposredno, ali program je moguće izvoditi u online okolnostima preko Zoom i Teams platforme; autori i voditelji programa raspolažu kompetencijama koje im omogućavaju realizaciju na ovaj način

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj polanika je 10, maksimalni broj je 20

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje prisustvo radionicama i potreban materijal za rad.

Autorke: Vesna Radulović, Irena Šućur
Kontakt osoba: Vesna Radulović
E-mail: vesnaradulovic67@gmail.com
Broj telefona: 068 593 172

Opšti cilj programa: Razvijanje kompetencija nastavnika u realizaciji ciljeva informacijske i medijske pismenosti i medijske regulacije za izgradnju demokratskog, inkluzivnog i zdravog medijskog okruženja, kao osnove cjeloživotnog učenja.

Specifični ciljevi programa: poznavanje uloge i funkcija medija u demokratskim društvima; pristup informacijama; procjena informacija; etično korišćenje informacija; poznavanje uloge i funkcija medija u demokratskim društvima; kritičko vrednovanje medijskih sadržaja; korišćenje medija za samoizražavanje i demokratsko učešće; prevencija zloupotrebe medijskih sadržaja; nasilni ekstremizam kao posljedica širenja lažnih vijesti; internet i društvene mreže u službi radikalizacije mladih

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne i predmetne nastave, stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: metoda predavanja i demonstracija pomoću prezentacija i video materijala, samostalni rad i rad u grupi, radionice i interaktivno učenje

Teme:

1. Medjska pismenost, vrste lažnih vijesti, posljedice širenja lažnih vijesti; zloupotreba medijskih prava i sloboda, nasilni ekstremizam kao posljedica širenja lažnih vijesti; internet i društvene mreže u službi radikalizacije mladih
2. Medijska pismenost u našem društvu
3. Medijska pismenost u funkciji sticanja građanskih kompetencija
4. Nasilni ekstremizam kao posljedica širenja lažnih vijesti

Način realizacije programa: neposredno i online - putem platforme Microsoft Teams

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 20, a maksimalni broj učesnika u grupi je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

Autori: Nikola Simović, Maida Idrizović
Kontakt osoba: Nikola Simović
E-mail: nikola.simovic.86@gmail.com
Broj telefona: 068 811 693

Opšti cilj programa: Afirmisanje savremenih tehnologija u procesu organizovanja i izvođenja nastave hemije.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje nastavnika sa inovativnim metodama u nastavi koristeći android aplikacije; podsticanje nastavnika na kreativniji rad korišćenjem android aplikacija; podsticanje učenika za samostalni i/ili grupni rad koji ima primjenu u praksi; unapređenje znanja i vještina učenika iz oblasti aktivnog učenja – učenja usmjerenog ka aktivnostima; postizanje boljih rezultata učenika u toku osnovnog i srednjeg obrazovanja

Ciljna grupa: nastavnici hemije osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: teorijsko razmatranje uvodnog karaktera, prezentacija, rad u android aplikacijama, diskusija, evaluacija, praktičnom radu, kao i individualnom radu i/ili radu u grupi

Teme:

1. Oblici i vrste organizacije u nastavi hemije
2. Nastavna sredstva u nastavi hemije
3. Elektronsko učenje i učenje na daljinu u nastavi hemije
4. Android aplikacije u nastavi hemije
5. Instaliranje android aplikacija – samostalno pronalaženje i instaliranje android aplikacija
6. Sticanje vještina za samostalno korišćenje android aplikacija za potrebe nastavnog procesa

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno, ali se može realizovati i online putem aplikacije Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i troškove osvježanja tokom seminara.

261. OSNOVE KORIŠĆENJA RAČUNARA I OSNOVE UPOTREBE INTERNETA

Autori: prof. dr Veselin Mićanović, Vasko Milatović
Kontakt osoba: prof. dr Veselin Mićanović
E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me
Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Podsticanje vaspitača, nastavnika i stručnih saradnika na sticanje i snaženje vještina koje se odnose na adekvatnu upotrebu računara i Interneta.

Specifični ciljevi programa: nastavnici će razumijeti i praktično primijeniti koncepte Web pretraživanja, adekvatnog preuzimanja informacija sa Interneta, osnovne koncepte online komunikacije, komunikaciju putem emaila, alate podešavanja; nastavnici će razumijeti važnost uporednog rada sa raznorodnim dokumentima, kreiranje i formatiranja teksta, tabelarnog prikaza raznorodnih podataka, kreiranje tabela i upotrebu grafičkih objekata, podešavanje online pošte, primanja/slanja cirkularnih pisama, štampanje

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici i stručni saradnici u školama

Metode i tehnike rada: metoda razgovora, praktičnog rada, rješavanja problema i aktivnog učenja kroz primarno individualn rad (samostalan rad za jednim PC-om), a zatim panel prezentacije i diskusije

Teme:

Modul I

1. Koncepti Web pretraživanja i praktična primjena
2. Pristup i procjene informacija na Internetu
3. Koncepti online komunikacije
4. Email

Modul II

1. Korišćenje aplikacija
2. Kreiranje i formatiranje dokumenata
3. Grafički prikazi/objekti
4. Objedinjavanje online pošte–Mail merge

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 radna dana, 2 modula, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 30 eura + PDV i uključuje putne troškove i honorare realizatora programa.

Autorka: Jasminka Milošević
Kontakt osoba: Jasminka Milošević
E-mail: jasminka@mapt2012.me
Broj telefona: 067 382 865

Opšti cilj programa: Jačanje kompetencija za demokratiju, međupredmetna saradnja nastavnika, saradnja sa lokalnom zajednicom, uključivanje učenika i nastavnika u aktivno rješavanje problema lokalne zajednice.

Specifični ciljevi programa: da se uveća zadovoljstvo iskustva učenja; da se razvije kultura demokratije u školama i lokalnoj zajednici; da se ponovo ocijeni, preispita koncept zajednice kroz rješavanje zajedničkih problema kao što su nasilje i ekološki problemi; da se osvijetli koncept interkulturnog dijaloga; da se razvije svijest o pravom značenju i vrijednosti održivog razvoja; da se edukuju učesnici, nastavnici i NVO aktivisti da stvaraju zajedničke projekte

Ciljna grupa: nastavnici filozofije, psihologije, sociologije, nastavnici svih ostalih predmeta, građanski aktivisti, javni djelatnici, predstavnici uprava škola, ministarstava i ostalih javnih ustanova

Metode i tehnike rada: diskusija, rad u grupi, zajednica onih koji uče, akvarijum, slagalica, upitnik, grupna i individualna analiza, učenje zasnovano na projektu

Teme:

1. Obrazovanje za demokratiju i održivi razvoj
2. Kultura demokratije ili: šta mogu da uradim
3. Fraktalna demokratija ili: kako ćemo to uraditi
4. Kompetencije za demokratsku kulturu ili: šta smo naučili

Način realizacije programa: Poželjno je da realizacija bude neposredna, ali je izvodljivo i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 16 do 24

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za trenere, sav potreban materijal za rad i osvježenje

Autorka: Anđela Nikčević
Kontakt osoba: Anđela Nikčević
E-mail: angelitaland@gmail.com
Broj telefona: 068 610 193

Opšti cilj programa: Upoznati inicijativu, karakteristike i potencijal obrazovanje za digitalno građanstvo Savjeta Evrope

Specifični ciljevi programa: razumjeti pojam *digitalini građanin*; upoznati nastojanja Savjeta Evrope u oblasti obrazovanja za digitalno građanstvo; upoznati model deset domena; razumjeti koje kompetencije svaki od domena integriše; kritički sagledati sadašnje i buduće etičke izazove digitalnog građanina; razumjeti koncept digitalnog otiska (digital footprint); preispitati aktuelnu poziciju obrazovanja za digitalno građanstvo u svojim školama, identifikovati potencijal za profesionalni rast

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, stručni saradnici, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa, primjenjuje se radioničarski rad, rad u grupama/timovima/diskusijama.

Teme:

1. Digitalni građanin
2. Deset domena obrazovanja za digitalno građanstvo
3. Primjeri prakse: domen 4. Etika i empatija i domen 6. e-prisutnost i komunikacija
4. Pozicija obrazovanja za digitalno građanstvo u našim školama

Način realizacije programa: Obuku je moguće organizovati neposredno ili online preko Microsoft Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje radni materijal, hranu i osvježenje za učesnike i finansiranje trenera.

Autori: Goran Šuković, Biljana Krivokapić

Kontakt osoba: Nina Lukić

E-mail: nina.lukic@britishcouncil.rs

Broj telefona: +381 63 634 662

Opšti cilj programa: Sticanje vještina programiranja primjenom Micro:bit-a, upoznavanje nastavnika sa radnim okruženjem programa MakeCode, stvaranje jednostavnih interaktivnih priča, igara i animacija, dijeljenje radova preko Interneta.

Specifični ciljevi programa: razvoj algoritamskog razmišljanja u cilju rješavanja određenih situacija; osposobljavanje nastavnika za samostalno korišćenje programskog jezika MakeCode, kako da naprave svoje računarske igre; upoznavanje nastavnika sa načinom korišćenja blokova i kreiranja skripte; osposobljavanje za procjenu i odabir načina primjene Micro:bit-u nastavi

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: diskusija, demonstrativna i metoda praktičnog rada na računaru

Teme:

1. Upoznavanje sa Micro:bit uređajem i okruženjem za razvoj programa Rješavanje problema na tri nivoa
2. Micro:bit i algoritmi
3. Promjenljive
4. Uslovne naredbe
5. Ciklusi
6. Koordinatni sistem i ekran Micro:bit uređaja
7. Komunikacija radio vezom
8. Nizovi
9. Funkcije
10. Datoteke
11. Analiza rada na seminaru

Način realizacije programa: Program se može izvoditi, jednako kvalitetno i u neposrednom okruženju, kao i online okruženju upotrebom Moodle platforme.

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 15 – 30, u zavisnosti od broja računara, učesnik može koristiti lični računar

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje prateći materijal u štampanoj i elektronskoj formi i honorare voditelja seminara.

KLIMATSKE PROMJENE

Autorka: Aleksandra Kapetanović

Kontakt osoba: Tatjana Rajić

E-mail: office@expeditio.org

Broj telefona: 069 237 997

Opšti cilj programa: Stručno osposobljavanje nastavnika za implementaciju međupredmetne teme Vrednovanje i planiranje prostora - održivi gradovi i naselja.

Specifični ciljevi programa: unapređuje znanja o prostoru kao resursu, vrednovanju prostora i prostornom planiranju u smislu njegovog održivog razvoja i uticaju djelovanja čovjeka na prostor u odnosu na ekonomske izazove i klimatske promjene; efikasnom lociranju, organizaciji i kombinovanju različitih tipova naselja i čovjekovih aktivnosti; objašnjenje značaja i važnosti povezanosti i korelacije STEM disciplina u planiranju i upravljanju gradovima

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, vaspitači i rukovodioci ustanova

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice (interdisciplinarno učenje, učenje na osnovu iskustva, kritičko mišljenje i akciono orjentisano učenje, debata, simulacija procesa nastave, Guliverove mape, igre uloga, igre predviđanja...), istraživanje terena, plenarne sesije (prezentacija, diskusija i konačno ocjenjivane postignuća)

Teme:

1. Održivi razvoj, Ciljevi obrazovanja za održivi razvoj, međupredmetne oblasti
2. STEM oblasti i njihova uloga/korelacija u održivim gradovima
3. Uticaj Klimatskih promjena na život i zdravlje kroz uticaj na izgrađene sredine u kojima ljudi borave
4. Korelacija između održivih gradova, arhitekture, urbanizma, klimatskih promjena, fizike, hemije, biologije, matematike, informatike, geografije, energetske efikanosti i slično
5. Pojam i elementi prostora
6. Istraživanje prostora (uočavanje i vrednovanje elemenata prostora)
7. Raznovrsnost upotrebe prostora; Upotreba javnog prostora
8. Planiranje prostora (zakonodavstvo, energija, otpad, voda, transport, zelena infrastruktura, javni prostori)
9. Održivi gradovi i naselja (ciljevi i ishodi učenja)
10. Izrada scenarija za čas/područje aktivnosti koja podrazumijeva integraciju vrednovanje i planiranje prostora - održivi gradovi i naselja

Način realizacije programa: neposredno (izuzetno online)

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje honorare za trenere i potrošni materijal.

II DRUGE OBLASTI

266. AKTIVNO UČEŠĆE RODITELJA U ŽIVOTU ŠKOLE

Autori: mr Sava Kovačević i Aleksandra Radoman

Kontakt osoba: Aleksandra Radoman

E-mail: kovacevic.sava@gmail.com

Broj telefona: 067 503 837

Opšti cilj programa: Osvježavanje uloge roditelja u školskoj zajednici u cilju kvalitetnijeg života škole ostvarivog kroz holistički pristup u radu i učenju dece u nastavi i van nje

Specifični ciljevi programa: Upoznavanje učesnika/nastavnika sa pojmovima šire i uže zajednice, ostvarivanja udruženog i sinhronizovano djelovanje za dobrobit deteta/mlade osobe i usvajanje pomenutih znanja i vještina nastavnika i nastavnica u radu sa roditeljima na postupan, planiran, sistematski i kvalitetan način kako bi usvojena znanja i vještine mogli dugoročno primjenjivati, prenositi i dijeliti sa kolegama u školskoj zajednici i šire.

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, nastavnici razredne i predmetne nastave, uprava škole, roditelji – predstavnici Savjeta roditelja, profesori srednjih škola i gimnazija

Metode i tehnike rada: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik i učenik kao resursi u obrazovnom procesu će je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

1. Resursi u zajednici, definisanje i analiza odnosa zajednica – škola
2. Roditelji kao vrijedan resurs u zajednici
3. Metode rada sa roditeljima
4. Predstavljanje mehanizama kako da se roditelji uključe u proces vaspitanja i obrazovanja dece/mladih
5. Načini definisanja vrijednosnih kategorija bitnih za zdrav razvoj deteta
6. Planiranje akcije za strukturano i sistematsko djelovanje u cilju uključivnja roditelja u život škole

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa: 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika po grupi je 20, a maksimalni 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere.

267. DVOSMJERNA KOMUNIKACIJA NASTAVNIKA I RODITELJA

Autorka: Vesna Mijatov

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Unapređivanje saradnje sa roditeljima kroz profesionalni pristup u komunikaciji.

Specifični ciljevi programa: razvijanje pozitivnog stava nastavnika o značaju stvaranja partnerskih odnosa s roditeljima; usvajanje novih kanala ili sredstava komunikacije radi uspostavljanja otvorenijeg odnosa roditelja i škole/vrtića.

Ciljna grupa: vaspitači predškolskih ustanova i domova učenika, medicinske sestre – vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola i gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola i osnovnih/srednjih umjetničkih škola (muzičke, baletske, likovne), nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, nastavnici škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, stručni saradnici predškolskih ustanova i škola

Metode i tehnike rada: metoda komunikacije putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, tehnika pretraživanja nastavnog sadržaja putem interneta, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn testiranje i izrada upitnika, individualni i grupni oblik rada

Teme:

1. Određivanje ličnih granica u komunikaciji
2. Komunikacija nastavnika i roditelja

Način realizacije programa (neposredno, online): online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

268. EFIKASNA PEDAGOŠKA KOMUNIKACIJA

Autorka: Danijela Bokan

Kontakt osoba: Danijela Bokan

E-mail: dakab@t-com.me

Broj telefona: 069 095 017

Opšti cilj programa: Razvijanje svijesti o značaju komunikacije kao i oblicima komunikacije i odnosima saradnje kao bazične pretpostavke za uspostavljanje dobrih socijalnih odnosa u školi.

Specifični ciljevi programa: razvijanje svijesti o neophodnosti razvoja svih komunikacijskih kompetencija nastavnika; razvijanje socijalnih i komunikacijskih kompetencija kroz sistemsku saradnju sa različitim partnerima; poboljšanje odnosa u školi kao zajednička odgovornost za postizanje vaspitno-obrazovnih rezultata kroz poželjne modele komunikacije

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, vaspitači, uprava škole i stručni saradnici

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Upoznavanje sa osnovnim stilovima komunikacije;
2. Redukovanje misaonih prepreka;
3. Značaj osvješćivanja ličnih uvjerenja za uspješnu komunikaciju;
4. Vještine verbalne i neverbalne komunikacije;
5. Vještine aktivnog slušanja

Način realizacije program: Program je osmišljen za direktno izvođenje, ali ga je moguće realizovati i preko elektronskih platformi – Zoom ili Teams

Trajanje programa (broj dana i broj sati efektivnog rada): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, radni materijal i podršku nakon obuke.

269. EFIKASNI RODITELJSKI SASTANCI

Autorka: dr Katarina Todorović

Kontakt osoba: dr Katarina Todorović

E-mail: katarinat@t-com.me

Broj telefona: 069 029 551

Opšti cilj programa: Unapređenje efekata roditeljskih sastanaka radi podizanja kvaliteta saradnje između vrtića/škole i roditelja.

Specifični ciljevi programa: razvijanje pozitivnih stavova prema roditeljskim sastancima kao načinu saradnje; osposobljavanje učesnika za razvijanje pozitivnih modela komunikacije sa roditeljima; sticanje i proširivanje znanja o planiranju, organizaciji i realizaciji različitih oblika roditeljskih sastanaka; podizanje nivoa kompetencija nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika, direktora za organizaciju roditeljskih sastanaka

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici i profesori, stručni saradnici i direktori predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: interaktivni i radioničarski rad, sa mini-lekcijama koje prethode svakoj temi i sistematizuju je na kraju, introspektivno sagledavanje teme, kao i upućivanje u tehnike realizacije roditeljskih sastanaka omogućavaju efikasnost

Teme:

1. Značaj efikasnih roditeljskih sastanaka za podizanje nivoa kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada
2. Tipovi i vrste roditeljskih sastanaka
3. Preduslovi uspješne realizacije roditeljskih sastanaka
4. Najčešće greške prilikom organizovanja roditeljskih sastanaka
5. Modeli organizacije roditeljskih sastanaka
6. Tematski roditeljski sastanci

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan , 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 35 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura (struktura cijene - 50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara trenera, 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara, 15% za pokrivanje troškova i pripreme materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskog tima).

270. FORMIRANJE EKOLOŠKE PISMENOSTI UČENIKA

Autorke: Olivera Lučić, Stanislavka Tomašević

Kontakt osoba: Olivera Lučić

E-mail: lucicolivera5@gmail.com, olivera.lucic@eus-nk.edu.me

Broj telefona: 068 835 263

Opšti cilj programa: Sticanje praktičnih znanja, vještina, razvoj kreativnog potencijala nastavnika i kompetentnosti za rješavanje problema u oblasti zaštite životne sredine, kao i prenošenje stečenih znanja na buduće generacije.

Specifični ciljevi programa: razvijanje svijesti o osnovnim karakteristikama životne sredine, o odnosima u njoj i prema njoj, kao preduslova težnje za njenim očuvanjem i unapređivanjem, za sadašnje i buduće generacije; upoznavanje sa održivim razvojem; razvoj svijesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine, ekološke etike i zaštite životinja; razvoj i praktikovanje zdravih životnih stilova, svijesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbjednosti, potrebe njegovanja i razvoja fizičkih sposobnosti

Ciljna grupa: nastavnici razredne nastave, vaspitači, stručni saradnici, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa - teorijska podloga, demonstracija, diskusija, individualni rad, problemski zadaci, rad na konkretnim zadacima, saradničko učenje, metode aktivne nastave

Teme:

1. Globalni problemi u oblasti životne sredine
2. Održivi razvoj
3. Uticaj ciljeva održivog razvoja na razvoj ličnosti učenika, ekološka kultura
4. Zdrav život – kako i zašto?

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimalni broj učesnika je 15, a maksimalni broj je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, troškove potrošnog materijala, sendviče i kafu.

271. INSTRUMENTI ZA SAMOPROCJENU UČENIKA U KARIJERNOM VOĐENJU I SAVJETOVANJU

Autorka: Dušica Dubljević
Kontakt osoba: Zorica Minić
E-mail: zorica.minic@iccg.edu.me
Broj telefona: 069 362 987

Opšti cilj programa: Unaprjeđenje sistema karijernog vođenja i savjetovanja u školama primjenom instrumenata za samoprocjenu.

Specifični ciljevi programa: primjena instrumenata za samoprocjenu učenika u oblasti karijernog vođenja i savjetovanja; unaprjeđenje rada Timova za karijerno savjetovanje u školama; praćenje interesovanja i sklonosti učenika i bolji odabir škole u nastavku školovanja; bolja informisanost učenika i roditelja o karijernom vođenju i savjetovanju

Ciljna grupa: stručni saradnici i članovi karijernih timova osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: interaktivna obuka, radionice, kombinacija deduktivnog i induktivnog metoda rada.

Teme:

1. Odlučujući faktori prilikom odabira škole i zanimanja
2. Uloga škole i prevenciji neadekvatnih izbora
3. Upotreba instrumenata za samoprocjenu učenika
4. Objedinjavanje rezultata i praćenje interesovanja na nivou škole
5. Upotreba podataka za bolje planiranje upisne politike

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 18 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura.

272. INTERAKTIVNA OBUKA – PROGRAM ZA TRENERE

Autorke: Vesna Dimitrijević, Tanja Vujović

Kontakt osoba: mr Ljiljana Subotić

E-mail: ljiljana.subotic@zss.gov.me

Broj telefona: 067 317 451

Opšti cilj programa: informisanje i ovladavanje ključnim kompetencijama trenera

Specifični ciljevi obuke: razmatranje načina izrade, organizovanja i evaluacije programa obuke; razmatranje principa učenja odraslih i važnosti stvaranja pozitivne sredine za učenje odraslih; istraživanje stilova učenja; uočavanje i analiziranje vještina voditelja interaktivne obuke; razmatranje koncepta konstruktivne povratne informacije; identifikovanje vještina potrebnih za uspješnu facilitaciju; razmatranje upotrebe facilitacije u učenju; razmatranje i primjena vještina potrebnih za uspješnu prezentaciju

Ciljna grupa: nastavnici, stručni saradnici, pomoćnici direktora i direktori; uslovi su dati na sajtu Zavoda za školstvo, a odnose se na najmanje 5 godina provedenih u nastavi, položen stručni ispit i poznavanje rada na računaru

Metode i tehnike rada: radionice interaktivnog tipa

Teme:

1. Uvod i kompetencije trenera
2. Izrada programa obuke
3. Organizacija obuke
4. Evaluacija obuke
5. Karakteristike učenja odraslih
6. Stilovi učenja
7. Vještine voditelja obuke/trenera
8. Facilitacija učenja
9. Dinamika grupe I i II
10. Vještine prezentovanja

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: 20 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Program se realizuje u organizaciji Zavoda za školstvo i besplatan je.

273. INTERKULTURALNO OBRAZOVANJE

Autorka: Vidosava Kaščelan
Kontakt osoba: Vidosava Kaščelan
E-mail: vidosava.kascelan@zss.gov.me
Broj telefona: 067 325 154

Opšti cilj programa: unaprijediti znanja o interkulturalnom obrazovanju, pluralizmu kultura, potrebi zajedničkog življenja i poštovanja različitosti; uočiti različite oblike diskriminacije i netolerancije u načine prevazilaženja.

Specifični ciljevi programa: povećanje stepena razumijevanja i primjene principa interkulturalnosti u nastavi, životu škole, kreiranje škole kao demokratske zajednice u kojoj su svi ravnopravni i uvaženi i kojoj je postignuta demokratska klima za rad; bolja komunikacija u školi među svim učenicima nastavnog procesa, prepoznavanje i poštovanje različitosti; jačanje kompetencija nastavnika

Ciljna grupa: nastavnici svih struka osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa

Teme:

1. Što je kultura, pojmovi multikulturalnosti, interkulturalnosti, kompetencije za demokratsku kulturu
2. Poštovanje različitosti, principi nediskriminacije i tolerancije
3. Interkulturalno obrazovanje i njegov uticaj na stvaranje pozitivne klime za učenje u školi
4. Podizanje svijesti o sebi i drugima
5. Interkulturalno učenje kroz različite predmete i vannastavne aktivnosti u školi,
6. Primjeri suživota u lokalnoj sredini, regiji, državi, afirmacija pozitivnih iskustava

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno, kao i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje materijal za realizaciju radionica, materijal za učenike seminara, honorare za voditelje programa.

**274. „KAKO SAČUVATI NASTAVNIKE?“ - PROGRAM ZA RAZVIJANJE I
JAČANJE VJEŠTINA VAŽNIH ZA PREVLAĐAVANJE STRESA KOD
PROSVJETNIH RADNIKA**

Autorke: Aleksandra Mitrović, Ana Čalov-Prelević

Kontakt osoba: Ana Čalov-Prelević

E-mail: ana.calov@gmail.com

Broj telefona: 067 562 522

Opšti cilj programa: Razvijanje i jačanje vještina važnih za prevladavanje stresa koji se javlja kod prosvjetnih radnika.

Specifični ciljevi programa: pružanje podrške nastavnicima u svakodnevnom prevladavanju stresa; smanjenje rizika od *burnout*-a; bolje sagledavanje ličnih i profesionalnih kompetencija; unapređenje kvaliteta saradnje sa kolegama i roditeljima/starateljima djece/učenika; efikasniji pristup u radu sa djecom; svojim razmišljanjem i ponašanjem nastavnik/ca postaje pozitivan primjer

Ciljna grupa: nastavnici, direktori i stručni saradnici (psiholozi, pedagozi, defektolozi) predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: Dominantno se koriste interaktivne metode i tehnike.

Teme:

1. Osnovne postavke psihologije stresa, sa čime je stres povezan i kako ga prepoznati
2. Kako mijenjati razmišljanje vezano za stres
3. Efikasno izbjegavanje neizbježnih problema
4. Principi bezuslovnog samoprihvatanja i povećane radne efikasnosti
5. Tehnike progresivne mišićne relaksacije za smanjenje stresa
6. Tehnike pune svjesnosti i prihvatanja emocija

Način realizacije programa: Predviđeno je da se program realizuje neposredno, ali je moguće i njegovo prilagođavanje za online način rada.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 15, maksimalno 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i potrošni materijal.

275. KARIJERNA ORIJENTACIJA UČENIKA U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA

Autorke: mr Marija Draganić-Vulanović, Andrijana Jovović-Bulajić

Kontakt osoba: mr Marija Draganić-Vulanović

E-mail: draganicmarija@gmail.com

Broj telefona: 068 333 656

Opšti cilj programa: Unaprijediti znanja i vještine nastavnika za podsticanje karijerne orijentacije učenika

Specifični ciljevi programa: upoznavanje učesnika obuke sa suštinom karijerne orijentacije učenika; ukazivanje na značaj karijerne orijentacije učenika; upoznavanje polaznika sa oblicima karijerne orijentacije učenika i načinima njihove implementacije; identifikovanje i pospješivanje načina uključivanja svih učesnika vaspitno-obrazovnog procesa u proces karijerne orijentacije učenika

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagozi, psiholozi, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: metoda diskusije, metoda demonstracije, radionice, igra uloga, *brainstorming*, grupni rad, rad u paru, individualni rad

Teme:

1. Pojam i suština karijerne orijentacije učenika
2. Značaj karijerne orijentacije učenika
3. Oblici karijerne orijentacije učenika i načini njihove implementacije
4. Načini uspješnog uključivanja svih učesnika vaspitno-obrazovnog procesa u proces karijerne orijentacije učenika

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje, ručak i cijenu potrošnog materijala.

276. PODRŠKA REALIZACIJI PROGRAMA KARIJERNE ORIJENTACIJE U SREDNJIM ŠKOLAMA

Autorka: Vidosava Kaščelan
Kontakt osoba: Branka Kankaraš
E-mail: branka.kankaras@mpnks.gov.me
Broj telefona: 067 285 631

Opšti cilj programa: unapređenje i promocija implementacije karijerne orijentacije u srednjim školama; podrška postojećim timovima za karijernu orijentaciju i izradu adekvatnih planova karijerne orijentacije u školi

Specifični ciljevi programa: unapređenje plana implementacije karijerne orijentacije u školama, povezivanje sa PRNŠ, usvajanje tehnika i modela razvoja karijere, korišćenje društvenih mreža za istraživanje tržišta rada i traženje posla, povezivanje sa Zavodom za zapošljavanje, privredom i drugim relevantnim institucijama; obezbijediti pomoć svakom učeniku u donošenju odluke o daljem zanimanju i zaposlenju

Ciljna grupa: nastavnici opšte-obrazovnih i stručno-teorijskih predmeta, pedagoško-psihološke službe i uprave srednjih škola

Metode i tehnike rada: Obuka je intraktivnog tipa.

Teme:

1. Poboljšanje plana implementacije i veza sa PRNŠ, razmjena iskustava, uključenost svih u procesu karijernog vođenja
2. Analiza prepreka za karijerno vođenje u školi i van nje
3. Istraživanje mogućnosti razvoja karijere, korišćenje savremenih tehnologija
4. Kako donijeti pravilnu odluku o daljem karijernom razvoju

Način realizacije programa: seminar se može realizovati neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učeniku je 25 eura i uključuje radni material, osvježenje, putne troškove učesnika i nadoknade za trenere.

277. KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE U VASPITNO-OBRAZOVNOM PROCESU

Autorka: dr Katarina Todorović
Kontakt osoba: dr Katarina Todorović
E-mail: katarinat@t-com.me
Broj telefona: 069 029 551

Opšti cilj programa: Unapređenje komunikacije u vaspitno-obrazovnom procesu radi postizanja boljeg kvaliteta rada

Specifični ciljevi programa: upoznavanje nastavnika sa značajem komunikacije za razvoj čovjeka, njegovih vrednosnih stavova i odnosa sa društvenom sredinom; sticanje znanja i vještina o tipovima komunikacije i mogućnostima koje pruža u procesu ostvarivanja ciljeva u vaspitno-obrazovnom procesu; osnaživanje nastavnika za adekvatan proces komunikacije na kojem je baziran kompletan rad u vaspitno-obrazovnom procesu

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici i profesori, stručni saradnici i direktori predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola

Metode i tehnike rada: interaktivni i radioničarski rad sa mini-lekcijama koje prethode svakoj temi i sistematizuju je na kraju, introspektivno sagledavanje teme, kao i upućivanje u tehnike komuniciranja omogućiće efikasnost u nastavnom radu učesnika seminara

Teme:

1. Značaj komunikacije za efekte vaspitno-obrazovnog procesa
2. Priroda i principi adekvatne komunikacije u vaspitno-obrazovnom procesu
3. Vrste komunikacije u vaspitno-obrazovnom radu
4. Vrste poruka, barijere i njihove posljedice i aktivno slušanje

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 35 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura (struktura cijene - 50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara trenera, 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara, 15% za pokrivanje troškova i pripreme materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskog tima).

278. MODELI PODRŠKE I SUPERVIZIJE NASTAVNIKA UNUTAR ŠKOLSKOG KOLEKTIVA

Autorke: Dijana Uljarević-Božanović, Aleksandra Radoman-Kovačević

Kontakt osoba: Dijana Uljarević-Božanović

E-mail: coo.montenegro@gmail.com

Broj telefona: 069 319 257

Opšti cilj programa: Stvaranje uslova za podršku profesionalnom razvoju i sticanje znanja nastavnika.

Specifični ciljevi programa: sticanje uvida u sopstvene kompetencije i usavršavanje; razmjena iskustava i primjera dobre prakse (u radu sa učenicima, praćenjem kurikuluma i primjenom efikasnih metoda nastave); sticanje znanja i vještina kroz razgovor sa supervizorom/grupom; postavljanje profesionalnih razvojnih ciljeva i praćenje dinamike ostvarivanja istih; analiza prethodnih intervencija u cilju razmatranja budućih koraka; provjera postignuća nastavnika; utvrđivanje u kojoj mjeri se primjenjuju postavljeni standardi u radu

Ciljna grupa: nastavnici stručno-teorijskih predmeta i praktične nastave, organizatori praktičnog obrazovanja, stručni saradnici, saradnici u nastavi, direktori i pomoćnici direktora, instruktori praktičnog obrazovanja, nastavni kadar kod organizatora obrazovanja odraslih, nastavnici razredne nastave, vaspitači

Metode i tehnike rada: radionice, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, teorijski blokovi predavanja, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama i davanje/primanje povratne informacije.

Teme:

1. Identifikovanje prostora za unaprijeđenje rada unutar obrazovne jedinice
2. Vođenje uspješnih sastanaka čija će tema biti kurikulum, planiranje, razvoj nastavnog kadra
3. Podrška novom nastavnom osoblju (strukturirane aktivnosti i individualni razvojni planovi)
4. Specifične obuke: Kako prepoznati potrebu za dodatnim usavršavanjem i gdje potražiti stručnu podršku
5. Zajedničke aktivnosti nastavnika na identifikovanju i rješavanju izazova u radu – rad u paru (grupi), mentorstvo
6. Logistička podrška nastavnima (uređenje učionice – organizacija prostora za rad, vođenje roditeljskih sastanaka, kreiranje dodatnog nastavnog materijala za održavanje nastave)
7. Analiza i diskusija na temu postignuća učenika na testovima
8. Observacije nastave
9. Diskusije nakon observacija koje obuhvataju razgovore o izazovima, uspjesima u radu, postignućima, sljedećim koracima
10. Organizovanje sesija demonstracije i tematskih sesija unutar kolektiva
11. Sedmična planiranja i revidiranja planova

Način realizacije programa: neposredno uz mogućnost organizovanja i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dana, 24 sata

Broj učesnika u grupi: 15-30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje nadoknadu za trenere.

279. MOTIVACIJOM I KREATIVNOŠĆU PROTIV SINDROMA SAGORIJEVANJA

Autorke: Jasmina Momčilović, Milena Andrijević

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775 067 566 044

Opšti cilj programa: proširivanje znanja polaznika o značaju motivacije i kreativnosti kao alata samopomoći u cilju prevencije sindroma sagorevanja ili emocionalne iscrpljenosti na poslu.

Specifični ciljevi programa: proširivanje znanja nastavnika o tehnikama jačanja unutrašnje motivacije; upoznavanje sa kreativnim tehnikama učenja rješavanja problema u nastavi; isticanje važnosti mentalnog zdravlja u cilju efikasnog funkcionisanja individue i otpornosti na stres u životu i na radnom mjestu; prepoznavanje faktora koji dovode do sindroma sagorijevanja i ovladavanje tehnikama za povećanje samoregulacije

Ciljna grupa: vaspitači predškolskih ustanova i domova učenika, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola i gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola i osnovnih/srednjih umjetničkih škola, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, stručni saradnici predškolskih ustanova i škola

Metode i tehnike rada: Metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima; Tehnika pretraživanja nastavnog sadržaja putem interneta; Metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala; Rješavanje onlajn testova znanja i zadataka; Onlajn anketiranje i testiranje; Individualni oblik rada.

Teme:

1. Razvoj motivacije i kreativnosti kao preduslov za produktivniji rad
2. Kako prepoznati sindrom sagorijevanja
3. Tehnike samopomoći

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

**280. OBRAZOVANJE ZA DRUŠTVENU PRAVDU: NAČIN IZGRADNJE
OTVORENOG DRUŠTVA - PROTIV PREDRASUDA I STEREOTIPA -
PROGRAM ZA DJECU**

Autorke: prof. dr Biljana Maslovarić, doc. dr Dušanka Popović

Kontakt osoba: prof.dr Biljana Maslovarić

E-mail: biljana.maslovaric@gmail.com

Broj telefona: 020 248 667

Opšti cilj programa: Obučiti nastavni kadar za sprovođenje obrazovnog programa koji će unaprijediti veze/odnose između porodice i škole, u cilju stvaranja atmosfere u školama u kojoj će svako pojedinačno dijete moći da dosegne svoj puni potencijal.

Specifični ciljevi programa: Po završenoj obuci učesnici će razumijeti filozofiju/koncept obrazovanja za društvenu pravdu i važnost primjene u praktičnom radu sa djecom.

Ciljna grupa: nastavnici (prevashodno koji rade u nižim razredima osnove škole)

Metode i tehnike rada: kombinacija prezentacije teorije i aktivnosti učesnika (individualni rad, rad u malim i velikim grupama) teorija oko 35% radionice, a na aktivnosti i obradu oko 65%, zastupljen je balans između kognitivnih i afektivnih aspekata rada

Teme:

I dan - Teorijski okvir i prikaz programa

- Uvod u obrazovanje za društvenu pravdu, multikulturalno i transformativno obrazovanje
- Osnovni principi i primjena obrazovanja za društvenu pravdu
- Transformativno obrazovanje: širi kontekst
- Primjena obrazovanja za društvenu pravdu

II dan - Proces transformativnog dijaloga i obrazovanja

- Nastavne jedinice u kojima se primjenjuje proces transformativnog dijaloga
- Korišćenje priča
- Korišćenje fotografija
- Korišćenje atrifakata

III dan – Autori iz učionice

- Osnaživanje nastavnika/ica u ličnom iskazivanju
- Knjižice nastale u učionici kao mostovi između kultura
- Nastavne jedinice: afirmacija sopstvenosti, slavljenje ljudskih kvaliteta; osnaživanje ličnog identiteta; izgradnja zajednica;
- Integracija društvene pravde u kurikulum

Način realizacije programa: neposredno i online preko Zoom ili Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 3 dana, 24 sata, moguće je organizovati i modularni pristup sa obradom jedne ili više tema u trajanju od najmanje jednog dana

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika 25, maksimalni broj učesnika 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare trenera + PDV, troškove i pripremu materijala za radionice i putne troškove trenera (prostor za rad ako se organizuje u Podgorici).

281. OBRAZOVANJE ZA DRUŠTVENU PRAVDU: NAČIN IZGRADNJE OTVORENOG DRUŠTVA - PROTIV PREDRASUDA I STEREOTIPA -

Autorka: prof.dr Biljana Maslovarić
Kontakt osoba: prof.dr Biljana Maslovarić
E-mail: biljanam.maslovaric1@gmail.com
Broj telefona: 020 248 667

Opšti cilj programa: Uvećati znanja, razumijevanja i osjetljivosti na mehanizme koje čine i održavaju sisteme dominacije; izgradnja kapaciteta za promjenu na ličnom, profesionalnom i institucionalnom planu i razvijanje interkulturalne osjetljivosti

Specifični ciljevi programa: učesnici programa će uvećati svoje znanje, razumijevanje i osjetljivost za mehanizme koje čine i održavaju sisteme dominacije; razviti posvećenost procesu izgradnje kapaciteta za promjene; razumjeti nastanak stereotipa i razvije vještine za dekonstruisanje stereotipa; razumjeti oblike u kojima se javlja opresija i naučiti strategije koje će im pomoći sa transformišu svoju ličnu i institucionalnu okolinu.

Ciljna grupa: nastavnici, ali i svim ostalim obrazovnim profilima (posebno onima koji u svakodnevnom radu utiču na živote djece).

Metode i tehnike rada: kombinacija prezentacije teorije i aktivnosti učesnika (individualni rad, rad u malim i velikim grupama)—teorija oko 35% radionice, a na aktivnosti i obradu oko 65%,nzastupljen je balans između kognitivnih i afektivnih aspekata rada

Teme:

Modul I

I dan

1. Uvod obrazovanje za društvenu pravdu (logistika, ishodi, problematizacija, očekivanja, priča o imenu)
2. Uspostavljanje pravila i ograničenja (smernice za život, važnost konteksta)
3. Identifikacija (tri kulture)
4. Imenovanje-Ljudska priroda (lični prostor, domeni funkcionisanja, konstruktivističko slušanje)

II dan

1. Konsolidacija i proširivanje znanja (oglašavanje, etiketiranje)
2. Okrivi okrivljenog (struktura moći)
3. Meta-jesmo nijesmo (preko crte, reci javno)
4. Moć i oglašavanje (kultura moći)

III dan

1. Ramatranje i razumijevanje tuđih realnosti (iskustvo outsajdera, dijalog kao proces)
2. Od oglašavanja do djelanja
3. Vrjednovanje različitosti i stvaranje saveznika
4. Karakteristike saveznika

Modul II

I dan

1. Norme i očekivanja
2. U međuvremenu
3. DEI model (tri fotografije, primjena DEI modela)
4. Forme opresije (razumijevanje i manifestacije opresije)

II dan

1. Konsolidacija i proširivanje znanja
2. Inventar potreba (potrebe u vezi sa manjinskim grupama)
3. Interkulturalna osjetljivost
4. Društvena klasa

III dan

1. Konsolidacija i proširivanje znanja (krugovi nasilja)
2. Opresiji
3. Jezik pozitivne akcije—Plan akcije
4. Od refleksije do akcije

Način realizacije programa: Nijesu potrebni posebni uslovi za realizaciju, obuka se može organizovati onlajn, preko Zoom ili Teams platforme.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 6 dana, 48 sati

Program obuke je organizovan kroz realizaciju dva modula u ukupnom trajanju od šest dana. Prvi, trodnevni trening ili Modul I-Izgradnja kritičke svijesti koji koristi dijalog i postavljanje problema da bi se učesnicima pomoglo da imenuju i oglašavaju se o temama koje su povezane sa predrasudama i opresijom, i drugi trodnevni trening ili Modul II – Od refleksije do akcije/Sa riječi na djela) naglašava strategije i ličnu posvećenost koje su potrebne za preduzimanje individualne i institucionalne akcije za promjenom. Moguće je organizovati i seminarsko/modularni pristup koji podrazumijeva obradu jedne ili više tema u okviru ovog programa u trajanju od najmanje jednog seminarskog dana.

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika 25, maksimalni broj učesnika 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare trenera + PDV, troškove i pripremu materijala za radionice i putne troškove trenera (prostor za rad ako se organizuje u Podgorici).

282. OBRAZOVANJEM PROTIV PREDRASUDA

Autorke: Vesna Dimitrijević, Svetlana Dujović, Sabra Decević

Kontakt osoba: Sabra Decević

E-mail: djecacrnegore@yahoo.com

Broj telefona: 067 828 746

Opšti cilj programa: podupiranje i jačanje temelja uzajamnih odnosa između različitih društava i različitih većinskih ili manjinskih kulturoloških grupa.

Specifični ciljevi programa: učiniti napor i priznati različite kulturološke identitete i podsticati poštovanje manjina; prevladati negativne predrasude i etničke stereotipe; favorizovati pozitivnu evoluciju različitosti i raznolikosti; tražiti i istaći sličnosti; stvarati pozitivne stavove i navike ponašanja prema ljudima iz drugih društava i kultura; pretvoriti u djelo principe solidarnosti i građanske odvažnosti

Ciljna grupa: nastavno osoblje (učitelji, nastavnici, profesori), vaspitači, psihološko-pedagoška služba, uprava škole i učenici

Metode i tehnike rada: interaktivne radionice, diskusije, individualni rad, rad u malim grupama, rad u velikoj grupi

Teme:

1. Stvarnost naših društava- Različitost
2. Multikulturalna društva-lokalne manjine
3. Interkulturalna društva
4. Kulture
5. identitet
6. Etnocentizam
7. Diskriminacija
8. Ksenofobija
9. Netolerancija

Način realizacije programa: neposredno ili online, zavisno od zahtjeva.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dana, 32 sata, program je podjeljen u dva modula pa se može realizovati samo jedan modul u trajanju od 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 - 25 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 18,50 eura i uključuje honorare trenera, materijal za rad, osvježenje i hranu za učesnike, smještaj i putne troškove za trenere.

283. PODRŠKA REALIZACIJI PROGRAMA PROFESIONALNE ORIJENTACIJE U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Autorke: Rada Mujović, Katarina Vučinić-Marković

Kontakt osoba: Branka Kankaraš

E-mail: branka.kankaras@mpnks.gov.me

Broj telefona: 067 285 631

Opšti cilj programa: Podrška postojećim timovima u školama za unapređenje i implementaciju programa profesionalne orijentacije, kao i unapređenje njihovih znanja i vještina u cilju karijernog vođenja i savjetovanja učenika

Specifični ciljevi programa: unaprijeđene vještine nastavnika, članova tima za profesionalnu orijentaciju, za karijerno vođenje i savjetovanje učenika u skladu sa novim trendovima; unaprijeđen plan, tehnike i modeli implementacije profesionalne orijentacije u školama, kao i aktivnosti povezane sa profesionalnom orijentacijom u PRNŠ; unaprijeđena saradnja škole, Zavoda za zapošljavanje, privrede i drugih relevantnih institucija;

Ciljna grupa: nastavnici prdmetne nastave, pedagoško-psihološke službe i uprave škole koji su prethodno pohađali osnovnu obuku *Profesonalna orijentacija u osnovnim školama po petofaznom modelu*

Metode i tehnike rada: prezentacija, diskusija, rad u grupama, rad u parovima, debata, brainstorming

Teme:

1. Razmjena iskustava i predstavljanje dosadašnjih rezultata timova za profesionalnu orijentaciju po školama.
2. Predstavljanje strategije cjeloživotne karijerne orijentacije i euroguidance centra
3. Poboljšanje plana implementacije i veza sa PRNŠ, razmjena iskustava uključenost svih
4. Društvene mreže i profesionalna orijentacija
5. Drop out i karijerna orijentacija
6. Dalji koraci u radu tima za profesionalnu orijentaciju na nivou škole. Izazovi, mogućnosti i prepreke

Način realizacije programa: neposredno i onlajn

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 radna dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 25 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje radni material, osveženje i nadoknade za trenere.

284. PODSTICANJE DEMOKRATSKE KULTURE U ŠKOLI

Autori: Ulrike Wolff-Jontofsohn, Calin Rus

Kontakt osoba: Vidosava Kaščelan

E-mail: vidosa.kascelan@gmail.com

Broj telefona: 067 325 154

Opšti cilj programa: Obuka ima za cilj unapređenje znanja i svijesti o konceptima, politikama, praksi i koristima od demokratske i inkluzivne školske kulture među nastavnicima, zaposlenima, učenicima i lokalnim zajednicama.

Specifični ciljevi programa: produbljivanje znanja i razumijevanja procesa za unapređenje na nivou cijele škole; razvoj vještina za aktivno uključivanje u procese razvoja škole čiji je cilj izgradnja demokratske i inkluzivne školske kulture; upoznavanje referentnog okvira kompetencija za demokratsku kulturu Savjeta Evrope; razvijanje vještina za primjenu kompetencija za demokratsku kulturu u nastavi pojedinih predmeta, u međupredmetnim temama, kao i u vannastavnim aktivnostima

Ciljna grupa: nastavnici, pedagozi, psiholozi, direktori na svim nivoima edukacije u školama

Metode i tehnike rada: kombinaciju predavanja i prezentacija, interaktivnih vježbi, koje se, u najvećem dijelu, mogu ponavljati ili prilagoditi za rad sa učenicima, rada u grupama i individualnog rada, interaktivne metode i aktivnosti koje podstiču razmatranje, saradnju i kreativnost (imaće prednost tokom cijele obuke)

Teme:

Prvi dan: Predstavljanje Referentnog okvira kompetencija za demokratsku kulturu (ROKDK)

1. Otvaranje, upoznavanje sa konceptom Savjeta Evrope (SE) o demokratskom i inkluzivnom razvoju škole i programom obuke, ciljevima, pravilima, očekivanjima
2. Referentni okvir kompetencija za demokratsku kulturu - osnovna struktura
3. ROKDK – dublje razumijevanje 20 elemenata
4. ROKDK – grupisanje kompetencija, povezivanje kognitivne i afektivne oblasti

Drugi dan: Deskriptori u ROKDK i njihov značaj za kurikulume

1. Izrada praktičnih primjera
2. ROKDK: deskriptori
3. Uvođenje ROKDK u kurikulume obaveznih predmeta
4. ROKDK u kroskurikularnim temama

Treći dan: ROKDK u pristupu cijele škole i kao holistički pristup

1. Značaj ROKDK za izborne predmete, vannastavne aktivnosti, za upravljanje školom
2. Uvođenje ROKDK u metodiku nastave: metode, tehnike, strategije

3. Praktične implikacije – grupe po predmetima
4. Ocjenjivanje

Četvrti dan: Školski ambijent koji je potreban za demokratske i inkluzivne vrijednosti

1. Pristup cijele škole: izgradnja demokratskog i inkluzivnog školskog ambijenta
2. Razumijevanje značaja školskog ambijenta koji podstiče i štiti
3. Uloga škola i nastavnika u smanjenju nejednakosti - potreba za školskim ambijentom koji prihvata i podstiče svu djecu
4. Unapređenje saradnje među nastavnicima u cilju obezbjeđenja srdačnog ambijenta u školi

Peti dan: Razvoj demokratske i inkluzivne učionice

1. Pregled obrazovnih strategija za formiranje demokratske i inkluzivne učionice
2. Strategije, metode i aktivnosti koje unapređuju društvenu interakciju i inkluziju na nivou učionice
3. Unapređenje kritičkog mišljenja i posmatranja iz više perspektiva
4. Unapređenje vještina za rješavanje sukoba

Šesti dan: Škola kao bezbjedna i podsticajna sredina za svu djecu

1. Otpornost u obrazovanju; Koncept, značaj i praktične strategije
2. Strategije koje jačaju otpornost u školi - rad na studijama slučaja
3. Školske politike i prakse za borbu protiv diskriminacije i nasilja
4. Integrisanje demokratske i inkluzivne perspektive u nastavu i učenje

Način realizacije programa : Moguća su oba načina realizacije.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 6 dana, 48 sati

Struktura obuke je modularna. Program se može podijeliti na dva glavna dijela i sprovesti kroz modularni pristup (3 dana plus 1, ili 3 dana plus 2, 3 dana plus 3). Prvi dio nudi trodnevnu obuku o konceptu demokratskog i inkluzivnog razvoja škole i školske kulture i djelotvornim strategijama koje omogućavaju ostvarivanje poboljšanja. Centralni pojam u prva tri dana je ROKDK kao osnovni instrument koji omogućuje planiranje, pripremanje, realizaciju i vrednovanje ukupnog školskog rada (redovne i izborne nastave, vannastavnih i dr. povremenih aktivnosti, menadžmenta škole, saradnje škole sa drugim školama i sa lokalnom zajednicom, ambijenta u učionici) u kontekstu razvoja kompetencija za demokratsku kulturu, koje su neophodne za demokratiju, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava. Sljedeća tri dana bave drugim izazovima za razvoj škole koji su od značaja u konkretnim lokalnim kontekstima.

Programu treba pristupiti na fleksibilan način. Međutim, preporučuje se temeljan uvod u konceptualni okvir KDK.

Broj učesnika u grupi: 20 – 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje troškove štampanog i radnog materijala, putne troškove i honorare realizatora programa. Ukoliko učesnici pohađaju cio modul (3 dana), dnevna cijena je 10 eura, jer vremenski povezani treninzi smanjuju određene troškove.

285. POZITIVNA DISCIPLINA

Autori: mr Sava Kovačević, Aleksandra Radoman

Kontakt: Aleksandra Radoman

E-mail: aleksandra.radoman@gmail.com

Broj telefona: 067 503 837

Opšti cilj programa: Unapređenje vještina i znanja nastavnika/ca za uspješnije korišćenje resursa u postizanju kvalitetnije discipline i odjeljske klime u učionici.

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa tehnikama za analizu stanja u razredu, razumjevanje grupe dinamike i grupnog procesa; upoznavanje sa različitim pristupima za postizanja pozitivne discipline u razredu; stvaranje okruženja za pozitivnu disciplinu u razredu; osvještavanje profesionalnih granica i odgovornosti u učionici; upoznavanje sa tehnikama samoprocjene i mjerama podrške sebi i kolegama; prepoznavanje resursa za zajedničko djelovanje roditelj-nastavnik; izrada plana za realizaciju mjera koje pomažu proces pozitivne discipline

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja, nastavnici razredne i predmetne nastave sa akcentom na nastavnike odjeljske starješine, stručne saradnike, profesori srednjih škola i gimnazija

Metode i tehnike rada: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik i učenik kao resursi u obrazovnom procesu će je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme :

1. Kako pristupiti razredu? – očekivanja od razreda, profesionalne granice, kvalitetan odnos nastavnik-učenik
2. Grupna dinamika i grupna pravila
3. Timski rad i saradnja, asertivna komunikacija, korišćenje povratne informacije, mjere podrške i kazne
4. Odgovornost za disciplinu u razredu – učenici i nastavnici – prava i dužnosti, samonadgledanje i samokontrola
5. Saradnja sa roditeljima
6. Stres i posao u učionici, osvrt na mjere koje mogu pomoći u nošenju sa svakodnevnim stresom u učionici

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno, moguće ga je sprovesti i online.

Trajanje programa: 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika po grupi je 20, a maksimalni 35.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje nadoknadu za trenere.

286. PRAKTIČNA PRIMJENA EXCEL-A U NASTAVI I ADMINISTRACIJI

Autori: Milutin Janjušević, Nada Orbović

Kontakt osoba: Milutin Janjušević

E-mail: milutinjanjusevic@gmail.com

Broj telefona: 067 505 594

Opšti cilj programa: upoznavanje polaznika seminara sa mogućnostima EXCEL-a i njegovom primjenom u nastavi i administraciji; unapređnje nastavnog procesa i administrativne funkcije nastavnika.

Specifični ciljevi programa: pravilno unošenje, formatiranje, sortiranje, filtriranje, selektovanje, kopiranje i štampanje podatka; pravilno korišćenje formula i funkcija za razne matematičke proračune; kreiranje tabela za preciznu analizu uspjeha i vladanja učenika na nivou odjeljenja, razreda i škole; kreiranje tabela za nastavu i izradu godišnjih planova; kreiranje tabela za ocjenjivanje i analizu ocjena pismenih i kontrolnih zadataka; kreiranje tabela za evidenciju odsustva zaposlenih i učenika

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, stručni saradnici (pedagozi, psiholozi), direktori i pomoćnici direktora.

Metode i tehnike rada: interaktivna metoda, metoda prezentacije i demonstracije

Teme:

1. Radno okruženje EXCEL-a, radni list, kolona, red i ćelija
2. Pravilno unošenje, selektovanje, premještanje, kopiranje i formatiranje podatka
3. Formule i funkcije, sortiranje i filtriranje podatka u EXCEL-u
4. Kreiranje grafikona i štampanje tabelarnih dokumenata u EXCEL-u
5. Praktičan rad - kreiranje tabela za preciznu analizu uspjeha i vladanja učenika na nivou odjeljenja, razreda i škole; kreiranje tabela za nastavu i izradu godišnjih planova; kreiranje tabela za ocjenjivanje i analizu ocjena pismenih i kontrolnih zadataka; kreiranje tabela za evidenciju odsustva zaposlenih i učenika; kreiranje kalkulatora za upis učenika u prvi razred

Način realizacije programa: Obuka se realizuje online a po potrebi neposredno u računarskoj učionici sa 20 računara i internet konekcijom i najvećim dijelom je praktična

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimum 20, a maksimum 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, putne troškovi i troškove potrošnog materijala.

287. PROFESIONALNA ORIJENTACIJA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Autorke: Rada Mujović, Katarina Vučinić-Marković

Kontakt osoba: Branka Kankaraš

E-mail: branka.kankaras@mpnks.gov.me

Broj telefona: 067 285 631

Opšti cilj programa: Razvijanje vještina nastavnika neophodnih za pružanje podrške učenicima u cilju samostalnog donošenja što pravilnije odluke u izboru buduće škole/zanimanja

Specifični ciljevi programa: sticanje znanja i vještina nastavnika neophodnih za rad sa učenicima u cilju njihove samospoznaje, informisanja i realnih susreta sa svijetom rada i zanimanja; razvijanje vještina nastavnika u cilju posticanja učenika za samostalno donošenje odluke o izboru budućeg zanimanja u skladu sa petofaznim modelom profesionalne orijentacije; indetifikovanje potreba saradnje obrazovnih institucija, Zavoda za zapošljavanje i privrede u procesu profesionalne orijentacije; razmjena primjera dobre prakse.

Ciljna grupa: profesori predmetne nastave, pedagozi i psiholozi škole, predstavnici uprave škole; indirektno: učenici, roditelji

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (rad u radionicama): teorijska razmatranja uvodnog karaktera, *brainstorming*, diskusija, debata, pojedinačne i grupne prezentacije, rad na konkretnom primjeru-realni susreti, rad u grupama, rad u parovima, igra uloga, timski rad, simulacija itd.

Teme:

1. Uvod u profesionalnu orijentaciju i samospoznaja
2. Informisanje i istraživanje
3. Realni susreti
4. Odlučivanje

Način realizacije programa: neposredno ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalni broj učesnika je 20, a maksimalni 25

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura i uključuje radni material, osveženje i nadoknade za trenere.

288. RAZUMIJEVANJE ADOLESCENATA U UČIONICI – ULOGA NASTAVNIKA

Autorke: Tamara Čirgić, Elvira Hadžibegović-Bubanja

Kontakt osoba: Elvira Hadžibegović-Bubanja

E-mail: elvira.hb@forum-mne.com

Broj telefona: 069 364 199

Opšti cilj programa: Obuka nastavnika sa akcentom na metodskom pristupu u polju uspostavljanja odnosa sa adolescentima u obrazovnom procesu koji će im omogućiti da ostvare svoje potencijale i postignu najbolje rezultate u skladu sa njima.

Specifični ciljevi programa: Putem obuke nastavnika, program će pružiti podršku njihovom stručnom usavršavanju u skladu sa prioritetima aktuelne reforme obrazovanja, kao i osnivanju struktura koje će osigurati kvalitetan rad sa učenicima u najosjetljivijem razvojnom periodu.

Ciljna grupa: nastavnici u osnovnim i srednjim školama koji rade sa adolescentima

Metode i tehnike rada: radionice, prezentacije, simultana individualna aktivnost, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama i davanje/primanje povratne informacije.

Osnovi principi i metode rada Foruma MNE su: zastupljenost teorije i prakse, orijentacija ka procesu, nastavnik kao sredstvo u obrazovnom procesu gdje je učenje usmjereno ka učeniku, iskustveno učenje, razumijevanje i korišćenje kritičke analize

Teme:

1. Prepoznavanje važnosti i definisanje različitih uloga (odgovornosti) koje nastavnik ima u odnosu na adolescente u obrazovnom procesu;
2. Imajući u vidu sve teorije o adolescenciji (npr. biosocijalna teorija, organizmička teorija, teorije učenja, bihejvioristička teorija, teorije socijalnog učenja i sociološke teorije), prepoznati metode koje učenicima mogu pomoći tokom njihovog emocionalnog i intelektualnog razvoja, a primjenljive su u učionici;
3. Teorije na osnovu kojih se oblikuje, tj. koje karakterišu rad sa adolescentima individualno i u odjeljenju kao široj sredini
4. Teorije i praktična primjena nenasilnih komunikacijskih metoda i konkretnih razvojno-usmjerenih aktivnosti u kojima učenici imaju centralnu ulogu
5. Sistemi vrijednosti i postojećih uvjerenja, rad na emocijama i stavovima i načini njihovog potencijalnog uticaja na izgradnju odnosa sa adolescentima u obrazovnom procesu.

Način realizacije programa: neposredno po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana (moguće i vikend), 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku za grupu od 20 učesnika je 60.90 eura i uključuje nadoknade za trenere + PDV, troškove organizovanja obuke (prostor, oprema, materijali), osvježenje i putne troškove za učesnike, smještaj i hranu za trenere, priručnike za učesnike, koordinaciju aktivnosti i menadžment i administrativne troškove.

289. RAZVOJ INTERKULTURALNIH KOMPETENCIJA NASTAVNIKA

Autor: prof. dr Saša Milić

Kontakt osoba: prof. dr Saša Milić

E-mail: sasamilic@ucg.ac.me

Broj telefona: 068 016 401

Opšti cilj programa: Unapređivanje postojećih i sticanje novih znanja o interkulturalnom utemeljenju vaspitno-obrazovnog procesa.

Specifični ciljevi programa: razumijevanje nosećih sintagmi interkulturalnog obrazovanja, kompleksnosti kultura i različitih modela interkulturalnih kompetencija i ideje interkulturalnog kurikulumu; opis crnogorske na osnovu Hofstedovog modela kulture; osvješćivanje koncepta i uticaja stereotipa, predrasuda, preferencija nastavnika na vaspitno-obrazovni proces, kao i „stepena“ interkulturalnosti nastavnika i škole iz koje dolazi; upoznavanje sa strategijama za uspješno stvaranje kulturno responzivne učionice ili škole na tri nivoa.

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagoško-psihološka služba škole, uprava škole

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa: međukulturalne simulacije, reflektivno pisanje, diskusije, radionice, korneri, gledanje i analiza dokumentaraca, igranje uloga.

Teme:

1. Pojmovnik: interkulturalizam, multikulturalizam, kultura, različitost
2. Modeli kultura. Analiza crnogorskog modela kulture prema Hofstedovom modelu
3. Stereotipi i predrasude – da li ih imamo i da li smo ih svjesni? Izrada IAT testa
4. Uticaj preferencija nastavnika na vaspitno-obrazovni proces – Studija slučaja: "A Class Divided"
5. Procjena interkulturalnosti moje škole
6. Dispozicije nastavnika za interkulturalno obrazovanje
7. Nastavničke strategije za stvaranje kulturno responzivnih škola
8. Razvoj interkulturalnih kompetencija i kurikulumu

Način realizacije programa: neposredno ili online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 50 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 40 eura i uključuje honorare za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

290. RAZVOJ KONCEPTA ŠKOLSKOG VOLONTIRANJA I VASPITANJE ZA VOLONTIRANJE

Autorke: Vanja Rakočević, Aleksandra Gligorović

Kontakt osoba: Vanja Rakočević

E-mail: upcg@live.edu.me

Broj telefona: 069 351 680

Opšti cilj programa: Kreirati okruženje u okviru škole koje će omogućiti podsticanje djece i mladih na volonterske aktivnosti kroz osposobljavanje nastavnika za osmišljavanje, realizaciju i pružanje podrške volonterskim programima i sadržajima.

Specifični ciljevi programa: povećanje nivoa znanja nastavnog kadra o volonterizmu i značaju vaspitanja za volontiranje; razvoj kompetencija nastavnika za osposobljavanje i motivisanje djece i mladih za planiranje i realizaciju različitih volonterskih aktivnosti; sticanje vještina za vođenje volonterskih klubova i servisa; promocija i afirmacija vrijednosti i koncepta volonterizma

Ciljna grupa: Programu mogu prisustvovati nastavnici jedne škole ili, u dogovoru, ciljna grupa mogu biti nastavnici iz više različitih škola. Program obuke je osmišljen za nastavnike u osnovnim i srednjim školama, kao i za vaspitače/ice u institucijama koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem adolescenata.

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

5. Volonterizam (pojam, koncept, principi i vrijednosti)
6. Motivacija učenika za uključivanje u volonterske aktivnosti
7. Volonterizam i njegova važnost u procesu obrazovanja djece i mladih
8. Škola kao organizator volonterskih aktivnosti i postupak za osnivanje volonterskog kluba u školi
9. Afirmacija volonterskog rada kroz nastavne i vannastavne aktivnosti
10. Unapređenje socijalnih kompetencija nastavnika
11. Ciklus razvoja programa i sadržaja školskog volontiranja
12. Dizajniranje plana volonterske akcije

Način realizacije programa: neposredno i/ili online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalan broj učesnika je 15, a maksimalan broj je 25.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, potrošni i edukativni materijal (elektronska verzija).

291. RAZVOJ KRITIČKOG MIŠLJENJA – RWCT

Autori: Dr Kurtis S. Meredith, adaptaciju materijala uradila prof.dr Biljana Maslovarić
Kontakt osoba: prof.dr Biljana Maslovarić
E-mail: biljana.maslovaric1@gmail.com
Broj telefona: 020 248 667

Opšti cilj programa: Jačanje nastavnčkih pedagoško-metodoloških znanja i njihova primjena u učionici i u radu sa učenicima

Specifični ciljevi programa: ovladavanje pristupom poučavanju koji doprinosi razvoju kritičkog mišljenja; sticanje znanja i vještina o metodama i tehnikama interaktivne obuke; razvijanje spremnosti za saradnju, razmjenu iskustva i učenja od kolega; promovisanje ideje o reflektivnom praktičaru i razvijanje nastavnika-refleksivnih praktičara (koji kontinuirano preispituje, usavršava i prilagođava svoj rad potrebama obrazovne prakse)

Ciljna grupa: učitelji, nastavnici predmetne nastave, profesori i stručni saradnici (pedagozi, psiholozi) predškolskih ustanova, osnovnih, srednjih, viših i visokih škola

Metode i tehnike rada: Seminari se organizuju kroz interaktivne i radioničarske načine rada. Učesnici seminara su u situaciji da najpre uče određene sadržaje koristeći nove metode i na taj način stiču iskustvo sa tim metodama iz uloge učenika, zatim diskutuju o tim metodama iz uloge nastavnika i na kraju planiraju primjenu naučenog u svojoj nastavi planirajući realizaciju nastavnih jedinica ili tema kroz naučene metode. Poslije seminara nastavnici koriste naučene metode u svojoj redovnoj nastavi i vode svoj portfolio. Na regionalnim sastancima – u okviru škole, na nivou grada, kao i na sljedećem seminaru, učesnici imaju obavezu da donesu produkte primjene i efekata naučenih metoda sa prethodnog seminara. Učesnici razmjenjuju svoja iskustva o primjeni metoda i tehnika, o adaptaciji sopstvenom planu i sadržajima, ekspliciraju teškoće, moguće načine njihovog rješavanja, nove ideje i zapažanja u vezi sa svojim radom.

Teme:

- 1.ERR - okvirni sistem za razvijanje kritičkog mišljenja
- 2.Metode unapređivanja kritičkog mišljenja
- 3.Čitanje, pisanje i diskusija u svim nastavnim predmetima
- 4.Kooperativno učenje
- 5.Planiranje nastavne jedinice
- 6.Ocjenjivanje
- 7.Pisanje kao sredstvo samoizražavanja

Način realizacije program: neposredno, online preko Zoom ili Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dvodnevna seminara, 64 sati obuke, primjena programa između seminara, ukupno 42 sata praktične primjene; moguće je organizovati i seminarsko/modularni pristup koji podrazumijeva obradu jedne ili više tema u okviru ovog programa u trajanju od 4 seminarska dana

Broj učesnika u grupi: minimalni broj učesnika 30, maksimalni broj učesnika 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura (struktura cijene - 50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara trenera, 25% za PDV, 15% za pokrivanje troškova i pripreme materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskog tima).

292. RODITELJI UTIČU NA POZITIVNE PROMJENE

Autorke: mr Marijana Blečić, Rajka Mićanović i mr Danijela Popović

Kontakt osoba: mr Marijana Blečić

E-mail: marijana-b@t-com.me

Broj telefona: 069 816 861

Opšti cilj programa: sveobuhvatnije razumijevanje procesa djelovanja i postupanja između nastavnika i roditelja koji se mogu koncipirati u konkretne akcije roditelja sa potrebom korisnijeg djelovanja u društvenom okruženju

Specifični ciljevi programa: prepoznati i diskutovati o razlozima, važnosti, kao i konkretnim načinima djelovanja roditelja u cilju postizanja odgovarajuće saradničke klime povjerenja, kao i adekvatnih promjena; razumijeti praktične savjete i alate koji će pomoći roditeljima da ostvare svoj uticaj zastupanja i djelovanja na promjene; razumijeti okvir za formiranje akcionih grupa

Ciljna grupa: vaspitači, učitelji, predstavnici PP službi vrtića i osnovnih škola, kao i predstavnici menadžmenta vrtića i osnovnih škola

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa (radionice)-metoda razgovora, ilustrativna metoda, metoda analize sadržaja, praktičnog rada, rješavanja problema kroz individualni i grupni rad polaznika seminara.

Teme:

1. Zbog čega djelovati?
2. Započnimo, a zatim uključimo druge
3. Formiranje akcionih grupa i grupe u akciji
4. Održavanje dinamike rada i proslavljanje uspjeha

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 25 eura + PDV i uključuje putne troškove trenera, potrošni materijal i honorare realizatorke programa.

293. SAMOEVALUACIJA RADA ŠKOLE – POJAM, PRISTUP I REALIZACIJA

Autorke: mr Biljana Vukmanović, Sanja Janjić

Kontakt osoba: Biljana Vukmanović

E-mail: biljanavukmanovic@gmail.com

Broj telefona: 069 276 246

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija zaposlenih u vaspitno-obrazovnim ustanovama za učešće u procesu samoevaluacija rada škole, kao zakonske obaveze i faktora unapređenja rada škole

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa pojmom samoevaluacije; analiza parametara na osnovu kojih se vrši samoevaluacija; upoznavanje sa načinom i etapama realizacije samoevaluacije rada škole; unapređenje kompetencija zaposlenih za učešće u samoevaluaciji u okviru svoje škole; uviđanje značaja samoevaluacije rada škole za sveukupni kvalitet rada škole; unapređenje vještine pisanja akcionih planova nakon realizovane samoevaluacije

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola, vaspitači, profesori srednjih škola, stručni saradnici, pomoćnici direktora i direktori

Metode i tehnike rada: dijalog, interpretativna metoda, grupni rad, rad u paru

Teme:

1. Samoevaluacija – pojam, značaj i zakonitost
2. Sagledavanje kvaliteta rada škole – uslov za dalji napredak
3. Formiranje Tima za samoevaluaciju rada škole
4. Segmenti rada škole koji se vrednuju
5. Značaj samoevaluacije za kvalitet rada škole
6. Značaj samoevaluacije rada škole za cjelokupno unapređivanje rada
7. Način realizacije procesa samoevaluacije (koraci)
8. Pisanje akcionih planova nakon samoevaluacije

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje štampani materijal za učesnike, ručak i dezert za učesnike i osvježenje, putne troškovi i honorare autora

294. SAMOEVALUACIJA ŠKOLE/PREDŠKOLSKE USTANOVE

Autori: Dragutin Šćekić, Rađomir Sušić, Jasmina Vukašević,

Kontakt osoba: Dragutin Šćekić

E-mail: dragutin.scekic@live.edu.me

Broj telefona: 069 149 905

Opšti cilj programa: Osposobljavanje za sprovođenje samoevaluacije u školi/predškolskoj ustanovi

Specifični ciljevi programa: informisanje o indikatorima kvaliteta koji će poslužiti za samoevaluaciju; informisanje o metodologiji samoevaluacije i o načinu korišćenja rezultata samoevaluacije na osnovu kojih se razrađuju razvojni planovi; razumijevanje svrhe samoevaluacije radi unapređivanja kvaliteta rada; razumijevanje važnosti uključivanja u proces samoevaluacije svih zainteresovanih strana i značaja timskog rada

Ciljna grupa: direktori, pomoćnici direktora, stručni saradnici i nastavnici/vaspitači

Metode i tehnike rada: obuka interaktivnog tipa

Teme:

1. Ključne oblasti rada škole
2. Indikatori kvaliteta
3. Metodologija samoevaluacije
4. Razvojni plan škole
5. Timski rad

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara sa porezima i doprinosima, putne troškove voditelja seminara, priloge za učesnike, materijal i pribor za rad kao i dostavljanje materijala u elektronskom obliku.

295. SARADNJA PORODICE I VASPITNO-OBRAZOVNE USTANOVE

Autorke: mr Marija Draganić-Vulanović, Andrijana Jovović-Bulajić

Kontakt osoba: mr Marija Draganić-Vulanović

E-mail: draganicmarija@gmail.com

Broj telefona: 068 333 656

Opšticilj programa: Unaprijediti kompetencije vaspitača i nastavnika za uspješnu saradnju vaspitno-obrazovne ustanove sa porodicom.

Specifični ciljevi programa: predstaviti značaj saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove za ostvarivanje ciljeva; upoznati polaznike sa faktorima koji određuju odnos porodice i vaspitno-obrazovne ustanove; podstaći polaznike na primjenu savremenih modela saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove; analizirati trendove, izazove i prilike saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagozi, psiholozi, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: metoda diskusije, metoda demonstracije, radionice, igra uloga, *brainstorming*, grupni rad, rad u paru, individualni rad

Teme:

1. Dobra komunikacija i značaj saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove
2. Povezanost svih aktera i njihovo međusobno osnaživanje u cilju kvaliteta razvoja djeteta
3. Savremeni oblici saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove
4. Područja i strategija uspješne saradnje porodice i vaspitno-obrazovne ustanove

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježanje, ručak i cijena potrošnog materijala.

296 SAVLADAVANJE MEKIH VJEŠTINA U RELACIJI NASTAVNIK- UČENIK-RODITELJ UNUTAR USTANOVE

Autorke: Jasmina Momčilović, Milena Andrijević

Kontakt osoba: dr Jelena Perunović Samardžić

E-mail: jelena_perunovic@yahoo.com

Broj telefona: 069 094 775, 067 566 044

Opšti cilj programa: Razvijanje kompetencije polaznika za komunikaciju i unapređivanje saradničkih odnosa na svim nivoima unutar ustanova uz pomoć mekih vještina.

Specifični ciljevi programa: unapređenje znanja o tehnikama uspješne komunikacije i razumijevanja njihovih efekata; jačanje kompetencija za upravljanje ustanovom uz pomoć liste mekih vještina; aktivno slušanje, pružanje emotivne/savjetodavne podrške, kao i za saradnički pristup u rješavanju konflikata; jačanje svijesti o formiranju pozitivog stava ličnosti: samopouzdanja, saradnje, entuzijazma, rezilijentnosti, posvećenosti, empatiji.

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici razredne nastave, nastavnici predmetne nastave osnovnih škola i gimnazija, nastavnici srednjih stručnih škola i osnovnih/srednjih umjetničkih škola, nastavnici izbornih i fakultativnih predmeta, stručni saradnici predškolskih ustanova i škola

Metode i tehnike rada: metoda komunikacija putem diskusionih foruma grupisanih po temama i sadržajima, metoda demonstracija pomoću tekstualnog sadržaja, prezentacija i video materijala, rješavanje onlajn testova znanja i zadataka, onlajn anketiranje i testiranje.

Teme:

1. Kako razviti meke vještine - tajni alati
2. Odnos nastavnik- učenik- roditelj složeno polje komunikacije
3. Mekim vještinama do boljih međuljudskih odnosa

Način realizacije programa: online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 14 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Ukupna cijena po učesniku je 20 eura za 14 dana realizacije seminara. U cijenu je uključen nastavni materijal, parametri za pristup onlajn sistemu za učenje i stalno praćenje moderatora.

**297. TIMOVI U ŠKOLAMA KAO KLJUČNI FAKTOR UNAPREĐENJA RADA
ŠKOLA – ZNAČAJ, PRINCIP FORMIRANJA, ULOGA I NAČIN RADA
TIMOVA**

Autorke: mr Biljana Vukmanović, Sanja Janjić

Kontakt osoba: mr Biljana Vukmanović

E-mail: biljanavukmanovic@gmail.com

Broj telefona: 069 276 246

Opšti cilj programa: Unapređenje kompetencija učesnika seminara za rad u školskim timovima (način formiranja timova, organizacija i način rada, zadaci timova, uloga članova tima i raspored aktivnosti, izrada akcionog plana tima i realizacija istog)

Specifični ciljevi programa: upoznavanje sa pojmom/definicijom timova u školama i njihovim značajem za unapređenje rada škola; upoznavanje sa vrstama timova u školama i realnim potrebama za njihovo osnivanje; sagledavanje ciljeva i aktivnosti timova i uvid u značaj i ulogu pojedinca u timu; upoznavanje sa načinom formiranja i funkcionisanja timova u školi; unapređenje kompetencija za pisanje kvalitetnog akcionog plana tima

Ciljna grupa: nastavnici osnovnih škola, profesori srednjih škola, stručni saradnici, pomoćnici direktora i direktori

Metode i tehnike rada: dijalog, interpretativna metoda, grupni rad, rad u paru

Teme:

1. Timovi – definicija i značaj
2. Timovi u školi kao faktor kvalitetnog rada škole
3. Timovi kao podrška učenicima
4. Način formiranja i rada školskih timova
5. Problematika kojom se bave školski timovi
6. Uloga pojedinaca u radu školskih timova
7. Pisanje akcionog plana tima i sačinjavanje izvještaja o radu

Način realizacije programa: neposredno, po potrebi online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 35

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje štampani materijal za učesnike, ručak i dezert za učesnike i osvježenje, putne troškove i honorare autora.

298. TIMSKA NASTAVA

Autorka: mr Marica Ognjenović
Kontakt osoba: mr Marica Ognjenović
E-mail: pedagog@gim-nk.edu.me
Broj telefona: 068 869 172

Opšti cilj programa: Osposobljavanje polaznika za organizaciju i realizaciju timske nastave u konkretnom nastavnom procesu.

Specifični ciljevi programa: polaznici ovladavaju teorijskim znanjima bitnim za timsku nastavu; upoznavanje polaznika sa modalitetima timske nastave; osposobljavanje polaznika za uvođenje inovacija u nastavni proces korišćenjem prednosti koje pruža timska nastava kroz prolazak procesa organizacije i realizacije iste

Ciljna grupa: nastavnici, vaspitači i stručni saradnici osnovnih i/ili srednjih škola

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa: radioničarski rad, rad u grupama/timovima/diskusionim grupama, projektni rad, analiza i akciono planiranje, koriste se projekcija video materijala i teorijski blokovi

Teme:

1. Timska nastava–pojam i karakteristike;
2. Modaliteti timske nastave
3. Organizacija timske nastave
4. Realizacija timske nastave

Način realizacije programa: Program se može realizovati neposredno ili online putem platforme Microsoft Teams.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje radni materijal, osvježenje i finansiranje trenera.

299. TIMSKI RAD I SARADNIČKO UČENJE

Autorke: mr Marija Draganić-Vulanović, Snježana Bošković

Kontakt osoba: mr Marija Draganić-Vulanović

Adresa: Vitalac b.b., Nikšić

E-mail: draganicmarija@gmail.com

Broj telefona: 068 333 656

Opšti cilj programa: pokretanje novih oblika saradnje u ustanovi; upoznavanje pozitivnih uslova rada, motivacije i timskog rada radi postizanja vaspitno-obrazovnih ciljeva.

Specifični ciljevi programa: nastavnici će razviti vještine za uspješan timski rad i saradničko učenje; shvatiti značaj primjene timskog rada u nastavi; pronaći strategije i metode za uključivanje učenika u timski rad

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagozi, psiholozi, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: metoda diskusije, metoda demonstracije, radionice, igra uloga, *brainstorming*, grupni rad, rad u paru, individualni rad

Teme:

1. Upoznavanje učesnika sa značajem timskog rada i saradničkog učenja
2. Način formiranja timova, korelacija nastave i timski rad
3. Značaj komunikacije za saradnju i timski rad u ustanovi
4. Formiranje timova, rad na zadatu temu

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi može i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura i uključuje honorare za trenere, potrošni materijal, ručak za učesnike.

300. ULOGA NASTAVNIKA U ZAŠTITI I REALIZACIJI SVOJIH PRAVA

Autorke: mr Stanka Vukčević, mr Ivana Vukićević

Kontakt osoba: mr Stanka Vukčević

E-mail: stanka.vukcevic@spcg.me

Broj telefona: 067 559 988

Opšti cilj programa: Osnažiti i unaprijediti znanja nastavnika da odlučuju o svojim pravima i znati kako ostvariti i zaštititi svoja prava

Specifični ciljevi programa: osnaživanje nastavnika za potrebu da uče tokom cijelog života i rade na stalnom usavršavanju kompetencija koje dovode do unapređivanja zaštite svojih prava; ojačati zahtjeve za poštovanje poziva, očuvanje autoriteta, očuvanje radnog mjesta, odnosno norme časova; podići nivo zahtjeva za očuvanje ugleda nastavničkog poziva i uvećanje zarada; proširiti znanja o značaju Sindikata u zaštiti prava nastavnika

Ciljna grupa: nastavnici opšteobrazovnih predmeta, nastavnici stručno-teorijskih predmeta, nastavnici praktične nastave, organizatori praktičnog obrazovanja, stručni saradnici

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa

Teme:

1. Kako zaštititi svoja prava u skladu sa Ugovorom o radu
2. Primjena Zakona o radu u procesu zaštite nastavnika
3. Rad sa nepunim radnim vremenom i prava nastavnika po osnovu rada srazmjerno vremenu provedenom na radu
4. Povratna informacija u službi kvalitetnije zaštite prava nastavnika

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje radni materijal, putne troškove i nadoknade za trenere.

301. ULOGA RODITELJA U KREIRANJU PODSTICAJNOG ŠKOLSKOG OKRUŽENJA

Autorke: mr Nada Mitrović, mr Jelena Pačarić

Kontakt osoba: mr Nada Mitrović

E-mail: pedagogica@os-mllatovic.edu.me

Broj telefona: 068 033 830

Opšti cilj programa: osnaživanje učesnika za osposobljavanje roditelja za pedagošku djelatnost i na ukazivanje roditeljima na nužnost razumijevanja principa i modaliteta vaspitno obrazovne djelatnosti

Specifični ciljevi programa: prepoznavanje različitih vaspitnih stilova roditeljstva; prepoznavanje koncepta roditeljske uključenosti; prepoznavanje različitih komunikacionih modela i tehnika; primjenjivanje jezika žirafe i JA poruka; pružanje podrške roditeljima za primjenu modela zaštite od zloupotrebe djece na internetu; pružanje podrške roditeljima u kreiranju podsticajnog online okruženja za razvoj djeteta; razvijanje empatije, socijalne percepcije i uzajamnog povjerenja kao doprinosa u odsustvu konflikta

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici, stručni saradnici, uprava škole, uprava vrtića

Metode i tehnike rada: izlaganje, razgovor, diskusije, prezentacija rada po grupama, brainstorming, individualna aktivnost, rad u paru, metoda razgovora, praktični rad, kritička refleksija, evaluacija obuke.

Teme:

1. Vaspitni stilovi roditeljstva
2. Komunikacija preduslov za razvoj partnerstva porodice i škole
3. Tehnike uspješne komunikacije
4. Modeli zaštite od zloupotrebe djece na internetu
5. Značaj edukacije djece i roditelja o zamkama na internetu

Način realizacije programa: Program je moguće realizovati neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: od 20 do 30 učesnika.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere, pokrivanje troškova potrošnog materijala i putne troškove za trenere.

302. UPOTREBA MEDIJA ZA UČEŠĆE U DEMOKRATSKOM DRUŠTVU

Autorke: Snježana Bošković, Tamara Janjušević

Kontakt osoba: Snježana Bošković

E-mail: sneza-bos@t-com.me

Broj telefona: 068 808 164

Opšti cilj programa : Unapređivanje obrazovnih pristupa i nastavnih metoda sa ciljem učenja zajedničkog suživota u demokratskom, multikulturalnom društvu.

Specifični ciljevi programa: sticanje optimalne medijske pismenosti i djelotvorno korišćenje sredstava masovnog komuniciranja u savremenim oblicima organizovanja nastave; analiziranje lažnih činjenica i medijskih alata

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici osnovnih i srednjih škola, pedagozi, psiholozi, pomoćnici direktora, direktori

Metode i tehnike rada: metoda diskusije, metoda demonstracije, radionice, drvo problema, brainstorming, grupni rad, rad u paru, individualni rad

Teme:

1. Upotreba medija za učešće u demokratskom društvu
2. Uloga slobodnih medija za demokratsko društvo
3. Upotreba medija, dokazi, činjenice, analiza medijskih alata, analiza medijskih i informativnih tekstova
4. Upotreba medija u nastavi, primjeri iz učionice

Način realizacije programa: neposredno, a po potrebi može se organizovati i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje seminara, osvježenje, ručak i cijenu potrošnog materijala.

303. UZ POMOĆ MAPA UMA DO FUNKCIONALNIJIH ZNANJA

Autorke: mr Dušanka Vujičić, Dijana Milošević

Kontakt osoba: m Dušanka Vujičić

E-mail: dudavujicic@gmail.com

Broj telefona: 069 659 497

Opšti cilj programa: unapređivanje procesa učenja i osavremenjavanje nastavnog procesa uz pomoć umnih (mentalnih ili kognitivnih) mapa

Specifični ciljevi programa: osposobljavanje polaznika za kreiranje umnih mapa i upotrebu stečenih znanja u radu sa učenicima; podsticanje kreativnog stvaranja nastavnika i učenika u cilju sticanja funkcionalnih znanja

Ciljna grupa: nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola, predškolskih ustanova

Metode i tehnike rada: Obuka interaktivnog tipa: metoda rada na računaru (diskusije, radionice, rad na računaru)

Teme:

1. Značaj i karakteristike *mape uma*
2. Upotreba mape uma u nastavnom procesu
3. Zakonitosti crtanja umnih mapa
4. Crtanje mape uma na papiru
5. Kompjuterska izrada mape uma – online alati
6. Analiza radova polaznika seminara

Način realizacije programa: Program se realizuje neposredno i online. Online putem se realizuje sinhrono, adekvatno neposrednoj realizaciji ili asinhrono, na platformi za elektronsko učenje, Moodle sistemu.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 2 dana, 16 sati

Broj učesnika u grupi: minimalno 10, maksimalno 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje edukativni materijal e-knjige, tutorijale i honorare za voditelje seminara.

304. VASPITAČ U OSNOVNOJ ŠKOLI

Autorke: Tatjana Novović, Dušanka Popović
Kontakt osoba: Tatjana Novović
E-mail: tabo@t-com.me, tatjanan@ucg.ac.me
Broj telefona: 068 314 976

Opšti cilj programa: Da učesnici unapređuju svoja znanja i razumiju poziciju, obaveze i pravce djelovanja vaspitača u timu koji realizuje program prvog razreda.

Specifični ciljevi programa: pripremanje vaspitača za adekvatnu primjenu programa za prvi razred devetogodišnje osnovne škole; upoznavanje vaspitača sa osnovnim karakteristikama planiranja u školi; upoznavanje sa osnovnim karakteristikama opisnog ocjenjivanja; razvijanje vještina timskog rada

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja

Metode i tehnike rada: Edukativne radionice koje uključuju prezentovanje (verbalno i uz pomoć audio-vizuelnih sredstava), diskusiju, razmjenu iskustava i primjenu ranijih i novih znanja u rješavanju konkretnih zadataka. Obuka je interaktivnog tipa i podrazumijeva razmjenu iskustava, znanja, uvjerenja i potreba između voditelja i učesnika i među učesnicima, predstavljanje osnovnih teoriskih znanja, povezivanje sa vlastitim iskustvom i praksom (položenje od iskustva, analiza iskustva i prakse, primjena i promjena prakse), saradnju i partnerstvo (kooperativno učenje i odnos baziran na ravnopravnosti, komplementarnosti, kompetentnosti, poštovanju i demokratskoj proceduri).

Teme:

1. Teorijske osnove kurikuluma, programi za područja aktivnosti i predmetni programi za osnovnu školu
2. Programi za osnovnu školu i planiranje vaspitno-obrazovnog procesa
3. Ocjenjivanje za razvoj učenika
4. Timski rad

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 25 do 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za voditelje seminara i cijenu potrošnog materijala.

305. VAŽNOST PROMOCIJE POZIVA VASPITAČA – KAKO DA PROMOVIŠEM SVOJ POZIV?

Autori: prof. dr Veselin Mićanović, mr Marijana Blečić

Kontakt osoba: prof. dr Veselin Mićanović

E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me

Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Podsticanje nastavnika-vaspitača na sticanje različitih znanja, veće razumijevanje potrebe i uočavanja mogućnosti za promociju ličnog poziva na lokalnom i širem nivou, koje će inicirati individualno ili u saradnji sa partnerima.

Specifični ciljevi programa: razumijeti, prepoznati i diskutovati o najvažnijim pozitivnim odlikama prepoznatljivosti vaspitačkog poziva; razumijeti i diskutovati o poželjnim individualnim i grupnim oblicima saradnje sa roditeljima; razumijeti i diskutovati o važnosti periodične promocije aktivnosti vaspitača na lokalnom nivou (promocija u saradnji sa Opštinom, drugim vaspitno-obrazovnim ustanovama, lokalnim i drugim NVO sektorom); razumijeti i diskutovati o konceptima i važnostima kontinuiranog profesionalnog usavršavanja

Ciljna grupa: vaspitači, nastavnici PP službe vrtića, predstavnici menadžmenta vrtića

Metode i tehnike rada: Obuka je interaktivnog tipa (radionice) - metoda razgovora, praktičnog rada i rješavanja problema kroz individualni i grupni rad.

Teme:

1. Vaspitač – prepoznatljiv poziv na svim nivoima
2. Promocija u svakodnevnom radu (individualni i grupni oblici saradnje sa roditeljima)
3. Promocija na širem lokalnom nivou – saradnja
4. Kontinuirano profesionalno usavršavanje kao uslov promocije

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura + PDV i uključuje putne troškovi trenera, potrošni materijal i honorare realizatora programa).

306. VJEŠTINE KOMUNIKACIJE

Autorke: Vesna Krivčević, Andrijana Bogetić

Kontakt osoba: Vesna Krivčević

E-mail: vekemit@gmail.com

Broj telefona: 069 065 852, 067 406 404

Opšti cilj programa: razumjeti komunikaciju kao socijalnu interakciju i uočiti značaj uvažavanja različitosti u interkulturalnoj komunikaciji; razumijeti uzroke i faze sukoba i faktore rješavanja sukoba u interkulturalnom okruženju

Specifični ciljevi programa: razumjeti pojam komunikacije i tipove komunikacije; razviti svijest o povezanosti verbalnih i neverbalnih poruka i važnost njihove usklađenosti; razviti svijest o sadržaju poruka koje se emituju u učionici i uticaju na učenike; uočiti značaj podsticanja učenika na nenasilne oblike komunikacije; koristiti vještine aktivnog slušanja i uočiti različite pristupe rešavanju konfliktnih situaciji; prepoznati faktore koji utiču na rješavanje sukoba u interkulturalnom okruženju

Ciljna grupa: profesori predmetne nastave osnovnih i srednjih škola, profesori razredne nastave, vaspitači, stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: obuka je interaktivnog tipa: interaktivne radionice, prezentacije, studije slučaja, igre uloga, akvarijum, mini-lekcije, grupne diskusije, pojedinačne i grupne prezentacije, rad u parovima, rad u malim grupama, tehnika akvarijuma, kooperativno učenje, timski rad, *brainstorming*

Teme:

1. Komunikacija, verbalna i neverbalna komunikacija
2. Verbalna i neverbalna komunikacija
3. Komunikacija u različitim kulturalnim kontekstima
4. Konfliktne situacije u komunikaciji i njihovo rješavanje

Način realizacije programa: Program je prilagođen realizaciji neposredno i online.

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: minimum 15, maksimum 30 učesnika

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala.

307. VOLONTERSKI RAD U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Autor: prof. dr Veselin Mićanović

Kontakt osoba: Prof. dr Veselin Mićanović

E-mail: vele-nk@t-com.me, veselinm@ucg.ac.me

Broj telefona: 069 453 936

Opšti cilj programa: Upoznati vaspitače, učitelje, predmetne nastavnike, stručne saradnike, pomoćnike, direktore sa značajem volonterskog rada u lokalnoj zajednici i obučiti ih načinu planiranja i realizacije volonterskog rada u lokalnoj zajednici.

Specifični ciljevi programa: razvoj metodologije volonterskog rada usmjerene ka korisnoj organizaciji slobodnog vremena u lokalnoj zajednici; metodološki definisan i akreditovan novi program stručnog usavršavanja (Volonterski rad u lokalnoj zajednici) će pomoći unapređenju kvaliteta djelovanja i ponašanja odraslih i djece/učenika u školi i lokalnoj zajednici; program konceptualno podržava princip humanog građanskog vaspitanja, multikulturalnog obrazovanja i inkluzivnog djelovanja

Ciljna grupa: nastavnici predškolskog vaspitanja (vaspitači), nastavnici razredne nastave (učitelji), nastavnici predmetne nastave, stručni saradnici, menadžment institucije.

Metode i tehnike rada: Obuka interaktivnog tipa: radionice, rad u malim grupama, panel prezentacije i diskusije.

Teme:

1. Pojam, značaj i specifičnosti volonterskog rada u lokalnoj zajednici
2. Promjene u načinu promišljanja i djelovanja
3. Metodologija planiranja i realizacije volonterskog rada
4. Prepoznavanje mogućih aktivnosti djelovanja
5. Izrada jednog konkretnog plana volonterskog rada
6. Razrada volonterskih aktivnosti prema urađenom planu

Način realizacije programa: neposredno, online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura + PDV i uključuje putne troškove i honorare realizatora programa.

308. ZAJEDNICA UČENJA

Autorke: prof. dr Biljana Maslovarić, prof. dr Tatjana Novović i doc. dr Dušanka Popović

Kontakt osoba: prof.dr Biljana Maslovarić

E-mail: biljana.maslovaric1@gmail.com

Broj telefona: 020 248 668/7

Opšti cilj programa: Jačanje nastavničkih pedagoško-metodoloških znanja i njihova primjena u učionici u radu sa učenicima i ukupno podizanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog procesa.

Specifični ciljevi programa: Sticanje znanja i vještina primijene koncepta zajednice učenja (ili podršku kritičkih timova za razvoj i/ili kolegijalni trening/eng.*peer coaching*) koja ima kapacitet za promovisanje i održavanje procesa učenja svih profesionalaca u školskoj zajednici sa zajedničkim ciljem poboljšanja vlastitih kao i učeničkih znanja i vrijednosti; promovisanje i razvijanje ideja o refleksivnom praktičaru (koji kontinuirano preispituje, usavršava i prilagođava svoj rad potrebama obrazovne prakse).

Ciljna grupa: učitelji, nastavnici predmetne nastave, profesori i stručni saradnici (pedagozi, psiholozi) predškolskih ustanova i osnovnih škola

Metode i tehnike rada: Seminari se organizuju kroz interaktivne i radioničarske načine rada.

Teme:

1. Filozofija programa, Nastavnici—ključ uspjeha;
2. Koraci prema kvalitetnoj praksi—opšti okvir;
3. Elementi koji čine zajednicu učenja (saradnja-vizija-refleksija);
4. Kako uče odrasli/djeca i kako uče nastavnici/djeca (stilovi učenja);
5. Interakcije; Samoprocjena oblasti interakcije;
6. Porodica i zajednica; Samoprocjena oblasti porodica i zajednica;
7. Inkluzija, različitosti i demokratskih vrijednosti; Samoprocjena oblasti inkluzije, različitosti i demokratskih vrijednosti;
8. Praćenje, procjenjivanje i planiranje; Samoprocjena oblasti praćenja, procjenjivanja i planiranja;
9. Strategije poučavanja; Samoprocjena oblasti strategija podučavanja;

10. Okruženje za učenje i profesionalni razvoj; Samoprocjena oblasti okruženje za učenje i profesionalni razvoj.

Način realizacije programa: neposredno, online preko Zoom ili Teams platforme

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 4 dana, 32 sata

Broj učesnika u grupi: 15 - 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 20 eura (50% od dobijenih sredstava za pokrivanje honorara tima ternera; 25% za poreze i doprinose za isplatu honorara; 15% za pokrivanje troškova i pripreme materijala za radionice i 10% za putne troškove trenerskog tima).

309. ZNAČAJ SARADNJE SA LOKALNOM ZAJEDNICOM PRILIKOM REALIZACIJE NASTAVNIH I VANNASTAVNIH AKTIVNOSTI

Autorke: Ana Lalović, Ana Perunović-Jovanović

Kontakt osoba: Ana Lalović

E-mail: analalovic@hotmail.com, pedagog@os-lsimonovic.edu.me

Broj telefona: 069 508 815

Opšticilj programa: ukazati na značaj saradnje sa lokalnom zajednicom kako za redovnu nastavu tako i za realizaciju vannastavnih aktivnosti; uvidjeti koje sve prednosti imaju učenici, nastavnici i roditelji od uspješne saradnje sa lokalnom zajednicom

Specifični ciljevi programa: uočiti koje su sve prednosti uspješne saradnje sa lokalnom zajednicom; realizacija redovne nastave u saradnji sa lokalnom zajednicom; učešće lokalne zajednice u obilježavanju značajnih svjetskih datuma u okviru vannastavnih aktivnosti; izrada akcionog plana saradanje sa lokalnom zajednicom

Ciljna grupa: profesori predmetne nastave osnovih i srednjih škola, profesori razredne nastave, vaspitači, stručni saradnici, direktori i pomoćnici direktora

Metode i tehnike rada: metoda predavanja i demonstracija pomoću prezentacija i video materijala, samostalni rad i rad u grupi, radionice i interaktivno učenje

Teme:

1. Prednosti saradnje sa lokalnom zajednicom
2. Realizacija redovne nastave u saradnji sa lokalnom zajednicom
3. Obilježavanje značajnih svjetskih datuma u okviru vannastavnih aktivnosti u saradnji sa lokalnom zajednicom
4. Izrada akcionog plana saradnje sa lokalnom zajednicom

Način realizacije programa: neposredno i online

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: Minimalni broj učesnika u grupi je 15, a maksimalni broj je 30.

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 10 eura i uključuje honorar za trenere i pokrivanje troškova potrošnog materijala

310. ZNAČAJ SINDIKATA PROSVJETE U OBRAZOVNOM SISTEMU CRNE GORE - NOVI ZAKONI O VASPITANJU I OBRAZOVANJU

Autor: mr Radomir Božović

Kontakt osoba: Radomir Božović

E-mail: radeboz@gmail.com

Broj telefona: 067 256 719

Opšti cilj programa: upoznavanje prosvjetnih radnika sa značajem Sindikata prosvjete u obrazovnom sistemu; upoznavanje sa novim zakonima u obrazovanju; ukazivanje na ključna mjesta iz Granskog kolektivnog ugovora

Specifični ciljevi programa: prepoznavanje i doživljavanje Sindikata kao jednog od stubova obrazovnog sistema Crne Gore; shvatanje Sindikata prosvjete kao socijalnog partnera; uočavanje značaja pregovaranja sa poslodavcem; isticanje značaja zadovoljnog radnika koji pristupa poslovima u obrazovanju sa osjećajem sigurnosti i zadovoljstva

Ciljna grupa: svi prosvjetni radnici koji su zaposleni u školama u Crnoj Gori (članstvo u Sindikatu nije neophodan uslov)

Metode i tehnike rada: interaktivna metoda, metoda prezentacije

Teme:

1. Sindikat prosvjete kao partner u obrazovnom sistemu Crne Gore, Organizacija i način funkcionisanja Sindikata
2. Granski kolektivni ugovor za oblast prosvjete, Pravilnik o nastavničkim zvanjima
3. Opšti zakon o obrazovanju, Zakon o osnovnom obrazovanju, Zakon o predškolskom obrazovanju, Zakon o resursnim centrima
4. Zakon o Gimnazijama, Zakon o srednjem stručnom obrazovanju, Značaj pregovaranja sa poslodavcem

Način realizacije programa: neposredno

Trajanje programa (broj dana i broj sati): 1 radni dan, 8 sati

Broj učesnika u grupi: 20 do 30

Cijena po učesniku dnevno i šta ona uključuje: Cijena po učesniku je 15 eura i uključuje honorare za voditelje i cijenu potrošnog materijala.